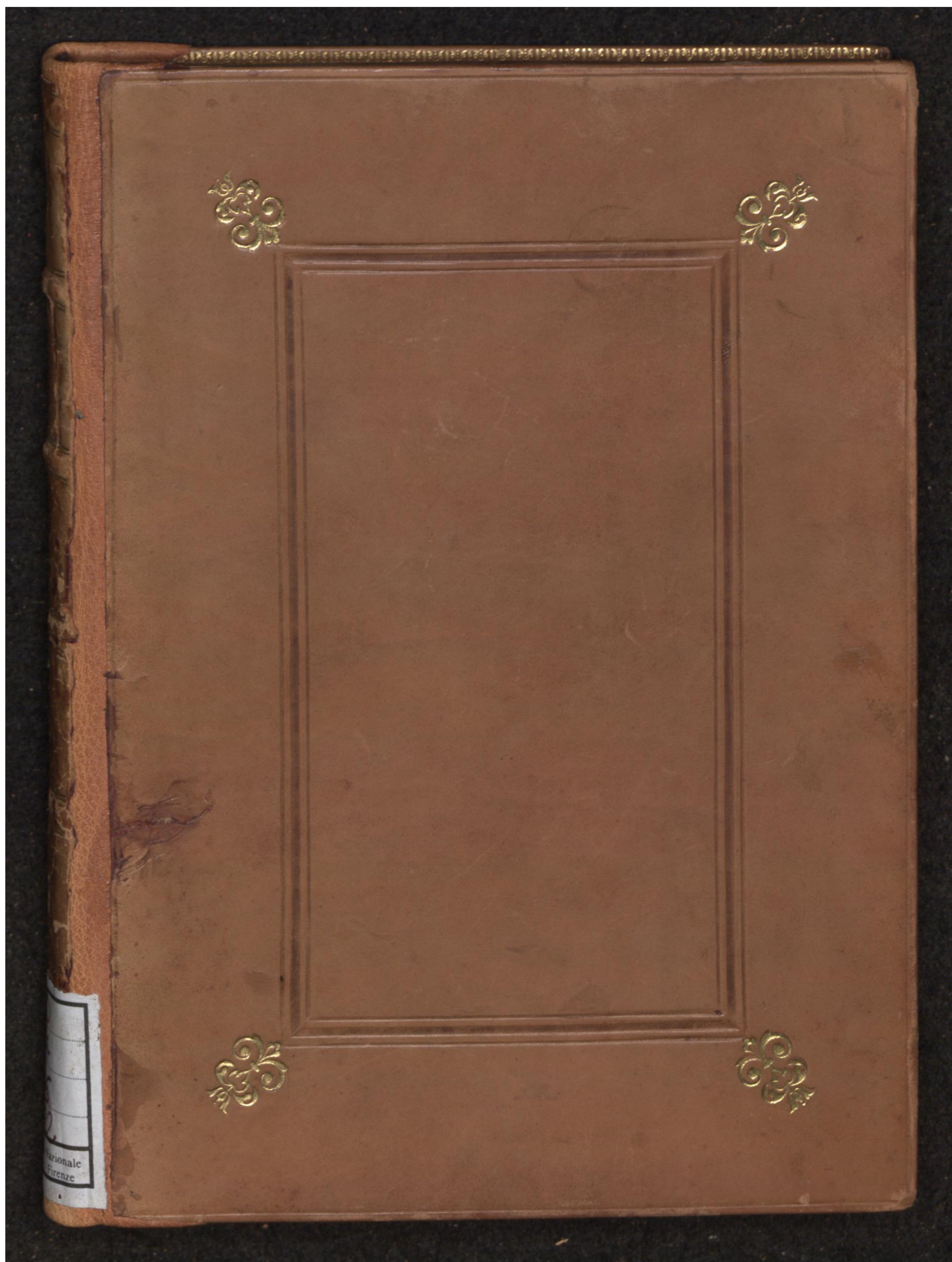
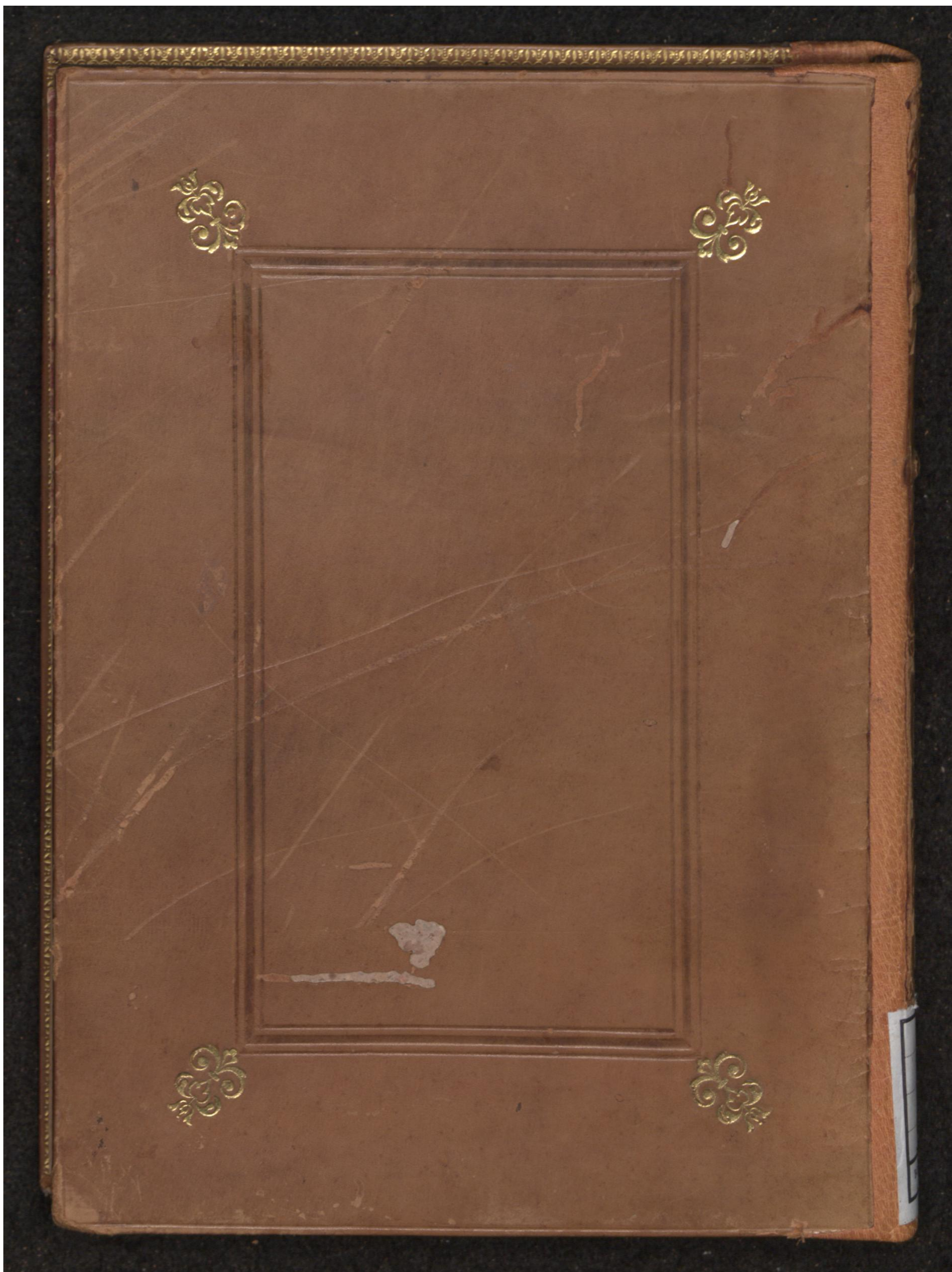

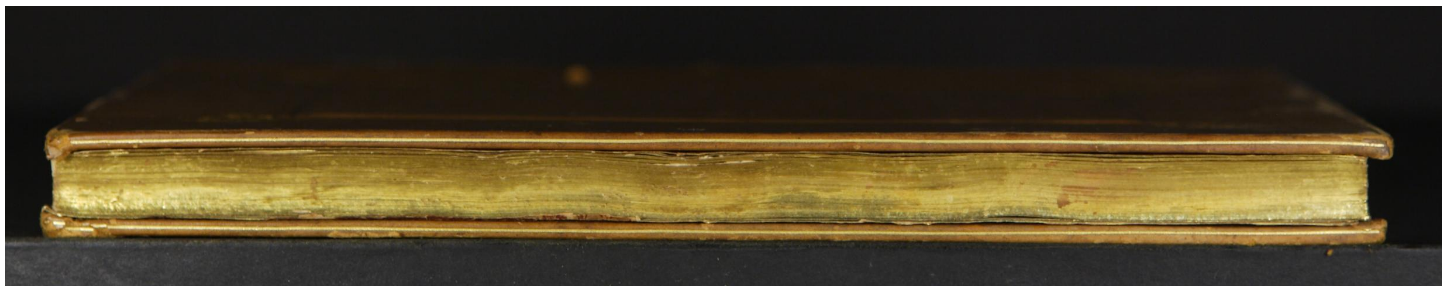
Nazionale
Firenze

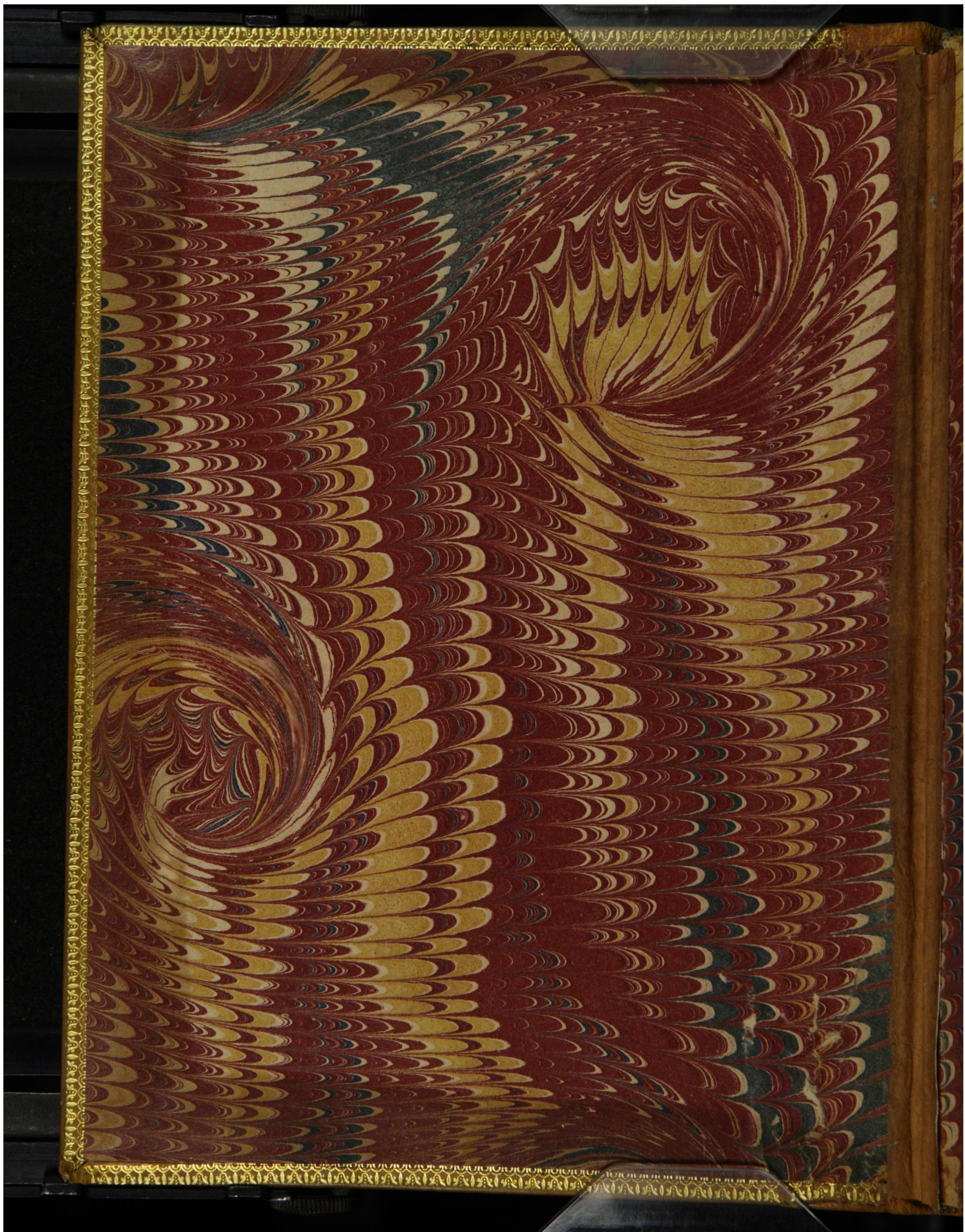

Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

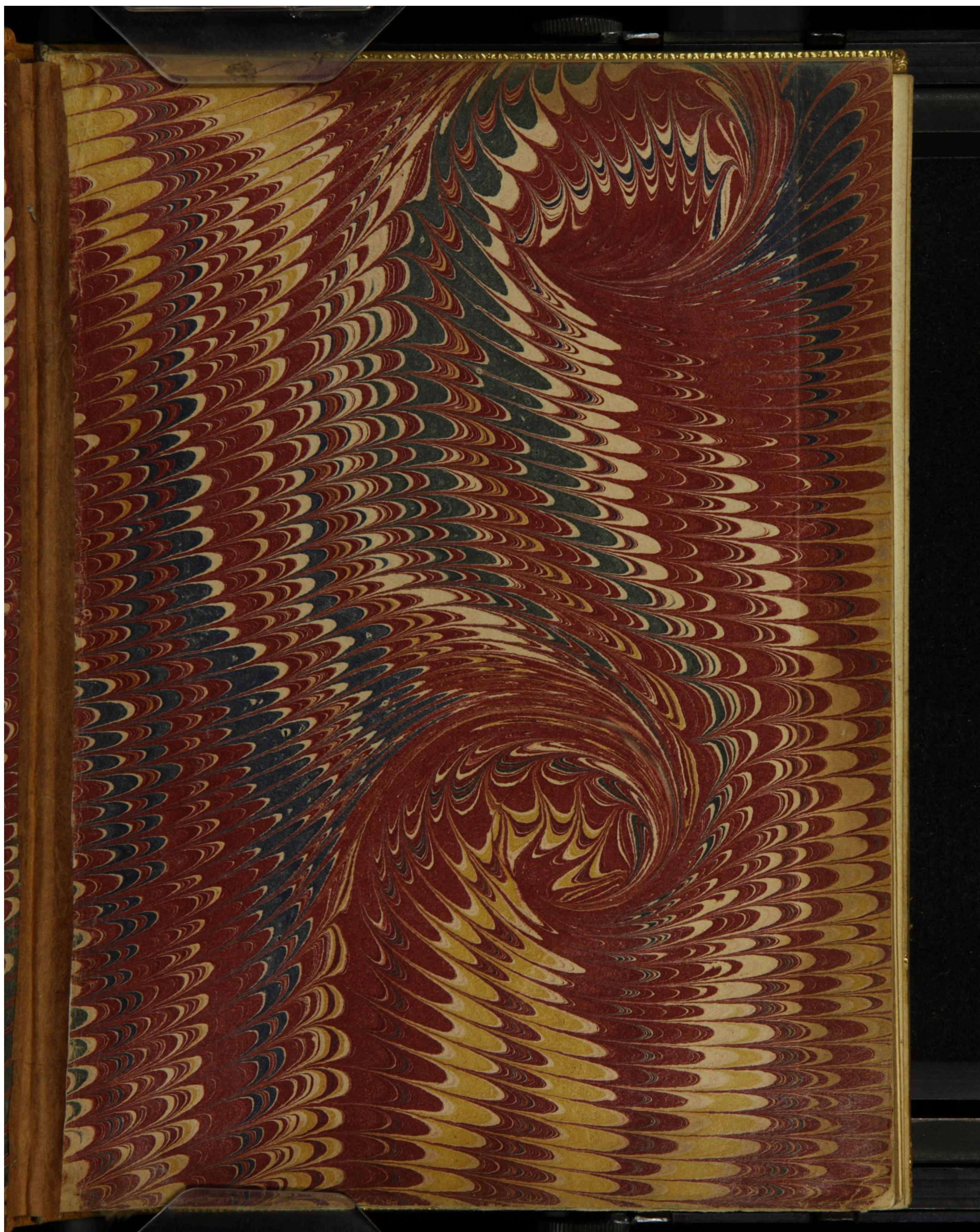

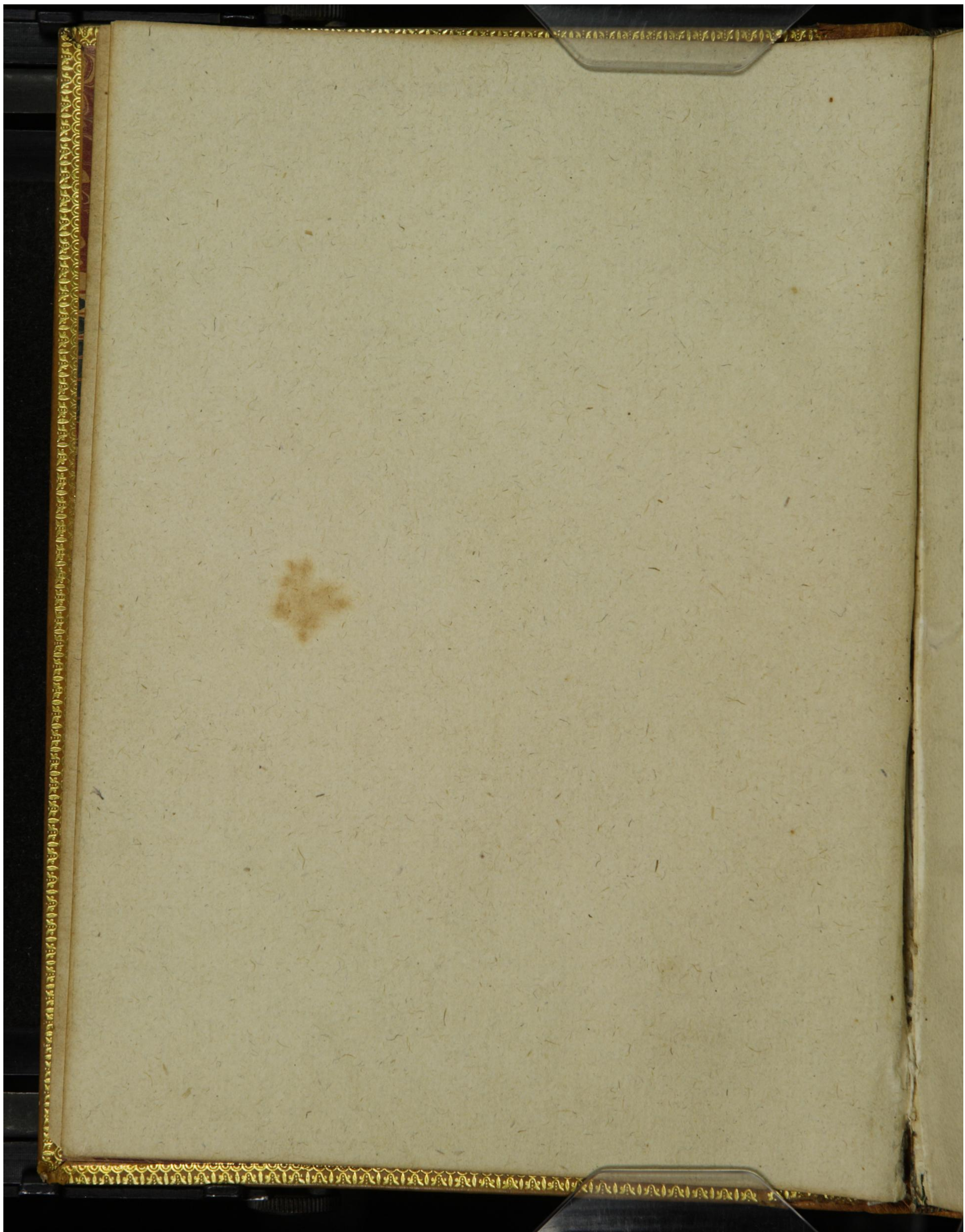

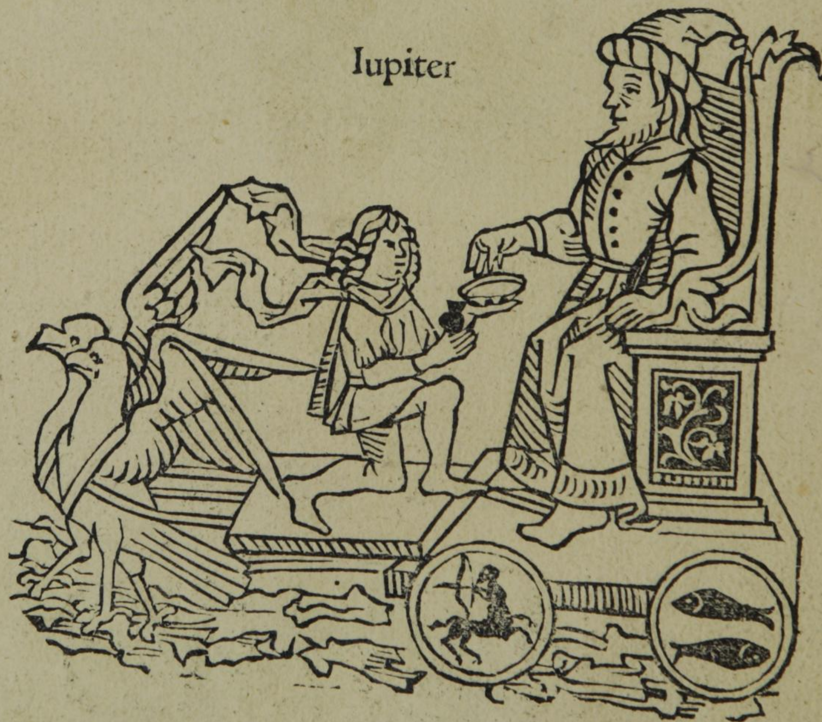

Flores Albumasaris.

erũt ecõtrario ea q̃ dixi. ¶ Qui si fuerit impeditꝰ hora reuolutiõis iudica destructionẽ ⁊ ipedimẽtũ. ¶ Et si fortunatꝰ fuerit in signis hũanis dictũ est superiꝰ. ¶ Et si in terreis sigt̃ tribulatiões ⁊ iiurias ex tremore ⁊ terre motu ⁊ destructionẽ domoꝛ: ciuitatũ ⁊ villarũ. ¶ Et si fuerit ĩ aereo erit corruptio aeris ⁊ eiꝰ tenebre cũ tonitruis ⁊ fulgoribꝰ cũ scintillis ignitis ⁊ fulminibꝰ in aere discurrẽtibꝰ ⁊ maxĩe si fuerit ĩfortunatꝰ in signis aereis. ¶ Et si fuerit ĩ aq̃ticis erit impedimẽtũ in aq̃ ⁊ naufragio ꝓstrationem nauiũ in mari in q̃ ꝑiclitabũt ꝑegrinãtes in aq̃ ⁊ morient̃ aĩalia aquaꝛ. ¶ Si aũt fuerit ĩ loco mali: fortuna verte sñiaꝫ ⁊ loco mali dic bonũ: ⁊ loco timoris securitatem. Et aspice planetã ĩpediẽtẽ eũ vel caudã ĩ q̃ signo sit qꝛ si fuerit ĩ signo igneo erit radix ĩpedimẽti ex ignibꝰ ⁊ cõbustiõibꝰ. ¶ Qꝛ si fuerit ĩ signo lupoꝛ erit ĩpedimẽtũ ex lupis. ¶ Si aũt fuerit malꝰ ĩ signo terreo erit radix ĩpedimẽti ex ꝑte rerũ terrestriũ. Silr̃ erit narratio tua ĩ ceteris signis. ¶ Si aũt aspexerit eũ fortũa ĩ hora reuolutionis iudica fortitudinẽ ⁊ bonũ. ¶ Si aũt aspexerit eũ malꝰ iudica ẜm eũ ꝗ pluris fuerit testimonij ⁊ nõ frustraberis oĩno opus debile: qꝛ natura facit opꝰ suũ nisi sit prorsus oĩno debilis. Scito hec ⁊ operare per ea ⁊ nõ errabis si deus voluerit.

Iupiter

Flores Albumasaris.

¶ Incipit tractatus Albumasaris florum astrologie.

Dixit Albumasar. Oportet te primum scire dn̄m anni Et scientia huius rei scitur hora introit⁹ solis in primū minutum signi arietis. Scito itaq; ascendens eadem hora quantū plus certissime poteris: verifica cuspides duodecim domorū celi. quia error cadit in hoc si negligitur. Et cum hoc feceris: aspice dn̄m ascendentis cum ceteris planetis: eū qui tunc plus habet fortitudis ex testimonio circulorum anguli. Et quemcunq; planetā inueneris ī ascendēte decimo septimo aut quarto angulo: postea vndecimū nonum: demū quintu3: et non p̄ponas medium celi ascendenti: nec quintā domum none: sed fiat s̄m predicta3 rationem. Et si inueneris planetā in ascendente: non q̄ras aliu3 de his qui fuerint in alijs locis ex planetis. Sil'r si non fuerit in ascendente planeta & fuerit in medio celi: non respicias cetera loca ex planetis. Simil'r si non fuerit in medio celi planeta: sed in septimo non respicias cetera loca. Sil'r si nō in septimo: sed in quarto nō cures cetera loca ex planetis: & quē inueneris in his locis ipse erit dispositor anni: si fuerit ei aliq̄ dignitas dom⁹ sc3 aut exaltatio: triplicitas: termin⁹: aut facies. Si autem fuerit in ascendente planeta cui nulla sit dignitas in eo: fueritq; in medio celi planeta habens terminū & faciem: q̄a duplicauit dignitatē: ipse est qui queritur & non q̄ras alterum. Et si fuerit post hos in septimo planeta cui iuncta sit domus: exaltatio: terminus: triplicitas aut facies: ipse est quesitum.

¶ Triplicitas ignea orientalis.

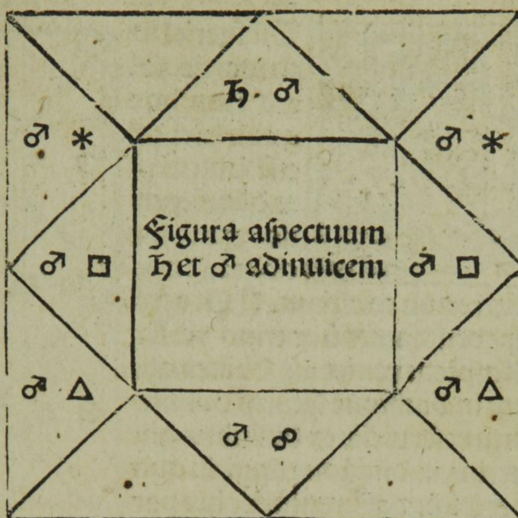

Aturnus itaq; dominus anni reptus si fuerit in ♈ aut eius triplicitate apparebit in ciuitatibus quibꝰ preerit signum de his que sunt in diuisione orientis: ex diuitibus: potentibus: atq; imperantibꝰ qui faciunt res per subtilia ingenia ꝛ dispositiones speciosas et ostentationem rerum mirabiliũ: ꝛ prodigia absq; aliq̃ festinatiõe: ymo cũ silencio ꝛ pulcra apparatione in eis. ¶ Q si fuerit ♄ boni esse in loco significabit que dixi scz patientiam: suauitatem: et inquisitionez rerum vniuersitatis: vulgi: ac rusticoꝝ. ꝛ obedientiam eorum erga regem cum humiliatione eorum ad eum: et prolongationem eius vocis scz eius imperij: ꝛ sublimitatẽ eiꝰ. ¶ Et si fuerit mali esse significat mortez diuitũ ꝛ eoꝝ inuidiã ꝛ odium: accusationes ꝛ negligentias cum odio rusticorum erga eos. ¶ Et si fuerit cum eo iupiter: erit opus eorũ in hoc qđ dixi cum silencio ꝛ religiõe ꝛ ostensione fidei cum iusticia et obseruatione eorũ preceptoꝝ. ¶ Si autem aspexerit eum ♃ ex dilectione: supueniet diuitibus qui moranť in regionibꝰ que sunt in diuisione ♈ vel eius triplicitate: donatiões ꝛ seruicia ex diuitibꝰ illis qui sunt in diuisione regionis signi illius in quo fuerit ♃ ꝛ subueniet eis omne bonum in quo gratulabunť ex eisdem partibus. ¶ Sed si fuerit aspectus ♃ ad ♄ ex ☍ erit in loco donationis ꝛ seruiciorum: timor ꝛ contentio ex ipsis ciuitatibus regionis que sunt in diuisione ♄ ad diuites earum ciuitatum que sunt in diuisione ♃: vel econtrario ad eos diuites qui sunt in diuisione ♄ petentes eorum bellum ꝛ traditionem: ꝛ erit hoc ſm quantitatez graduum aspectus qui fuerint inter ♄ ꝛ ♃ vsq; ad horam qua fuerit bellum ꝛ contrarietas. ¶ Et si fuerit aspectꝰ ♄ ad ♃ ex □ aspectu erit in loco belloꝝ diuersitas in rebus inter eos qui fuerint in partitione ♄ ꝛ ♃.

SI autem fuerit
in loco iouis ♂
iũge illi esse qđ
exposui tibi de
esse satñi cũ fe-
stinatiõe in ope
rib⁹ diuituȝ qui
sunt in his regionbus cum multi
tudine celeritat̃ ⁊ ↄsiderationis
⁊ paucitate pietatis: misericordie
⁊ leuitat̃. ¶ Q̃ si fuerit ei⁹ aspect⁹
ex trino vel sextili aspectu: veniet
super diuites qui sunt in diuisiõe
signi arietis: ⁊ eius triplicitate ex
diuitib⁹ qui sunt ex diuisiõe signi
in quo est mars: donatiões ⁊ ser

uicia: gaudium et leticia. Similiter in vniuersis rusticis eorum erit bonum
⁊ eorum ciuitatibus: et sustentatio erit illis ex ipsis ciuitatib⁹ que sunt in di-
uisione signi in quo fuerit mars. et afferentur res ex ipsis ciuitatibus ex na-
turis rerum que sunt illis ciuitatibus appropriate. Et iam patefeci tibi hoc
in libro maiori quem edidi in naturis climatum ⁊ ciuitatũ: ⁊ que applicant̃
his ex villis ⁊ naturis eorum ciuitatũ. ¶ Q̃ si aspexerit mars saturnũ ex op
positione erit in loco donationuȝ ⁊ seruiciorum malum vt rixe et inimicitie
⁊ cõtrarietates inter diuites regionum signi in quo fuerit mars: ⁊ ibunt ipsi
diuites ad ipsos ad expugnandum eos: vt expugnentur atqȝ expellantur.
Similiter ⁊ res que deferebantur ex his regionibus abscindentur ⁊ destru
entur: ⁊ ciues eius erunt mali ciuibus harum regionũ. ¶ Quia si fuerit aspe
ctus martis ex □ erit in loco timoris diuersitas et abscisio censuum ex illis
partibus ⁊ rerum quesitarum: ⁊ non erit cum hoc guerra apparens.

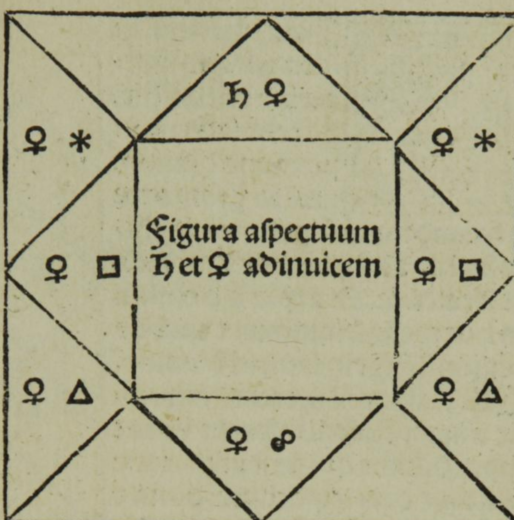

T si fuerit i loco martis sol erit cum hoc quod dixi de esse saturni in re diuitū: petitio regni ꝛ speciositat: ꝛ petitio rerum celestium. ¶ Si vero aspexerit saturnū ex trino vel sextili aspectu veniet sup diuites qui sunt in diuisione saturni donationes et seruicia ex diuitibus qui fuerint in diuisione signi in quo fuerit sol. ꝛ afferentur ex his partibus bonum ꝛ res venales: ꝛ venient super rusticos rumores eos letificantes ex ipsis partibus: ꝛ erit quod defertur in ipso anno ex substantia solis. Et iam exposui hoc in libro naturarum maiori. ¶ Si autem aspexerit saturnum ex oppositione erit in loco donationum ꝛ seruiciorum: rixa ꝛ bellum in inquisitione eorū que significauerit sol ex speciositate ꝛ regno in ipsis ciuitatibus: ꝛ abscindetur quod afferebatur ex his de bono ad has ciuitates: et destruetur ꝛ conuertetur quod veniebat ex rumorib⁹ letificantibus in rumores auditu terribiles. ¶ Et si aspexerit sol saturnum ex quarto aspectu non erit bellum palam: sed inter diuites rixa erit atq; diuersitas consilij inter eos.

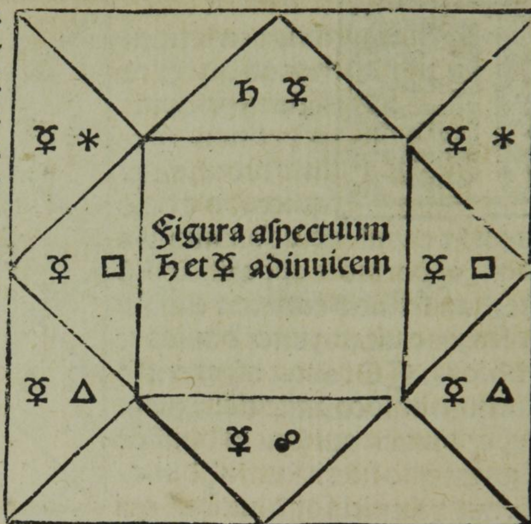

ET si fuerit i loco solis ven⁹ erit cū hoc qđ dixi ex re saturni pricipiu3 ex petitione: petitio ludorum et quietudo ⁊ delectatio ⁊ cantilene ac omnium ludorū apparitio:⁊ apparitio eorū ac manifestatio eorum: ⁊ ciuibus ipsarum ciuitatu3 inter diuites et rusticos. ¶ Si aute3 aspexerit saturnum ex loco amicitie:venient super diuites qui sunt in diuisiōe signi in quo fuerit saturn⁹ donationes ⁊ seruicia ex diuitibus qui sunt in ciuitatibus que sunt in diuisione veneris. Ueniet enim ex eis omne bonum ⁊ erit quod afferetur in eodem tempore ⁊ ꝙ inclinantur omnes ad res veneriles. ¶ Porro si aspexerit eum ex loco inimicitie erunt in loco donationum ⁊ seruicioꝝ bella ⁊ contrarietates:⁊ pergent ipsi diuites ad bellū eorum diuitum:⁊ abscindetur quod afferebatur ex ipsis ciuitatib⁹ ex bono ⁊ minuentur substantie ex ipsis partibus:⁊ frangentur census:et venient rumores mali ⁊ fedi:⁊ conuertetur omne bonum in malu3: ⁊ omnis leticia in cogitatione3:⁊ erunt radix horum omnium mulieres ⁊ res veneriles. ¶ Qꝫ si aspexerit saturnum ex quarto aspectu non erit bellū apparens: sed erit diuersitas in rebus inter ipsos diuites ⁊ rusticos:⁊ cum ciuibus eiusde3 partꝭ ita vt si esset genitor in ciuitatibus que sunt in diuisione saturni:⁊ filius in ciuitatibus que sunt in diuisiōe veneris:caderet inter eos diuersitas in omni ꝙ describent inter se in re ⁊ in negociationibus et ceteris causis: et similiter erunt in omnibus hominibus et propinquis que dixi de re planetarum et eorum aspectibus in hoc libro.

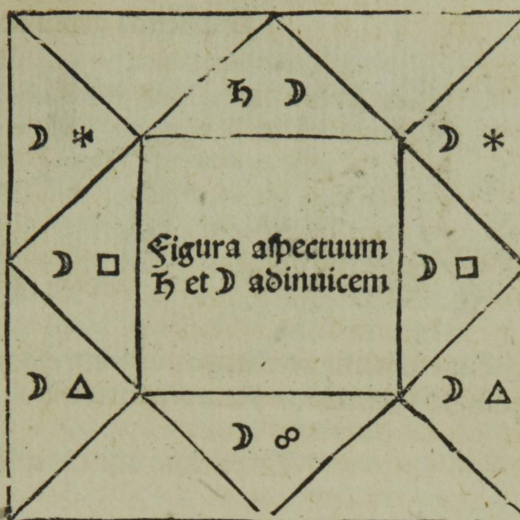
I autem fuerit in loco veneris mercurius erit q̄d dixi de reb⁹ saturni in petitione diuitum petitio grāmatice ꝛ fecunditatis locutionis et philosophie ꝛ astronomie ꝛ medicīe et dyaletice. Et apparitio eorum in hoc tpe in diuitibus ꝛ ciuibus regionū q̄ sūt in saturni diuisiōe.

⁋ Et si aspexerit mercuri⁹ saturnū ex trino vel sextili aspectu veniet super diuites qui sunt in ptitione arietis ꝛ eius triplicitate: dona ꝛ exēnia a regibus qui sunt in ciuitatibus que sunt in partibus mercurij omne bonum: et afferentur inde res venales ꝛ substantie: ꝛ multiplicabunt̄ substātie census ex eis: ꝛ laudabitur hoc in ciuitatibus que sunt in diuisione saturni: ꝛ erunt plus harum rerum res mercuriales. ⁋ Si vero aspexerit saturnū ex oppositione erit in loco do nationum ꝛ seruiciorum contrarietas ꝛ bellum: ꝛ pergent hi diuites ad bellanduz hos diuites: ꝛ abscindetur quicquid afferebatur ex bono: ꝛ minuet̄ substantia ex eisdem partibus: ꝛ frangentur census: ꝛ venient rumores mali ꝛ fedi: ꝛ defugiet omne bonuz: ꝛ apparebit omne malum ex ipsis ciuitatib⁹ Hoc erit si fuerit mercurius indutus malis id est si habuit cum eis aliquaz complexionem. Et si fuerit indutus fortunis in hora coniunctionis sue erit minoris mali ꝛ minoris impedimenti: sed non prohibet opus aspectus oppositionis eius impedimentum. Scito hec ꝛ intellige eum. ⁋ Et si aspexerit mercuri⁹ saturnū ex □ aspectu non apparebit bellum: ꝛ erit diuersitas inter diuites: ꝛ diuersitas etiam erit inter rusticos ꝛ milites. Et erūt causa huius rei res mercuriales: ꝛ hoc totum patet in libro naturarum maiori.

Um fuerit in loco mercurij luna erit tunc cū hoc qđ dixi ex re saturni in petitione diuitum apparitio legatoꝝ legatoꝝ ⁊ exploratoꝝ: ⁊ constitutio rerū venaliuꝫ: habundauerit hoc apud diuites ⁊ rusticos i eodem tp̄e. ¶ Et si fuerit aspectus lune ad saturnū ex trino vel sextili aspectu. venient sup diuites qui sūt in diuisiōe ♄ ex eis in diuisiōe lune donationes ⁊ seruicia ⁊ afferent ex ipsis ciuitatib' res venales ⁊ multiplicabunt substātie ⁊ census ex his que sunt de natura lune: ⁊ defferent ad ciuitates in quib' fuerit saturnus ⁊ erūt plus hoꝝ res lunares. ¶ Et si aspexerit saturnū luna ex oppositione erit in loco donationū ⁊ seruicioꝝ bellum ⁊ cōtrarietas ⁊ ibunt ipi diuites ad bellādū hos diuites: ⁊ abscindet quicqđ defferabat ex ipsis partibus ⁊ frangent census ⁊ inuenient rumores malos ⁊ terribiles ⁊ frustrat omne bonū ⁊ cōuertet ⁊ fiet malū. ¶ Et si fuerit aspectus lune ad saturnuꝫ ex quarto aspectu: nō apparebit bellū: ⁊ erit inter diuites ⁊ rusticos diuersitas ⁊ inter propinquos cōtrarietas causa rerum lunariū.

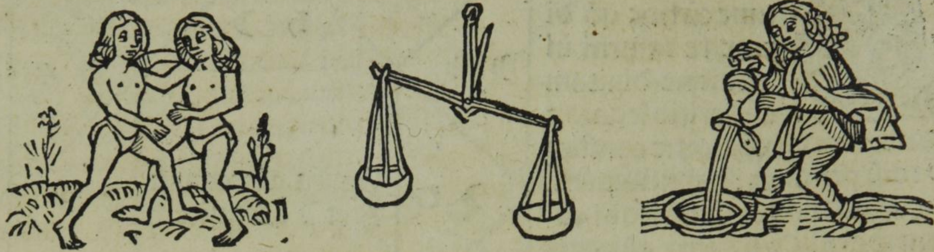
¶ Triplicitas terrea meridionalis.

¶ Saturn' cū fuerit domin' anni ⁊ fuerit in thauro aut eius triplicitate erit omne quod predixi de re saturni in diuitibus ⁊ rusticis: ⁊ bonū ac malum quod erat in parte orientis: erit in parte meridiei in ciuitatibus que sunt in diuisione signi in quo fuerit saturnus ꝑm quod exposui tibi.

Triplicitas aerea occidentalis.

¶ Cum fuerit saturn⁹ in geminis aut eius triplicitate: erit omne quod dixi ex bono vel malo in parte septētrionis.

Triplicitas aquea septētrionalis.

¶ Cum fuerit saturnus in cancro aut eius triplicitate: erit omne quod dixi ex bono vel malo in parte septētrionis.

Iupiter cū ꝑfuerit anno ⁊ fuerit dñs eius: descēderitqꝫ in arietē aut triplicitatē ei⁹: apparebit in ciuitatib⁹ qb⁹ ꝑerit versus orientē. Religio ⁊ quietudo ⁊ apparitio sectarum ⁊ obseruatio ꝓceptoꝝ cū iusticia ⁊ opus bonū. Qd̄ si fuerit tūc iupiter boni eē significat multitudinē substātiaruꝫ illis diuitib⁹ ⁊ bonitatē animi eoꝝ ⁊ gaudiū eoꝝ ⁊ obediētiā rusticoꝝ: ⁊ dilectionē eoꝝ erga eos in eodē loco. Qui si fuerit mali esse significat ꝯtrarietatē eoꝝ. ¶ Et scito qd̄ opus in ioue inaspectu planetarū ad eū fit sicut opus in re saturni ⁊ aspectus planetarū ad eū equaliter. ¶ Qd̄ si fuerit iupiter in tauro vel ei⁹ triplicitate: apparitio eoꝝ ex euētib⁹ erit ī parte meridiei. ¶ Et si fuerit in geminis aut ei⁹ triplicitate erit apparitio eoꝝ que dixi ex euentib⁹ in parte occidētis. ¶ Si vͦo fuerit iupiter in cancro aut ei⁹ triplicitate apparitio eoꝝ que dixi ex euētib⁹ erit in parte septētrionis. ¶ Et scito qd̄ hoc qd̄ dixi tibi ex opere ī re iouis vt probarē eū ⁊ hoc quod dixi tibi de re saturni est ex secretis sapiētie astroꝝ in reuolutione annorū.

SI fuerit mars dñs anni ⁊ ꝓfuerit ei: fueritq; in ariete aut eiꝰ triplicitate: apparebit in ciuitatibꝰ quibꝰ pest versus orientez malũ ⁊ iniuria ac rapina ⁊ imitatio ad bella ⁊ fuga in exercitu instrumẽtoꝝ belloꝝ. Et docebũt hoĩes filios suos bellũ ⁊ luctamĩa ⁊ res marciales. ❡ Qđ si tũc mars ĩ loco suo fuerit boni eẽ significabit victoriã regis sup inimicos suos ⁊ eoruz qui cũ eo cõtendũt ⁊ magnitudinẽ cordis sui ac celeritatẽ ⁊ dilectionẽ rusticoꝝ cũ hoc ⁊ obediẽtiã eorũ erga eũ. Et si fuerit mali eẽ significabit paucitatẽ victorie sup suos: ⁊ qđ ipsi eũ vincent ⁊ paucitatẽ stabilitatis super res vtiles ⁊ iustas ⁊ eiꝰ deiectionẽ in oĩ qđ opat̃. ❡ Et opus in re martis ⁊ aspectus planetarũ ad euz est sicut opus in re saturni ⁊ aspectꝰ planetarũ ad eũ equaliter. ❡ Cũ fuerit mars in tauro aut eius triplicitate erit apparitio horũ que dixi tibi ex euentibꝰ in parte meridiei. ❡ Cũ fuerit mars in geminis aut eiꝰ triplicitate erit apparitio eoꝝ q̃ dixi ex euẽtibꝰ in pte occidẽtis. ❡ Et si fuerit in cancro aut eiꝰ triplicitate erit apparitio eorũ que dixi tibi ex euẽtibus in parte septẽtrionis.

SOl cũ fuerit dñs anni significat gloriã ⁊ sublimitatez regis ⁊ petitionẽ altitudinis regũ ⁊ omniũ sublimitatũ ⁊ ostẽsionem vtilitatis ac ꝑfectꝰ amorẽ ⁊ affectũ in rebꝰ diuinis ⁊ mltitudinẽ eoꝝ ⁊ in ceteris hoĩbꝰ qui sũt ipsis ciuitatibꝰ q̃ sũt in diuisione signi ĩ quo est sol vnusq̃sq; hõ ꝰm quãtitatẽ sue nature. ❡ Qđ si fuerit sol in ariete aut eiꝰ triplicitate erit ĩ pte oriẽtis. Et si sol fuerit boni eẽ ĩ loco suo sigt̃ rectitudinẽ militũ ⁊ eoꝝ iusticiã ⁊ aptionẽ eoꝝ atq; victoriã de inimicis eoꝝ ⁊ de his qui cõtẽdũt cũ eis. Si vͦ fuerit mali eẽ ĩ loco sigt̃ paucitatẽ apparitionis diuitiarũ in ipsis ciuitatibꝰ sup inimicos suos ⁊ causaz honoris eoꝝ. ❡ Et si fuerit in tauro aut eiꝰ triplicitate erit apparitio hoꝝ q̃ dixi in pte meridiei. ❡ Et fuerit in geminis aut eius triplicitate erũt ea que dixi in parte occidẽtis. ❡ Si in cancro aut eiꝰ triplicitate erit apparitio eoꝝ q̃ dixi ex euẽtibꝰ in parte septẽtrionis.

VEnus cũ fuerit dña anni ⁊ descẽderit in arietẽ aut eius triplicitatẽ apparebit in ciuitatibus quibus preest petitio ludorum ⁊ cantilenarũ ⁊ opera instrumẽtoꝝ ⁊ doctrina hominũ in ipo tpe ⁊ cupiditas diuitũ ⁊ rusticoꝝ in hoc. ❡ Et si fuerit venꝰ tũc boni esse significat subtilitatẽ animi ⁊ gaudium ⁊ leticiã diuitum ⁊ rusticoꝝ adeptionẽ regionis ⁊ victoriã eorum cum inimicis eoꝝ qui cum eis contendũt. ❡ Si aũt fuerit mali esse significat hoꝝ omniũ cõtraria ❡ Si fuerit in tauro aut eius triplicitate erit apparitio hoꝝ que dixi in parte meridiei. ❡ Si in gemini aut eiꝰ triplicitate erũt hec in parte occidentis. ❡ Si in cancro aut eiꝰ triplicitate erũt hec in parte septẽtrionis.

Ercurius cum fuerit dominꝰ anni ⁊ fuerit in ariete aut eiꝰ triplicitate apparebit in diuitibus ciuitatū quibus presūt signa illa in parte orientis petitio sapientiaꝝ astronomie scilicet ⁊ medicine ⁊ philosophie ⁊ subtilitatis in his. Et similiter in rusticis ⁊ docebunt homines filios suos hoc. ¶ Qđ si fuerit mercurius boni esse in eodem loco significat pulchritudinē ⁊ honestatem in diuitibus ⁊ adeptionē eorum atqꝫ victoriā de inimicis eorum ⁊ pulchritudinē atqꝫ honestatē eoꝝ iudicum: episcoporū: abbatum: ⁊ ceterorū ta'ium ⁊ negociatoꝝ puerorum atqꝫ concubinarū diuitū. ¶ Si vero mali esse significat horum omniū contraria. Et opus in re mercurij per aspectū planetaruꝫ ad eū erit sicut in opere saturni equaliter. ¶ Et si fuerit in tauro aut eius triplicitate erit quod dictum est in parte meridiei. ¶ Si in gemini in parte occidentis. ¶ Si in cancro in parte septentrionis.

Una cum fuerit domina anni ⁊ fuerit in ariete aut eius triplicitate apparebit in ciuitatibꝰ quibus p̄est versus orientem frequentatio susurrationis cum multitudine legatoꝝ ⁊ rumorum ⁊ delectabuntur diuites ⁊ rustici in his. ¶ Et si fuerit boni esse significat apparitionē itinerū ⁊ semitarū cum saluatione peregrinantiū ⁊ adeptionem diuitum cuꝫ victoria contra inimicos eorum. ¶ Si autem fuerit mali esse significat econtrario in vniuersis. Et opus lune per aspectum planetarum ad eum erit sicut in re saturni. ¶ Et si fuerit in tauro aut eius triplicitate erunt hec in meridie. ¶ Si in gemini in occidēte. ¶ Si in cancro aut eiꝰ triplicitate erunt hec in parte septentrionis.

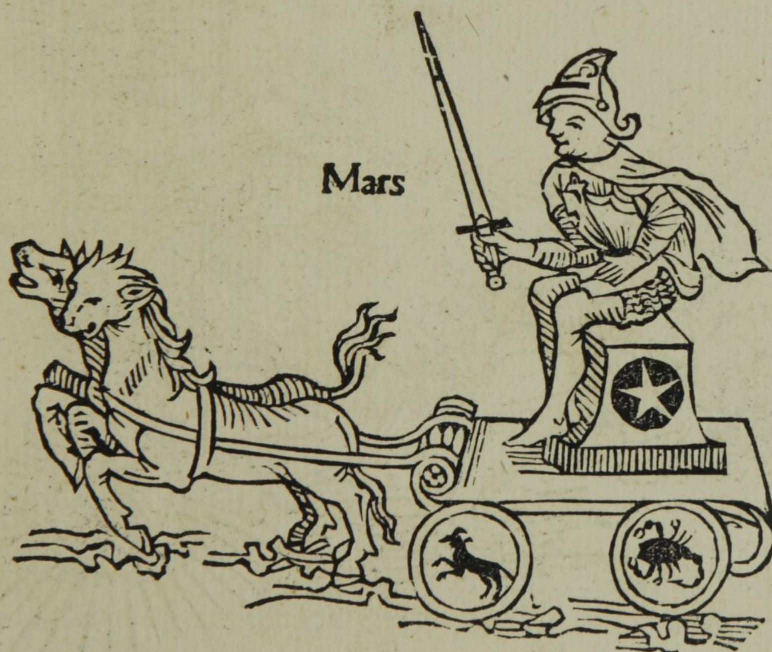

Aturnus est significator diuitū antiquoꝝ religiosoꝝ agri colarū ꝛ senū. Qui cū si fuerit impeditus hora reuolutiōis tūc destruit quicqd est ei in indictione sua ex reb⁹. Si fuerit in signis hominū significat q accidūt eis infirmitates longinque ꝛ tabefactio diuitū: ꝛ erit destructio reꝝ victualiū diuites efficient paupes: paupes vo morient ꝛ cōtristabunt magnati: eritq ericcatio corpoꝝ illoꝝ: ī quoꝝ signis fuerit cū macie ꝛ febre terciana ꝛ quartana: fuga quoq ꝛ inuolutio mentis angustie ꝛ timor mortis ꝛ interfectio diuitū. ¶ Qui si fuerit in signo terreo: significat destructionē eoꝝ que sunt in diuisione eius: vt seminū penuriam coꝝ atq detrimentū arborū ex vermibus in eas cadētes sicut locuste. ¶ Et cū fuerit in signis aeris significat grauitatē frigoris cū multitudine nebularū gelu forte ꝛ corruptionē cōplexionū aeris ꝛ tonitrua ꝛ coruscationes fulminū atq impedimētū ex multitudine pluuiarū. ¶ Et cum fuerit in signo aquatico significat impedimenta in fluminibus ꝛ maribus in naufragijs: ꝛ animalia patient aquarū. Si vero aptus fuerit ꝛ sine impedimēto aliquo

erũt ecõtrario ea q̃ dixi. ¶ Qui si fuerit impedit⁹ hora reuolutiõis iudica destructionẽ ⁊ ipedimẽtũ. ¶ Et si fortunat⁹ fuerit in signis hũanis dictũ est superi⁹. ¶ Et si in terreis fiẽt tribulatiões ⁊ iiurias ex tremore ⁊ terre motu ⁊ destructionẽ domoꝝ: ciuitatũ ⁊ villarũ. ¶ Et si fuerit i aereo erit corruptio aeris ⁊ ei⁹ tenebre cũ tonitruis ⁊ fulgorib⁹ cũ scintillis ignitis ⁊ fulminib⁹ in aere discurrẽtib⁹ ⁊ maxie si fuerit ifortunat⁹ in signis aereis. ¶ Et si fuerit i aq̃ticis erit impedimẽtũ in aq̃ ⁊ naufragio ꝓstrationem nauiũ in mari in q̃ piclitabũt ꝑegrinãtes in aq̃ ⁊ morient aĩalia aquaꝝ. ¶ Si aũt fuerit i loco mali: fortuna verte snĩaꝫ ⁊ loco mali dic bonũ: ⁊ loco timoris securitatem. Et aspice planetã ipediẽtẽ eũ vel caudã i q̃ signo sit q2 si fuerit i signo igneo erit radix ipedimẽti ex ignib⁹ ⁊ cõbustiõib⁹. ¶ Qꝫ si fuerit i signo lupoꝝ erit ipedimẽtũ ex lupis. ¶ Si aũt fuerit mal⁹ i signo terreo erit radix ipedimẽti ex ꝑte rerũ terrestriũ. Sil'r erit narratio tua i ceteris signis. ¶ Si aũt aspexerit eũ fortũa i hora reuolutionis iudica fortitudinẽ ⁊ bonũ. ¶ Si aũt aspexerit eũ mal⁹ iudica ꝺm eũ g pluris fuerit testimonij ⁊ nõ frustraberis oĩno opus debile: q2 natura facit op⁹ suũ nisi sit prorsus oĩno debilis. Scito hec ⁊ operare per ea ⁊ nõ errabis si deus voluerit.

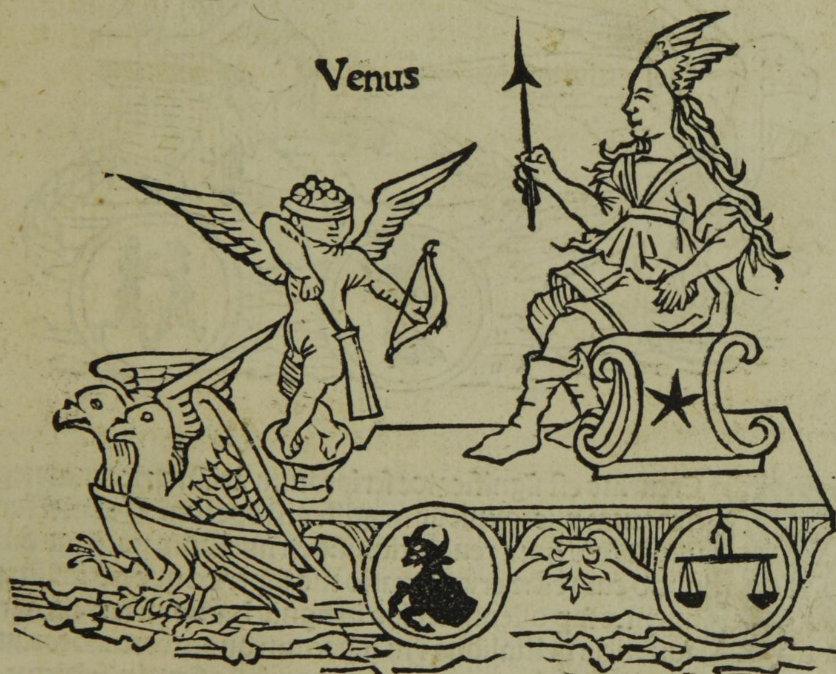
IUpiter est significatoꝛ nobiliũ ⁊ iudicũ epoꝝ ⁊ cõsulũ religio
soꝝ bonoꝝ ciuiũ ⁊ sectaꝝ. Qui si fuerit ipedit⁹ hoꝛa reuolutio
nis tũc detrimẽtũ patiet oẽ qđ fuerit ei appꝛopꝛiatũ. ¶ Qui
si fuerit i hũanis signis sigt deiectionẽ nobiliũ ⁊ diuitũ ⁊ pꝛa
uitatẽ rerũ earũ ⁊ paucitatẽ donationũ eoꝝ ⁊ frustrationez
oꝛdinũ eoꝝ cũ solicitudine erga ꝓpiquos suos destructionez
quoqꝫ regnoꝝ babilonie ⁊ arabũ ⁊ paucitatẽ subarũ cũ multitudine curiosi
tatis: ⁊ erit hoc suꝑ ciuitates q̃ sũt i diuisiõe signi in q̊ ♃ est cũ exercitio mẽ-
dacij in locutiõib⁹ hoiuz cũ ostẽsiõe mali ⁊ iiuriarũ ⁊ infirmitates coꝛpoꝛuz
cũ debilitate acq̃sitiõis hoiuz. ¶ Si aũt fuerit i signo terreo sigt destructio-
nẽ terraꝝ ⁊ paucitatẽ fructuũ arboꝝ tritici ⁊ oꝛdei: ⁊ casũ palloꝛis i messib⁹
¶ Si fuerit in signo aereo sigt paucitatẽ pluuiarũ ⁊ coꝛruptionẽ vẽtoꝛuz ⁊
aeris. ¶ Si aũt fuerit i signo aq̃tico sigt destructionẽ nauigãtiũ in mari cũ
paucitate eoꝝ acq̃tionis ⁊ ꝯsũptionẽ aq̃rũ ⁊ paucitatẽ pisciũ. ¶ Et si fu erit
i signo bestiali sigt ipedimẽtũ i bestijs maxĩe in his qb⁹ vtunt̃ hoies de his
q̃ ꝑtinẽt ad ipsuz signũ. ¶ Si aũt fuerit i loco mali foꝛtuna vte sniaz ⁊ dic lo
co mali bonũ: loco iiurie iusticiã: deiectiõis sublimitatẽ dedecoꝛis honoꝛez
⁊ aspice planetã ipediẽtẽ eũ in q̊ signo sit ⁊ cõmisce eũ ⁊ loq̃re ƀm qđ exposi-
tũ est i reb⁹ ♄ ⁊ silr̃ i iuuamẽto ♃ cũ foꝛtũa vel malo erit narratio tua.

MArs quidem consiliatores bellorꝝ ꝛ auctores guerrarū ꝛ in/
surgentes contra regē: mortē quoqꝫ subitaneā cū multitudi
ne infirmitatū: febres graues ꝛ abscisiones viarū: effusiones
sanguinis: casum quoqꝫ cōbustionis ꝛ fluminū ꝯsumptionē
¶ Qui si fuerit in terreis significat destructionē arborū per
combustionē caloris: ꝛ ventos validos nociuos ꝛ cōbustio/
nē frugū nouarū in tempore suo. ¶ Qui si fuerit in aereo significat paucita
tem pluuiarū ꝛ grauitatē caloris: ꝛ fulmina ꝛ calores nociuos. ¶ Et si fue/
rit in signo aquatico significat periculosa naufragia nauigētiū repēte cum
ventis fortiter flantibus. ¶ Et in signo quadrupedū significat impedimen
tum in quadrupedibus quibus homines vtunt: ꝛ de his que pertinent ad
ipsum signū: postea aspice planetā impedientē eum in quo signo sit: ꝛ com/
misce locutionē tuam super hoc scđm quod dictū est in rebus ♄. Et similiṫ
erit narratio tua in indumēto ♂ cū malo vel fortuna sicut in ♄.

Sol significat magnates: diuites: et honorabiles. Qui si fuerit impedit⁹ hora reuolutionis detrimentū patiet̄ omne qđ eius est: ita ꝙ multum impedient̄: ⁊ accidēt vniuerso vulgo: infirmitates. ¶ Qui si fuerit ī signis humanis erit impedimentū in his q̄ ꝑtinent ad eū de hoībus. ¶ Si in terreo erit in his q̄ sunt ex substantia terre ⁊ metallorꝫ. ¶ Si fuerit in aereo erit impedimentū in aere. ¶ Si in aq̄tico que sunt ex aīalibus aquarū impedimentum patient̄. ¶ Et si fuerit in loco mali fortuna verte sentenciam ⁊ dic loco mali bonum: ⁊ aspice planetam impedientem eum vt supra.

Ven⁹ est significatrix mulierū sponsaliū. que cū impedita fuerit hora reuolutiōis impediet̄ omne qđ ei⁹ est. ¶ Si in humanis signis impedimentū patiet̄ quicqđ eius est in hoībus. ¶ Si in terreis q̄ sunt ex substantia terre. ¶ Si in aereo q̄ sunt in aere. ¶ Et si in aq̄tico q̄ sunt ex substantia aq̄. ¶ Et si fuerit in loco mali fortuna verte sentenciā ⁊ dic loco mali bonum: et aspice planetā eum impedientez vt supra. b

Ercurius est significator scriptorum arismetricorum nego/ciatorum puerorum ac magistrorũ operum. ¶ Qui si fuerit impeditus hora reuolutionis: detrimentum patietur omne quod eius est: ⁊ erit narratio tua super ea que ad ipsum pertinent: ⁊ sup ostensum eius in signis humanis terreis aereis aquaticis bestialibus ꝫm aspectum quoqꝫ fortunatorum et malorum ad ipsum: ⁊ ꝫm indumentum eius cum ipsis sicut in ♄ dictuz est.

Luna

LUna est significatrix legatorum ꝛ legationū et vniuersitatis vulgi et eorum motus continentie et quietudinis omni die. ¶ Que cū impedita fuerit hora reuolutionis destruet̄ omne quod ad eam pertinet. Et erit narratio tua super eam et suꝑ omnia que eius sunt ſm presentiam eius in signis humanis: aereis terreis aquaticis bestialibus ſm aspectum malorum ꝛ fortnnatoꝝ ad eam: ꝛ indumentū eoꝝ cum ea ex quibus signis eam aspi-ciunt quemadmodum dictum est de aliis. Scito ꝛ intellige hoc secretum: ꝛ nihil est quod tibi ocultari possit quod inuestigare volueris si deꝰ voluerit.

¶ De grauitate ꝛ leuitate annone.

Scies autē hec ex vtrisq; planetis superioribus: qa omnis grauitas est ex opere ♄ : ꝛ omnis leuitas ex ope ♃. Quotienscunq; ergo videris ♄ in reuolutione annoꝝ in signo in quo fuerit ☌ que significauit sectaz: ꝛ non aspexerit eū ♃ aut ♀ cum ☊ hoc erit ex signis grauitatis sine dubio. Cōmisce igitur narrationē tuam super eum ꝛ ne timeas. Et si ita fuerit ꝙ sit cauda cū eo in vno signo iudica grauitatem annone: et terrorem hoīm: nisi aspiciat ♃ hunc locum: hora in qua separatur cauda ab eo. ¶ Item anni qui significant famem ipsi sunt quib⁹ prefuerit ♄ in ☌ aut ☍ in qua fuerit reuolutio: ꝛ eo grauius si fuerit in ☌ vel ☍ ☿ hoc autem fit in annis. ¶ In mensibus enim cū videris eum in ☌ aut ☍ in nono loco aut tercio hoc erit signū leuitatis. ¶ Scito igitur ascēdēs ꝑuentionis aut ☌ post hoc aspice dominū eius qui si fuerit auctus lumine vel cursu tunc augetur in precio annona in eodem mense: ꝛ similiter si fuerit in medio celi aucta augebitur eodez mō ꝑciū ānone. Et si fuerit minut⁹ cursu minuetur precium annone. Et si fuerit iens ad descensionez suam similiter descendet ꝑcium annone. Si vero fuerit in angulo subt̃raneo aut in septio stabit in esse suo precium. ¶ In ceteris aūt rebus extra triticum et ordeum aspicias dispositorē anni si fuerit fortunatus: aspice etiam in quali signo sit ꝛ que sit substantia eiusdem signi. Q̄ si fuerit de substantia ignis erit hoc in auro ꝛ argento: ꝛ in omni quod operatur per ignem. Qd̄ si fuerit in terreis erit hoc in rebus terreis. Si aūt fuerit in signo aeris tunc erit hoc in aīatis. Aspice locum eiusdem signi ab ascendente et loquere super illud. Aspice si fuerit in signis aquaticis: erit hoc in animalibus aque: et in omni quod de ea exit. Hec autez omnia loca in quibus fit omnis grauitas annone. ¶ Si autez in ♈ aut eius triplicitate fuerit: erit in parte orientis. ¶ Si in ♉ aut ei⁹ triplicitate in parte meridiei. ¶ Si autez in ♊ aut eius triplicitate erit in occidente. ¶ Si vero in ♋ aut ei⁹ triplicitate erit in septentrione. ¶ Considera forum annone cum ☉ intrauerit primum minutuz ♈ siue signoꝝ in quib⁹ fiunt exaltationes planetarū que sunt mobilia. Nam descensio ☉ in primū minutum ♈ fortior ꝛ subtilior est omnibus descensionibus ei⁹ in signorum mobilium inicijs. He sunt descensiones eius in signis mobilib⁹. Scito autē hoc secretum astronomie in foro vt nō transeas illud ad forum eundo. Et si volueris habere sciaz alicui⁹ rei nominatim: aspice planetā illius rei significatorem: ꝛ illius rei fori in quo signo sit: que res etiam illi signo attineat: ꝛ res que planete alicui attineat, iam alias dictum est.

¶ De pluuijs.

Scientia autẽ huius rei est ex ♂ cum fuerit in aliqua domoꝝ suarũ hora reuolutionis hoc erit inicium pluuiarum multitudinis. Et cũ fuerit in domo ♄ hoc erit iudicium paucitatis pluuiarũ. In alijs vero domibus aliorum planetarum mediocritatem significat pluuiarum.

¶ De bellis ꝛ guerris.

Scientia bellorum ꝛ guerre est ex loco ♂ in ♂ eius cum ♄ ex ☍ eius aut □ Cum enim sic fuerit significat bellũ Et cum fuerit ♃ cum ♂ significat bellum quasi ad iusticie defensionem eoꝝ qui se dicunt hac causa iusticie imitare. Et silr̃ ♂ planetarum ceterorum admisceri debent ꝟm quantitatẽ naturarũ earum ꝛ aspiciat̃ esse imaginũ in signis ꝟm qd̃ diximꝰ i libro imaginũ

¶ De pestilentia.

In multitudine pestilentie ꝛ mortis scitur hoc ex alicuius principiorum ascendente cum ascendente alicuius principiorũ quorũ mẽtio ꝓcessit vt est signũ ♂ p̄ntis anni:vel signũ ♂ qd̃ significauit sectam:hec scꝫ cum fuerint impedita ꝛ dñi eorum erit pestilentia valida Et si quedam eorum fuerint salua erit mors ꝛ pestilentia ꝟm quant tatem illius. Considera hoc et inuenies illud et poteris iudicare mortem in dimidio hominum aut tercia aut quarta parte ꝛ non errabis.

¶ De terremotu.

Terremotus ꝛ diluuia sciunt̃ a ♄ cũ fuerit radij eius in signis primarum coniunctionũ ꝛ ascendentibus earum .i. in aliquo eorum signoꝝ quorum narratio ꝓcessit que sunt principia scꝫ signum ♂ id est ascendens anni. Et signum ♂ secte vel eius ascendens. Cũ enim fuerit ♄ in eis ꝛ piecerit radios suos ad ea ex ☍ aut ex □ aspectu:ꝛ cum hoc sit ipse impeditus. Aspice eum si fuerit in signis terreis facit tenebras aeris ꝛ terremotus ꝛ fames. In aereis signis niues ꝛ frigus tenebras aeris ꝛ eius corruptionẽ:flatꝰ ventoꝝ eradicantium arbores ꝛ palmas. Si in aqueis submersiones ꝛ diluuia ꝟm quantitateꝫ fortitudinis ꝛ debilitatis sue erunthec cõtingentia. Si in igneo facit in aere prodigia terribilia atqꝫ horribilia que sunt in aere. ¶ Sciũtur enĩ hec ex ♂ cũ ipse prefuerit quibusdã annis quorũ mẽtio precessit:postea euenerit vt in eodem anno in quo fueris presit eidem signo cui prefuerat p̄dictis in principijs. Scd̃m ergo quantitatem fortitudinis sue in eodẽ anno erit fortitudo eoꝝ que euenient ex predictis scinillis ꝛ prodigijs. ¶ Et scito ꝙ annus cum fuerit eius ascendens in fortitudine sua in eode anno hora descensionis solis in primum minutũ ♈ .i. cum fuerit ascendens signũ fixuꝫ non reuoluas quartas in eodeꝫ anno:poterit enim tibi sufficere ascendens eiꝰ anni:fiducia enĩ hꝰ rei est signũ fixum. Non enim indigebit reuolutione

quartarum et mensiũ nisi ad fortum ꝓprie preter cetera. Scito hoc: porro si fuerit signũ cõmune: necesse est semꝑ vt reuoluas annũ ad horã descensiõis solis in primũ minutum ♎. ¶ Si vero fuerit ascendens anni signũ mobile necesse est tibi eq̃re introitũ solis in oĩ q̃rta ex reuolutione. Et opabis ꝑ eas figuras sicut opatus fuisti in inicio anni: hoc est tp̃e descensionis in primuꝫ minutũ ♋ ⁊ primũ minutũ ♎ ⁊ primum ♑. ¶ Scito hoc ⁊ opare per illud ꝙ inuenies in oĩ eo qđ opatus fueris in ascendentibꝰ harũ quartarũ sicut fecisti in reuolutione inicij anni eq̃liter. Et non aduertas te ad illud ꝙ studiose ꝓbaui qđ dixerunt sapientes antiqui: ⁊ inueni partẽ euenire: ⁊ parteꝫ errare: ⁊ hoc ꝓpter diuersitatẽ aspectuũ qui variabilis est in oĩ mense. Nam ⁊ ipsi dixerunt non facias in ascendente q̃rte ⁊ in ascendẽte eiꝰ mensis sicut facis in ascendente anni: ꝙ facis in ascendente anni per planetã qui fuerit plus testimonij ⁊ loco fortis. ¶ Dixerũt enĩ non est necesse vt facias in ascẽdentibus quartarũ silr̃. sed aspicias planetã fortẽ in loco suo: non multitudine testimonij: sed bonitate loci tm̃. ¶ Dixerunt alij facias per dñm ☌ vel ꝯuentionis q̃ fuit ante hoc. Et si non aspexerit ascendẽs erit ipsa tribulatio ꝓprie in ciuitatibꝰ q̃ sunt in diuisione eiꝰ. Et fac in aspectu planetaruꝫ ad eũ sicut fecisti in opꝫ planetarũ ad ip̃m in ♈ ⁊ eiꝰ triplicitate: ⁊ loq̃re suꝑ parteꝫ in qua erit impedimentũ causa illorũ in substantijs signoꝝ in quibꝰ fuerint planete aspicientes dñm q̃rte: sicut demonstraui in capitulo ♄. ¶ Si auteꝫ fuerit ♂ in ♊ aut eoꝝ triplicitate: fueritqꝫ ipse ♂ dñs ãni ⁊ directꝰ in angulo significat bellũ ⁊ effusionẽ sanguinis ⁊ contentioneꝫ: quia illa triplicitas est humane silitudinis. si retrogradꝰ fortitudinẽ eius ⁊ grauitateꝫ. Si vero nõ sit in angulis ⁊ sit directꝰ ⁊ aspexerit ascendens significat infirmitatẽ ex pte ventorũ ⁊ sanguinis. Et grauiꝰ in regione q̃ fuerit ex diuisione signi in quo descendit extra triplicitates. si retrogradus pestilentias. Et si non aspexerit ascendens fueritqꝫ directꝰ multitudinẽ cõbustionis ⁊ impedimẽta ꝑ ignes ⁊ infirmitates malignas hominibꝰ. ¶ Si fuerit ♂ in ♋ aut eiꝰ triplicitate ⁊ fuerit ipse dñs anni ac directꝰ accident guerra ⁊ ꝯtentio in terram arabũ et sanguis ⁊ pestilentia ⁊ mors suꝑflua: ⁊ timebitur suꝑ regẽ mutatio a regiõe in regionẽ. ¶ Si aũt non sit in angulo ⁊ aspexerit ascendens sitqꝫ directus in hoc cauendũ est loq in eo. si retrogradꝰ significat illius rei grauitatẽ. Si vero nõ aspexerit ascendẽs erit hoc singlr̃ in vno loco de aspectu planetarũ ad eũ est sicut in caplo qđ precessit de ♄ ⁊ aspectu planetarũ ad eum equaliter. ¶ Coniũctio ♄ ⁊ ♂ in signis: cum ꝯiuncti fuerint in ascendente alicuiꝰ anni reuolutionis significant malũ vniuersale in rusticis. ¶ Et si coniuncti fuerint in scđa ab ascendente anni signũ est destructionũ substantiarũ eorũ ⁊ domoꝝ: ⁊ tradeĩ obliuioni memoria diuitũ: ⁊ suꝑbient eoꝝ serui ⁊ milites ⁊ modicã fidẽ seruabunt eis. ¶ Et si ꝯiuncti sint in tercia significant destructionem domoꝝ religionis ⁊ descensum horribilium super deum colentes.

¶Si vero coniuncti fuerint in quarta destructionē edificiorum et mansionū ac fundorum. ¶Si in quinta multitudinē destructionis in filijs et mutationē cordium amicorum. ¶In sexta significat impedimentū ptinens ad animalia et oīa q̄drupedia quibus vtuntur hoies: et ad seruos suos et ancillas. ¶In septima casum mali et rixe inter participes et coiuges et contendentes inter se et conquerentes exitum inimicorum. ¶In octaua multitudinem errantium et eorū mortem et inualitudinem et occupationē: et in petitionibus his que petuntur propter reliquias mortuorū: et cadet mors sup eos qui errauerint eo anno. ¶In nona destruunt̄ vie et extrema et plus in his itinera quib⁹ peruenitur ad domos oratiōis maiores et nominatas. ¶In decima destructionē esse regū et diuitū et mortē magni regis. ¶In vndecima destructionē cadentem inter amicos: et mutabitur oīs habens amicū sup socium suum. ¶In duodecima impedimentū descendens in oīa quadrupedia: cadetq; tribulatio in omnibus venditoribus bestiarū. ¶Et omne quod dixi tibi de hoc erit in regionibus que sunt in diuisione signi in quo coniungunt̄. Etiam si iungant̄ in signis et in termino alicui⁹ planete: tunc erunt tribulationes in ciuitatib⁹ diuisionis eiusdem planete cuius est terminus.

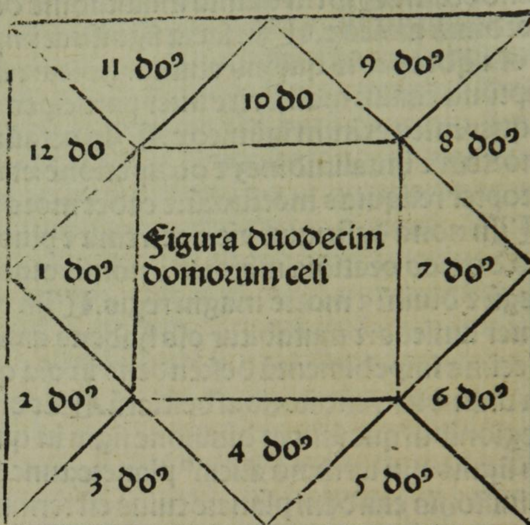
¶De stellis fixis quid operantur in reuolutionibus ac natiuitatibus.

Scientia stellarum fixarum et earum opera patefaciam tibi ¶Scito igitur q̄ in capite ♈ sunt due stelle: vna. 13. g̃duū et. 25. minutorum. altera. 14. g̃. et. 25. mi. et earum latitudo in septentrione: et complexio earum ex complexione ♄ et ♂. ¶Pliades ex complexione ♂ et ☽. suntq; in ♉ inter. 9. g̃. et. 55. m̃. vsq;. 13. g̃. latitudo earum in septentrione. 6. gra. ¶Aldebarā cuius natura est ex natura ♂ est in ♉. 19. g̃. et. 15 m̃. ¶In ♊ est stella. 18. g̃. 55. m̃. In alio libro. 16. g̃. cuius latitudo meridiana: et complexio eius est ex cōplexione ☉. ¶In ♋ sunt due stelle quarum vna est. 12. g̃. et. 55. m̃. de cōplexiōe ♂. altera. 2. g̃. et. 55. m̃. de cōplexione ♄ ¶In ♌ due quarum vna est. 15. g̃. et. 55. m̃. altera. 7. g̃. et. 22. m̃. et earū latitudo septentrionalis: de complexione ♄. ¶In ♍ est stella ex complexione ♂. 7. g̃. et. 1. m̃. In alio. 4. et alia de cōplexione ♄. 25. g̃. ¶In ♎ est stella de cōplexione ♄. 26. gra. ¶In ♏ tres stelle quarum vna in. 1. g̃. et. 3. m̃. alia. 9. g̃. alia. 8. g̃. et. 7. m̃. et earum complexio ♂. ¶In ♐ due parue quarū vna. 19. g̃ et. 2. m̃. alia. 21. g̃. et. 1. m̃. alia. 25. g̃. et. 8. m̃. et sunt de natura ♄. ¶In ♑ due quarum vna mala. 27. g̃. et. 2. m̃. alia. 29. g̃. et. 5. m̃. ex cōplexione ♄. ¶Vna in ♒. 9. g̃. et. 4. m̃. de complexione ♄. ¶In ♓ vna. 4. graduū et. 7. minutorū In alio. 4.

¶De domino anni quomodo infortunatur ex stellis.

Um ergo videris dñm anni iunctuz alicui harum stellaruz quas dixi .i. cum videris eũ in fsñ hoȝ graduum quos diffiniui. Scito q impedimentum cadet in reges ⁊ diuites ⁊ nobiles: ⁊ in eis erit meror ⁊ cogitatões maligne: ⁊ infirmitates ex dolore capit frenesisq. ¶Qđ si ceciderit aliqua harũ in gradũ ascendentis: si quis natus fuerit in eodẽ anno et fuerit eius ascendens in ipsis gradib⁹ ex illo signo erit malus ille puer ⁊ infortunat⁹

multarum infirmitatum quaȝ plures in capite erunt. ¶Et si ceciderit dñs secundi ab ascendente reuolutionis ãni cum his stellis quas dixi tibi: scito q impedimentum cadet in domos substantiarum: ⁊ destruũtur substancie diuitum ⁊ nobiliũ: ⁊ cadet in eos inuolutio ⁊ mentis alienatio: ⁊ iudicabũt se esse pauperes cum merore: ⁊ accident eis infirmitates maligne: in collis ⁊ aurib⁹ vt catharrus ⁊ surditas. ¶Et si ceciderit aliqua harũ in grad⁹ scđi ab ascendẽte reuolutionis anni: ⁊ fuerit natus puer in illo anno: et sit signũ reuolutionis ascendens nati: ⁊ fuerit ipa stella in gradibus sui ascendentis erit pauper ⁊ mali esse ⁊ pauce acquisitionis ⁊ parui ingenij inter ꝓpinquos suos: ⁊ si sit ei substantia abibit: eritq multarum infirmitatum ex gutture ⁊ auribus. ¶Si autẽ fuerit dominus tercij ab ascendente reuolutionis anni iunctus alicui harum stellarũ quas dixi: scito q impedimentũ ⁊ destructio cadet in domos orationum ⁊ super hominez qui ꝓprie peregrinatus fuerit: cadetq inter fratres rixa: ⁊ cõtristabitur omnis cum fratre suo absq causa Et erunt plures infirmitates hoĩm ex spatulis ⁊ furculis et brachijs eo tpe graues ⁊ prolixe. ¶Et si ceciderit aliqua harum stellarum in gradib⁹ tercij reuolutionis ⁊ natus fuerit puer in eodẽ anno cui⁹ ascendens sit hoc signũ terciũ: ⁊ stella sit in gradib⁹ sui ascendentis: erit natus sup frẽs suos malus homo ⁊ super amicos: ⁊ eum qui habet constituet amicum sibi male voluntatis male cogitationis nullius boni propositi: ⁊ si peregrinetur nullũ bonũ habebit in hoc: ⁊ si sit ei substantia peribit: et erunt plures infirmitates eius in spatulis ⁊ furculis ⁊ brachijs. ¶Si fuerit dominus quarti ab ascendẽte

reuolutionis anni cū aliqua istarū stellarū quas dixi: scito quod cadet impedimētū ⁊ malū in terras ⁊ messes ⁊ agricolas: ⁊ cadet bellū in ciuitates ⁊ villas. ⁊ rixa inter patres ⁊ filios cū inuidia multa: ⁊ cōtristabunt ad inuicē ⁊ nouissima hoꝝ que eueniēt in eodē anno ad oē malū. Et si qs emerit hereditatem aut villas nō videbit quid diligat in eis. ⁋ Et similiter si qua harū stellaꝝ ceciderit in gradū quarte dom⁹ ab ascēdēte reuolutiōis. Et si fuerit puer nat⁹ in eodē anno: mal⁹ oīno sup parētes suos nascet odio eos habēs ⁊ nouissima rerū erūt in malū. Et si sit operis alicui⁹ nō laudabit super eo: ⁊ plures ei⁹ infirmitates: ⁊ he infirmitates q̄ accidēt in eodē tpe erunt in pectorib⁹ ⁊ pulmonib⁹ ⁊ ī his partib⁹ corpis. ⁋ Et si fuerit dn̄s qnte ab ascēdēte reuolutionis anni cū aliqua harū stellarū cadet infirmitas destructio ⁊ impedimentū inter dilectos ⁊ qui donauerint nō remunerabunt ⁊ hoies odio habebūt filios ⁊ petitionē filioꝝ: ⁊ minuent coit⁹: ⁊ accidēt ei infirmitates in vētrib⁹ ⁊ stomacho ꝓhibētes eos a coitu. ⁋ Et silr si ceciderit aliq̄ harū stellarū in grad⁹ qnte ab ascēdēte reuolutionis ⁊ si puer natus fuerit in eodē anno cui⁹ ascendēs sint ipsi gradus ex illo signo erit parentib⁹ suis odibilis modice obseruationis erga eos q cōmiscebunt ei nō pseuerabit in dilectione alicui⁹ nec remunerabit aliquē ex bono ⁊ erūt plures ei⁹ infirmitates ī ventre ⁊ stomacho. ⁋ Si vo fuerit dn̄s sexte ab ascēdēte reuolutiōis anni cū aliqua harū stellaꝝ cadet infirmitas ⁊ destructio ⁊ impedimentū ī oīa quadrupedia ⁊ in seruientes regis ⁊ seruos ei⁹ ⁊ silr in ceteros seruos ⁊ paup efficiet. Cui⁹ officiū est vēditio seruoꝝ. marie si sit dn̄s signi ī signo masculino: vel in ancillis ⁊ feminis cadet hoc impedimētū si sit in signo feminino: ⁊ patiunt fugitiui in eodē anno: ⁊ quidā eoꝝ nō redibūt. Et erūt multe infirmitates in hoīb⁹: ⁊ plures earū in itestinis ⁊ collica. Et silr si ceciderit aliqua harū stellarū in gradus sexte ascēdentis reuolutiōis: ⁊ si puer natus fuerit in eodē anno: ⁊ sint ipsi gradus ascendentis ex illo signo nō erit cupidus in seruis: ⁊ si sint ei serui nō videbit bonū ex eis: ⁊ diliget a puericia fugere a parētib⁹ suis. Si velit vti aīalib⁹ quadrupedib⁹ nō videbit bonū ex eis sed interibūt apud eū. Et erūt infirmitates ei⁹ ⁊ hominū ī eodē tpe ī inferiori pte ventris. ⁋ Et si sit dn̄s septime ab ascendente reuolutionis anni cū aliqua harū stellarū multiplicabunt litigatores ⁊ bellatores super regem ⁊ inter se interficient se ⁊ cadet malū ⁊ rixa inter homines: ⁊ abscindet societas multo discidio: ⁊ irascet rex in familiares suos: ⁊ dimittent viri vxores: ⁊ minuet pietas ⁊ misericordia ⁊ obdurabunt corda eoꝝ: ⁊ pauce fient nuptie ⁊ substantia nō reddet venditori: ⁊ dilatabunt inquisitiōes ⁊ minuent capitalia: ⁊ erūt infirmitates hominū in vesica ⁊ renibus ⁊ anchis ac posterioribus. Et similiter si ceciderit aliqua harum stellarū in gradus septime ascendentis reuolutionis anni: ⁊ si puer natus fuerit in eodē anno sub ipis gradibus nō videbit ex vxore sua bonum nec omnis qui participat ei. Et si

dederit capitale nō videbit in eo quod amat. Contendens cum aliquo vin cet ⁊ erunt infirmitates eius in vesica renibus anchis ⁊ posterioribus vt su pra dictū est. ¶ Si vo dn̄s octaue ab ascendēte reuolutionis anni fuerit cū aliqua harū stellarū cadent infirmitates destructio ⁊ impedimentū sup er raticos: nec furabit̄ quis aliquid in tempore illo q̄ nō reddat et carebit rex aliqua re thesauri sui nec inuenieť ⁊ cadent impedimētū ⁊ rixe multe inter heredes substantiarum mortuoꝝ: ⁊ multa mors in vilibus ⁊ deiectis: ⁊ mul tū impedimentū sup substantias cōtendētiū maioris regis climatū: ⁊ indi-gebunt auxilio maioris regis ex regib⁹ babilonie ⁊ rege romanoꝝ ⁊ indoꝝ ⁊ erūt plures infirmitates hominum in virga ⁊ iguinibus ⁊ testiculis. Et si ceciderit aliqua harum stellarū in gradus octaue ab ascendente reuolutio nis fiet eodē modo vt prius dictū est de dn̄o octaue si ceciderit cum aliqua earū. Et si natus fuerit puer in eodē anno sub ipsis gradib⁹ erit pfugus nec intrabit sub tectū ⁊ erit colligens manus cū inimicis: ⁊ petet esse cū demoni bus: nec videbit in se bonū pre labore suo ⁊ peregrinatione: ⁊ plus sepi⁹ erit in loco mortuoꝝ ⁊ cadauerū ⁊ fetoꝝ. Et plures eius infirmitates sed ⁊ ho-minū in illo tp̄e erunt in testiculis ⁊ verendis. ¶ Et si sit dn̄s none ab ascen dente reuolutionis cū aliqua harū stellarū cadet impedimentū destructio ⁊ infirmitas in deū colentes: ⁊ in domos orationū maiores ⁊ in itinera pe regrinantiū ad loca longinqua ⁊ destruent̄ secte hominū ⁊ cadet in eos in uolutio ⁊ stupor mētis ⁊ cogitationes in rebus celestibus: ⁊ dubitatio ⁊ ne gociatio dn̄i dei altissimi: ⁊ qui peregrinatus fuerit nō videbit bonū in sua peregrinatione. Et destruent̄ mores hominū: ⁊ maligne erunt existimatio-nes eorū ⁊ exibunt rebelles: ⁊ petent necem regis babilonie: ⁊ prolongabit̄ eis hoc idest durabit donec transeat annus: ⁊ erit in anno illo paucitas bel li ⁊ interfectionis ⁊ guerre. Et eodem modo si ceciderit aliqua harum stel-larum in gradus none ab ascendente reuolutionis: ⁊ si natus fuerit quis in anno illo sub ipsis gradibus erit stupefactus in suis rebus et in sua cultura fidei: nec congruet ei peregrinatio nec mutatio. Et erunt plures eius infir-mitates ⁊ hominum in eo tempore in femoribus ⁊ lacertis femorum. ¶ Et si sit dn̄s decime ab ascendente reuolutionis cum aliqua harum stellarum cadet malū ⁊ destructio in reges nobiles ⁊ diuites ⁊ in eos qui presunt: ⁊ ca det inter eos inuidia ⁊ contentio ⁊ debilitas in rebus eorum ⁊ modica pe-cunie delatio ad eos ⁊ abbibit reuerentia ⁊ regnū eoꝝ: ⁊ etiam viles exten-dent̄ super eos ⁊ blasphemabunt eos rustici eoꝝ imponentes eis nomina derisoria in tantū vt si precipuus eoꝝ transiret per forū illuderet̄ a vilibus mercatoꝝ. ⁊ durabit hoc donec exeat annus. Et erunt plures infirmitates eoꝝ in genitalibus. Et si natus fuerit puer sub eodem gradu ascendentis: erit vilis ⁊ despectus apud primos suos ⁊ apud eos qui cōiungunt̄ ei ⁊ erit

modice reuerentie ⁊ multe deiectionis laboriose vite ⁊ modice acquisitiōis
de his que persistunt ei ⁊ erunt plures infirmitates eius in genibus. ¶ Et si
dn̄s vndecime cum aliqua istarū fuerit cadet anxietas in cordibꝰ inimicoꝝ
⁊ erit inter eos discordia maior solito ⁊ suspicabit̄ vnus alterū ⁊ modica fi-
ducia erit vnicuiqꝫ eoꝝ ex eis que putabat ⁊ destruet̄ domus substautie re-
gis ⁊ peribit eius substantia ⁊ erunt ei ministri pauci ⁊ auxiliatores eiꝰ erūt
infideles. Et si euenerit ei bellum dimittent eum et erunt infirmitates ho-
minum in cruribus. Et si natus fuerit puer sub ipsis gradibus erit modice
fiducie ⁊ pauci boni ⁊ odibilis omnibus hominibus non euitabit malum
neqꝫ cogitabit bonum ⁊ erit modice laudis ac propiciationis ⁊ erunt infir-
mitates eius ex cruribus. ¶ Et si fuerit dn̄s duodecime cum aliqua istaruꝫ
stellarū tunc multiplicabunt̄ latrones ⁊ abscisores viarum ⁊ inutiles erunt
serui dominis suis ⁊ minuent̄ ignobiles ⁊ despicient̄ ⁊ exaltabunt̄ nobiles
⁊ magnates sapiētes ⁊ rōnabiles. Et si natus fuerit puer in gradibꝰ eiusdē
ascendentis erit laboriosus callidus ⁊ malus multoꝝ inimicoꝝ se odientiū
odit eum omnis qui viderit eum a puericia sua vsqꝫ in senectuteꝫ ⁊ erunt in
firmitates eius in pedibus. ¶ Et si aspexerit iupiter aut venus hec loca ex
amicitia ⁊ proiecerint radios ad ipsos gradus et fuerit in loco suo aut do-
mibus suis franget maliciam harum stellarū. Et si fuerint in loco suo debi
les non operabunt̄ aliquid ex operibus suis quod valeat ⁊ ſm quantitatē
fortitudinis aut debilitatis planete erit quantitas ipsius mali. Et si aspexe
rit ex loco inimicitie nō repellet ipsum malū maxime si fuerit debilis in lo-
co suo sed nitet̄ expellere ⁊ nō poterit. Si aūt aspexerit malus ex loco deie-
ctionis erit malū quod dixi cum festinatione ⁊ ipsuꝫ maluꝫ sequit̄ aliud ⁊ si
aspexerit malus ex loco inimicitie ⁊ cōtrarietatis erit omne quod dixi ab
initio euentionis vsqꝫ ad finem eius. Si aūt aspexerit sol ipsum locū non te
get ipsum malū sed apertū faciet ⁊ oīs qui nititur occultare non poterit sed
erit vniuersale generationi ⁊ ciuitatibus. Et si aspexerit saturnus descēdet
tribulatio vna post aliam. ¶ Et si aspexerit mercurius erit opus eius sicut
opus solis: sed erit minus ⁊ celerius aliquantulū propter celeritateꝫ cursus
eius. ¶ Et scito quod vniuersa que dicta sunt erunt in ciuitatibus que sunt
eiusdem signi: considera ergo hoc diligenter ⁊ non errabis si deus voluerit

¶ De latitudine ortu et occasu planetarũ in signis. Debes cõsiderare planetas hora reuolutionis et facere latitudines in partibus eorum in septẽtrionẽ meridiẽ in occidentem et orientem.

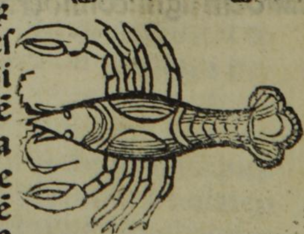

Saturn⁹ si fuerit in ariete et latitudo ei⁹ septẽtrionalis significat corruptionem aeris et ei⁹ densitatẽ et obscuritatẽ in tẽpore suo. ¶ Et si fuerit latitudo ei⁹ meridionalis sigt grauitatẽ frigoris cum multitudine gelu. ¶ Et si fuerit oriẽtalis sigt mortẽ diuitũ et cogitationes eorum cũ tristicia et gelu. ¶ Si occidẽtalis sigt terremotũ et famẽ et tenebras aeris. ¶ Et si fuerit directus erit eo minus malum. ¶ Si retrogradus maius malũ.

¶ Si ♄ fuerit in ♉ et latitudo ei⁹ septẽtrionalis sigt bonitatẽ aeris et pulchritudinẽ eius complexionis et erũt pluuie vtiles et absque impedimento et mediocres erũt res empte et forum. ¶ Et si latitudo fuerit meridionalis sigt terrores et tẽpestatũ cõmixtiones et mortalitates et aeris corruptiones et ei⁹ destructionẽ cũ boni paucitate. ¶ Si oriẽtalis sigt multitudinẽ pluuiarum et infirmabunt hoies ex hoc. ¶ Si occidẽtalis sigt timorẽ in hoibus diuitibus ex rusticis et cõmixtiones rerũ earũ ad inuicẽ. ¶ Et si fuerit direct⁹ sigt infirmitates accidẽtib⁹ hoibus in supioribus partib⁹ corporis et lõginquas ¶ Si retrogradus sigt mortẽ magnorum et nobiliũ cũ multitudine timoris et angustie inter homines.

¶ Si ♄ i ♊ et latitudo ei⁹ septẽtrional' sigt flatũ vẽtorũ nocibiliũ et tenebras aeris et terremotũ et corruptõnẽ. ¶ Si meri. sigt calorẽ tpis cũ paucitate pluuiarũ et m'ltitudine pestilẽtiarum mortaliũ. ¶ Si ori. sigt infirmitatẽ regũ et magnatũ. ¶ Si occi. sigt siccitatẽ aeris cũ paucitate aquarũ fontiũ et pluuiarũ. ¶ Si direct⁹ fortius. ¶ Si retrograd⁹ debili⁹ ea operabit.

¶ Si ♄ in ♋ et latitudo ei⁹ septẽ. sigt paucitatẽ aquarum in fluminib⁹ et pluuiarum. ¶ Si meri. sigt occupationes hoium in facto suo et paucitatẽ acqsitionis eorum. ¶ Si oriẽ. corruptionẽ aeris eiusque tenebras et m'ltitudinẽ frigoris in tpe suo. ¶ Si occi. sigt m'ltitudinẽ pluuiarũ et corruptionẽ et impedimẽtũ rerum emptarum. ¶ Si retro. sigt fortitudinẽ eorum et dedec⁹ regis et ei⁹ ipedimẽtũ qd eueniet ei quo mors erit melior. ¶ Et si direct⁹ claritatẽ aeris et bonitatem eius cõplexionis.

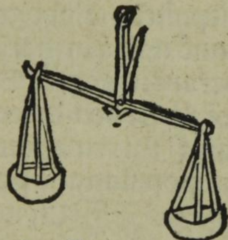
¶ Si saturnus in leone τ latitudo eius fuerit septentrionalis significat multitudinē pluuiarū τ occupationē rerū diuitū ac rusticoꝝ τ destruet acquisitio negociatoꝝ. ¶ Si oriētalis significat infirmitatē cadē tem in viles τ ignobiles. ¶ Si occidētalis significat pestilētiā in terrā cadentē τ mortē validā. ¶ Si retrogradus grauitatē eoꝝ que diximꝰ: τ prolixitatē eius durabilitatis. ¶ Si directus significat remissiꝰ.

¶ Si saturnꝰ in virgine τ latitudo eiꝰ septētrionalis significat bonitatē vētoꝝ τ suauitatē eoꝝ incremētū i messibꝰ τ seminibꝰ. ¶ Si fuerit meridionalis significat paucitatē aquarū fontiū. ¶ Si oriētalis ab ortionē pregnātiū τ ceteroꝝ aīaliū. ¶ Si occidētalis significat mortes τ febres terribiles. ¶ Si retrogradus significat timorē regis ex inimicis suis qui timebit augmentationē eoꝝ super se. ¶ Si directus significat regi adeptionē victorie de inimicis suis τ fortitudinē eius.

¶ Si saturnꝰ in libra τ latitudo eiꝰ septētrionalis significat siccitatē aeris eiusqꝫ calorē τ paucitatē pluuiarū τ cōsūptionē aquarū fontiū. ¶ Si meridional' sigt bonitatē vētoꝝ τ suauitatē complexionis aeris. ¶ Si oriētal' sigt cōmixtionē hoīuꝫ τ petitionē lasciuie τ criminū. ¶ Si occidētalis deiectionē fornicatorū τ casuꝫ eoꝝ τ horribilia. ¶ Si retrogradꝰ sigt infirmitatē ancillarū τ viliū hominū. ¶ Si directus mediocritatē annone τ ordei τ fractionem census regum.

¶ Si saturnus in scorpione τ latitudo septētrionalis significat multitudinē pluuiarū τ habundantiam aquarū fluminū τ corruptionē eoꝝ. ¶ Si meridionalis famē hominibus τ grauitatē fori. ¶ Si orientalis multitudinē belloꝝ inter diuites. ¶ Si occidentalis destructionē habundantiū in mari τ casuꝫ mali in eos. ¶ Si retrogradus pestilentiā in illa terra. Si directus saluationē climatū babilonie.

¶ Si ♄ fuerit in sagitario τ latitudo eiꝰ septētrionalis sigt multitudinē aquaruꝫ fontiū τ magnū frigus hiemis. ¶ Si oriētalis ꝓximitatē diuitū de regioībꝰ suis. ¶ Si occidētalis guerrā int' diuites magnates τ nobiles. ¶ Si retro. gūitatē reꝝ hoīuꝫ τ guerrā int' eos. ¶ Si direc. ꝓsperitatē ꝑegrinātiū i mari τ aquis

¶Si ♄ in capricorno ꝛ latitudo septētrionalis sigt bonitatē cōplexiōis aeris ꝛ mediocritatē pluuiaruꝫ. ¶Si meri. tenebras aeris tpe hiemis cū mltitudine frigoris. ¶Si oriē. malā dispositionē diuitū ꝛ errorē ꝛ malā eoꝝ participationē cū rusticis. ¶Si occi. multitudinē locustaꝝ ꝛ impedimētū messiū ꝑpter calorē nimiū. ¶Si retrograd⁹ multitudinē cōmixtiōis inter rusticos. ¶Si direct⁹ sigt iusticiā diuitū ꝛ reguꝫ ꝛ eoꝝ humilitatē atqꝫ rectitudinē.

¶Si ♄ in aquario ꝛ latitudo septētrionalis sigt multitudinē pluuiarū grauitatē frigoris cum gelu. ¶Si meri. paucitatē aquarū fontiū ꝛ fluminū. ¶Si oriē. paucitatē acqsitiōis hereditatū cū paucitate subarū rusticoꝝ. ¶Si occidē. multitudinē cōbustionis ꝛ ei⁹ fortitudinis. ¶Si retro. grauitatē eiu s dez rei. ¶Si direct⁹ mortē aialiū quib⁹ vtunt̄ hoīes.

¶Si ♄ in ♓ septētrionalis multitudinē flatuū vētorū septētrionaliū ꝛ grauitatē hiemis. ¶Si meri. fractionē nauiū in mari ꝛ casuꝫ impedimēti in his q̄ sil'r operant̄ in aqs. ¶Si oriē. interfectionē diuitū adinuicē. ¶Si occi. deiectionē nobiliū ꝛ exaltatōnē ignobiliū. ¶Si retr. mortē religiosoꝝ ꝛ deū colētiū. ¶Si dire. populationē domoꝝ religiōi s ꝛ diuine culture.

Iupiter cū fuerit in ♈ ꝛ latitudo eius septētrional' sigt bonitatē cōplexiōis aeris ꝛ paucitatē pluuiaꝝ. ¶Si meri. corruptionē vētoꝝ ꝛ grauitatē eoruꝫ. ¶Si ori. sigt gaudiū ꝛ leticiā hominū diuitū ꝛ īclinationē eoꝝ ad ludū. ¶Si occi. sublimitatē sapiētū ꝛ nobiliū. ¶Si retro. impedimētū nauigationis in mari. ¶Si direct⁹ multitudinē pisciū ꝛ animaliuꝫ aquarū ꝛ saluationem eorundem.

¶Si ♃ in tauro ꝛ latitudo eius septētrionalis significat immobilitatē aeris ꝛ calorē ei⁹. ¶Si meridionalis habundantiā pluuiarū ꝛ multitudinē aquaruꝫ fontium. ¶Si orientalis odiū rusticoꝝ erga regem suū. ¶Si directus cupiditateꝫ hominū in thesauris ꝛ substantiarū collectionibus.

¶ Si ♃ in ♊ sigt̄ bonitatē vētoꝝ ⁊ mediocritatem
pluuiarū si latitudo septētrionalis. ¶ Si meri. mul-
titudinē tonitruū ⁊ fulminū. ¶ Oriētalis multitudi-
nē locutionis in sectis ⁊ in fide. Occidētalis multitu
dinē guerre ⁊ cōtentiones ⁊ cōmixtiones. ¶ Retre-
gradꝰ grauitatē acq̄sitionis. ¶ Directus hoꝝ omniū
contrarietatem.

¶ Si ♃ in ♋ ⁊ latitudo septētrionalis bonitatē ae
ris ⁊ habūdātiā aquarū ⁊ multitudinē tonitruū ⁊ ful
minū. ¶ Meridionalis pulchritudinē aeris ⁊ eiꝰ cō-
plexionis. ¶ Oriētal' multitudinē belloꝝ ⁊ cōtētiōis
regionū adinuicē. ¶ Occidētalis multitudinē cōten
tionis in sectis. ¶ Retrogradꝰ grauitatē oīuz eorū q̄
dicta sūt. ¶ Directꝰ saluationē ī mōtibꝰ ⁊ eoꝝ messiū.

¶ Si ♃ in ♌ ⁊ latitudo septētrionis sigt̄ grauitatez
tonitruū ⁊ fulminū. ¶ Si meri. aeris siccitatē ⁊ pauci
tatē aquarū. ¶ Si oriē. diuersitatē diuitū adinuicez
¶ Si occi. sigt̄ qd̄ rustici expugnabūt regē suū. ¶ Si
retro. ablationē manuū militū ad obedientiā regis
eoꝝ. ¶ Directꝰ pfectū ouiū ⁊ vaccaꝝ ⁊ cameloꝝ.

¶ Si ♃ in ♍ ⁊ latitudo septē
trionalis paucitatē fulminū ⁊ tonitruū ⁊ multitudi-
nē pluuiaruz. ¶ Meridional' pulchritudinē aeris ⁊
eiꝰ cōplexionis. ¶ Oriētalis ml'titudinē guerre ⁊ bel-
li inter diuites. ¶ Occidētal' cōtrarietatē militū ⁊ ar
ma ferētiū sup̱ diuites. ¶ Retrogradꝰ grauitatē eoꝝ
q̄ dixi ex ♌. ¶ Directꝰ religionē regū ⁊ aptatōez eoꝝ.

¶ Si ♃ in ♏ ⁊ latitudo septētrionalis bonitatē vē-
toꝝ. ¶ Meri. ml'titudinē tonitruū. ¶ Oriētal' casuz
impedimēti in nobiles. ¶ Occidētal' ml'titudinē pe-
stilētie mortaliū. ¶ Retro. grauitatē hoꝝ oīuz. ¶ Di
rectus obscuritatē aeris ⁊ casū īpedimēti ex hoc.

¶ Si ♃ in ♐ ⁊ latitudo eius
septētrionalis temperantiam
aeris ⁊ eius bonitatem. ¶ Si meridionalis paucita
tem pluuiarū. ¶ Si orientalis diuersitatem rustico-
rum adinuicem.

Si ♃ in capricorno ⁊ latitudo septētrionalis significat multitudinē tonitruū ⁊ fulminū atq̃ pluuiarum. ¶ Si oriētalis sublimitatē stellarū. i. bonitatē earuz ¶ Si occidētalis honorē sapiētū ac legis doctorum ¶ Si retrogradus impedimēta consulū ac scribarū. ¶ Si direct⁹ aptationē eoꝝ ⁊ ceteroꝝ hominū.

¶ Si ♃ in aquario septētrionalis tenebrositatē aeris ⁊ paucitatē pluuiarū. ¶ Si meridionalis multitudinē tonitruū ⁊ fulgurū. ¶ Si oriētalis abscisionē manuū ⁊ pedū illo tpe. ¶ Si occidentalis multitudinē cōmixtionis inter rusticos. Si retrograd⁹ grauitatē hoꝝ omniū que dixi. ¶ Si direct⁹ aptationē nobiliū ⁊ eoꝝ sublimitatē.

¶ Si ♃ in piscib⁹ septētrionalis significat multitudinē aquarū fluminū ⁊ fontiū. ¶ Si meridionalis mľtitudinē pluuiarū ⁊ paucitatē tonitruū. ¶ Si oriētalis bella. ¶ Si occidētalis pestilentiā. ¶ Si retrogradus infirmitates accidentes hoībus in inferioribus partib⁹ corporis. ¶ Si directus cōmixtiones hominū adinuicem.

Mars in ariete ⁊ latitudo septētrionalis sigt calorem aeris ⁊ paucitatē pluuie. ¶ Si meridional' grauitatē tonitruuz ⁊ fulgurū. ¶ Si oriētalis grauitatē belloꝝ inē diuites. ¶ Si occidētalis multitudinē terroris hoīuz. ¶ Si retro. nifirmitates in oculis ⁊ capitibus. ¶ Si direct⁹ multitudinē illuminatiouis in fide ⁊ tēptatione.

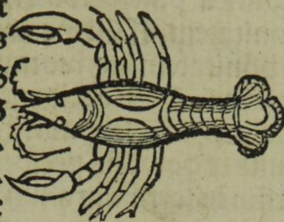

¶ Si ♂ in tauro ⁊ latitudo septētrionalis sigt multitudinē pluuiarū cū bonitate herbaꝝ. ¶ Si meridio. mľtitudinē vētoꝝ septētrionaliū. ¶ Si oriētalis sigt multitudinē pacis ⁊ securitatis ī oriēte. ¶ Si occidētalis sigt mľtitudinē infirmitatis ⁊ mot[illegible]. ¶ Si retro. infirmitates cadētes ī pueros ¶ Si direct⁹ odiū muleierū.

¶ Si ♂ ī geminis ⁊ latitudo septētrionalis sigt multitudinē pluuiarū. ¶ Si meridionalis paucitatē aq̃rū fluminū ⁊ fontiū. ¶ Si oriētalis mľtitudinē pustularū hoīuz. ¶ Si occidentalis occultationē cōsulū ⁊ scribarū ⁊ fugā eoꝝ. ¶ Si retro. diuersitatez in sectis

¶ Si directus multitudinem paupertatis in hominibus.
¶ Si ♂ in ♋ ⁊ latitudo eius septentrional' significat paucitatem aquarũ fontiũ cum multitudine frigoris in tempore suo. ¶ Si meridionalis flatum ventoꝝ ⁊ destructionem arboꝝ. ¶ Si orientalis pestilentiaꝫ casuram in animalia que mouẽtur in campestribus. ¶ Si occidentalis susurrationẽ vulgi cum traditiõe. ¶ Si retrograd⁹ apparitionẽ fornicationis ⁊ lasciuie ¶ Si directus bonitatem aeris ⁊ pulcritudinem cõplexionis eius.

¶ Si fuerit mars in ♌ ⁊ latitudo eius septentrionalis significat paucitatem aquarum fontium ⁊ fluminum. ¶ Si fuerit meridionalis significat multidineꝫ aquarum fontium ⁊ fluminum. ¶ Si orientalis impedimentum in animalib⁹ quibus vtuntur homines ¶ Si occidentalis paucitatẽ piscium ⁊ mortem animalium aquaticarũ. ¶ Retrogradus tristiciam nobilium et diuitum. ¶ Directus gaudium iudicum ⁊ eorum qui sciunt iura.

¶ Si fuerit ♂ in ♍ et latitudo eius septentrionalis significat impedimentũ hominum in messibus et sementis. ¶ Si meridionalis saluationem hominũ in messibus ⁊ seminibus. ¶ Si orientalis multitudineꝫ mortis senum. ¶ Si occidentalis siccitatem ⁊ fameꝫ hyspanie ⁊ partib⁹ eius. ¶ Retrograd⁹ multitudinẽ guerre hoim̃. ¶ Direct⁹ honestã ↄsuetudineꝫ diuitũ.

¶ Si fuerit ♂ in ♎ et latitudo eius septentrionalis significat tenebras aeris ⁊ grauitatem ventoꝝ. ¶ Si meridionalis multitudinem tonitruum ⁊ fulgorum. ¶ Si oriental' guerrã inter diuites. ¶ Si occidental' iracundiam regum ⁊ occupationem diuitũ inscribis ¶ Retrograd⁹ grauitatẽ eoꝝ que dixi tibi. ¶ Direct⁹ multitudinem bellorum inter diuites.

¶ Si fuerit ♂ in ♏ et latitudo eius septentrionalis: significat multitudineꝫ nubium pluuiarũ tonitruum ⁊ fulgorum. ¶ Si meridionalis multitudinem aque fontium. ¶ Si orientalis multitudinem infirmitatũ in hominibus in inferioribus partibus ventris. ¶ Si occidentalis paucitateꝫ pietatis hominum adinuicẽ ¶ Retrogradus multitudineꝫ boni eo tpe ⁊ terrorẽ negociatorum ⁊ multitudinem lucri eorum. ¶ Directus multitudinem acceptionis census ⁊ populationem domorum ⁊ substantiarum diuitum.

¶ Si fuerit ♂ in ♐ et latitudo eius septentrionalis: significat pulcritudinem complexionis aeris et eius bonitatem. ¶ Si meridionalis lucrum negociatorũ et bonitatem lucri eorum. ¶ Si orientalis pacem et quietem. ¶ Si occidentalis saluationez arborum et multitudinez frugum. ¶ Retrogradus multitudinẽ tussis et dolorem pectoris. ¶ Directus multitudinez pestis in terra ⁊ in animalibus litoris.

¶ Si fuerit ♂ in ♑ et latitudo eius septentrionalis: significat multitudinem niuis ⁊ frigoris. ¶ Si meridionalis calorem aeris ⁊ eius obscuritatez. ¶ Si orientalis interfectionem imperatoris romanorũ et saluationez alkahizhir. ¶ Si occidentalis multitudinẽ pestilentiarũ in hoibus. ¶ Retrogradus grauitatez annone. ¶ Directus multitudinem vindemie ⁊ olei.

¶ Si fuerit ♂ in ♒ ⁊ latitudo eius septentrionalis significat multitudinez niuis ⁊ frigoris ⁊ locustarum in tempore suo. ¶ Si meridionalis obscurationem ⁊ grauitatem caloris. ¶ Si orientalis pacem ⁊ gaudiũ militum. ¶ Si occidentalis multitudinez tremorum hominum. ¶ Retrogradus estus ⁊ impedimentum in arborib⁹. ¶ Directus interitũ arborũ ⁊ casum vermium in eas.

¶ Si fuerit ♂ in ♓ et latitudo eius septentrionalis: significat bonitatez aeris ⁊ eius complexionis. ¶ Si meridionalis multitudinez locustarum ⁊ paucitatez impedimenti earum. ¶ Si orientalis interfectionez diuitum adinuicem. ¶ Si occidentalis multitudinẽ infirmitatum in seruis ⁊ ancillis et vilibus hominib⁹. ¶ Retrogradus saluationem hominum: et multitudinem lucri negociationum. ¶ Directus saluationem ouium et vacarum.

¶ Et scito quia iam solicite expertus sum latitudines planetarum superiorꝫ ⁊ partes ⁊ esse eorum in circulo signorꝫ. ¶ Planetas autem inferiores vidi quandoqꝫ euenire quandoqꝫ errare. Et ideo non posui in hoc libro meo. Et iam solicite expertus sum omnia que in eo posui. Scit o hec ⁊ non ꝑtermittas quicqꝫ ex his que scripta sunt in eo. Et proba super hoc quod volueris ex iudicijs ⁊ non errabis si deus voluerit.

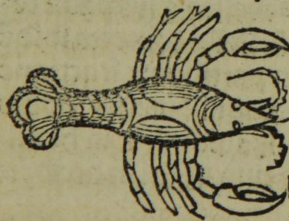
Scito ꝙ ☊ cum fuerit in ♈ significat sublimitatem magnorum et nobilium et deiectionem vilium et ignobilium. ¶ Si fuerit ☋ ibidem significat malam dispositionem regum et iniurias eorum in rusticos. ¶ Et si apparuerit ibidem aliqua stellarum que dicitur cometes significat detrimentum diuitum orientis ⁊ babilonie ⁊ malum esse ⁊ multum tristicie inter rusticos. ¶ Et si fuerit apparitio eius in oriente erit velocior opus eius. ¶ Si in parte occidentis erit tardior.

¶ Si fuerit ☊ in ♉ significat interfectionem diuitum in pte septentrionis: ⁊ multitudinē diuersitatis inter diuites occidentis ⁊ rusticos. ¶ Et si ibidem ☋ significat paucitatem pietatis in cordibus hominū: ⁊ multitudinem peregrinationis in parte septentrionis: et paucitatez lucri eorum. ¶ Et si apparuerit in directo eius aliqua stellarum que dicitur cometes significat malum hominum: ⁊ paucitatem boni eorum: ⁊ iniurias rebellum erga eos ¶ Qꝫ si apparuerit in parte orient͞ velocius erit opus eiꝰ. ¶ Si in parte occidentis tardius.

¶ Si fuerit ☊ in ♊ sigt͞ infirmitates hoim͞ ex ventis ⁊ terremotū: ⁊ casum bellorū inter rusticos ⁊ diuites ¶ Si fuerit ☋ ibidem significat saltum rusticorum in regē ⁊ nobiles: ⁊ deludent eos: insurgent contra eos milites eius ⁊ duces cōtra reges. ¶ Qꝫ si apparuerit aliqua stellarum que dicitur cometes in directo eius significat apparitionē lasciuie ⁊ fornicationis: ⁊ deiectionem deo sanctissimo seruientium ⁊ orantium. ¶ Qꝫ si apparuerit in oriente erit velocius opus eius. ¶ Et si in occidente tardius.

¶ Si fuerit ☊ in ♋ significat bonitatem regis erga rusticos: ⁊ largitatē eius super eos. et ꝙ colliget substantiā: ⁊ dispget plus ꝗ̃ collegerit in locis suis. ¶ Et si fuerit ☋ ibidem significat multitudinē pestilentie ⁊ mortes subitaneas: ⁊ stupores mēdaces ⁊ apparitōꝫ luxurie ⁊ paucitatē iusticie ⁊ fractionem census ⁊ destructionē domoꝝ substantiarū: ⁊ pegrinatōꝫ diuitū ⁊ mutationē eoꝝ de loco ad locū: ⁊ impedimentū scribarū: ⁊ dñis magisterioꝝ qui scꝫ opant͞ manibꝰ suis. ¶ Et si apparuerit ibi stella cometes significat multitudinez locustarū ⁊ detrimentū messiū ab eis: ⁊ casum vermiū in triticū ⁊ arbores: ⁊ paucitatē frugū: ⁊ multitudinē vermiū in eis. ¶ Qð si apparuerit in oriente erit velociꝰ opꝰ eis. ¶ Si in occidente tardius.

¶ Si fuerit ☊ in ♌ significat multitudinē fulminum ꝛ ignium in aere ꝛ interfectionem maximam ꝛ malū magnum ꝛ iniurias. ¶ Et si fuerit ☋ ibidē significat multitudinem obscuritatum terre ꝛ terremotū ꝛ augmentum aquarum: ꝛ diminutionem arborum: ꝛ destructionem messium. ¶ Et si fuerit ibidem stella cometes significat infestationē luporū ꝛ impedimentū hominum ex eis: ꝛ casum vermium in triticum: ꝛ destructionem domorum substantie. ¶ Et si apparuerit in oriente erit eius opus velocius. ¶ Et si in occidente tardius.

¶ Si fuerit ☊ in ♍ significat destructionem messis ꝛ ceterarum frugum et paucitatem metendi: et casum vermium in arbores: ꝛ destructionem eorum que remanent in eis in tempore sue custodie ex cōbustione. ¶ Et si sit ☋ ibidē significat odium cadens inter divites: ꝛ ibunt contra se adinuicem in bellum: ꝛ multiplicabuntur captiuitates: ꝛ depredationes ecclesie ꝛ domus orationis maioris: et casum diuersitatis inter homines in locutiōe ꝛ fide. ¶ Et si stella cometes ibidem fuerit significat ablationē quorundā bonorum ex domesticis diuitum: ꝛ mutationes eorum in alias regiones ex parte captiuitatis ꝛ mali: ꝛ non reuertentur ad eos bona eorum ineternū. ¶ Et si apparuerit in oriente erit velocius opus eius. ¶ Et si in occidēte tardius.

¶ Si fuerit ☊ in ♎ significat iniusticias regis ꝛ vniuersorum diuitum inter rusticos suos: ꝛ deceptiones ꝛ inquisitiōes per hoc quod non est apud eos nec in manibus eorū: ꝛ propter hoc depredatio cadet in quosdā ꝛ paupertas in alios: ꝛ afflictio quorundā ꝛ delusio ꝛ pena. ¶ Et si fuerit ☋ ibidē significat casum mortis in peccora: ꝛ erit annus ille siccus cum grauitate frigoris tempore suo: ꝛ caloris tempore suo destruentis messes ꝛ herbas ꝛ semina ꝛ arbores: ꝛ paucitas colligēdi fruges. ¶ Si aūt stella cometes ibidē fuerit significat extensionem latronū: ꝛ abscisiones in partibus: ꝛ fractionē census: ꝛ apparitionem paupertatum in cordibus hominū diuersis modis id est modo cum frigore modo cum calore: et prolongabitur hoc in hominibus. ¶ Et si sit in parte orientis erit velocius opus eius. ¶ Si in occidēte tardius.

¶ Si fuerit caput in scorpione significat m̄ltitudinē apstematū in hominib⁹ ⁊ pustularū in magnatib⁹ ex eis. Et multe guerre belloꝝ ⁊ multitudinez fornicationis in mulieribus cū deiectione ⁊ casu earū in manus regū cum merore earū ⁊ tristicia. Et si fuerit cauda ibidem sig̃t casum frenesis in hoīes: ⁊ infirmitates accidētes in pectorib⁹: ⁊ multitudinē catarroꝛuz in gutture: gaudiū ⁊ delectationē diuitū in eodē tp̄e. ⁊ collectionē substantiarū ⁊ populationē domoꝝ earū. ¶ Qꝛ si ibidē apparuerit stella cometes sig̃t multitudinē guerre ⁊ belloꝝ ⁊ rebelliū regum ⁊ mutationē militū super eos ⁊ inquisitionē ab eis cum impossibilitate. Et si fuerit in oriente velocius erit opus eius. Si in occidente tardius.

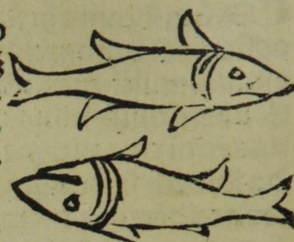
¶ Si fuerit caput in sagittario significat afflictionez rusticoꝝ a rege babilonie ⁊ grauitatē iniurie ei⁹. Et impedimentū in ouibus ⁊ vaccis ⁊ equis proprie ⁊ in omni aīali quo vtunt̃ bellatores. Et cadet cōbustio in instrumenta belli: ⁊ corrumpet̃ aer ⁊ obscurabit̃ ⁊ grauabit̃ calor in tp̄e suo. Qd̄ si fuerit cauda ibidem significat deiectionē magnoꝝ ⁊ nobiliū: ⁊ exaltationē viliū ⁊ ignobiliū: ⁊ contristabunt̃ legis doctores sapientes scribe ⁊ consiliatores: ⁊ venient in eis impedimēta occulta. ¶ Et si apparuerit ibidem cometes significat malā dispositionē scribaruz atq₃ legisdoctoꝝ ⁊ antelationē ⁊ acceptationē substātiarū eoꝝ ⁊ eoꝝ occultationē cū multitudine tributationis que descēdet sup̱ eos. Qd̄ si fuerit in parte orïētali veloci⁹ erit op⁹ eius. Si in occidentali tardius.

¶ Si fuerit caput ī capricorno sig̃t gaudiū diuitū ac nobiliū ⁊ sublimitatē magnoꝝ cū exaltatiōe eorūdez ⁊ casum caudarū atq₃ impedimentū eoꝝ cū deiectione ignobiliū ⁊ ruina eoruz. ¶ Si cauda ibidē sig̃t terremotū ⁊ plagas iuterficientes. ¶ Si cometes significat extensionem fornicationis in hominibus illo tempore.

¶ Si fuerit caput in aquario significat mortez legisdoctoꝝ eo tp̄e ⁊ iudicū ⁊ fidei sectatoꝝ. Et si cauda ibidē fuerit significat inquisitionez regis erga dn̄os hereditatū in hoc quod nō debet̃ ei. Et seductionem incensu eoꝝ: ⁊ iniurias ⁊ afflictiones cū captione eorū. ¶ Qd̄ si fuerit ibidē cometes significat multitudinē guerre ⁊ interfectionis ⁊ multe afflictionis eo tp̄e. Et si apparuerit in oriente erit opus ei⁹ veloci⁹. Si in occidētali tardius.

¶ Si fuerit caput in piscib⁹ significat sublimitatē nobiliū ꝛ ꝑuentionez cuiuſqꝫ hoīs in ordine suo plus q̄ꝫ ꝑuenerit ſm quātitatez sue nature ꝛ collectionē substātiarū in domib⁹ substātie. ¶ Et si cauda ibidē fuerit significat extēſionē militū ſup regē ꝛ similiter ducū: ꝛ mutationē q̄ꝫ plurimoꝝ diuitū a suis habitationib⁹ cū multitudine locutionis in secta: ꝛ apparitionē nouoꝝ falsoꝝ. ¶ Si ibidez fuerit cometes erit maximū bellū ſup affines regis ꝛ interficient se ad inuicem ꝛ interficient per alios qui super eos eleuabunt: ꝛ ereptio manus eoꝝ ab obedientia. ¶ Si fuerit apparitio eius in oriente erit opus eius velocius. ¶ Si in occidente tardius.

¶ Partē aūt in qua eueniet quod significat cometes. Cū volueris cognoscere: aspice cenit caude illi⁹ in qua parte sit: ꝛ in eadē parte erit quod significat ex tribulatione. Hora v̄o in opibus residuis quā dixi tibi in hoc libro in qua erit omne quod dictū est: ipsa erit quādo ꝑuenerit ad signū quod fuerit ex substantia ipsoꝝ que dixi tibi: aut ad planetā cuius natura est in opere sicut natura euentus qui tibi apparuerit fuerit in eodē anno. Hoc est ex secretis astronomie quod occultari opere p̄ciū est.

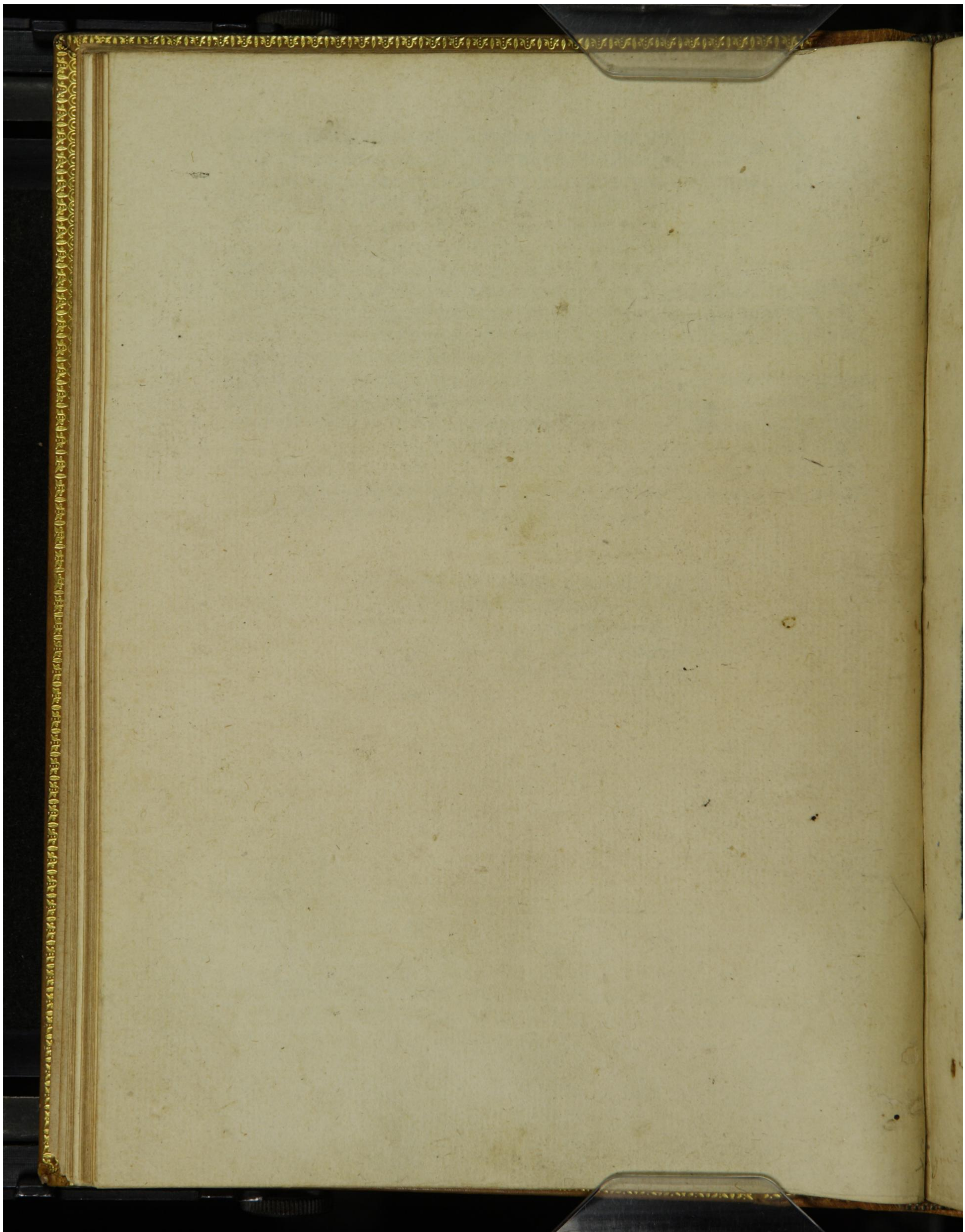
Opus florū Albumasaris explicit feliciter. Erhardi ratdolt Augustensis viri solertis eximia industria: ꝛ mira imprimendi arte: qua nuꝑ venetijs: nūc Auguste vindelicoꝝ excellit nominatissim⁹. xiiij. kal. Decēbris. M. cccc. lxxxviij.

ffines
os ele
eius in

cogno
o signifi
libro in
od fue
in ope
oc est ex

Introductorium in astronomiam Albumasaris abalachi octo continens libros partiales.

¶ Incipit liber introductorius in astronomiam Albumasaris abalachi.

Apud latinos artium principijs que ars extrinseca prescribi solet librorum in initijs: non scripto vllo autentico quod ego mea lingua inuenerim: sed doctorum tantum sua cuiusque sententia paratur. Apud arabes contra duorum siquidē primum nec aduertisse vident vnquam: tametsi particulariter vnquam ac sparsim assumant: nostro tamen iudicio non parum necessarium. Secundum vero Comerticium quidem illis nec scripto dignum visum est tanquam egregium aliquod inuente scripture cōmendarunt. Ab hoc igitur secundo genere huius operis auctor incipiēs: septem inquit sunt omnis tractatus in initijs auctoris intentio: operis vtilitas: nomen auctoris: nomē libri: locus in ordine disciplinarum: species inter theoricam et practicam: partitiones libri. Que apud nos quinque partito sufficiēs operis videlicet titulo: auctoris intētione finali causa: materia tractādi: et ordine que oēs fere tam tractatus quam materie omnis exordio et necessaria et sufficere videtur: suam tamē singulis reddit causam. Que cum ego prolixitatis exosus et quasi minus cōtinentia: cum et hunc morē latinis cognoscerem preterire volens animo ipso potius tractatu exordiri pararem. Tu mihi studiorum omnium specialis atque inseparabilis comes: rerūque et actuum per oīa consors vnice misi memores obuiasti dicens. Quanquam equidem nec tibi pro amore tuo mi Hermāne nec vlli consulto aliene lingue interpreti in rerum translationibus abiectū sententia quādam nullatenus aduertēdum sit: ita tamen alienum iter sequendum videt ne precuras. Pristior nō qui librum hūc in arabica lingua legerit si in latina nō ab exordio suo qua primum legētis intuitus incidit inceptum videat nō industriam sed ignorātiam putans: et operis forsitan integritatē detrimenti: et nos deuie digressionis arguat. Parui quidem est ipm etiam laborē tuo potissimum instinctu aggressus sim: vt si quid ex hoc nostro studio latine copie adijciatur: nō mihi maius quam tibi merita rependatur. Cum tu quidē et laboris causa et operis iudex et vtriusque testis certissimus existas: expertus quippe nihilominus: quod graue sit ex tam fluxo loquēdi genere quod apud arabes est: latine modi cōgruum aliquid cōmutari: atque in his maxime que tam artam rerum imitationem postulant. His habitis ne longius differatur ab ipsius verbis tractatus initium sumamus. Intentionis inquit expositio rei summam breuiter et absolute proponens: discentis animū attentum parat et docilem. Utilitatis promissio laborem alleuans interdum animi quendā affectum adaptat. Auctoris nomen duabus de causis necessarium est. Tum vt opus autenticum reddat. Tum ne alij dum vagum et incerti sit nominis in incerto ascriptū iniustam parat gloriā. Libri nomen intentionis testimonio

accedit. Locus in ordine discendi animū discentis: quo lecto quid legendū
sit instituens ad disciplinarum intellectum non inconsulte dirigit. Scientie
genus partici omniumqꝫ numerus: ⁊ ex ipso attentum iter reddit ⁊ docilē.
Quoniā ergo inter oēs huius artis scriptores nullus actenus inuentus est
qui vel cōtradicentibus responderet: vel approbātibus argumentū daret:
adhuc necnullus qui plenarie scriberet artem. Nostra quidem in hoc opere
intentio ⁊ illis resistere ⁊ his firmamentum dare ⁊ integrā diuino auxilio
artem tradere. Unde non hanc vtilitatem consequi manifestū sit: ne qui dein
ceps operam huic artificio dederint: quia diuersa ex diuersis operibus ami-
nicula necessaria sint vel desistant vel deficiant. Quoniam igitur opus certis:
⁊ auctoris ⁊ libri nominibus confirmare necessarium duximus hunc titu-
lum prescribentes dicimus. Introductoriū in astrologiā Albumasar abala
chi. Qua de causa ⁊ post astronomiā in astrologiā primo loco legendus sit
in theoricam. s. huius artis partem principaliter atqꝫ generaliter: editus octo
partitionū numero descriptus: quaqꝫ suis differentijs subdiuisa. Partitiōis
prime capitula quinqꝫ. Primū de inuentione astrologie. Secundū de side-
rum motus effectu. Tertium de effectus qualitate. Quartū de confirmatio-
ne astrologie. Quintum de vtilitate astrologie. Capitulū primum.

PRimum itaqꝫ: que causa: qua ratione hoīem in ter-
ra positum ad celestis ↄsilia decreta scrutan
da primū excitauerit: deinde prouexerit exponendū videre-
tur. Nec enim motu quoqꝫ in prouiso aut repentina quorū-
libet impulsione tanū iter arreptū: nec sine summo studiorū
impendio transcursum videtur. Partimur igitur omne side
rum stellarumqꝫ scientiā gemina specie in motū celestium ac motuū effectus.
Prima quidē species mathematica vniuersalis sapientia vocatur. Integrā
etenim perfectamqꝫ tradit scientiā quantitatis ⁊ habitudinis circuloꝝ mo-
tuumqꝫ celestiū in se eiusqꝫ primū: deinde ad alios tamen vsqꝫ ad terre glo-
bum. Terre siquidē corpus rotūdum globosum: circulus supremus diuina
virtute perpetuo ambiens ceteros infra ↄtentos suis cū speris die noctuqꝫ
ab oriente per occidentem integro circuitu ↄuertit. Unde ☉ per diuersas ter
rarum partes diuersis nationibus nunc eleuari simulqꝫ occidere: alijs nunc
ↄuerso sicqꝫ alijs diem alijs interim noctem esse necesse est. Circuloꝝ etenim
inter supremū ⁊ terrā motus alijs cum summo: alijs ↄtra. Stellaris vō mo
tus omne genus fere contra. Supernoꝝ vō motuum quantitatis ⁊ qualita
tis pars humanis sensibus patuit. Unde oēs scientie primordium partē ra-
tionis tribus ex locis cōputo proportione ⁊ mensura: argumentū necesse ma
teria infert vbi qui huic sapientie non ↄcedant: ⁊ sensu debiles: ⁊ rōnis alie-
nos esse: ↄsequens sit. ¶ Hanc igit̄ vniuersalē sapientiā Ptholomeus post
hamum quēdā tradit in libro suo almagesti postqꝫ ⁊ ego ait Albumasar
in talibus nostris maioribus in fine richene elchebir celestiū discursus perse
cutus sum: nos quoqꝫ. Secunda vō naturalis in suo quidē genere non mi-
nus vniuersalis stellarum corpoꝝ naturas ⁊ proprietates in se primo tunc

accidentium inferioris mundi ducatum partim crebris quibusdā experimē
tis partiꝫ naturali speculatione qua dū insequit. Ex eo siquideꝫ qui varios
stellarū discursus diuerse elementoꝝ in rebus elemētatis alternatiōes soli
to certaqꝫ lege ꝯsequunt. Id non sine aliqͦ naturali illaꝝ in his motu fieri
necessarū videt argumētū. Est igit huius sciētie pars que per se ꝯstās par
tē minus manifestā ratio nature quodaꝫ ductu ꝯsequit: vt qui huic scientie
ꝯdicant: nec multe eos in his experiētie ⁊ rerū nec parū ꝯscius esse cōstet.
¶ Partis igit manifeste lumi
na principaliter vbi oīum cele
stiuꝫ notabiliora sunt certa ge
runt signa: ac p̄mo loco ☉: ne
mo siquidē ignorat anni tēpo
rū legitimos successus elemēta
mūdi vsitatis alterationibꝰ affi
ciētes ordinatos ☉ per circuli
quadrātes itus atqꝫ reditus cō
sequi. Deinde per singulos etiā
dies atqꝫ horas non nihil no
ui varijqꝫ motus in rerū accidētibus ☉ sequi videmus. Quibꝰ siquidē ori
tur assentit: descēdit occidit: aiantibus: graminibꝰ metallis per singulos mo
tus aerē terrā aquā: ipsorūqꝫ naturas ⁊ statꝰ: frigore calore siccitate humore
inter generationis ⁊ corruptionis: augmēti decremētiqꝫ alternationes alte
rat. ¶ Usqꝫ adeo quidē motus etiā tam hoīum ꝙ ceteroꝝ aīaliū primuꝫ
☉ iter sequant. ☉ siquidē oriente surgere: ⁊ progrediunt ascendente cursu
addunt: descēdente minuūt: occidente reuertunt. Ac tāqꝫ motus absente du
ce quiescūt: ad exitū illius iterū exituri. In graminibus quoqꝫ ☉ virtꝰ ma
nifesta quoꝝ generationes incrementa maturitas ☉ maxime cōmitant ap
paret in quibusdā manifestius: vt in obsequio ⁊ elmofar herba ꝙ arabes
herba thelancianila latini necesse apiū vocāt. nā nec metalle naturā hāc eua
dunt. Quedā enim absentia ☉ coagulant. quedā radijs ꝯfortant cuius vir
tus manifesta in cliodropia gēma necnō quibusdam. v. nominibus ac mar
garitis. In his igitur huiusmodi vis ⁊ effectus solaris manifestius.

¶ Post soleꝫ ☽ reꝝ testimonio
accedit. Nonnullis enim vel de
vulgo haut dubium est lunares
accessus ad ☉ ⁊ recessus ortus. s.
⁊ occasus: incrementa ☽ ⁊ decre
menta aurarū marīū in aīalibus
⁊ graminibus ⁊ metallis quali
tatum ⁊ quātitatum motus co
mitari in mēstruis aīalis subest
humoꝝ incremētis ⁊ decremen
tis marisqꝫ quottidianis: seu per

septimanas lunationis accessibus ⁊ recessibus. Nōnulli etiam numerosis
obtinent experimentis ex diuersis ☽ mansionib⁹ diuersa tēpora varijs qua-
litatibus affici: vt ex hac veteroꝝ ex illa nubiū ex alia pluuiarum atq; id ge-
nus. ¶ Post ☉ ⁊ ☽ stellaruz oium tunc quidā affectus certi sunt. preter qđ
vulgo nō adeo sunt vbi luminū vt⁹ approbati: nequaꝙ tñ vel vulgo igno-
tum est qualitates tempoꝝ inter augmēta ⁊ decremēta stellarū quadā in ☉
⁊ ☽ participatione alterari: quoꝝ motuum nisi hec participatio causa existe-
ret: nec estas estate calidior nunꝙ fieret: nec hyems hyeme frigidior. Certum
igitur est quibusq; nationibus per oia climata reruz generationes ⁊ corru-
ptiones tempoꝝ alterationibus moueri. Alterationū autē huiusmodi cau-
sam existere ☉ ⁊ ☽ stellarūq; aminicula. Primo quidē antecessoꝝ longeue
vite vigilisq; indaginis experimētis vsq; ad posteroꝝ memoriā reseruatis.
Secūdo ex eis que cōstabat ad ea que minus paterent cognata reruz colla-
tione ingenium ꝓuehente. Cum itaq; rōnem quidē ingeniuz promptius cō-
cedat: experimentoꝝ etiā causas in rerum indagine non ineptas esse astruen-
dum videt. Habet enim omne artificiū in suo genere de translactis ad ea que
sequunt experimentoꝝ fidem. Sic equidez agricola: sic pastor: sic naute suo
quolibet officio ex quarundā stellarum locis horas cōmodas vel incōmo-
das. Agricola quidē sementi ⁊ insitionibus pastor cōmiscendis gregum ar-
mentorūq; sexibus: ad ꝯceptus stabiles atq; partus sanos. Nauta nihilomi-
nus ventos amicos atq; inimicos preteritoꝝ experimentis ꝓuidet: quibus
omnibus stabilis ⁊ seriose indaginis per elementorum motus temporum
alterationes ☉ ⁊ ☽ atq; stellarum cursus experimenta fidem faciunt. In in-
sitione siquidem ex hora temporumq; insitionis prenoscit agricola inter ar-
borum genera: has incremento addere: allas fructus accellerare: alias fructi-
bus indulgere: alias aliter atq; aliter. A quo si tanꝙ argumenti locuz exqui-
ramus experimentorum vsum nihil ambiens pretendit. Hanc secus obste-
tricum vaticinijs: quibus experimenta fidem gerunt. Presciunt siquidez ex-
perto primum vtrum ne grauida sit. Secundo sexum discernunt: deinde ⁊
ex ꝑmogenitis quos partus virginales vocant. Utruz ne amplius ea mater
paritura sit preuidentes ipsos etiam partus futuros prenumerant. Habita
nāq; suspitione pregnantis cum id experimento discernendam fuerit mam-
millarum capitella notant. Que si suffusa ⁊ amplexata videntur: ipsamq;
colore variato: oculis profundis: acie oculorum acuta: albugine plena atq;
turgida: grauidam esse ratam habent. Ad sextum discernenduz. Utrum pre-
gnantis tractant quem si plenum rotundū abilem duruz senserint: ipsumq;
colore mundo masculū predicant: oblonguz laxum ineptuz ipsamq; colore
maculato feminā testātibus mām̄illarum capitellis in masculo ad rubium
in femina ad fuscum colorem ꝯtrahentibus. Alio quoq; modo accepta eniz
inter digitos lac pregnantis si spissum viscosumq; sentitur masculi signum
rarum ⁊ liquidum femine. Item alio: lac nāq; pregnantis speculo ferreo su-
perfusum: sicq; ad radios ☉ equabiliter locatum. Si per horam confluit in
similitudinem vnionis masculum fert: diffluens ⁊ expansum feminam. Pa

riente vero q̄ primum proles supra terram decidit ad caput infantis respiciunt: q̄ si pilorum congeriem quasi cirritim videant masculum deinde pariturum presciunt. Sicq̄ geminis cirris gemellos. Nam ꝛ domini fortune prospere signum apud illas: quotiens cum folliculo sano partus egreditur deinde future generationis numerum metientes folliculum infantis primo geniti vulue matris inherentem anteq̄ soluatur pertractant: in quo quot tanq̄ nodos seu quasi calculos inueniūt: tot partus futuros numerāt: quibus non inuentis nihil deinde parituram prenoscunt: nihil in hoꝝ aliquid dubitantes nisi forte prius aborsu confusa fuerit. Ad hunc itaq̄ modum cū vulgaribus ingenijs experimentorum vsus tante sit auctoritatis: tuꝫ apud medicos etiam experimentorum certitudine firma cure sue prouidentia est. prouident hi quibus firmior eius artis experientia est inter naturalia ꝛ circa naturam: per anni tempora: terrarum climata: quoddam humorum genus in corporibus humanis. Ceteris autem cui ceteroꝝ parti vsq̄ ad quantum preualeat: deinde quid cui salubre quid noxium ipsius etiam incommoditatis corporee augmenta detrimenta statum alterationes: iuxta quod cuiusq̄ naturam eorum que nature contraria sunt passiuam vident non naturalium inter vtrūq̄ genus mediante collatione: certis terminis metiunt. Id autem est per ipsas alterationes elementoruꝫ motus: alterationum motusq̄ causas vires stellarum: non motuum experto memorantes vim ☉ calorem: vim ☽ humoreꝫ: motus vtrorumq̄ stellarum ꝛ sideruꝫ cum his permixtionem. Hoc ergo artificioruꝫ genus quanto vulgaribus dignius: tāto huic nostro ꝓpinquius. Est aūt medicine in parte dignior officium. Primo corporum materias elementorum scꝫ naturas subtiliter perspicere: deinde in corporibus seruata proportionabilitate cōmiscere: cō mixtionuꝫ demuꝫ ex naturali necessitatis accessu atq̄ recessu accidētiuꝫ motus tractare. ¶ Officium autē astrologie in parte secūdaria ex motu stellaꝝ elementoꝝ motus tēporumq̄ alterationes atq̄ tum mundi ipsius tum partium eius: hic generaliter: hic specialiter metiri accidentium motus. Ut igitur medicus sensibilibus primū experimentis instructus: deinde ad nature ꝓprietates ꝓuectus specieꝝ hanc calidā hanc frigidā siccamq̄ vel humidā morboꝝ huic vel illi ratum habet accōmodā: sic astrologus ex sensibili quadam experimentoꝝ institutione ad naturales celestiū corporū prouectus. Solem calidam: lunā humidā: sicq̄ stellarum ꝛ siderum cuiusq̄ vim ꝛ naturā effectuum ratione certam habet. Itaq̄ vulgaria quidem artificia particularia. Medicina v̄o ꝛ astrologia magis vniuersalis videretur. eo q̄ sui queq̄ generis integritatem amplectitur: nisi q̄ astrologiā tanto altiorē quāto materie dignioris est estimamus. Medicina siquidem in elementoꝝ naturis ꝛ in alterationibus corporūq̄ ex eius compositione statu ꝛ accidentibus exercitat: astrologia v̄o in celestium corpoꝝ motu ꝛ naturis atq̄ per mundum inferiorē effectibus tota consumit. Medicus quidem elementoꝝ alterationibus operam dat. Astrologus stellarum motus sequit elementarie ad alterationis causas. Sic igit ꝛ omnibus artificijs siderum stellarū sciētia quantū celestia terre-

nis prestant & genere nobilior & dignitate celsior inuenit. Que cum ita sint quid terreat sapientem vel stellarum motus sectari vel motuum effectus speculari vbi cum antecessorum crebris experimentis philosophorum acutis assertionibus stellarum motus iuxta naturas earundem mundi accidentia consequi ratum habeat. Quando ex celestium consiliis rerum generationes siue corruptiones imminere videat tamque aliqua reuerentia retenta vel credere non audeat quod certum habet vel enunciare vel palam monstrare potest. Queadmodum enim elementorum motus temporumque alterationes atque generalia mundi accidentia celeste consilium palam sequuntur. Sic singulos etiam quorumlibet indiuiduorum per omnem mundum inter generationes & corruptiones augmenta & detrimenta omniumque alterationum motus ex eadem origine ordinari familiaris totius ad partes cognationis ratio habet. Que omnia experimentorum primum fundamento posito: cognata collatrix studiosa indago tandem consecuta est: vt si quando vel his intercitat error non artis integritas: sed artificis ignorantia potius seu negligentia arguatur. ¶ Restat enim artis professor quotiens artificium susceperit vt stellarum siderumque motibus locis per gradus & puncta naturis etiam & affectionibus omnino instructus accedat: nihil intermittens de rerum naturis qualitatibus ordinibus habitu locis temporibus: aptitudine stellarum habitudini apportionata. Quibus siquidem defuerit imperfectum aliqua in parte labi nihil mirum est. Hic igitur error vnde caueri possit insinuemus. Uidetur enim duabus de causis principaliter incidere: tum ex parua cognitione rerum habitudinis in quibus iudicandum est quid rerum an siderum ascribatur. Cum ex minus sana celestis consilii conceptione: vnde plerumque permixtio confusioque ducatum accidit ne leuiter elegi possit quem pre ceteris sequamur. Que cum ita sint nec in hoc nec in aliis artificiis que ad prouidentiam pertinent qui omnia consequi non potest pars quam obtinuerit relinquenda est. Modice namque scientie non modica plerumque fruges est maxime in euentuum prouidentia. Uidemus autem & medicos & alios id genus in suo quosque artificio nonnunquam decipi. Nec tamen ideo vel opem ipsorum recusari vel artem displicere: quamquam aliorum artificum error quam astrologi in curia ad perniciem periculosior. Medici siquidem fallacia mortis sepe causa fit: sub auo naute interius astrologi errorem ad maximum sepe in scientia reprehensio consequitur. Cum igitur ex artis huius & veritate maius commodum & fallacia minus incommodum sequatur. Nec displicere cuique artem conuenit: & professoribus summopere studendum ne ob culpam cuiusque ars innocens infesta reddatur.

¶ De siderum motus effectu. Capitulum. 2.

Nunc astrorum effectus speculari conuenit premisso quod in omni tractatu fieri debet vt inter initia disponatur id de quo agatur. Sequimur a primordio tractatus stellarum ducatus per mundum inferiorem ad omnem rerum generationem & corruptionem succedit speculatio sideree nature omnisque habitus & affectionis. Cohercemur autem quatuor terminis om-

nium rerum scientiam circunstantibus. Primus quidem quo queritur in-
uentum ne est ꝙ tractat nec ne. Secundus quid. Tertius quale sit. Quar-
tus quare. Oĩs ergo inuẽtionis origo prima sensuũ est: monit enim sensus
opinionẽ. Unde ad rõnem intellectu dicto fit ascẽsus. Est ergo vt docuimus
inuẽtionis astrologie prima causa visus. secunda ratio cõsecuta est vt hinc
etiã ad alium quẽdam celestis secreti intellectuz artis perfectio conscendat.
¶ Omnis võ phĩe superneq; indaginis auctoritate ⁊ rõne constat substã-
tiam stellarium corpoꝝ nec ex aliquo elementoꝝ huius mundi effectã nec
ex pluribus vel oĩbus cõgestam. Si enim ex his elementis esset eaz elemẽ-
tarie prolis necessitates ꝯsequerent: generatio corruptio augmẽtatio dimi-
nutio resolutio ceteréq; id generis alterationis: que cum illic aliena sint taz
circuloꝝ celestium ꝙ stellariũ corpoꝝ substantiã ex quinta quadã alia na-
tura ꝯsistere ratio ꝯcludit. ¶ Qualitas autem eoruz corpoꝝ in forma est.
Sunt enim corpora sperica perlucida naturali motu degentia. Quoꝝ mo-
tuum eam necessariã intelligimus causam vt superioris essentie motus in-
feriores naturas agẽdo misceret. Que cõmixtio ad omnẽ generationẽ ne-
cessaria erat. vnde phs tandem intellexit inferiorẽ mundũ superiori necessi-
tate quadam ligatũ qui naturali quodã motu voluit: habẽtez hunc trahe-
ret. Superior etenim mundus inferiorẽ perpetuo ambiens cum sibi alliga-
tum trahat motus mũdi materias agitans actus ⁊ passiones miscet gene-
rationum omnium causas. ¶ Motus autem celestibus non nisi circularis
aptus erat. Nec enim perfectus est nisi circularis qui cum causa principio
quã fine careat: nescio qua parte quietẽ admittat: aliis nãq; motibus cum
sic principiuz ⁊ finẽ habent quo cum ꝑueniant sistere necesse sit. ¶ Inferio-
ris autem mundi corpoꝝ duo sunt motus alter rectus finem habens quo
cum perducant sistant vt ignis ⁊ aeris sursum terre ⁊ aque deorsum. Alter
võ circularis qui resolutiões atq; alterationes ex alteris in altera rursusq;
ex illis in hoc circumagant. Hunc itaq; motum ambientes mundi motus
trahens in reruz generationes ⁊ corruptiones agit. Sunt enim generatio-
nes in elementis. i. potentialiter potentia resolutio võ ex alteris in altera ge-
nituram actu instaurat. verbi gratia. In ligno fumus potentia quem ignis
in lignum agens actu ipso generat. aut secus generatio quidem ⁊ corru-
ptio in elementis potentia quas motus siderum elementa alterando in in-
uicem resoluens in rem ipsam producit. Omniũ autem huius mundi cor-
porum alterius in alteꝝ actus bipartitus reperit: aut amboꝝ contactu: aut
inter vtrũq; mediante aliquo. Cõtactu quidẽ vt ignis in materia exustio-
nem: facit mediãte võ alio tripartitus. Primus arbitrio vt cum mouet al-
terum ab altero per mediũ vtrũq; extremoꝝ simul contingens: aut inter
vtrũq; intercedẽs. Secũdus natura: vt cum ignis aquã mediante calore ca-
lidam reddit. Tertius intrinseca ꝓprietate quadam: vt. s. lapis magnes fer-
rum trahit per mediũ aeris interuallũ: eo ꝙ lapides id agendi virtus inest
⁊ ferri natura eius actionis passiua qđ nihilominus fit vel alio corpore in-
terposito vt lamina cuprea atq; id genus: sed ⁊ contactu accidit ꝙ dum la-

pis ferrum trahit et materiam aliam plerumque ferro coherentem trahi: hic eque modus alterum in alterum nature proprietate quadam agendi in multis tam herbis quam lapidibus inuenit vt colofonium ignis oleum .i. ebenu torum olitem nouit. Hoc igit modo celestis essentia in inferioris mundi naturam agere omnino videt. Quoniam et illius nature nec huiusmodi virtus inest et huius natura eiusmodi virtutis receptiua ex quo actu et passione mundi natura permixtio fit generationum omnium mater. Cum igit astra generationis rerum causa sint: ea generationis eiusdem ducatum obtinere consequens est. Sunt vero nonnulli qui quod ab alio quodque propter aliud sit idem putant nec quicquam ab alio per distantiam interuallum fieri posse autumant esse quos sunt huiusmodi motuum tres diuersitates. Primum quod facit: secundum quod faciente fit: tertium quod ex aliquo consequit. Facere vero duobus modis arbitrio et natura: arbitrio vt ire stare sedere. Natura vt ignem vrere. Fieri quoque similiter arbitrio item et necessitate: arbitrio vt litteram scribere. Necessitate vt materiam igne aduri: quod vero propter aliud fit ab his diuersum. Nec enim faciente alio fit: sed alio precedente nec quadam cognatrice consequit verecundia ruborem: timorem pallor. Musica modulamina animi corporisque motus consoni: ad hunc ergo modum celestia corpora cum super hunc mundum motu naturali ferunt consequunt alligati sibi inferioris mundi elementorum motus naturales: generationes rerum et corruptiones producentes: exempli gratia. Sole primi circuli quadrantem per agrante elementa calidis et humidis qualitatibus temperari videmus. Sicque terram et arbores herbis et foliis vestiri: floribus adornari: rerumque aliarum corruptiones aliarum generationes atque ad hunc modum: non ex solis aliqua deliberatione: sed diuinitus iniuncto officio eundi per circulum rerumque natura eiusmodi motibus adapta est. Postremo philosophi sermonem subiungimus: quoniam circulus mouet causam mouentem habere necesse est: quam nisi intelligamus ad infinita deducemur: circuli vero motus infinitus quapropter virtutem mouentem infinitam esse cumque infinitam et incorpoream. Sic igit causam omnis alterationis et corruptionis extraneam esse consequens est.

De effectuum qualitate. Cap. 3.

Quatuor sunt genera extra que nulla inferioris mundi rerum species quibus expositis facile pateat quod siderum vires de huius mundi accidentibus eligerint. Sunt autem hec: forma: materia: compositio: compositum. Utemur igit loquendi apud philosophos visitato modo quo formam humanam dicunt eam qua omne huius speciei indiuiduum hoc dicit equina equus. Materia vero seu natura quaterna: terra: aqua: aer: ignis. Compositio autem elementorum in corporibus armonia. Compositum vero quod huiusmodi compositione effugit qualia sunt omnia animantium germinum metallorumque corpora. In omnibus igit corporibus his que sentimus quatuor hec genera inueniunt. primum quod compositum est. secundum compositio. tertium natura. quartum species: his ita compositis cum philosophi sermonem subiungimus: omnis geniti genitricem eam antiquiorem esse. genitumque ad esse deprehensionem ducere.

verbi gratia. Sustento sustinẽs antiquius vt terra terrenis corporib⁹. Sic ergo cōpositis tūc materie antiquiores sint. Erūt quidē genera ⁊ spēs animaliū germinū metallo℞ in natura potētia: actu vō tandē vt cōpositio successit. Nec vō cōpositio nisi cōponente aliquo cūq₃ modo veticū ne cōpositū sui cōponens aut sibi materia sit que cum ita sint est habere genitorē: omne geniū omneq₃ cōpositū cōpositorē discernentē inter genera ⁊ spēs oīum. Hinc ergo cōstat opificē genitorē ⁊ diuersitatis: deinde sideris motibus nature ducatū cōmendasse. Celestis siquidē motus vtutem cōpositionis huiusmodi atq₃ differre causam esse ex antedictis collectū est: solo ꝙ in cōpositione indiuidua℞ atq₃ differētijs specierū ꝑpotēte vtpote aīe corporisq₃ specialiter armonia ꝯciliante. Cū igit̄ omne cōpositū ex forma ⁊ materia ꝯstat. Forma tñ prior quasi cōpositis adaptā sibi materiā exquirit: vnde in phīa forma quidē artifici: materia vō instr̄is cōparat̄. Ut enim diuersi artifices suis quiq₃ instr̄is operant̄ nihil alienis egentes. Opus autē non instr̄is sed artifici ascribit̄ sic diuerse forme nec hoc belua: auis ꝙ enim de natura homini aptū alienū est belue. Sicq₃ aliud belue aliud aui. Assumit enim humana forma de naturis calidū humidū sicq₃ de ceteris ꝙ subtilius aptumq₃ recipiēde aīe rōnali motibusq₃ erecte stādi sedēdi atq₃ id genus. Forma vō calidum siccum vnguibus dētibus barbatibus atq₃ asperitati aptū: bestie forma frigidū siccū calci vngulis atq₃ tibijs idoneū. sicq₃ oīs forma ꝙ sibi de materia patiēte ꝯgruū est trahit. Ita ergo omne cōpositū nō materie: sed forme auctoritate ꝓncipaliter ascribit̄. Hāc igit̄ vt cognitis oībus que in rebus cōpositis hmōi principia pariūt facile intelligat̄ quid aliūde obueniat ꝙ stellarū vtuti relinqui necesse est. ¶ Primo materiarū quatuor ꝓprietates trib⁹ differētijs distinguimus. ¶ Prima est qualitatū ꝓrietas vt caloris ⁊ frigoris. ¶ Scđa est alterius in alterū resolutio: vt terrein aquā aque in aerē: aeris in ignē: sicq₃ ecōuerso. ¶ Tertia est augmēti detrimētiq₃ receptio. Est enim aeris pars parte humidior: terre pars parte siccior. ¶ Forme quoq₃ tres alie proprietates ab his diuerse. ¶ Prima ꝙ nulla forme inest ꝓrietas nec hō in eo ꝙ rōnalis mortalis ē rōnali vel mortali ꝯstat ꝓrius. ¶ Scđa ꝙ nō resoluit̄ altera in alterā: vt homo nunꝙ fit asinus. ¶ Tertia ꝙ nec augeri nec detrimēti capax: nec enī hō hoīe magis minusue rōnalis vel mortalis: his igit̄ omnia oībus corporibus ex his in esse principijs cognoscimus ꝙ in rebus contrariū resolutoriū crescens decrescens reperit̄. vt homo nunc calidus nunc frigidus nunc ex calido in frigidum trāsiens nunc magis nūc minus calidus vel frigidus ex materia est. ꝙ vero oppositū his in suo genere ex forma est: ꝙ itaq₃ nec ex materia est nec ex forma inest: tamen quia nihil est cuius ortum legitima causa ⁊ ratio non precedat nec preter hoc in inferiori mundi parte quicꝙ ꝙ cause locum obtineat superstes id celestē potentiā cōsequi necesse est. Id autē est vt generis a genere speciei a specie indiuidui ab indiuiduo diuisio ⁊ distantia vt anime corporisq₃ armonia aliaq₃ accidētia inumera: vt sexus: discretio forme: ⁊ habitudinis decor vel turpitudo stature inequalitas: varij colores: di

uersi mores:atq; id genus. Omne igit̃ indiuiduum ex tribus principijs cō
stat ꝓprietatibus forme ꝓprietatibus materie siderũ effectu. Ea ergo que ſm
effectũ aduenıũt:diuersos coꝝ ducatus sequunt̃:alios ꝓprios alios cōmu
nes:vt sol dux singularis vite generalis oium animantiũ:mercurius hois.
Cum itaq; stelle rerũ singularis ducatus ꝯcessum:tñ in coibus officijs alia-
rum participatione assumit vt hois vnius generalē substantiam sol singu-
lariter ducat specialē. Mercurius tñ in cōmunibus perficiēdis ceterarũ con-
silia assumit. Erit ergo solis in vno homine proprius ducatus substãtie ani
malis. Cōmunis vͦo cordis ⁊ cerebri. Mercurij singularis ducatus substan
tie humane cum participatione vero oris ⁊ lingue. Cum ceteris in partici-
patione assumptis:saturno splen:ioui epar:marti sanguis: sicq; cetera cete-
ris ꝯcedunt sic in oibus corporibus suas quiq; partes omnesq; proprieta-
tes ⁊ accidētia gemino ducatu vendicant:que si ex diuerso ducatu non con
sisterent nec ex diuersis ea partibus qualitatibus ꝓprietatibus aut acciden
tibus ꝯstare possibile esset. Nunc autē in rerum ducatu est stellarum:alij ge
nus:alij species:alij indiuiduũ tempoꝝ alijs atq; alijs qualitatũ quantita-
tum ceterorũq; accidētium aliud atq; aliud ꝯcedat. Hinc est ꝙ ꝯtemplatio-
num etiã in indiuiduis ipsarũq; naturaliũ ꝓprietatũ alias alijs preesse vide
mus: ꝙ nequaꝙ materialis formalisue potētie sed sideree v͛tutis intelligit̃.
Nō ꝯnaturalis sibi alicuius seminis origine: sed archane cuiusdã ꝓprieta-
tis motu. Sunt enim qui putãt nihil nisi ex nature sue seminis resolutione
ꝓcreari cōtra quos est bipartita ꝓcreandi lex. Cum enim omne corpus ex
quatuor elemētis cōpositum ꝯstat: aliud tamē ex genere sui semine origine
sumpta in natura sua ꝓcreat̃ vt homo ex hoie in hoie. Arbor ex ramuncu-
lo insita:arista ex grano recepto:aliud ex aliquo sui semine genereue suo:sꝫ
materie coeuntes pariunt gramina arbusta idq; genus. Gemme quoq; ce-
teraq; metalla que ex diuersis vaporibus congelant̃. Animaliũ etiã nōnul
la tam ex aeris tam ex aquaticis ⁊ terreis:vt sunt musce:rane:pulices: atq;
id generis que omnia elemētoꝝ quosdam motus temporũq; vicissitudi-
nes non ex aliquo genere sui in natura sua semine procreata sequunt̃.

De confirmatione astrologie. Cap. 4.

His ad hunc modũ ordinatis nunc in astrologia ratio
danda simulq; contradicentibus respondenduꝫ
videtur. Sunt enim qui sidereis motibus vim ⁊ efficaciam
negant decē sectis dissidentes. Prime quidē sentētia in illum
penitus stellis ducatuꝫ esse ad vllos effectus: aut corruptio-
nes rerũ mundi sublunaris quibus ois antiqua auctoritas
rñdet. Ois siquidē sube gemino impulsu agitare motũ naturalē in re alte-
ra cognatis vinculis ipsi alligata naturalē resolutionē faciat necesse est. Q
cum ita sit cum motũ eius resolutionis causam ipsamq; eius cause effectum
esse ꝯñs est:hoc etenīꝫ modo ignis motus naturalis in materia cognate re-
ceptiōis:naturalē resolutionē facit exustionē dico. Est igit̃ ignis quid exu-
stionis causa:exustio vͦo huius cã effectꝰ. Ad hũc itaq; modũ corpora cele-

stia cum mundum inferiorē gemina ambiant naturalē coꝝ motū in elemen
tis huius mundi naturaliter illis annexis circularis alterius in alterū resolu
tio generationis oīs ⁊ corruptionis nam nature ꝯsequit̄ cum itaq; motus
celestis elemētarie resolutionis causa sit. Hec autē resolutio effectuū ⁊ corru-
ptionū eosdē etiā effectus ⁊ destructiones ꝑuios celestis motus cōsequi ne-
cesse est. Q̄ḋ enim alterius corruptio idem alterius est generatio: ligni siqui-
dem exustio carbonis effectus est: carbonis corruptio cinerez generat vnde
apud phos verbū vsitatū stellaꝝ naturalis ꝑpetuus: nature effectus perpe-
tuus. ¶ Secūde secte opinio: stellas ducatum habere ad res generales atq;
vniuersales: vt genera ⁊ species reꝝ: vt tempoꝝ alterationes: vt elementoꝝ
resolutiones atq; id genus: nō autē ad indiuiduas res ve singulares earūue
partes aut ꝓprietates singulas. Contra quos ꝙ in omni phia ventilatū est.
Quoniā omne huius mūdi corpus ex quatuor elementis cōpositum ꝯstat.
In omni siquidē corpore sentiunt̄ stellarū motus cum illis prefuerint ⁊ his
preesse habent. Cum enim motus celestes elemētarie resolutionis causa sint:
resolutio v̊o generationū easdē generationes eoꝝ etiā motuū effectū esse cō-
sequens est. Item quoniā nihil generibꝰ aut speciebus cōuenit ⁊ indiuiduis
alienū sit cum ꝯcedunt aīalis hoīs ve substantiā proprietates ⁊ accidētia du
catū necesse habēt ⁊ socrīj ⁊ tulīj substātie habitudini coloꝝ habitudo affe-
ctioni ducatū prebere. cū ad oīum genera ⁊ species ducatū erigant. ¶ Ter-
tia secta subtilioris opinionis: vel argumentoꝝ similitudine quadā omnē
astrologie efficaciā eripere laborat ꝙ ex parte assumēs stellis ad vtrūq;libet
effectū negat. Id ergo cum assequi nequeat euenit vtroq;: in festo tanti labo-
re fatigata deficiat. Nos enim exposita primū opinione eoꝝ quilibet negāt
eidem statim opinioni ꝯtradicentes vtrumlibet affirmabimus deinde stel-
larum etiā motus ad vtrumlibet ducere demōstrabimus. Aiunt enim qui
vtrumlibet assumētes astrologiā inanem reddere conant̄. Quoniā omniū
huius mundi rerum tres modi sunt necessarīj vt ignē esse calidū impossibi-
le vt esse frigidū: vtrūlibet vt hoīem scribere. Nec stellarū effectus vnquā vi-
sibilis esse potest. Astrologie officiū superuacuū ⁊ inane. Huic ꝓpositioni cū
nonnulli astrologoꝝ primi secundi ob minus firmā nisi cognitionez satis
respōdere non possent ꝯclusionis in cōmodū: diffugiētes inducti sunt: vt ni
hil vtrūlibet crederēt. Sicq; dum minus fugerēt in maius inciderunt. Cūq;
alterum alteri causa esset: gemino aggere erroris cumulus accreuit. Uisum
est igitur illi ⁊ duos tantū esse modos necessariū ⁊ impossibile. Quicquid
enim vt aiunt sic vel futurū est inter sic ⁊ non est. Sic v̊o ad esse non autē ad
non esse: esse igit̄ necessariū est ⁊ non esse impossibile: esse nāq; ⁊ nō esse con
tradictoria circa idem simul nunꝙ vera: sed alterū semper verū alterum sem
per falsum. Q̄ḋ ergo sic est necessariū est ꝙ non impossibile. Unde nihil ho
minum deliberationē relinquit sed vel ex necessitate coactos facere vel im-
possibilitate ꝓhibitos non facere. ¶ Quibus phs obuiās primū verbosi-
tate eoꝝ validis argumētis ꝯfutata argumēto sam vtrūlibet affirmationez
subiūgēs ait. Omne vtrūlibet aut necessariū quidē aut impossibile ꝯsequi.

Cuius in vtrūlibet ꝯfirmationē hec argumentatio prima: quoniā oīs neces-
sariꝫ ⁊ impossibilis cognitio naturalis: tribus tēporibus discernet presenti
preterito futuro. Ut ignē fumus ⁊ semper fuisse calidū ⁊ esse ⁊ futurū esse:
nec frigidū fuisse vnꝗ̄ nec vnꝗ̄ futurū. Accidētales vō nō ita: scimus enim
hoiem scripsisse vel scribere: nō vō scripturū scimus: fieri nāq; potest scriptu-
rum: fieriq; non scripturū: id ergo nec impossibile nec necessariū: fieri nāq;
pōt ⁊ non fieri. Est igit̄ vtrūlibet. ¶ Scđa argumētatio est: necessariū ⁊ im
possibile in omni genere ⁊ specie equaliter sunt. Oēs siquidē hoīes equali-
ter mortales totusq; ignis equaliter nō frigidus: vtrūlibet vō non ita vt hō
ambulās: hō non ambulās. Itē nec necessariū nec impossibile alterat̄: vtrū-
libet vō mobile vt de motu ad quietē ⁊ ecōuerso. ¶ Tertia argumentatio
est: quoniā in his que ꝓponunt quisꝗ̄ primū cogitat ac consulit vtrū ne fa
uet aut vitet. Deinde qn̄ qualiter vbi atq; id genus. Omnia primū cogita-
tione atq; imaginatione prescripta: tum demū actu ipso deliberationē aucto
ris ꝯsequit̄. Necessariū autē ⁊ impossibile nec ꝯsiliꝫ nec deliberationis egēt.
Nihil enim vllo studio adijciēte. natura ipsa dat ꝑ certū ignē cremare nec vnꝗ̄
frigere vtrūlibet esse ꝯn̄s est. ¶ Quarta ratiocinatio est ꝙ oīum necessario
⁊ ipossibili vna tantū vix ⁊ simplex. Alteri quidē esse tantū. alteri vō nunꝗ̄
esse. Rebus autē ꝗ̄ plurimis vim geminā videmus vt esse vel non esse: ⁊ ita
esse aut nō ita: vt aura nunc calida nunc frigida: nunc magis nunc minus est
igit̄ vtrūlibet. Qđ ergo phs diffinit. Omne vtrūlibet necessariū vel impos-
sibile ꝯsequi huiusmodi est. Quoniā omne ꝙ in arbitrio ⁊ deliberatione est
vt ire ⁊ non ire: anteꝗ̄ fiat possibile est. Factū vō necessariū: impossibile vō
in parte altera similiter. Cum ergo ꝯstet vtrūlibet ꝯstabit etiā sidera tribꝰ re-
rum modis ducatū prebere necessario ⁊ impossibili vtrūlibet: vt enim omne
huius mūdi corpus ex quatuor elemētis cōstat in omni siquidē vt deinde
est inueniunt̄. Omne vō elementū ⁊ ex altero ⁊ in alterū resoluit̄ ⁊ augmēti
atq; detrimēti capax esse necesse. Etiam ipsa corpora hoibus esse resolutiua
augmēti atq; detrimēti receptiua. Cum ergo sidera elemētoꝝ motibus pre-
sint ⁊ corpoꝝ alterationes ducere ꝯn̄s est: vt cum hec ex anima rōnali ⁊ na-
turis quatuor ꝯstet stellarūq; substantia vt phs intellexit vna ex aīa rōnali
motuq; naturali legem habent sui generis animas ꝯfirmatas armonia sibi
corporibus aptare in vtrorūq; genitoris instituto. Itaq; vis aīe rōnalis ar
bitriū ⁊ deliberatio. vis vō corporis ad vtrūq; procliua. Cum ergo sidera
anime corporisq; armoniā moderent̄ tam necessariū ⁊ impossibile ꝗ̄ vtrū-
libet ducere ꝯn̄s est. Ut postremū hoīs fatum vt ipsum volatibus ineptum
vt nunc sanum nunc egrum: atq; idem ꝙ astrologie officiū maxime prestet.
Nec enim astrologus prouidēdum assumit vtrum ne moriat̄ homo: certū
enim habet id esse ineuitabile: sed vtrum ne cras aut pridie. Cum igit̄ siderū
ducatus rerū ꝓuentus p̄cedant: ante quidē in sideribus potentia sunt. Post
euentū ad necessariꝫ vel impossibilis terminos ꝯcedūt vt in igne anteꝗ̄ vrat
vrere quidē potentia. deinde necessariū. Qđ igitur vtrūlibet bipartitū est in
deliberatione anime rationalis ⁊ in nature compositione per temporꝝ con-

tinuationem: mundi vero elementa huius secundi receptiua: cetera omnia tam animantium ꝗ germinum metallorum ve corpora: ad hoc secundum spectant: solus homo vterqꝫ aptus ex primo idest deliberatione rationalis anime corporisqꝫ adapti motu secundum vel consequetur, vel euitat. Nam nec sidereis corporibus licet rationalis anime deliberatio vel ad consequendum aliquid ꝙ egeant vel ad effundendum ꝙ timeant necessaria. ¶ Quarta secta gradus celsioris ex his videlicet qui vniuersalis scientie operã dant: plane autumant sideris motibus rerum huius mundi in illos esse ducatus exceptis temporum alterationibus quo cum inconsulte proferant nec secuꝫ ipsi stare vident. Quis siquideꝫ vim sideream tẽpoꝝ alterationibus prostituere possit. dum eam eis que tẽpoꝝ alterationes cõsequent eripere conantur dicunt absurdum est. Certum nãqꝫ ex nature conscius: temporuꝫ alterationes elementarie resolutionis vomitem esse ⁊ causam. Illam vero generationum omnium ⁊ corruptionum auctorẽ. Sic ergo sidereos, motus a temporibus ad elementa: ab elementis ad rerum prouentus continuari necesse. Preterea ꝙ in omni phia post primaꝫ illam hec celestis sapientie species vsitata est: vniuersi quidem philosophoꝝ sententia prime illius omnẽ fructuꝫ in hac secũda reseruatũ. Quid enim aiunt prodest stellaꝝ circuitus variosqꝫ discursus insequi nisi ad quid tendant. Quo ne ducãt assequamur vnde huiusmodi honores recte assimilari vident eis qui preciosas radices ⁊ semina rerũqꝫ species vtiles inutilesqꝫ seruant bono qđ habẽt vti nesciant. Qua de causa in modica eos in scientia reprehẽsio ꝯsequitur. Quo cum due scientie cõtinue vnuꝫ totum cõponant alteram seminant: alterã ignorant. ¶ Quinta secta eiusdem ordinis de eis. vꝫ. qui priori scientie studerent hanc ex toto inficiantur: id in argumentũ assumentes: quoniam nihil ratum cuius experimentorum vsus: fundamentum mihi sepius iteratum: idqꝫ in sidereis motibus humane vite impossibile est. Nullam enim stellam vt nunc in hoc loco reperiri possibile est: ergo astrologie studium inefficax ⁊ inane. Contra quos ꝙ antique solertie indago non hũc ope siderum vires experta est. Est enim celestis ducatꝰ alter particularis manifestus: ⁊ alter vniuersalis. Particularis quidẽ vt ☉ in calore ☽ in humore: stellarũqꝫ in quottidiana aurarum variatione. Uniuersalis vͦo vt in reuolutione annoꝝ nati diuersitatuꝫ ducatus inter elementoꝝ qualitates: earumqꝫ temperiem: atqꝫ mundi accidentia inter sanitatem ⁊ egritudinem: fortunasqꝫ hominis que licet minus ꝯstantia potuit: tñ phs inter accidẽtia mũdi hoiumqꝫ negocia breuiori spacio experiri in varijs stellaꝝ discursibus per signa ignea terrea aerea aquatica. Sic enim agebant ⁊ in eoꝝ parte qui stellaꝝ motus secuti sunt. Nullus quippe stellarum reditus ad. M. vel. D. annos expectabat: sed qui vite suo spacio stellarum loca obseruauerat: scripto posteris relinquebat. Trãsactis deinde aliquot annis: tẽpus etas alia atqꝫ alia stellarum loca reperiret inter vtrosqꝫ ꝗ locoꝝ tam temporum terminos dimensio habita est. Sic enim Ptholomeus acceptis stellarũ locis atqꝫ motibus tpe quodã pariter cum inueniendi ratione ⁊ suo ipsi stellaꝝ motus atqꝫ loca rõnabilibus artificijs

renouauit: ⁊ postere etati cum probata sequēdi deinceps viam parauit. Sic ergo plus Ptholomeus aliorūue quilibet accepta stella in certo loco: circulo retrogradationis partē in loco notato circuli excentris sicqꝫ dimisso expectaret donec ad eadem pariter vtriusqꝫ circuli loca redirēt: cum in tantum studium instauraret: nihil vnq̄ perfectum esset nec deprehensi esset diuersi stellarum circuli circulorumqꝫ diuersitatis absides videlicet digressiones: retrogradationes atqꝫ id genus. Ad hunc itaqꝫ modū in nostra quoqꝫ parte ex locoꝝ per signa ipsarumqꝫ stellarium virium parte: ipsum ꝯtinuatione rōnabili ordine ad totam scientiā peruentū est. Cum etenim antecessoꝝ experimenta nonnulla ad posteroꝝ memoriam scripta perduceret postea etas. Quoqꝫ tempore stellarum vires experiens paternumqꝫ inuentum adaugens sequenti secūdo nemorūqꝫ inuenta relinquens. Si quid vtrisqꝫ defuerat preparata via facile cōplendum relinquebat. ¶ Sexta secta suo ipsiꝰ errore in astrologie errorē seducitur. Sunt enim homines stellarum compoto dediti qui dum a via almagesti libri qua vniuersalis sapientie veritas integra continetur deuiantes ex particularibus stellaruꝫ collocationē sumpta ex aliꝭs atqꝫ stellarum alia atqꝫ alia loca reperiunt errore proprio in geminam astrologie blasphemiaꝫ inducunt. Altera quippe ꝙ aiunt vera stellarum loca raro posse inueniri: propterea ꝙ vnde eorum collatio sumitur tam in mediꝭs stellarum q̄ rectitudine secundarum atqꝫ tertiarum sequentiumue minutiarum augmenta siue decrementa longo tempore non paruꝫ sub crescentia stellarum loca vel posse relinquet vel promouet. Altera vero astrologici veritatem iudiciꝭ non nisi ipsa stellarium punctoꝝ veritatē consequi. Hi ergo ꝓprie iustitie errorem arti innocue deputant quibus gemina ratione respōdemus. Primo loco ꝙ astrologus ex stellarū proprietatibus signorum naturis: domiciliorum affectionibus: cōmunia rerum accidentia iudicat. Gradus autē singuli ad proprios magis singulariū rerum habitus specie punctorum seu gradus etiam integri error ⁊ non multum impedit. Secundo ꝙ iudiciꝭs quidem ex eo ꝙ hec vel illa stellarum in hoc vel in illo circuli vel signi fuerit loco id vel illud de rerum accidentibus conseqni. Eo vero loco certa veritate deprehensa trahere compotiste officium est. Unde cum astrologus pro locorum naturis stellarum affectus in rerum iudiciꝭs sequitur: si interdum fallitur non astrologi sed astronomi culpa videt̄. Quō hinc nimirum accidit ꝙ hominum eius studiꝭ nonnulli generalis sapientie veritate omissa cum ad particularia diuertuntur contenti plurimūqꝫ fiunt compoto quolibet debilis radiciꝭs: vnde ex longo tempore longum etiam erroris impendium accrescere consequens sit. Ut hanc stellarum collocationem sumpta vel per signorum loca certa: vel per coniunctiones aliquarum determinata instrumētis veracibus: vel etiam visu aliter esse deprehendat̄. ¶ Quapropter ⁊ ipsis astrologis iniūgimus vt omissa vaga atqꝫ incerta particularis cōpoti autoritate stellarum tam errantium q̄ stabiliuꝫ loca integre sapientie veritate qua almagesti certis dimensionibus atqꝫ artificiosis instrumentis firmat q̄ studiosissime sequantur. ¶ Septima secta scientiam

hanc ea de cā infestant ꝙ cum ipsi eius officio studuerint nō omnes statim
qđ affectant assequi valeant. Cumqꝫ desperati desistant artis studio dediti
inuidiose detrahentes eos ꝙ ipsorum inconstantie atqꝫ imperitie defuerāt
a studijs efficatia elongant. Id igitur ꝙ obiciunt cum rationē approbandi
non habeant: vacuis sermunculis respondere: ⁊ superuacuū est ⁊ indignū
videtur. ¶ Octaua secta medicorum non eorū medicorū qui multā eius
artis experientiam habeant. Illi siquidē in arte sua non paruā astrologie
necessitatem experti: eam ipsi studio sponte preferunt: sed plebei quidē me
dicine professores: quibus vt Iuliano verbo vtamur facilius qs medicinā
adiuuat ꝙ astrologiam concedat. Hi ergo aggresti ducti nihil expetendū
preter opum sarcinas omnino annunciantes: dum astrologiā degradare la
borant omne studiū lucrandi ⁊ conseruandi facultatibus postponunt. Un
de proprio testimonio tribuunt tam artis sue ignaros ꝙ ceteris omnibus
scientijs alienos mentisqꝫ inanes: more iumenti ad esū pro infortune voti
deditos. Si enim in arte sua quam profitētur noti essent: nec astrologie sū
mam opem ignorarent: quod ypocras attestans in libro quodam. Post
cetera que diximus inquit de aerea mutatione de astrologia sunt. Nec enī
astrologia paruam in medicina obtinet: partem qua sententia phisicorum
artificio a ditos instruit temporum alterationes. motusqꝫ naturarum: side
reos cursus cōsequi: vt precipuū sit medicis astrologie fore participes qua
tinus artis sue fundamentū ⁊ principium recognoscant: cui quantum astro
logia prestet perpendi potest. Cum enim preuiderit astrologus cui meden
dum sit: ⁊ quare ac quantum: demum medicus vtiliter accedit. eiusdem si
quidem prouidentia similiter ⁊ laborem inutilem precauet: adeo nanqꝫ si
derum virtus in medicina prepotēs vt etiam creticos dies quibus omnis
egritudinis variatio deprehendit omnino ☽ vendicet. vnde tā Ypocrati
ꝙ Galieno ꝙ ceteris fere oībus philosophis compertum: astrologiā plane
phisice ducatum obtinere. vt qui astrologiam damnet phisicam necessario
destruit. ¶ Nona secta vulgus est: qui quoniā omnia sapientia alieni sūt
astrologie dignitati detrahere presumunt. Nec enim apud eos beatum est
nisi opibꝰ affluere: nec sapere nisi lucraturi. sicqꝫ maior pecunie dignitas ꝙ
sapientie: qui nisi tam obscena comparatione abuterentur inter fortune lu
brica ⁊ naturalis celerrimi bonum cum omnē sapientiam infestet: nec astro
logiam nimirū preterit. Eiusmodi agnosce hoīum genus nec responsione
dignum esse quibus id primum occurrit: qm̄ compatio rei extra genus suū
inepta est. Qꝛ ergo int̄ opes ⁊ scientias compationē faciant: qꝛ nihil mirū
videri debet: cū eiusmodi rerū discretio intentionis eoꝝ ꝑpria sit: cum ergo
fortunā sapie ꝓferant: nobis qd intersit exponendū videt̄. ¶ Fortuna qdē
ceca nec probū nec improbū nec vllā hoīs dignitatē aut ordinē discernit
sed se vel citius puersis moribus aīoqꝫ ignobili qppe ad votū eius ꝓcliui
ori cōcedit. Sapia noīata nec enim iners ingeniū animiue degenerē patiens
vix sūmo studio curijs atqꝫ vigilijs perpetuis consequendā prestat se illa
quidē in pte affectionis. Fortuna: sapia hic in ambitū ꝯcedit ad hoc qđ est

cuz multis in rebus bestijs inferiores sum⁹ hoc solū maxime excellimus q̄ sapim⁹. Quantū ergo homo a sapia recedit tantū ab hoie alienat: nate bestiarū ꝓximatus. Quāto autē sapientiā seqꝑt tantū a brutis elōgatus in homis natura excellit. Multo ergo magis ea sapie pars appetēda q̄ hominem etiā supra hoiem efferens: supe nisi q̄ ꝓximuz reddit. Hanc autem astroꝝ cognitionē esse plane intelligēdū. materie dignitas ⁊ ordo tribuit.

¶ Decima secta ceteris aliquāto iustiorē causaz habere videt. Ex eo sigdē q̄ plerosq̄ huius artis professores minus peritos in officio suo nonnunq̄ errare vident: artificis culpaz arti iponunt q certe minus culpādi viderent nisi tam ineptā facerēt trāslationē hoc itaq̄ remouēdū: tantū culpe ipsa erroris causā exponere sufficiat. Sūt eniz nōnulli huius hoium generis qui debilis ingenij tenuis itellectus cū sese huic arti addicūt tā tedij laboris q̄ ingenij inopia cōpetētibus: tuz pp nomis reuerētiam: tum emolimēti spe: tie responsa negare nō audeāt. plerūq̄ vel plus quesiti ꝓmittētes falliunt ⁊ fallūt. Qui ergo rerum iura sano iudicio tractauerit: nequaq̄ huiusmodi erroris culpam arti innocue ascribendum censebit.

¶ De vtilitate astronomie. Cap. 5.

Actenus diuersos hoium errores astrologiā calumniantes q̄ breuiter potui redarguisse opinor. Nūc quātā humanis necessitatibus frugez h̄ artificiū ferat asserēdū videt. Sic enī q ꝯdicētes aiunt tāetsi verax firmūq̄ astrologicū artificiū certa scꝫ rerū ꝓuentibus iudicia tribuēs. Quid tn̄ interest futura ꝑscire, anteq̄ fiant. Si enim bonuz futurū est quid addit ꝑscientia q̄ diu nō sit. Si vero malum ⁊ ante aduentū mali ꝑsciētia ledit: atq̄ hos quoq̄ domesticus error inuoluit vt tantos fructus prouidentie ignorent: cui tantū operam dare non desistunt nomenq̄ rei non rem ipsaz dissilant. Omnis enim homo rationis cōpos naturaliter habet vt prouidentie rerum operaz det: quas si vtiles prescierit prouido consilio cōmodum plerūq̄ adauget. si aduersas prouida cautela noxā nōnunq̄ ibi minuit. ¶ Sūt igit huiusmodi ꝓuidentie tria genera. Primū experimētis qd̄ vulgare est. Scd̄uz tēpoꝝ alteratiōe qd̄ medicoꝝ est. Tertiuz effectu siderū qd̄ astrologus ministrat. Omniuz cōmunis cura vt euenturis bonis ac cōmodis reddant aduersis cautos. Uulgaris itaq̄ prouidentie nō paruā vtilitatē videmus que cum sepius expto elemētoꝝ qualitates successusq̄ prenotarit: contrarioꝝ ope anteq̄ supueniāt ꝑmunit vt ꝯtra frigus locis atq̄ vsib⁹ calid⁹ cuiusmodi quottidian⁹ est hoib⁹ vsus vt preuisa plerūq̄ morbosa ante pluuiā ad tectoria ꝯfugiūt: vt pre audito nonnunq̄ hostium insultu ac superuētu: aut ad repellendos preparant aut saltē effugiunt. Habitaq̄ prouidentia nequaq̄ rem ipsam impellit aut mutat: sed cautela data rei vim quidez aut prohibet aut saltem alleuiat: hocq̄ genere omne vulgus vt nauta pastor agricola in suo quisq̄ officio fungit.

¶ Medicorum quoq̄ prouidentia nō negligēda: vtilitas q̄ est ex tpm alteratiōibus. naturarū motibus: humoꝝ in corporibus: generatiōes corū

ꝑtiones:augumenta decrementa certis in terminis consequi prescribit na-
turalez preperat opem:que iam influentibus:obuians:supfluos iminuens
deficientes augens:tꝑatos medio statu ꝯseruans:dissolutōe repulsa naturā
ꝯsolidat. Hinc est ꝙ nerualibus formacijs aduersus estiuas febriculas:hinc
fleubotomo:hinc ventosis contra sanguinis putredinez atqꝫ apostematuz
molestias vtimur:atqꝫ ad hūc modū multa phisice ꝓuidentie in ꝯseruāda
sanitate vtilitas est. In egritudine quoqꝫ prouidere inter vitaz ⁊ mortem
discretionis non minus est comodum. Que cum ita sint in his:tamē ⁊ in
astrologica ꝓuidētia vl' multo maior atqꝫ certior apparet vtilitas. ¶ Astro
logie vero prouidentie quinqꝫ sunt spēs. Prima quidē est que cuz futuros
rerum euentus ꝑterminat poterit eorum noxa repelli poterit nō repelli:vt
bellum publicū:generalis fames:vniuersal' terremotꝰ:exustiōes:eluuiones
cōmunis hoium siue bestiaruz pestilētia. Cuius prouidentia locus annoꝝ
seculi reuolutiōes. Huiꝰ igitur hec manifesta vtilitas qꝺ cuz ꝑscierit homo
pestiferꝝ aliquod huiusmodi regimē seu ꝓuidētie totiꝰ futuri poterit aliqn̄
vel locoꝝ mutatiōe:vel aliqꝺ id genus in genio pestez curare:quē si penitꝰ
effugere nequeat ꝯsulto saltem interim ⁊ consolato:preuisi superuentus tol
lerantia multo leuior est ꝙ̄ his quos improuisus atqꝫ repētinus terror pcu
tiens non solum ꝯsilij sed plerūqꝫ mentis animeqꝫ inanes reddit. Secunda
species de priuatis prima eiusmodi rerum euentus ꝑscribit quoꝝ noxa ex
toto vitari potest vt egritudo vt hostis hisqꝫ similia. Cuiꝰ prouidētie locꝰ
igenezia. Annilibus autez questionē talis fere vtilitatis qualis in vulgari
medicorumqꝫ prouidētia exposita est. ¶ Tertia species sunt rerum euentꝰ
quos cum ꝑscierimus partim vitare poterimus quales sūt egritudies que
iam ex toto vitari nequeunt:prouiso tamē eorum tempore preparaturvt ⁊
minus sentiant ⁊ citius terminent sicqꝫ ꝺ similibus icōmodis. ¶ Quarta
species rerū euentus ineuitabiles.sed transitorios metitur vt de morbo:itē
aut de carcere ineuitabili cuius magnū hoc proficuū quidem cum ⁊ ipsum
⁊ terminum eius ꝑscierimus ⁊ ad tollerandū id prepamur nec de termino
eius desperamꝰ. ¶ Quinte speciei sunt postremi reruz euentus generaliter
ineuitabiles vt de morte hominis cuius prouidentie vtilitatem perdendā
relinquimus. Oium igit cōmunis vtilitas ꝙ subitoꝝ ⁊ iprouisoꝝ casuuz
occasionē ꝓhibeant. ¶ Est eniz ois vehementis ⁊ in prouisis aduersitatū
euentus terroris turbationis atqꝫ tribulationis occisio vt eiusmodi ꝯfusio
nō nunꝙ̄ mortis repentine causa existat atqꝫ euentuū ꝯsequentia ipsis euen
tibus plerūqꝫ sint grauiora. Hec ergo futurorū prouidentia si euentꝰ ipsos
prohibere nequit:saltem euentuū ꝯsequentia pellit. Sidera nanqꝫ cum ad
euentus ducant:ducunt etiaz ad ingenium ꝙ euētuum noxaz vel ꝓhibeat:
vel saltez alleuiet. Utemur itaqꝫ sermone vulgari intellctu ꝓpinquo in eos
qui futurorum prouidentie non solum vtilitatem negant:verum etiam gra
uium curarum occasionē imponunt. Si enim vitande cure ⁊ deliberatiōis
causa hominum futuroꝝ prescientiam negligere conuenit:eadem de causa
nihil inquirendū:nihil penitus aggrediendum restat. Si eniz iter instituas

pergrandi cura: vie timor reditus expectatio sequuntur: sicque in ceteris id genus quapropter nec sperandū unq̄ aliquid cuz spei cōmuniter accidentia sint cupiditas gaudium amor dolorque vt in res conducit: vt sine omni prudentia & ɔsilio nihil deliberatiue agente: fortune ad omnes casus exponas sicque ratione cassa nihil hominum super bestie naturam relinquatur. Item in eosdez qui huic prouidentie fructū adeūt ex eo q̄ curas spei vel timoris afferāt. Si enim omne qđ curam affert quodque cuz passiones consequunt fugiendum est: nec voluptatum aliquid vnque oblectamentum appetenduz relinquitur. Si enim musici modulaminis dulcedinē intro conceperis viz passionis consequi necesse est. Ex eademque de causa pocula nec sapida nec dapes lautas nec formosa mulierum corpora cultuque venusta vel attingere vnq̄ licet nec cum vsus defuerit dolor consequatur necesse fiunt que de termino de victu quaque spurcissima venere potius vtendum: que cuz defuerit nec curaz sui posse relinquat. ¶ Quod cum nature hominis insit vt ratiōe & consilio vel euitare studeat quod timet: vel assequi quod sperat sume necessarium & astrologie prouidentiam opinor si euitandum presciret timor cessat si assequendum gaudium certitudine accumulat. At vero si vel ineuitabile non assequenduz illic tollerantia hic dolor tanq̄ consulto & ɔsolato tanto leuior est quanto adhibitarū frustra facultatū penitētia accumularet.

¶ Secundus liber nouem habet capitula.

PRimum de numero stellarum & inequalitate atque nominibus nūero que imaginū vniuersi celi. ¶ Secundū quare .12. imagines inter oēs alias rerum ducatuz obtinuerūt. ¶ Tertium quare he imagies nūero .12. sint. ¶ Quartum de compositione harum imaginuz. ¶ Quintū: q̄re ab ariete ichoent. ¶ Sextum de tropicis firmis & bipartitis ¶ Septimuz de quadrantibus circuli causaque mobiliū & firmorum & bipartitorū: causaque nūeri signorū: ac q̄re ab ariete ichoēt signorum quoque naturis & trigonis iuxta q dez Hermetē post abidemō. ¶ Octauuz de signis masculinis & femineis. ¶ Nonū de signis diuturnis & nocturnis

¶ De numero stellarū & inequalitate atque nominibus numeroque imaginū que vniuersi celi. Capitulum primum.

INter oēs antiq̄ auctoritatis viros qui ptholomeo principe celestis orbis dimensiōes qualitates & habitudines prosecuti sunt plano constans est euz circuitū terre globū vndique versum ambientem medio conclusū coherere: illumque ita constipatum sicque immotum celestis circuli q̄ si centrū existere. ¶ Qđ qui perdiscere voluerit Almagestū

legat. Inter ſupremum autem orbem terreqꝫ globum medios alios circu
los ſtelliferos contineri que ſtelle cum innumere ſint electe ſunt ex omni in
latitudine notabiliores.1029.e quibus ſeptem velociores curſuſqꝫ diſſimi
lis ♄ ♃ ♂ ☉ ♀ ☿ ☽ ſuiſqꝫ circulis feruntur. Quapropter he erratice dicte
ſunt. At vero.1022.ſtabiles quoniam omnes vnius motus eiuſdemqꝫ cir
culi ſingulos gradus cẽtenis fere peragunt annis. Omnes igitur he.1022.
per ſex ordines diſpoſite ſunt. Que nãqꝫ reliquis omnibus lucis ſue quã-
titate notabiliores extiterunt. In primo reſident ordine ſuntqꝫ numero.15.
his minus lucide. In ſecundo ordine.45. infra has. In ordine tertio.208.
In quarto.474. In quinto.217. In ſexto deinde.49.e quibus preter has
5.nebule ſimiles vnde ⁊ nebecule dicuntur: due tenebroſe quarum vna ob
longa tanq̃ caudata. ¶ Ad hunc modum ordinate omnes he.1022. De-
mum.48. imagines omne celum permeantes compoſite ſunt quas greci
latiniqꝫ fabule diuerſis nominibus aſſignauerunt. Arabes vero nihil in
fabulas ſperantes: nec de nominibus in ſe diſceptantes rem ipſam ample-
ctando: eas a via ☉ tres eorum terminos inter vtrumqꝫ polum diſterminan-
tes hoc ordine diſponunt. Ex omnibus.1022.ſtellis.360.a via ſolis ad bo
ream ſumpte figure.21. conſtituunt. E quibus primo loco due ſunt artas
mediuſqꝫ draco tertius: quartus flammiger quem zepheum dicunt quem
arabes dominum ſolis: quinta caſiopera: ſexta corona: ſeptimus hercules
cum pelle leonis ⁊ claua quam formam greci eugonaſin dicunt: arabes el-
geciale rulxbachei.i.genu flexum: octauus ledens olor qui ⁊ vultur cadẽs:
nona gallina: decimus quem arabes paſtorem vocant artofilax ſeu boetes:
vndecimus perſeus almirazagul.i.deferens caput gorgotus: duodecimus
auriga qui ⁊ ophuiltus: tredecimus auguiteneus: decimuſquartus ipſe an-
guis: quindecimus orfercalim: ſedecimus aquila qui ⁊ vultur volans:
decimuſſeptimus delfin: decimuſoctauus primus equus: decimuſnonus ſe-
cundus equus: vigeſimus andromena: vigeſimuſprimus trigonus quem
greci delton vocant. His ordinatis ipſa via ☉ circa medium limitem infra
geminos terminales circulos.346.ſtelle circunducte.12.ſigna perducunt
♈ ♉ ♊ ♋ ♌ ♍ ♎ ♏ ♐ ♑ ♒ ♓ his vijs ☉ per medium ſectis: tum hinc ad
auſtrum relique.316.ſegregate.15.figuras perficiunt: quarum primus eſt ma
gnus cetus: ſecundus gladio ſuccinctus orion: tertius nilus eridanꝰ fluuius
cui cauda quaſi cauda piſcis: quartus lepus: quintus maior canis: ſextꝰ mi-
nor canis: ſeptimus argoſnauis: octauus ara.9.crater libri patris: decimus
appollineus coruus.11.chiron centhaurus.12.ydra.13.thuribulum.14.au
ſtrale ſextum.15.piſcis auſtralis. Nominum itaqꝫ rationem formarum que
effigies ⁊ fabulas vt Albumaſar arato: ſic nos ⁊ arato ⁊ ignio relinqui-
mus a quibus etiam ꝙ ſtelle ſingulas componant imagines exquiratur.
¶ Apud nos nõ tãtopere necium qui celeſtis potẽtie ducatũ per inferioris
mundi accidentia ſiderumqꝫ non cauſas comenticias verum effectus neceſ
ſarios inſequimur: preſertim cum imaginatio potius ꝙ res ipſa celum hu-
iuſmodi formis impinguat: illud tamen pretermittendum non eſt quod in

sequentibus dicturi sumus quando de signorum proprietatibus tractabimus: quid harum imaginum in singulis signorum decanis oriatur: unde que earum stelle quos signorum gradus occupent per astrolabium inveniuntur naturis et effectibus earum alias tractandis.

¶ Quare .12. signa in zodiaco pre ceteris ducatū obtineāt. Ca.2.

His admodum hunc ordinatis consequens est ut qua ratione ex omni celo .12. signa rerum ducatus pre ceteris obtineāt exponamus. Quanq̄ etenim ut dictuz est .48. imagines omne celum perficiant .12. tamen que celi terreq̄ medium ambiunt contractis aliarum viribus ad se iure ceteris potentia prestiterunt. Sunt enim qui dubitant que ratio inter omnes alias harum .12. potentiam tanq̄ nihil agentibus ceteris prestiterunt quibus ita sufficienter respondere opinor q̄ nemo huius artis auctorum vel ceterarum ullam. Omnis in mundo officij prorsus imunez vel autumat vel asserit: sed has .12. universales cōmunesq̄ rerum ducatus obtinere cetera in singularibus quibusdam et privatis rerum proprietatibus a cliues qd̄ pluribus diversisq̄ rationibus constat. ¶ Primo quidez loco quoniam circulus signifer mundum ambiens quottidiana conversione cētrum eius .i. terre globum medium circuit quē circuitum indies rerum generationes et corruptiones consequi videmus ceteris imaginibus in utrālibet partem ab hoc mundo semotis vel iure .12. obtinere videntur ceteris iuxta circuitus sui modum non prorsus imunibus in singularibus tñ: nam illis universalis rerum cura concessit. Est enim vl'e q̄dem ut in cōibus generum specierūq̄ accidentibus. Singulare v̄o ut in singulorꝫ individuorꝫ proprietatibus. ¶ Scd̄o loco qm̄ ☉ ortus et occasus rerum accidentia sequunt. ☉ autē iter p̄ hec .12. tantū vie ☉ p̄ncipatū ceterarū celi partium viribus eodem scripto cōmendarunt. ¶ Tertio quidē ☉ circuluz hunc perambulantē anni circulus pagitur. Per anni v̄o tēpora rerum gñationes et corruptiones ceteriq̄ motus perpetuo ꝯtinuant: ut per singula etiaz signa ☉ gressus seu status mūdi accidētium causas alternet. ¶ Quarto qm̄ et ☽ ceterēq̄ vage eandem ☉ viam sequētes nec preter latitudines alias divertentes per singula item signa tēporꝫ alterationibus rerumq̄ accidentibus nō nihil adijciunt. ¶ Quinto nullius aliarꝫ imaginuz nisi p̄portionabilis sibi signi: cui quodāmodo appēditia est ꝯsortio producente ducat⁹ apparet. His itaq̄ de causis hisq̄ rationibus cum circulus hic ex omni celo generales ducatus principaliter obtinuerit. Primū equalibus .12. intersticijs que signa vocamus ceteris nō ita sectis deinde .360. quos gradus dicimus eq̄s partibus divisus est. Succedētibus alijs atq̄ alijs partiū sub divisionibus in arte necessarijs. Signum quippe .30. graduum: gradus .60. punctorum. Punctum .60. secundorꝫ. secunda .60. tertiorꝫ. sicq̄ per quarta quinta sexta usq̄ ad decima et duodecima vel eo amplius quantitates generum alteri⁹ detrimentum alterius augmentum infinituz succrescit. Inter numeros eteñ 12.30.60. atq̄ .360. facillime quaslibet sectiones admittunt. Ut trientem

quadrantem quincuntem sextrantem ⁊ deinceps que stellaris cursu computo: per hunc circulum insequendo necessaria erant.

¶ Quare he imagines numero .12. sunt. Ca. 3.

Nunc quare nec plures quam .12. necessarie nec pauciores ad rerum ducatum sufficere videant exponendum est. Ad quã primo arati accedit auctoritas. Qui cum 48. celi figuras describeret: inter cetera solis signa .12. signa discernit. ¶ Preterea vt in phia legitur q̄m quicquid in hoc mundo nascitur ⁊ occidit ex .4. elementis compositum constat quibus in terstitijs deductum principio medio fine que tria in ea quatuor ducta .12. producunt quibus .12. ea signa signorumq; numeris ducatũ prebent. Cum igitur ei numero signoꝝ numerũ respondere conueniret .12. fore conueniebat. Presunt siquidem hec signa quatuor elemẽtis eorũq; tribus interstitijs signa quippe stellarum sunt loca non sua seorsum substãtia generationes rerum ⁊ corruptiones mouentia: sed oriendo occidẽdoq; super mundum inferiorem stellasq; discurrentes recipiendo: sic etiã elementa non per seipsa resoluunt rerumue generationes aut corruptiones produnt sed temporuz alterationes elementorum resolutiones generationum cause consequentur. Sic itaq; circuli signi mundi .4. elementis coꝝq; trib⁹ interstitijs vt re ⁊ numero conuenire necesse erat q̄ exponere planius constabit: preest enim aries igni: taurus terre: gemini aeri: cancer aque: deinde initio repetito leo item igni: virgo terre: libra aeri: scorpius aque. Itẽq; repetito ordine: sagittarius igni: capricornus terre: aquarius aeri: pisces aque. Primus itaq; signorum ordo elementorum primum sortitur interstitium .i. geniture initium. Secundus ordo secundum .i. vite medium. Tertius tertium. Sunt ergo de signis tria quidem ignea tria terrea: tria aerea: tria aquatica. Preest enim aries calido sicco vegitatiuo ad vitam ad incrementum atq; nutrimẽtum animantium ⁊ germinum apto: leo minus temperato maturantiq; rerum status. Sagittarius nociuo corrumpenti dissoluentiq; animantiũ atq; germinantium compagez. Taurus frigido sicco geniture amico vt agro fertili germinumq; ⁊ animantium nutrimẽtis. Uirgo inutili ⁊ inepto vt sunt agri steriles ⁊ id genus. Capricornus nociuo ⁊ dissolutiuo quale est scenũ ⁊ terra grauis. Gemini calido humido temperato suam rerum genituram formentisq; adepto: quales sunt odores suaues ⁊ confortatiui. Libra grosso ⁊ turbulento vt sunt venti ⁊ vapores pingues. Aquarius graui ⁊ corrupto vt vaporibus fetidis grauiq; aere. Cancer humido frigido temperato dulci nihilominus rerum nature ⁊ nutrimentis idoneo quales sunt humores sustentatiui. Scorpius minus abili quales humores salsi animantium germinumq; nature inutiles. Pisces corrupto distemperato ⁊ dissoluto vt paludes lacume obscene. Quatuor ergo rerum generationibus presunt .4. medio inter generationem ⁊ corruptionem .4. corruptionem habentq; ita singula .12. suas queq; vires ⁊ proprietates in diuersis rerum accidentibus ex quatuor elementorum tribus interstitijs.

¶ De compositione harum imaginum. Cap. 4.

Einceps signorum naturam tractare convenit. Mirantur enim nonnulli de his qui naturali scientie operam dant. Cur inter signa naturali ordine intermisso post signum igneum non statim aereum: sed terreum succedit: quibus huiusmodi ratio non inepte respondet quoniam elementa simpla: calor: frigor: siccitas: humor: ipsa quidem corpora non sunt: sed ut omnium corporum sic horum que vulgo elementa dicunt terre aque aeris ignis substantialis compaginis origo sunt quorum quodque licet ex pluribus illorum congestum sit: singula tamen in singulis exuperant sicut in igne quamvis calidus siccus: calor tamen superat: sic in terra quamquam frigida sicca siccitas: tamen sic in aqua frigus humor in aere preponderat. Sunt igitur elementorum calor et frigus activa: siccitas et humor passiva: activorum autem ut contraria sunt. Calor quidem rerum generationem agit: frigus corruptionem. Passivorum ut ipsa opposita sunt: siccitas tamen magis est actionis receptiva. Cum igitur elementorum huiusmodi virtus sit et modus quare in signorum compositione ab igne sumat initium omnibus rationibus constat. Primo quidem loco quod quoniam calor in igne superat: nec generatio motusve animantium nisi ex calore est vel iure extremitatum primam obtinuerit. Alteram autem aqua in qua frigus preest. ut enim generationem vitamque animalem calor aministrat sic contrarium et ei frigus genituram corrumpens vite internicies est. Secundo loco quia calor generationis elementum: frigus autem corruptionis primaque in rebus generatio: postrema corruptio merito primam extremitatem ignis aqua secundam sortitur. Tertio quoniam omnes animalis vite passiones inter principium et finem sunt activa principii et finis extremitates passiva medium obtinere debuere locum. Quarto quod cum omnis in hoc mundo generationis celestia corpora causa existant: eis autem corporibus in ordine elementorum ignis primus: primum esse debuit elementum caloris: frigoris autem quod contrarium erat ultimum. Cum igitur activa calor et frigus extrema sint: passiva siccitatem. s. et humorem in medio relinqui necesse erat. Quoniam vero ut in igne calor sic in terra siccitas habundet. Post signum igneum statim terreum succedere duabus de causis oportet. Prima est elementorum cognatio. Est enim siccitas caloris cognatione quadam coniunctus. Secunda est ex utriusque principalitate: ut enim inter activa calor sit inter passiva siccitas virtute quadam precellit. Cum igitur in signorum ordine primum locum ignis: quartum aqua possideat post ignem autem secundo loco terra succedat aeri tertium relinqui necesse est: his ergo de causis in signorum compositione primum est igneum: secundum terreum: tertium aereum: quartum aquaticum unde est quod arietem calidum siccum. Taurum frigidum siccum. Geminos calidum humidum. Cancrum frigidum humidum dicimus atque ad hunc modum per ordinem.

¶ Quare ab ariete inchoent. Cap. 5.

Einde quare signorum ordo ab ariete incipiat insinuandum est in qua parte eis respondet qui quoniam circulus nec principium habet nec finem non magis ab ariete quam undelibet inchoandum putant. Primum igitur exponemus necessarium qui

dem aliquod circuli principiũ fuisse deinde idipsum pre ceteris. Cum enim elemēta simpla corpoꝝ omniũ principia sint cōposita partim generationē partim corruptionē agunt. Generationũ aũt ꝛ corruptionũ spacia diuersa ex diuersis anni tēporibus metimur. Quapropter ad tēpoꝝ ꝯtinuationeꝫ metiendam que solis iter sequit̃ a certo aliquo circuli loco inchoare necesse erat. Aptius autē a nullo alio ꝙ a quo tēporis fit initiũ elementa generationum mouent. ¶ Utrũqꝫ siquidem actiuorũ vtrilibet passiuoꝝ permixtũ: generationem agit aut corruptionē; vt calor cum humore nature compaginem motum vitalem: generationem ꝛ incrementum. Idem cum sicco nature solutionem viteqꝫ corruptionem ꝛ internitiem. Item frigus cum humore nature consentaneũ cuꝫ sicco inimicum que omnia non sine legitima temporum vicissitudine continuantur. A solis etenim in primum arietis punctum introitu. Tempus ex calido ꝛ humido temperatur ad omnem genituram aptum inchoans persequentia tria signa arietis tauri geminoruꝫ cōtinuatur vt diei incremento terminato: sole ad principium cancri migrante ex aerea temperie in igneam calidi ꝛ sicci naturam temporis fit alteratio primiqꝫ quadrantis incremento diei: decrementum equalitate per ordinem rependens vsqꝫ ad finem virginis succedit. Qua equinoctio transacto sole in libram transeunte frigidum ꝛ siccum tempus succedens noctis incrementũ vsqꝫ ad finem sagittarij perducit. Unde in capricornum descendente sole frigidum ꝛ humidum tempus consequens hinc augmento hinc decremento diei noctis vicissitudinem ad equalitatem redactis in fine piscium equinoctium celebrat. Emersis itaqꝫ sexaginta gradibus in tricentis. 65. diebus ac quadrante minus. 360. parte diei vt visum est Ptholomeo annuꝫ peragit quem solarem diximus duodecim mensium iuxta. 12. circuli signa. Nam ꝛ ad circuli cognationem quadripartita est. Est enim ver aeree qualitatis calidum humidum genituras producens nutrimenta prestans. Estas ignee nature calida sicca geniture minus apta rerum statum ad corruptionem inclinans. Autumnus frigidus ꝛ siccus geniture inimicus. Hyems aquatica vernalium partium fomentum suntqꝫ singulis tria interualla: principium: medium: finis: per singula circuli signa deducta. Ex signis siquidem in quibus temporis alteratio fit initium sumitur. Ex secundis medium: ex tertijs finis: ergo necesse erat circulum certuꝫ habere principium idqꝫ preceteris: qꝛ caput esset temporis generationum momenta momentis.

¶ De tropicis firmis ꝛ bipartitis. Cap. 6.

Onsequens est vt signa vnde temporuꝫ interualla distinguuntur certis nominibus atqꝫ proprietatibus discernamus. Cum enim quatuor circuli quadrantibus. 4. anni quadrantes ordine respōdent vtqꝫ circuli quadrantes trinis signis sic anni quadrātes trinis interuallis numerantur singula singulis respōdere necessario videntur: fit enim temporis initium cum sol principiũ quadrantis ingreditur. Quapropter id signum tropicum vocatur: sequens vͦ quo eiusdem tē-

poris status firmatur firmum: tertium bipartitum cuius prior medietas eꝰ temporis est. Secunda ad sequentis qualitatem vergens. Sunt igitur aries cancer libra capricornus tropica. Taurus leo scorpius aquarius firma. Gemini virgo sagittarius pisces bipartita.

¶ De quadrãtibus circuliq; mobiliũ ⁊ firmoꝝ ⁊ bipartitoꝝ. Ca. 7.

OCUS hermetis sentẽtie post abidemon de circuli quadrãtibus. Signoꝝ formis numero initio nature trigonis. Cuius ipsius verba ad integritatẽ in medio adducimus. Qm̃ scimus inquit vl̃em particionem particularĩ antiquiorẽ rerũq; principiũ accedens ⁊ crescens. Finẽ autem recedentem ⁊ decrescentem res postulabat. Signoꝝ primo numerum determinare: deinde naturas tractare q̄ne sine ratione fieret: certũ omnium principium ante omnia necessariũ erat. ¶ Primum igitur omnẽ circulum equidistantibus quatuor punctis equaliter intersignamus. Quo facto prima occurrunt equinoctialia duo quoꝝ altero in fine piscium trãsacto cum sol in primum arietis gradum descendit: ascendens in circulo incrementum diei prefert altero in fine virginis sol ad libram transiens descẽdit noctis incrementum preferens. Qm̃ ergo solis ascensum lucisq; augmentum reruz accessus atq; incrementa descensus aut recessus ⁊ decrementa sequi videmus ab ariete circuli principium instituimus. Consequenter autẽ circulum per quatuor designata puncta tempora anni. 4. distinguimus: per singula v̄o tempora tantum luminum coitus terne forme: terneq; vicissitudines opposite diuersitatis: id autem est diei mutatio: digressionis alternatio: temporis alteratio: diei quidem mutatio: ab incremento ad decrementum ⁊ econuerso digressionis alternatio ab ascensu ad descensuz ⁊ econuerso temporis alteratio a principio ad medium: a medio ad finem. Itaq; forma inquam cum sol intrat tempus in aliam qualitatem conuertit tropica vocatur. Inquam v̄o eiusdem statum firmat: firma. Nam bipartita est prior medietas eius temporis sequens sequentis. Quoniam itaq; singulos quadrantes. 4. terne forme terneq; vicissitudines numerant ex. 4. ternis. 12. cõfici necesse erat. ¶ Determinatio igitur signorum numero tum demum naturam tractare consequens est. Q̄ vt ordine fiat conuertimur ad quadrantium circuli rationẽ. Quorum qm̃ primus calidus humidus: secundus calidus siccus: tertius frigidus siccus: quartus frigidus humidus. In medij secundi in. 15. leonis gradu fortissimus calor maxima siccitas sentit̃. Deprehensus est igitur leo calidissimus omniũ ⁊ siccissimus cuius naturã arietem ⁊ sagittarium idem trigonus socia cognationẽ astringebat: nihil autem calidius ⁊ siccius igne. Sunt igitur aries leo sagittarius ignea. Quoniaz v̄o vt temporum. 4. primum calidum ⁊ humidum: postremũ frigidum humidũ est. primus trigonus lz igneus sit: postremum. i. cancri scorpionis pisciuz trigonum aquaticam obtinere naturã conueniens erat. Ad hunc modũ ariete ⁊ cancro eorũq; trigonis perspectis: ad thauri ⁊ geminorum naturam tractandam transimus. Quoniã ergo nihil calidum idemq; frigiduz nec duo

eiusdem nature contigua esse possibile est. taurum eiusq; trigonum frigiduz siccum esse consequens erat. Quibus ita dispartitis quartum: quarto relinqui necesse est. Sunt autem nonnulli de huiusmodi artis studio qui arietez calidum humidũ potius fore debere ex huiusmodi ratiocinatione assumũt. Cum enim postremũ anni tempus frigidum humiduz sit postremũ quoq; diei quadratis necessitate ꝯsequi videtur primi tempus anni cuius caput est aries primiq; quadrantis diei rationem potius calidum humidum fore totius circuli caput. Contra quos duobus ex locis argumentamur. Primo quoniã ordo compositionis signorum sia primo anni tempore inciperet & a primo diei quadrante id quidem ita conueniret. Nos autez non huic sed a medio secundi temporis atq; a medio die omnibus climatibus. Idem est quoq; per omnium signorum motus idem siderce nature ordo est inchoamus a die nãq; incipiendum erat qui rerum omniũ motus agitat. Secũdo ꝙ cũ in vere humor exuperet si in ariete calorẽ minus abũdare videremus id itaq; cõcedi posset. Qꝫ cum aliter sit que dicta sunt inuicta relinquunt.

¶ De signis masculinis & femininis. Ca. 8.

His itaq; pertractatis: deinde signa masculina & feminina distinguenda. Cum enim quicquid in hoc mundo sit maris & femine coitu conceptum nascitur omnium vero generationum signorum virtus principium & causa existat necesse erat inter signa tanꝗ sexuum huiusmodi diuersitatem distinguere. At vero quoniam actio masculi est: passio vero femine: atq; inter elementa superiora duo ignis & aer actiua. inferiora vero duo passiua sunt: ignea atq; aerea signa masculina: terrea vero & aquatica feminea fore conueniebat. hac itaq; ratione aries masculinum: taurus femineũ: sicq; gemini masculinum cancer femineum est: atq; ad hunc modum per ordinẽ. Sunt vero nonnulli qui discretionem inter orientia adhibent: vt oriens masculinum: secundum femininum: tertium item masculinum ac quartum femineum dicant sicq; deinceps. Nos vero quoniam sexus discretio in reruz natura non accidentalis est eam non per accidentalem signorum motum: sed per naturalem ordinem deducimus.

¶ De signis diurnis & nocturnis. Cap. 9.

Postremo est signoꝝ inter diez ac noctẽ discretio: cũ enim signoꝝ ordo quottidiana ꝯuersiõe mundum ambiens diei noctisq; vicissitudines alternet: dies quoq; calẽ nox vero frigide sit nature: dies quoq; ꝓcedat nox sequat: sempq; nullo medio vicissim cõtinuo sese comitent arietẽ diurnũ: taurũ nocturnũ: geminos itẽ diurnũ: cancruz nocturnũ esse ratio postulabat sicq; deinceps per ordinẽ. Sunt aũt qui signa quatuor arietem cancrum leonem sagittariuz diurna quatuor his opposita nocturna quatuor reliqua indifferenter putant. i. die diurna nocte nocturna. Qui quoniam quedam masculina diurna quedam feminea nocturna atq; idipsum sine oium ponunt ratione nec responsione dignum videntur.

Liber tertius nouem habet capitula.

Primum quare septē stelle cōes rerum ducat⁹ p̄ceteris opti neāt simulq₃ de singulaꝝ effectu in q̄tuor elm̄tis. 2m de terminis astrologie atq₃ astrologi. 3m de ꝓprietate ducat⁹ solis in tēperie aerea ⁊ nāe compōne ac stellaꝝ cū solis participatione. 4m de ꝓprietate ducat⁹ lune i mariū accessu ⁊ recessu. 5m de causa accessus ⁊ recessus. 6m de augmēto ⁊ decremēto aquaꝝ. 7m accessuꝫ ⁊ recessum maris lune po^a: nō maris nāe: q̄tuor ex locis ꝯfirmās. 8m de ducatu lune in marib⁹ ⁊ forma eoꝝ que accedunt ⁊ recedūt ⁊ eoꝝ que nō necꝫ effectu solis in aeri.e 9m de ducatu lune in aialib⁹ ⁊ germinib⁹ ⁊ metallis augmēto atq₃ mormēto.

De stellis fixis ⁊ planetis. Cap. I.

Per omni sideꝝ numero. 12. signa cōes reꝝ ducat⁹ p̄ceteris obtinere demōstratū est sic qua de causa ex oi stellaꝝ multitudine septē planetas gn̄ales reꝝ ducat⁹ p̄ceteris sorciant exponendū videt. Sūt enim qui mirant cū tāta nature ⁊ affect⁹ cognatione cetere his septeꝫ coicent: mouent etenim de signis ad signa oriunt ⁊ occidūt super mūdū inferiorē. Oriētales etiā fiūt ⁊ occidētales variaꝝ etiā hee cōplonuꝫ. Or tanq̄ nihil agētibus ceteris has septē in reꝝ ducatu p̄ferat. Cuius antique auctoritatis vniuersa de stellaꝝ effectu rō ita plane rn̄det. Cū enim qcqd in hoc mūdo nascit ⁊ occidit signoꝝ stellarūq₃ motum tanq̄ efficientē causam sequat. Signoꝝ aūt ordo vt in scd̄o libro approbatū est elementoꝝ nature presit stellas per ea signa dispositas eisq₃ elemēta gn̄ant preesse: ꝯn̄s esse erat excepto q̄ interest qm̄ hee septē cum per ea signa celerius varioq₃ discurrētes crebrius eant atq₃ redeant ad reꝝ motus ⁊ effectus promptiores erant. Unde his q̄ gn̄alis rerū ducatus ꝯcessit illis pro modo suo priuatati reruꝫ officij nequaq̄ imunibus q̄ huic etiā ꝯstabat q̄ ipsaꝝ discurrētiuꝫ quanto quelibet velociori motu ⁊ vario distrahit tanto pluris in reꝝ effectu officij repit. Unde est q̄ luna oium citissima inter oēs reꝝ effectib⁹ frequēti⁹ satagit. Nam stelle firme ad priuatas stabilesq₃ vel tardas singulariū rerū proprietates ducūt. Deinde q̄ cum celestis circulus cuꝫ oībus stellis mundum hunc ꝑpetuo circuitu ambiat de qbus stelle stabiles per eundē circuluꝫ eodem fere motu tardo eadēq₃ a terre globo distantia ferunt: septeꝫ v̄o multe diuersitatis multe velociores suo queq₃ circulo suoq₃ motu diuerso quale est iter rectū: nūc statio: nunc retrogradatio: ascēsus: descēsus: augmentū: cursus ⁊ decremētū atq₃ vt nunq̄ planetaꝝ hmōi cursus desistit: sic nunq̄ mūdus a generatione ⁊ corruptione rerūq₃ alteratione cessat intellectū est tan-

tam mundi accidẽtiũ varietatẽ tante planetaꝝ motuũ diuerſificati: merito magis appẽditiua vt nõ iniuſte cõmunẽ reꝝ ducatũ priuilegio quodã ob tinere videant diſcreta ſinguloꝝ vt ſibi cũ naturali elemento appropriata: Sol eni ⁊ mars ignee nature accliues: ſaturnꝰ ⁊ mercurius terree: iupiter ⁊ caput aeree: venꝰ ⁊ luna atqꝫ cauda aquatice. Eſt aũt ⁊ int̃ ipſos ꝯplices q̃ dã diſcretio: q̃uis eni ſol ⁊ mars ambo calidi ⁊ ſicci ſo lis tñ calor vitalis martis corruptiuꝰ. Sic frigus ⁊ ſiccitas mercurij natura ꝯſentanea: ſaturni inimica iouis quoqꝫ tempies nature fomẽtũ capitis cõplexa nõ ſatis ami ca: venꝰ etiã ⁊ luna geniture accõmoda: cauda minus apta.

De terminis aſtrologie atqꝫ aſtrologi. Caplm. 2.

His itaqꝫ poſitis cũ hmõi celeſtiũ viriũ ſcie iſinita fere mã videat ⁊ artem determiare ⁊ artifici ſuos preſcribere termios ꝯuenit vt ex vtroqꝫ vtriuſqꝫ finis facilꝰ atqꝫ certiꝰ itelligat. Qꝫ vt rõne fiat ipſa primũ etiã noibus diſcernamꝰ hmõi nãqꝫ ſcie aſtrologie doctũ aũt aſtrologi nomẽ ador nat. Eſt igit̃ aſtrologia ſcia viriũ ſtellaris motꝰ ad tẽpꝰ defi nitiũ atqꝫ ad cõſequẽdũ illud. Eſt eni ſcia genꝰ aſtrologie cetera differre eiꝰ ab alijs eiꝰ gñis ſpeciebꝰ: nãqꝫ ſtellaris motꝰ vires cõmemoramꝰ ꝙ eos eſt q nulliꝰ rei extra ſe ducatũ aliquẽ cõcedũt vt vulgura ⁊ tonitruꝰ ſigna qui dẽ pluuie nõ tamẽ ipſa pluuie ſunt fumus ignis nõ ipſe ignis eſt ſicqꝫ hu iuſmõi. Ad hunc itaqꝫ modũ ſtellarũ motus ad reꝝ effectus longe a ſe di ſtãtiũ ducunt. Ideo võ ad definitum tẽpꝰ atqꝫ ꝯſequẽs illud dicimꝰ qm̃ callidiꝰ aſtrologꝰ in primis reꝝ ꝓuẽtꝰ in ſuo tpe ſpectat: deinde reꝝ finem metit. ¶ Aſtrologus autẽ cuꝫ ſidere potentie viriũqꝫ ſtellarium ſapiens demonſtrat. Cũ ſideree ſtellarũqꝫ motus ſingulos omnium huius mundi accidentiũ ducatus ꝓbeant: humanũ tamẽ ingeniũ ⁊ ſtudiũ aut ad omnẽ ſinguloꝝ integritatẽ cõſequendaꝫ ſufficiat ſtellaꝝ ducatus tribus terminis diſcernamus. Primo quidẽ ſũt res ſiue actus in ſidereo ducatu adeo ſubti les ⁊ profunde ꝙ nec ipſos ſtellarum ducatus cõſequi. nec quo ducãt per uenire humana facultas ſufficiat. Secundo ſidereos ducatus vſqꝫ ad rem ipſam quidẽ cõſequimur ſed ante quantitatẽ emenſaꝫ ⁊ qualitates depre henſas deficimus. Tertio ſunt res ⁊ actꝰ quos ⁊ ipſos ⁊ q̃titates atqꝫ q̃ litates eoꝝ celeſti ducatu cõſequimur. Itaqꝫ ꝓmi termini vt integra oium ſpecierũ ſub cũctis generibꝰ oiumqꝫ indiuiduoruꝫ ſub quacũqꝫ diuiſio vt arene maris numerus calculorũue ruris vt quottidiani momẽtaneiue mẽ ſura incrementi ſiue decrementi ſingulorum corporum vt omniuꝫ motuũ atqꝫ accidentium differentia per ſingula indiuidua qua cum eiuſdem gene ris vnius etiam ſpeciei ſint ſingula tribus tum interſticijs differunt vt cum duo vel plura indiuidua albedinum vel nigredinum longitudine ſeu bre uitate vultu ſimo vel aliquo oculorum colore ⁊ figura oris amplitudine aut anguſtie anhelitus odore animi corporiſue ſanitate vel aſperitate hiſ ue ſimilibus inimicorum quorum neqꝫ generalis aliqua neqꝫ ſpecialis habetur differentia: Singulis igitur omnium interuallis licet ſydera du

catum prebeant non tamen omnia consequi humane facultatis est. ¶ Secundi termini defectus est vt numerus inter populos duarum pluriumue ciuitatum licet vtraqz pars a maiori sit ex stellarum ducatu certum habeamus vt numerus granorum frumenti per agrum determinatum vt desertorum longitudinis atqz latitudinis insulam. In his igitur hisqz similibus licet rationem stellarum ducatus habeamus ad quantitatem eorum et qualitates non tamen facultas nostra ad eas consequendas sufficit que omnia quia nature humane potitatis est neqz vsus humani nec astrologi necaria sunt. ¶ Tertij termini facultas est certus siderum ducatus ad genera et species humane inuentionis ad anni temporum alterationes ad motus elementorum mundi et resolutiones rerumqz generationes et corruptiones quantitates et qualitates vsus humani multeqz similitudinis. Or vt breue faciam dico stellarum siderumqz diuersos motus et vires ad singula quidem rerum omnium accidentia ducem. Uerum huiusmodi ducatus pars constans in rebus humani intellectus pars excedens in rebus adeo subtilibus et profundi q ad impossibilitatem humani secedant. Que quoniam hominem effugerunt nec indago eorum astrologo necessaria est. Uerbi gratia: solis per circuli quadrantes itus atqz reditus diuersa reducere tpa varijs elementa motibus efficere constans sed et per signa gradusue singulos solares gressus vsitatos temporum motus consequi certum est alienum autem ab hominibus intellectu vt quidem solis motum seu proprium seu circularem per secundam vnam aut tertiam aut decimam faciat temporum aut elementorum varietates aut aialium seu germinum affectus consequitur sicqz de ceteris stellis. ¶ Determinatis itaqz tam artis natura qz artificis officijs demum .6. omnis huius artificij circunstantie disponende sunt. Artis videlicet initium radix: rami: argumentum: fructus: finis. Est igitur artis initium studium sciētie rerum prouentus: radix celestium motuum scientia. Rami ex celestium corporum motibus rerum imminentium motus iudicia. Argumentum iudiciorum vsitatus effectus. Fructus rerum consequentium prouidentia. Finis huiusmodi prouidentie vtilitas.

¶ De proprietate ducatus solis in temperie aerea et nature compositione: ac stellarum cum solis participatione.

¶ Capitulum tertium.

Unc a sole incipiētes proprietates ei⁹ nature temperie et compositione stellarum quoqz participatione cum ☉ tractabimus. In qua parte primum eis respondendum videtur: qui nature temperiem rerumqz compositionem so

lari stellarumqꝫ virtuti negantes propria quadam substantie sue vi coale-
scere putant. Nec minus ⁊ his qui ex causis quidem extrinsecis reruȝ com-
positionē mutant: verūtamen solis virib⁹ stellarum negāt. Primū igitur il
lis occurrit qm̄ nihil compositū sine componēte compositū est. Impossibile
vero aliquid a seipso componere. Si eniȝ id ita esset non elemētorum aliquod
in aliud resolueret sed in se quodqꝫ imutatum semper maneret. Uidemus
autem ea in inuicē resolui: in rebus siquidem compositis reperiunt. nec eniȝ
qcq̄ seipȝ resoluit. Itē si res non aliunde mote seipsas generarent: cōueniret
nempe vt ex quo res queqꝫ nata esset deinde finituram. Nihil enim est qđ
proprie nature contrarium seipsum destruat. quod cum absurdum sit patet
genarationis atqꝫ corruptionis rerum alias extra se causas existere rerum
nature capaci assentaneos. Deinde dicaȝ quidem consequens esse ꝙ ☉ stel
las cum ☉ naturarum temperiei rerumqꝫ compositioni factor omniuȝ de
us tanq̄ efficientes causas ꝑstiterit. Ut enim ignis propria virtute vrit cau-
sa exustionis est: sic diuinuȝ lumen ☉ lucis ⁊ caloris v'lis auctor naturalis
rerum compositionis diuinitus data virtute efficiens causa existit: quod ef
fectus ipse probat. loca nanqꝫ terrarum quibus ☉ plus equo vel accedit vl'
elongatur omnino tam animantium q̄ germinum sterilia manent. verbi
gratia: loca terrarum ab estiuo ☉ tropico in septentrionem. 66. gradibus
distantia cui numero toti ☉ digressione. i. gradibus fere. 24. abiectis. 90.
fiunt: hec inquam loca longinqua ☉ digressione perpetuo gelu ꝯcerta: om-
ne tam germinum q̄ animantium alimentum negant. Ex quo nāqꝫ ☉ in
australia signa descēderit per sex integros menses: ex loca eius ortu carent:
vnde totis aquilonum viribus exposita: tam estate q̄ hyeme insolubilia ri
gent. quod ⁊ armenicum mare firmat: ꝙ a ♋ tropico gradibus. 21. remo-
tum: adeo quidem est ventis validis feruidum aurarumqꝫ obscuritate ce-
cum ꝙ nec nauium vnq̄ patiatur ꝙ q̄ q̄ multo propinquius: brunalis tamē
error intractabile reddit. i. boreales armenie termini testantur. Qui quādiu
☉ australia signa graditur in vnum mole obruti per integros sex menses
non apparent: vt infra eos sex menses ⁊ multa eorum animalia frigore in-
tolerabili pereant: ⁊ pleraqꝫ volatilia in nidis suis per integros quatuor
menses frigoris metu a medio mundi conclusa maneant: quanq̄ ab equa-
bili linea non multo plus. 15. gradibus distant: aut secus ⁊ super mare a
principio ♏ vsqꝫ ad caput ♓ absentia ☉ succedēte frigoris flatu nauigiuȝ
negant atqꝫ idem quod ad boream atqꝫ austrum vero infra. 20. ad equabi
lem lineam vicine ☉ vie intollerabili estu locis ciro exustis nec animalium
nec germinum alimenta relinquentur. A quinto siquidem ♍ gradu vsqꝫ
ad oppositum in ♓ solaris super ea loca gressus continuo thaurorum est
cuncta sub terra fuerunt vt siccitate steriles: harene inter quas nilus occul-
tatur: vt ethiopicum mare nec nauigium patiens: nec animalium ferat
vicino desuper ☉ ortu subtiliores eius aque partes naturali tinctu ha-
riente. Ut quidem reliquit concepto valido calor adeo densum atqꝫ ama-
rum vt effectum atqꝫ intractabile maneat: vnde media inter ☉ accessus

atq; recessus nāe cōpositis ⁊ alimentis tēperies apta relinquat. ¶ Ex his
itaq; patet q si ☉ vsq; ad nonā speraꝫ sublimatꝰ esset vel vsq; ad lunarē
orbem humiliatus vel inde frigore vel hinc calore nimio mundū stare nō
posse. Quābrem prouidus auctor oīuꝫ deus: ☉ tanq vlem corporee vite
vomitē in media mundi regione mediū posuit. Inuenit aūt ⁊ in ipsa habi
tabili bona terrarū loca ꝑut accedūt ad ☉ ⁊ recedunt multa dissilitudine
variata vt sate vel ꝑte quo a solaruꝫ circuitu ceteris remotiores sunt multa
niue validoq; frigore ī ea terre ꝑte suꝑantur: qꝛ humidū multū vult carnē
frigus aūt albedineꝫ habitudine carnosa calor albedinis capillis prolatus
anio inimici ingenio obtuso ceteris differunt. Ethiopes aūt siue mauri qm̄
eas terrarū partes habitant suꝑ quas fertur ☉ in ♈ ♉ ⁊ ♊ nimio calore ⁊
siccitate in nā eoꝝ superante colore nigro capillis crispis habitudine tenui
memoria debili animo leui ceteris distant. Medij vero vt q̈rti ⁊ quinti cli-
matis ⁊ cōtigue hic in diuinatiōes vt que mediocri accessu ☉ atq; recessu
fruunt natura tꝑata: habitudīe apta: pulchro colore: mobili animo: subtili
ingenio: sana memoria ceteris presunt. q̄uis in his proprietatibꝰ generalr
cōmunicassent. Sunt autem ⁊ inter ipsas pro locoruꝫ diuersitate speciales
quedaꝫ differentie vsq; adeo quo a singulis etiā ciuitatibꝰ ⁊ ꝓuincijs licet
propinquis ⁊ ꝯtiguis non nihil tā īformis hoīuꝫ q̄ moribꝰ ⁊ habitu atq;
vsu diuersitatis intersit tam pro ☉ accessu ⁊ recessu q̄ pro stellarū stabiliū
natura ⁊ habitudine suꝑ eos orientiū. Qꝛ aūt he ipse proprietates singulis
annis inter augmenta ⁊ decrementa ceterasq; alteritates variant cum hic
nec a ☉ quidē nec a stellis vllis esset ꝓprio motu speciali intuitu compertū
est huiusmodi variationū ☉ nūc cum errantibus nunc cū stabilibꝰ ꝯuentꝰ
ipsasq; in inuiceꝫ ꝑmixtiōes causas existere: vnde intellectū est ☉ stellas ī
rerū natura ⁊ componere. generūq; ⁊ specierū diuisione communicare: nisi
quidē principalr ☉ rerum nature aīantiuꝫ ⁊ vite geriminū metallorumq;
generationibus ꝑest. Stelle vero magis singularum prouinciarū priuatis
morbius atq; tenore cōmunicant: tꝑant vero aerea: nam aeris illuminatio
luminū est quorū ortum accedendo: occasum recedendo sequit. Ut vero ☉
aereꝫ calefacit purgat attenuat: sic pro modo suo ☽ ⁊ stelle. vnde ypocras
in libro climatum. Nisi ☽ ⁊ stelle inquit nocturnā densitatem attenuarent
elementa impenetrabilis aeris pinguedine corꝑum oīum vitaꝫ corrūpent.
¶ His itaq; de causis cuꝫ ☉ vlis rerum omniū necessitatū solus sufficeret
requirere: associauit creator deus stellas ministras officio solari secūdaria
virtute cōmunicātes ¶ Qm̄ igit ☉ per .12. signa gressus tꝑum alteratiōis
causa est: tꝑum aūt alteratio elemētarie resolutionis elementaris: demuꝫ re
solutio generationū oīum ⁊ corruptionū eūdē solaris per ea signa gressū
oīum causam esse ꝯsequēs est: que certis tꝑibus discreta ☉ motū cōmitant
Alia quidē annis alia mēsurnis alia diurnis: vt in vere gramina herbe ⁊
arborū folia atq; pleraq; aīalia: in estate frumēti grana ⁊ arborum fructꝰ
in autumno vernaliū: in hyeme estiuoꝝ generationuꝫ corruptio que cum
discretis tꝑibus continuent: discreta etiam ☉ loca consequunt. Qꝛ ergo nō

omnibus annis omnia eadem qualitate ⁊ quantitate succedunt cum ☉ singulis annis per eadem loca redeat stellarum cum ☉ participatio causa est. Si eni solus per se cuncta ministraret: nec hyems hyemi: nec estas estati vnq̃ dissimilis foret. Que vero quottidiano successu per mundum aministrantur vt quottidiani hominum ⁊ animalium conceptus partus incrementa magis sibi vniuersalem totius mundi superioris ambituꝫ alligant sibi hũc inferiorem naturali motu agitantis consequentur.

De proprietate ducatus lune in mariũ accessu ⁊ recessu. Cap. 4

Post aeream solaris effectus tẽperieꝫ consequẽs est lunaris in aquarũ motuꝫ mariũqꝫ alternis accessibus atqꝫ recessib⁹ ducatus vt apud phos constat lumina duo quatuor elementorum ordinem ita partiuntur: vt ☉ ignem ⁊ aerem: ☽ terram ⁊ aquam ducat. Duabus enim de causis ⁊ fortior ⁊ manifestior in hoc mundo luminuꝫ q̃ stellarum ducatus est. Prima quidem ☉. ☉ quidem omniũ stellarũ maximus. ☽ vero celestium omnium terreqꝫ minima. Secunda q꜒ stellis quidem lumen inest non vt radij effectuqꝫ earum in motu magis. Luminibus autem radij non parum in hoc mundo efficaces que motu suo mundi superioris vires collectas inferiori mundo per radios transmittunt: naꝫ ⁊ Ypocras celestium atqꝫ inferioris mundi corporum mediatricem ☽ illorum vires his mediando transferre asserit. Ut ergo ☉ in nature temperie rerumqꝫ compositione preualere: sic ☽ in aquarum motibus corporumqꝫ statu ⁊ accidentibus germinibus fructibus odoribus idqꝫ genus vis efficacior: quorum enumerationem ab alternis marium accessibus atqꝫ recessibus exordimur: quoꝝ vt diuersa sint augmenta ⁊ decrementa ita diuersas diuersis nationibus opiniones generant. Sunt enim qui a separatione luminum vsqꝫ ad opppsitionem accessum asserunt: hinc vsqꝫ ad conuentum recessuꝫ. Omnibus v̍o certum singulis etiam diebus ab ortu ☽ maris cui oritur accessuꝫ eam vsqꝫ ad medium eius regionis celum indeqꝫ recessum vsqꝫ ad occasuꝫ eius sequi. Cuius indorum persarumqꝫ mari qua versus ethiopiam accedit necnon in emisperijs occeani insulis quottidianis vsus. Alterna v̍o accessuum recessuuꝫ continuo succedentiũ spacia huiusmodi sunt. Cuius nãqꝫ maris hihonti ☽ primum emergit eius statim accessus incipiens eam vsqꝫ ad celi cardinem crescendo sequitur quaꝫ lineam vbi transcendit ad occasuꝫ vergens recessus succedens: eam quo ad occumbat decrescendo comitatur: vel cum occasum statim accessus iter incipiens vsqꝫ ad cardineꝫ terre crescit: a quo recedente ☽ recessus item vsqꝫ ad orientem succedit. Fiunt itaqꝫ singu

lis diebus gemini accessus geminiq; recessus temporibus ꝑut diurnus ☽
cursus: varietas per diuersas marium partes diuersis lunaris ambitus car-
dinibus subiectas. Cum enim ⁊ terram globosã maris fumosus orbis cir
cunfusus ambit: sic lunares ambitus quottidiani .i. ☽ concircueant: semꝑ ☽
aliquibus tam marium ꝙ terrarum partibus in aliquo cardine est alijsq;
pariter in alio vt eadem hora vnoquoq; momento his in oriẽte illis in oc-
casum alijs in celi sũmo alijs sit in cardine terre: vnde etiam eodem pariter
momento alijs accessum maris alijs recessum esse consequens est: nõ tamẽ
omnibus vno modo: illis etiam qui medium equoris pelagus interim na
uigio sulcant accessus initium vno quodam vndarum feruore sentitur: qui
funditus ebuliens valido aurarum impulsu procellosas flatus agitans om
ne pelagus contristat: cuius relaxatione recessum sentiũtur. Multo aliter hi
qui littora interim habitãt. Nec enim hmõi flatus aut feruor sed aquarum
tm̃ tumor ⁊ exundatio quedã vsq; ad eos peruenit: tantaq; est inter ea loca
hoꝝ motuum diuersitas: vt nec ☽ hmõi causam motuũ esse existimẽt nõ-
nulli. Nec eniz incipit accessus nisi in loco ꝓfundo ⁊ amplo multas ac den
sas aquas continenti fundi asperi ⁊ montuosi atq; lunari vie propinquo.
Unde cum suꝑ se orientis ☽ in naturali ꝯcitatu reperiunt ꝯtiguas primuz
impellit aquas: exijtq; paulatim aquarũ impulsus quousq; extremis litto
ribus inundet: quo incipientis momẽto statim peruenire impossibile erat.

¶ De causa accessus ⁊ recessus. Cap. 5.

HIS habitis causas accessuum atq; recessuum scrutari con
uenit. Dicimus igitur ꝙ nunquã huiusmodi accessus
⁊ recessus nisi trium rerum conuentu gignitur loci videlicet
natura aquarum habitudinem motu ☽. Loci natura est vt
aquarum locus profundus longus ⁊ latus vix temporis
impẽdio transfretandus montuosus asper ⁊ durus qua le
ui quolibet motu acriter repcusse multe vnde tumidos fluctus concipiant.
Aquarum habitudo est tantas in huiusmodi loco longo ex tẽperie aquas
esse confusas vt nec in fluxu fluminum nec ex collatione fontium augeriue
minui sentiat. Que quanto tp̃e condensate salebre calefacte densos vapores
agitent qui terre vaporibus permixti agitandis vndis aspirent. Motus
autem ☽ desuper orientis atq; occidentis sepius repetitus cognata virtute
eiusmodi aquas trahit: qm̃ tractum sponte sequẽs quousq; illa accedit: acce
dunt vsq; adeo quoad diffusius eferuẽtes loco suo minus contempte extre
mis inundẽt littoribus. Nec enim ante locus tener mollis planus propter
aquarum discursum: nec aque discurrentes vt flumina ⁊ amnes ꝓpter sub-
tilitatẽ minus densis vaporibus aptãt hmõi ꝯueniũt officio. Causa vͦo ab
occasu vsq; ad terre cardinẽ sicut ab oriẽte ad sũmuz .i. cardinem ☽ accessus
sequat triplex. Primo ꝙ oriẽtis ⁊ occidentis linee eque distãtes sunt quan-
tũcunq; ab ortu ad sũmum sumit tm̃ ab ocidente ad terre cardinẽ illi eque
distans est: sicq; totus oriẽtalis quadrãs toti cedit oriẽtali eque distat: estq;
vterq; accedẽs. Scdo ꝙ mũdi climate signoꝝ ꝑ celi terreq; cardines ortus

recti circuli ortibus equales sunt. Ut enim ortus atq3 occasus sic ꝛ hoꝝ car
dinum linee eque distantes sunt. Unde in quoto graduuz numero signum
qólibet oriat in toto opposituꝫ eius accūbere necesse est. Tertio ꝙ est ab ori
zonte semp ad celi medium ☽ accessus: a medio vero circuli ad orietem re
cessus sequat: sicq3 ꝛ occasus ☽ silr orizontē ꝛ terre cardo silr celi mediū cō
ueniēs est vt in orietali sic in occidētali quadrāte accessuz: sicq3 in ceteris duo
bus recessus ꝛ accessus lunares accessus ꝛ recessus cōmitari. Sunt aūt qui
bus nihilominus in qbusdam etiam aquis dulcibus accessus hmōi atq3 re
cessus videat vt apud quasdā ethiopie: quasdam ēt gallie seu germanie ciui
tates maritimas quos vicinia maris decipit. He siqdem atq3 mari influētes
ꝛ marinis vndis ꝯtigue cum maris accessu exundāte repulse pleno alpheo
illabant accedere vident. Est aūt accessus qdem aque calidior ꝛ recessus fri
gidior. In accessu nāq3 ex imis abyssis ebulliunt in recessu forinsecus expā
se infrigidant. In accessu igit aque ☽ cōmitant: in recessu vero ꝛ si nō cōmi
tantur ☽ naturaliter vnde venerunt ad maria reuertunt: Statiz vero ꝙ na
turaliter ☽ tam sup terram ꝙ̄ sub terra precedēti accessui sequētem recessuz
tpis spatio coequat. sed qm̄ ☽ sup terrā arcus nunꝙ̄ sub terraneo eq̄lis est:
ne hi qui sup terram fuerit accessus atq3 recessus sub terraneis vnꝙ̄ equales
eē pnt. Quotiēs ergo metiri placuerit horas accessus aut recessus emisperij
supioris notādum erit primus gradus cū quo oriet ☽ deinde cū quo occi
dit nec latitudine eius neglecta: deinde sumēdum quātum interest ab ortus
gradu vsq3 ad gradū occasus p eius climatis ortum totūq3 p qndenos gra
dus diuidēdum. Quota igit diuisio fuerit tot erunt eq̄les hore totius tpis
vtriusq3 spatij. Si qd vero .15. minus supstes fuerit ps hore est: totius itaq3
numeri dimidiū alterutrum tpis spaciū est naturalis videlicet accessus siue
recessus ☽ supius emisperium obtinēte. Sub terra nāq3 ꝯuerso ab occasus
gradu ad ortus gradū subterraneus arcus: accessus sc3 ꝛ recessus inferioris
per spacium more sumit: que qui certius deprehendere studuerit: latitudinē
terre certam habeat: certumq3 in ea latitudine signorum ortum.

¶ De augmento ꝛ decremento aquarum. Cap. 6.

Iter supradicta assertum est ꝙ naturali qdem in acces
sus ꝛ recessus vtriusq3 emisperij in sua quaq3 par
te more equales sunt. Nunc ꝙ accidētaliter interdum non ni
hil inequalitatis intercidit disserendum. Uidet enim inequa
litas alterius emisperij accessuz ꝛ recessum in equali tēporis
quātitate metiatur vterq3 tamē vnius pariter vterq3 alterius
simul tēporis spacio coequatur: vt quanto emisperij superioris accessus se
quente recessit longiores breuioresue more fiunt: tanto inferioris accessus su
periori recessu longior fit vel breuior. Est enim huius more inequalitas in
ter augmenta ꝛ decrementa circa horam vnam plus minusue vt si multa sit
aquarum abundantia accessus more supra numerum recessus hora paruo
plus vel minus accrescat contrario similiter. ¶ Tota igitur hec inequalitas
octo ex locis sumit. Primo qdem est ☽ ꝛ ☉ distātia luminisq3 augmētuz

⁊ decrementum. Secundo rectitudinis ☽ quando medio cursui additur ad
medium eius adiectio ⁊ subtractio. Tertio loco ☽ in circulo ecẽtrico. Quar
to locus in circulo digressionis. Quinto inter austrum ⁊ aquilonez. Sexto
dies quos marinos vocant egyptij ⁊ occidentales dies augmenti ⁊ decre-
menti aquarum qui locus non lunaris proprietatis est. Septimo longitu-
do diei vel noctis aut breuitas qui locus solaris proprietatis. Octauo loco
est quantum ventorum vis addicit. Sunt itaqꝫ lunaris a ☉ destere. i. qua-
tuor loca inter augmenta ⁊ decrementa discreta. Primus ☽ cum ☉ conuẽ-
tus. Secundus est primus tetragonus cum est diatontos. Tertia est oppo-
sitio qua plurium luminum fit. Quartus est tetragonus. Est igitur in conuẽ
tu luminuz maris accessus validus ⁊ spaciosus recessus esse: addit enim ☉
coniunctus in his ☽ vicibus. Est enim ⁊ ☉ in accessu maris nonnulla vis.
sicqꝫ quotiens ☽ stellis humidis iungitur. Hora siquidem qua ☽ ☉ con-
iuncta succumbit vt rerum vomitem rerum semina concipiens conceptus
vires statim in subiecti elementi motus. i. maris a tactu manifestius demon
strabat longe nanqꝫ efficacior est ☽ cum ☉ q̃ꝫ cum stellis naturali ☽ in ☉
priuilegio conuentus. Ab hac ergo conuentus hora quantũ recedit ☽ vis
accessus decrescit: recessus v̍o augetur vsqꝫ ad primum tetragonum: hic de-
cremento finito versa vice accessus augmentum vsqꝫ ad plenilunium per-
uenit: hinc vsqꝫ ad tetragonum decrementum: indeqꝫ ad conuentum: item
decrescentiam recessu accessus incrementum: excepto ꝙ iter quod in opposi
tione id est plenilunio vis ☽ tanq̃ꝫ maturos conceptus primus edentis effi
cacior: sicqꝫ in tetragono primo q̃ꝫ secundo. Ut igitur infra mundi conuer-
sionem id est diem vnum cum diurno lune progressu gemini accessus gemi
niqꝫ recessus: sic infra ☽ reditum id est mensem vnum geminaqꝫ decremen-
ta fiunt illic inter celi hic inter lune a sole cardines. Secundo loco prima lu-
na collocanda est. Quo facto quãdiu rectitudo lune medio eius adijcitur
vis accessus preualet. q̃ꝫ diu v̍o detrahitur vis recessus ꝓpotens idqꝫ victu
rectitudinis quantitatem. Cuz autem nec additur quicq̃ꝫ nec detrahitur nec
accessus nec recessus vis hac ex parte crescit vel decrescit. Hi v̍o motus etiaz
in aquis dulcibus fluuijs ac fontibus hos ☽ ducatus precedente sequun-
tur. Tertio loco q̃ꝫ diu ☽ abside circuli sui ex parte. 200. gradibus destitue-
rit vis accessus preualet infra. 90. recessus. Quarto loco q̃ꝫ diu ☽ in latitudi
ne sua ascendit accessus vis augetur q̃ꝫ diu descendit recessus. Quinto loco
q̃ꝫ diu signa borealia ☽ graditur borealium marium accessus auget austra-
lium recessus: q̃ꝫ diu vero in australibus est commutata australiuz accessus
preualet: borealium autem recessus quantum ad hos genus attinet. Ma-
gis autem inter hec pariter post primum tetragonum ☽ compoto adden-
te atqꝫ in inferiori circuli sui parte ab orizõte: maris enim gente in signis hu
midis cum stellis humidis atqꝫ decentibus: his enim omnibus adunatis
non solum marium accessus abundant: sed etiã amnes ac fontes accrescũt.
Sexto loco sunt dies lunaci diuz quos marinos appellamus. Est eniz lu-
nationis mensis dierum. 29. ac fere dimidij quibus, quadripartito diuisis

singulos quadrantes dies septem ac fere dimidij complent. Igitur a. 27. mē
sis die vsq ad quartam dimidium sequētis mensis dies diminutiui nuncu
pantur: sequētes vero quatuor & dimidius augmētatiui: propterea quidē
accessus detrimenta quedam in his vero augmēta sentiunt atq ad hūc mo
tum sequentes duo quadrātes inter hos duos motus vsq ad. 27. dies vi
cissim succedunt. Id igitur hoc modo egyptijs atq occidentalibus comper
tum. Orientalibus omnibus maris affectionum peritis totū totis his qua
drantibus per augmenta & decrementa visuz est hoc modo alterari: sed in
ter septem dies quos illi diminutiones dicunt vnum vel duos detrimenti
inter augmentationes totidem esse incrementi dies constant tamē apud mē
siticos inter hos lunationum quadrātes etiam aquarum dulcium inter aug
menta & decrementa quidem altionum motus. Nonnulli vero de maritimis
lunationum dies inter augmenta & decrementa tripartito numerantes pri
mis. 7. aut. 10. diebus accessus incrementum vltimis. 10. decrementum: me
dijs vero medium sentiri statum. Septimo loco est quantum ☉ etiam ad
miniculum huiusmodi motibus viribus addit. Licet enim ☽ quidem pro
prius sit accessuum & recessuum ducatus: in augmentis tamen & decremētis
eorum nonnihil tam ☉ quam stelle adijciunt. Compertum enim est per di
uersa maria in quibus hi motus apparent certis anni tēporibus inter dies
& noctes horum motuum inter augmenta & decremēta vim alterari quod a ☉
inter signa australia & borealia accidere videtur: quādiu namq dies nocte
longior est diuturnus maris accessus nocturno preualet: conuerso similiter
horum itaq motuum quoniā ad hoc genus attinet ad puncta equinoctia
lia vtriusq equalitas: ad solstitialia vero alterius augmentum alterius de
crementum maximum sentitur. ¶ Est huius horum motuum alterationis
causa duplex. Prima est quantum sol inter diei noctisue vicissitudines adij
cit. Cum enim dies nocte longior est sol diutius super terram aquas calefa
ciens caloris viribus eximis abyssis vndas euocat: vnde diuturnos aqua
rum motus nocturnis preualere necesse est. Secundo loco est quātum lune
longior in superiori hemisperio mora tm̄ supaddidit cum enim nox die lō
gior est luna nocte super terram: quia diutius orientia signa retinet noctur
nos motus diurnis more spacio preficit. Hinc igitur vt per singulos dies bi
ni recessus: sicq per singulos menses bina vtrorūq augmēta: binaq decre
menta fieri supradictum est sicut nunc: & per singulos annos eorum motuū
totidem augmenta & decrementa fieri apparet similitudine quadam illis cō
cordantia: vt enim nocturnus accessus luna super terram sole in sagittario
existente eorum conuentus accessuum similitudinum imitari videtur sic op
positionis accessum diurnus sole geminos luna superius hemisperium oc
cupante sicq ceteri de annuis ceteris mensurnis incremento non vero equa
litate quam cōmetiri facile. Hec itaq testimonia si quando omnia conueniant
valida & spaciosissima aquaruz incrementa consequentur atq omnia illo
rum numero quantitatis horum mensura succedit. Sunt igitur hi. 7. duca
tus naturales. Nā octauus accidentalis quantū videlicet aquarū motibus

venti magni per[illegible] coacti pelagus omne concitan.es adiciunt. Uentoꝝ
ergo omne pelagus agitantium duo sunt genera: alterum qdem ꝙ alte ma-
ris vnde supernum ad motum scopuloso fundo repercussum: vimqꝫ ad su-
pera efferuentes eximis: vt supra dictum est: abyssis in amnis eueniunt. Al-
terum verum per auras coactum terreqꝫ mariqꝫ quem desuper irruens: ac
marino illi in equore conueniens furibundos pelagi motus exagitant. Pri-
mi ergo generis species gemini tm̄ equoris confinea permeantes raro vsqꝫ
ad litoria perueniunt. Secundi vero flamma ex diuersis locis spirantia in-
ter terrarum orbem peruolant: aliis nāqꝫ loca principalia sunt: aliis secun-
daria ac principalia sunt in .4. mundi cardinibus. Secundaria vero inter
4. hec media. In his igitur quātum huic attinet negocio id principaliter at-
tendendum ꝙ cum lune motu ab ortu ad occasum maris recessus cōmitte-
tur: venti quidem orientales accedendi viribus fauent occidentales obsistē-
tes recedendi vires promouent: sicqꝫ inter meridionales conseptentrionales
quiqꝫ suis partibus aspirantes contrariis obstant. Qꝫ ergo supra dictuꝫ est
naturale vtriusqꝫ hemisperii accessum cōsequenti recessui more spacio equū
esse id quidem ita est nisi quantum ex accidenti: vt dictum est: inequalitatis
intercidat. Huius ergo accidētis duo sunt genera: alterum ꝓprium: cuius q̈s
descripsimus .7. cause sunt: alterum alienum ꝙ .s. ventoꝝ vis adicit. Ex his
igitur .8. locis omne accessuum ⁊ recessuum augmētum atqꝫ decrementum
variatur: de his aūt accessibus ⁊ recessibus sentētia hec vniuersalis ꝙ acces-
sus qdem primus motus effectu lune naturali effectu sequitur. Recessus ve-
ro naturalis aquarum vnde ad maria exierant reditus. Cum ergo accessus
mora longius producat augmēti fere quātitate sequentis recessus spacium
breuiatur. Conuerso similiter accidit preterea nōnihil inequalitatis ex litto-
rum interdum importunitate. Cum enim accessus exterius inundat littori-
bus si forte vel rupium concauis vel vallibus aut foueis altis influat parte
relicta minus redire necesse est. Sic etiam qua contra fluuios mari influētes
accessus nititur ex recentis aquis recessum preualere necesse est.

¶ Capitulum septimum.

Is explanatis nunc huiusmodi causam lune
asserendaꝫ opinor ꝙ̃ ratam re-
linquatur si contradicentium opinionem infirmemus.
Aiunt enim nature maris inesse nō aliqua lune potentia vt
vno feruore quodam vndas exagitet: hisqꝫ defluētibus ac-
cessum fieri. Si enim desuper ambiēdo maris accessum agit.
Cur nō amnium etiam ⁊ fontiū aquas eisdē de causis eisdeꝫ motibus ex-
agitat. Quibus quatuor ex locis rn̄demus. Primo quidē ꝙ si accessum ma-
ris nulla vis aliena sed proprie nature vigor amministraret nunq̃ aliqd in-
equalitati assumēs eodem semper modo eodeꝫ tpe eadēqꝫ spacii quātitate
fieret. Nec enim ꝓprium nec opus aliquod alienū patiēs ab eodē nec suo ha-
bitu ad alteꝝ aliqͦ vnq̃ recedet. Uidemus enim hec quātitate qualitate lo-
cis ⁊ tpibus semꝑ alterari: alterati ōes vero lunares motus inane comitari.

¶ Secundo vero loco quod cum aque diffluentes ad extrema discurrent maiori nimirum quam qui continet loco opus est. Si ergo mare ex seipso in ampliora loca diffluit: qua iterum vi ad non sufficientem locum sibi repellitur. Id enim in natura non est vt quare nequis aliquid sponte consistere velit. ¶ Tertio loco quod cum aque natura deorsum semper atque in profundum tendat: quid est quod in accessu aquas non deorsum sed contrario motu efferri in alterum atque ad superiora conscedere videmus. Quare cum in natura aque non sit: extrinsecam rei causam aliquam esse necesse erat: que preter lunam nulla alia reperitur. ¶ Quartus locus rationem obuiat eorum qua eisdem de causis eosdem motus: etiam dulcium aquarum transire sibi videntur. In quo loco maris atque dulcis aque differentia sufficit: sed ad maris aque consilue dense salebre fluminum atque id genus diffiue subtiles dulces. Que cum ita sint non omne quod alteris acciderit: alteri consequi necesse est.

Capitulum octauum.

Um igitur in natura maris tanta sit lune virtus: consequens videtur vt inter ipa maria: eorumque lunarem potentiam sequuntur: a ceteris fiat discretio: vt enim apud philosophos constat luna quidem in nullo maris prorsus inefficax est: sed eius vis et efficatia alias quidem manifesta magis alias minus non equidem ipsius aliquo impedimento: sed maris habitu minus adapto. Est igitur omnis marium habitus triformis. Sunt enim marium alia quorum nec accessus fit nec recessus: alia in quibus quidem hi motus sed non apparent. Alia vero in quibus et fiunt et apparent. Primorum itaque duum generum trine species. In primo genere prime speciei sunt aque ille que in primeuo confligi: nec longi temporis condensate nec salebre: sicque nec ventorum eos motus incitantium feraces hoc officium proprie nulla impotentia recusarunt: vt lacus atque paludes que ex aliqua eluuione in aliquo receptaculo in similitudine maris confuse hyemali tempestate accrescunt estiuo tortore decrescunt. Secunde speciei sunt marium intrantium a lune circuitu remota vt vsque ad ea lune vis pertingere non possit. Tertie speciei sacri quarum fundus mollis atque labilis qui cum aquarum impulsibus cedat nihil est quod eas repercussas in accessum cogitat quod circa pro muretoria et insulas frequenter accidit. In secundo genere prime speciei sunt maria quorum littora seu tanta abinuicem latitudine distant sui in tantum ab hominum habitationum remota sunt vt licet accedant et recedant non adest qui motus illos indicet. Secunde speciei sunt maria quorum littora abinuicem latitudine distant nec inhabitabilia sunt sed a deo sunt et infesta et sublimia persusque planitie carentia vt licet cetera moueantur non habent quo effluant. Tertie speciei sunt aque aliis influentes hi namque accessus hora quibus influunt accedunt. Tertii generis sunt maria primeui fluxus vix temporis impendio transfretando lunari circulo propinqua quorum fundus altus asper scopulos et littora piana et habitabilia vt fretum indicum: persicum: scintum: gallicum: hisque similia que non per se sed lune quodam officio vt expositum est ita mouent. Demonstratum autem est

inferioris mūdi corpo℞ motus ꝑuios celestiū itus atq₃ reditus.archanis quibusdam nature vinculis trahentes sequi vt inter ipsa etiaz terrestria corpora exemplis superius patefactum est:ad hūc itaq₃ moduz ⁊ luna maria nature sue congrua ad equū distantia archana quadam cognatione trahit. ¶ Habet autem ⁊ sol in maris aliquid virtutis:verbi grā idicum ⁊ psicū congruētia vnū qdem mare sunt:habēt tamē proprietates ꝯtrarias solares ambitus sequaces.psicum enim fretū a principio virginis vsq₃ ad caput pisciū vētis ꝑuium procellis turgidū omni nauigio intractabile permanet.A pisce vero vsq₃ ad virginem contra.s.quietū cōpatiens.Usq₃ adeo quidem in principio sagittarij validissimus feruor eius seuiat.In primo geminorū ꝯtra potētissimū quiescat.Indicū contra ꝙ diu nāq₃ psicum feruor seuit.indicum gescit ꝯtrario silr vsq₃ adeo in primo gemino℞.Indicū maxime seuiat in principio sagittarij suauissimū.Sic tanta est eo℞ discrepātia vt persici natura melancolici.Indici vero colerici iudicent quo℞ integram distantiam notissimi nautarum certis etiam terminis emersi sunt. Persicum enim fretum ex parte orientis ab intersimo insularum terses ⁊ argues inchoantes occidentem versus ad sabeos arabesq₃ terras perducunt vsq₃ intra portus aditi:inde ad egytum ⁊ siream fit comeatus.Indicuz autem ex orientis parte ab vltimis indie finibus inceptum.Indeq₃ causa profanem insulam circūfluens sicq₃ diuersas indie atq₃ ethiopie pronuncias abluens vsq₃ ad orientalia.persici freti littora protenditur. Hec itaq₃ maria pro diuerso littorum habitu diuersas etiam affectiones sentiunt ad solaris ambitus diuersitatez spectantes.Cuius virtus nihilominus in ceteris quoq₃ maribus sentitur ꝙ in tempore demonstrasse sufficiat.

¶ De ducatu lune in aīalibus ⁊ germinibus. Caplm. 9.

Hactenus singularem lune virtutē in natura maris ⁊ aquarum quantum necessariū erat exequuti sumus.Deinceps ⁊ in ipsarum inferioris mūdi corporum varijs affectionibus lunaris ducatus sequēdus est. Nec enim in elementoruz tantum motibus verū in quottidianis etiam rerum vsibus lunaris virtutis frequēs ministeriū. ¶ Sunt namq₃ plurima rerum genera que quādiu luna crescit atq₃ super loca eo℞ ascendit incrementis largius indulgent quādiu decrescit atq₃ a locis eo℞ descendit incrementa retrahūt. Idq₃ in animalibus germinibꝰ ⁊ metallis:sic enim crescenti luna in corporibus aīalium humores habundant:decrescente attenuantur vt etiaz humani corporis vene illic pleniores hic laxiores reperies ꝙ in egrotantibus clarius apparet.Qui enim prioris lunationis medietate decūbunt natura eoruz fortior morbo validius repugnat:in sequenti debilior leuius succūbit.Quottidianas etiam egrotantiuz affectiones quottidiane oīno lune applicationes ad primū locuz trigone tetragone opposite ⁊ reditus metiunt:ob quod priuilegiuz hi dies inter ceteros certo noīe discreti sunt.Nam ⁊ naute in hos dies discernētes vētorum nubiuz ⁊ pluuia℞ modum deprehendūt.Inter hoc est ⁊ illud ꝙ quotiens

hominesnoctu sub luce lune conuersantur pigritia ⁊ raritate quadam affi
ciunt ⁊ illud quoq₃ ꝙ animaliū carnes noctu lune exposite tam odorem ꝙ
saporē quodāmodo imutant. Quod quoq₃ etiā aialibus frigidū ⁊ humi
dum est vt lac cerebrum medulla crescente luna habūdat decrescēte attenua
tur: aut secus ⁊ album oui in prima lunationis medietate concepti atq₃ edi
ti habundantius cōmutat: eadē omnia tam die ꝙ nocte inter circuli qua
drante diuersis locis ascendendo ⁊ descendendo. Nōnulla quoq₃ pisciū ge
nera per diuersas aquas in prima lunatiōis medietate de speluncis suis pro
deunt in sequenti inclusa remanēt. Sic etiam ascendente luna ad superiora
efferuntur: descendente ad ima mergunt. aut secus vermes atq₃ reptilia fe
re quoq₃ ⁊ accipitres in prima lunatiōis medietate venatu acutiores ⁊ fer
uentiores sunt. Insitiones etiam lune crescentis atq₃ ascendentis ⁊ incremē
tis indulgent ⁊ fructus accelerant minus vero decrescentis ⁊ descendentis.
Plura autē germina vt licium luna exsiccat ⁊ adurit. Cuius quanta sit vir
tus in germinibus herbis seminibus ⁊ radicibus apud eorum qui horum
cultetur dediti sunt vsitatis experimentis probatissimū constat: sed nec me
talla lunaris virtutis imunia sunt omnino que cognitores crescēti luna di
gniora: decrescenti minus digna reperiunt. Suntq₃ multa huiusmodi in re
bus mundi lunaris ducatus officia que vt omnia consequi impossibile sit
numero enumerare singula: quicq̄ frustra laboret.

¶ Quarti libri capitula nouem.

Rimum de septē stellarum nā iu
xta ptholomeū. ¶ Se
cundū de earūdē natura simulq₃ fortuna
⁊ ifortunio iuxta quosdā plebeios astro
logos. ¶ Tertiū de eis qui stellaꝝ natu
ram fortunā ⁊ infortuniū ex coloribꝰ eo
rum mutant. ¶ Quartū de iuētione for
tune eaꝝ ⁊ infortunij in phica indagine.
¶ Quintum de discretione inter fortuna
tas ⁊ infortunas. ¶ Sextum de diuersi
tate habitus vtriusq₃ stellaꝝ generis trā
situ alteruterius alterius. ¶ Septimū de
mutatione stellaꝝ ⁊ natura effectuq₃ in tē
porū motibus. ¶ Octauū de stellis ma
sculinis ⁊ femininis. ¶ Nonū de diurnis ⁊ nocturnis.

¶ De septē stellaꝝ natura iuxta ptholomeum. Caplm. I.

Ost alexādrum macedonē grecie reges egypto. 275. an
nis imperasse narrant: quoꝝ decē ꝯtinuo succeden
tes oēs vno ptholomeus noie vocati sunt. Ex quibꝰ vnus
ex philadelphia ortus in egypto regnās astronomie libros
almagesti greca ionica lingua scripsit: eidē nōnulli ⁊ astro
logie tractatus. 4. partiū ascribūt pluriq₃ vnicuiq₃ ex alijs

q nihil ita cōfirmare vel aliter esse nostra nihil iterest; excepto in meo libro stellarum naturas differat, minus accurate rerum causas exequutus est. A sole siquidem incipiens cum experto vt est calidum affirmat accedēdo namque calorem affert: recedendo frigus relinquit. Lunam humidā q terra vicina ascēdente vapore eius efficiat. Saturnum frigidū siccū quoniam & a solis calore & terre vapore longe remotus sit. Martem calidū siccū prout calor igneus firmat: quoniā soli propinquius calore ascendente feruet. Iouem tēperatum quidē inter saturnū & martem medius sit. Venerē etiam calidam humidam illud pro solis vicinia hinc pro terre vapore vsque ad ipsum peruenien te: Mercuriū autē nunc siccum nunc humidum, prout nunc ad solē ascendit nunc ad lune circulum deuergit. Quam nō nulli rerum naturam altius rimati tanti viri tam improuisam euentionem sine ammiratione trāsire nequeūt. Constat enim ex libris interuallorum celestium corporum lune circulum quo terre proximus est a terre superficie. 128. miliariū milibus ac vere. 94. miliaribus distare singula miliaria ex ternis cubitorum milibus. Philosophus autem mensus est terre vapores a superficie eius non plus q. 17. stadijs exaltari. Stadium vero quadringentorum cubitorum que sunt duo miliaria & vnum stadium que cū ita sint que tanta lune terreque vicinia que hic ait: naturam lune terre vaporibus infici. Si enim luna terre vaporum capax esset consequi eam necesse foret que corpora vaporū capacia consequūtur illis sed infectis corruptio & dissolutio. Deinde cum martem supposi ti solis ascendente calore feruere asserat opinari videtur solem eandē vim superiori mundo infere qua in inferiorem potentia vtitur. Infert autem sol inferiori mundo calorem ignis sm virtutē ignis sublunaris mundi elementū. Sic ergo & celestia corpora horum elementorum capacia esse consequens est. Cur itaque nec mars continuo caloris effectu nigrescit: nec saturnus in medicabili frigore pallescit aut hic incessabili flāma quandoque non cōburitur aut ille perpetuo gelu non interit: qua in corporibus harum viriū capacibus naturaliter consequi videmus. Sic igitur venus quoque nec ex terre vaporibus nec ex solis vicinia calorem trahit. sicque nec saturnus frigidus siccus pro eo q ab vtroque longius distat cum propinquis contrariorum causa non existant. Similiter & iupiter siex saturni frigore martisque calore hincinde obuiantibus medius temperatur. Et si quidem equalitates aliūde obuenientes naturam eius conficiunt. Ex accessibus eorum & recessibus vnde trahūtur alterū quoque succumbere necesse est q accidens in rebus horum capacibus corruptio atque solutio consequi solet. Eadem ratio nec mercuriū eis de casis quas exponam nūc siccum esse nec humidū. Si enim corpora stellarum has qualitates aliūde contraherent eorum substantias eorum qualitates in sese capaces esse necesse foret. Sunt autem qualitates hee elementarie: ergo stellarum substantias ex his elementis compositas esse consequens esset q inter primordia tractatus reprobatum est. Nec enim celestia corpora ex his elementis composita dum ex alia quadam essentia simplici forma simplici effectu naturali motu horum accidentibus ducatum prebeant.

¶ De earũdem natura simulqꝫ fortuna ⁊ infortunio. Cap. 2.

Uoniam itaqꝫ stellaꝝ naturam fortunaꝫ ⁊ infortunaꝫ tractare ꝓposuimus primo loco minus aptam quorũdam sententiam exponi cõuenit: deinde ꝙ contra sit postremo quidez noster intellectus iuxta philosophicã indaginẽ apparebit. Hic igitur quoniã imperitos sequi nos oportet: quoꝝ opinionez tractamus tam elementorum. 4. ꝙ eorum in corporibus cõmixtionũ naturas ⁊ proprietates minus subtili ratiocinatione quadam ac sermone plebeio insequimur eorum ingenijs concordi. Aiunt enim omnẽ antiquã sententiã sapientum in eo plane intellectu conuenire ꝙ omniũ videlicet sublunaris mundi rerum sub his duobus generibus numerus comprehendat que sunt ſm elementa. 4. atqꝫ ex cõmixtione eorũ composita opera suntqꝫ elementa ignis aqua aer ⁊ terra. Cõmixtiones vero colera: sanguis: flegma: melancolica: deinde ꝙ elemẽtis natura quidem inest ⁊ proprietas sua cuiqꝫ nõ autem color neqꝫ sapor que in rebus elementatis insunt. Nam color qui in igne videtur nõ ignis est sed materie ardentis: cuius natura calor proprietas adustio. Sic aer etiam cuius natura humor proprietas generatiua temperies sic color aque non equidẽ est aqua: sed rei ꝯtinentis aquam cuius natura frigus proprietas rerum elementum. Terre quoqꝫ cui videntur varij colores diuersorum eius vapoꝝ sunt cuius natura siccitas proprietas rerum sustentatio: de sapore non aliter cuius saporis ignis ⁊ aer manifesto imunes. Terre vero ⁊ aque loca diuersa diuersos ministrant sapores atqꝫ huiusmodi quorũdam quod non omnium est opinio. In parte siquidem omnes concordant: in parte dissidẽt: in naturis quidẽ ⁊ proprietatibus conueniunt. Colores autem ⁊ sapores alij elementis omnibus negant alij quibusdam concedunt quoꝝ alia sub diuisio alij namqꝫ aliud inter sapores ⁊ colores tollunt: alij elementorum: alij simul. i. aliquibus: his vero illis vndeqꝫ igitur aque ⁊ terre concedunt: aquaz colore albam sapore dulcem asserentes: terram colore fustam sapore acidã. Quidam terre saporem dulcem eam ratione asserere videntur ꝙ nisi dulcis esset germinare non posset. Igni vero saporem negantes colorem rubeũ cõcedunt cuius rationem tam ex hoc igne ꝙ fulgens flammis minuantur. At vero vt saporem negant sic colorem tollunt ꝙ contrariorum capax sit nature albi nunc nigri nunc mediorum complexionum inde vt naturam ⁊ proprietatem sic colorem etiam ⁊ saporem suum cuiqꝫ distribuerit: vt ergo colorem visu saporem gustu consequimur sic naturas earum. i. calidum siccuz frigidum humidũ per colorem ⁊ saporem deprehendimus: proprietatẽ vero per effectum cum res alie alias contingunt. Est itaqꝫ colere color igneus: sapor amarus natura calida sicca virtus exurere. Sanguinis color rubeus sapor dulcis natura calida humida virtus generatiua. Flegmatis color albus sapor insipidus: natura frigida humecta: virtus nutritiua. Melancolie color fustus: sapor salsus: natura frigida sicca: virtus retentiua. Hec sunt que de elementis eorũqꝫ cõmixtionibus locuti ad stellaꝝ corpora trãseamus

quorum naturas ex coloribus tātum mutuant: nō ex saporibus quos de-
prehendere nequierint gustus impossibilitate. Stellarum itaqꝫ naturas cal
dei siccas frigidas humidas iuxta colorum diuersitates deprehendisse sibi
videntur iuxta ꝙ putant rerum naturas colores eaꝝ se consecutos asseren
tes rerum ab alijs ad alias cognatione quadam ad intellectum sic perueni-
re a propinquis videlicet ad longius distantes. Sic igitur ab elemētis eo-
rumqꝫ cōmixtionibus ad stellas progredientes naturas earum per colores
iudicant. Cuius enim stelle vt aiunt color huius vel illius elementi huiusqꝫ
vel illius complexionis est eam stellam eiusdem naturaz sortiri minime est.
Cuius vero stelle color complexionuz color diuersus cōmixtione facta cō
mixte quoqꝫ nature est: vt cum terre atqꝫ melancolice color fuscus naturam
frigidam siccam indicet vt saturni quoqꝫ idem color eandem naturam ean
demqꝫ proprietatez atqꝫ virtutem iudicet sic martis quoqꝫ sic ⁊ solis natu-
ras igneas cuius in sole approbatione etiam effectus visualis precedit: ve-
neris autem color inter album ⁊ glaucum medius eum habeat. Nullū sim
plicem complexionis alicuius calorem simul ⁊ vt ex colera ⁊ flegmate mi-
xtus est sic naturam eius inter calidum ⁊ frigidum temperatum .i. calidam
humidam representat sic iouis etiam color album silans naturam eius tē-
peratam virtutem geniture congruam demonstrat: ☽ vero colorem albuz
cum fusco maculet pro fusto frigida pro albo humida natura eius intelli-
gitur. Mercurium autem quia discolorem cernimus vt nunc viridem nūc
griseum aliquid vel ab his diuersi dicimus pro varij coloris receptione na
tureqꝫ varie hac ratione stellarum naturis deprehensis discretione habita
quasi siue calidas humidas seu frigidas humidas reperiunt. Quoniā hee
qualitates geniture ⁊ nutrimentis accomode sunt fortunatas iudicarunt:
quas vero vel calidas siccas vel frigidas siccas pro eo ꝙ hee qualitates cor
ruptiue ⁊ intemperate sunt infortunijs addixerunt quā autem varie nature
ignoratur eam prosperam ⁊ beniuolis aduersam cū noxijs discernūt. Hac
itaqꝫ ratione saturnus ⁊ mars in partem noxiā secesserūt. Jupiter venus ⁊
luna in partez meliorem. Mercurius vero promiscuus. Sol quoqꝫ licet vt
mars igneus quia generale caloris fomentum est interdum fortunatis acce-
dit nōnunqꝫ infortunijs.

¶ De eis qui stellarum naturam fortunam ⁊ infortunium coloribus eo-
rum mutantur. Capitulum. 3.

His expositis nūc qd hoc modo deceptas opiniōes īfrin
gat adhibēdū est. Vident aūt oīno q̄dripharia rōne
ꝯtaminari. Primo ꝙ saturni tā terreo q̄ melācolico diuer-
sus color potiꝰ plūbeus est. at iouis color si in glauco īficit
qūo albū trahit cū albū aliquolibet colore infectū albū ee
desinat. s. stellā martis. Ueneris aūt color manifeste subalbi
dus cū vo solē marte calidiorē ee nemo dubitat si coloꝝ ad naturā spectat
solē marte magis rubere necesse est. Qꝛ aliter esse nec eoꝝ visibꝰ ignotuz est.
Ne vo mercuriū ꝑ varijs coloribus varis afficiāt naturis varietate colorū

cuius non naturas eius sed visus nostros causas esse distant. Qui quoniã vt non iuxta orizontem apparet varij terre vapores medij visus nostros intercipientes coloribus suis inficiunt lunam deniq3 nemo qui sano lumine fruatur albam iudicat. ¶ Secundo loco quoniam comparatio diuersi generis nulla est non ideo quidem hos colores corpora stellarum represen tant: his qualitatibus earum naturas infici necesse est cum eni3 id in huius mundi corporibus accidat nec enim sunt generis eiusdem quorum differẽtias nemo notus ignorat. ¶ Tertio loco quod nec celestium nec terrestriu3 corporum naturas! vt putant per colores coru3 deprehendimus compluri ma eiusdem coloris diuerse tamen nature nouerimus vt ecce nix ⁊ cãna ambo quidem ⁊ eque candida sunt alterum tamen calidum siccũ. alterum frigidu3 humidũ. Sic ⁊ aloe coloris fere eiusdẽ natura tñ cõtrarie. Sũtq3 multa hmõi sed ecõuerso nõnulla quoq3 natura effectu potius q̃ colore inotuit. ¶ Quarto loco q cũ eas stellas fortunatas iudicẽt que elementis ꝯueniunt ex qbus aliqd gignit̃ ex oĩbus aũt reru3 generatio fiat singulasq3 singulis conuenire asserant omnes esse fortunatas consequens est.

¶ De inuentione fortune eaꝝ ⁊ infortunij phica indagine. Caplm. iiij.

Nunc qua discretione phica indago fortunatas ⁊ infortunia separet insinuari ordo postulat. Ois phie purior intellectus omniũ huius mundi reru3 vt primu3 cuiusq3 natura inter cõmodum ⁊ noxium pspexit: statim inter fortunã ⁊ infortunium ordinẽ distribuit: singulasq3 ordinis sui generali nomine appellendas censuit. Unde inter omnia rerum genera quodcũq3 geniture atq3 tpamento elementorum cõmixtione corporũ cõpositioni vite spacio salute cõmodis: atq3 dignitatibus tam animi q̃ corporis accõmodum existit iure melioris fortune vocabulo secerni debuit. Q2 autem oium horum detrimentu m corruptionem ⁊ interniciem intendebat: id etiam non imerito in partem contrariã cedere conueniebat. his intellectis memorandum q a principio tractatus explanatu3 credimus motus ⁊ stellarum qualitates motuum effectus per hunc mundum illi natali quadam affectione alligatum. Nunc autem adijciendum septem stellas que omnis huius mundi effectus principale ministerium gerunt. q̃ q̃ singulariter ⁊ vario discurrant. Discursus vero huiusmodi plures ac dissimiles cuiusq3 circulos causas existere. Quãq̃ eteni quelibet errantium naturali motu suo nec tardans vnq̃ nec accelerans medio semper equaliter ferat̃: retineri tamen illam interdum ⁊ moueri necesse est in circulo retrogradationis in circulo ex centri atq3 vtrũq3 in signifero vtriusq3 modum ⁊ quantitatem ⁊ ptitiones dimctiente. Quibus ex causis tam motibus earum imo etiam ⁊ diuersas ineq̃litates q̃ varias colorum dissilitudines ppetuo alterari necesse est: quas ineq̃litates naturarũ quoq3 ⁊ pprietatũ stellarũ infra varietatẽ ꝯsequi ratio h3. Naturas itaq3 stellarũ phia determinat que corpa sperica motu circulari mundũ ppetuo ambire describit. Proprietates vero ex horu3 motuũ per hunc mundũ effectib⁹ mu

tinatas cum partem rerum geniture ⁊ alimentis accomoda partem ad reruꝫ corruptionem ⁊ interniciem inclinem vident iure partem fortunatam partē infortunij nomine notandam inter hos censuit. Hec enim in essentia sua alterutrū vnꝗ fortune genus concipiunt: sed in nobis semper vtraqꝫ representant. vnde est ꝙ naturam ⁊ naturatū discriminari necesse erat quoꝝ alteruꝫ ex causa videlicet ex effectu deprehenderūt. Quicquid enim genitū est nūꝗ gigneretur nisi in natura quidem erat nō actu potentia sed speciales drē coeuntes in actu producuntur: sydereo desuper ambitu concitante. ¶ Hunc itaqꝫ motum siquidem hic modus huiusmodi casibus subiacebat in effectu rerum huiusmodi: in alterutram fortune parteꝫ concedre necesse erat. homo siquidem ⁊ asinus in natura animalium indifferenter sunt neutrum altero magis minusue animal aut in materia rerum aliud hominis corpus aliud asini. At vbi speciales drē accesserunt protinus alterū bipes erecto ad sydra vultu ratione ⁊ intellectu venturū prodijt alterum quadrupes pronum sensui irrationali contētum. Tum in speciebus singulares indiuiduorum proprietates accite singula deniqꝫ mundi corpora effingunt. quorum tamē alijs vita stabilis: habitus decens forme dignitas accomode hisqꝫ similia. Alijs vero contraria ꝯtingunt genitrices concitantium motuum partem fortunatam: partem noxiam censeri consequens erat. Has ergo qualitates omnes celesti potentia tribus modis imitamur. Primo pro ipsius stelle cuiusqꝫ motu. Secundo pro alterius in alteram effectu. Tertio pro receptione elementaria huiusmodi actuum. Quicquid enim ex illis ⁊ his gignitur illorum actus consilio: horūqꝫ passionis modo propria generatione respondet. Cū igitur ex huiusmodi coitu apta perfectaqꝫ generatio prodit ⁊ illam nimiꝝ cōmode egisse: ⁊ hoc amice consensisse cōcipimus: eamqꝫ partem fortunatam intelligimus. Infortunia vero que natura hoc abhorrens atqꝫ inuita patiens vel felicibus aborsuꝫ patitur vel in infaustos partus erumpit. Est igitur huiusmodi geniture trina proles. Prima in specieꝝ diuisionem. Scd̄a indiuiduoꝝ. Tertia in eorūdē proprijs ⁊ accidentibus.

¶ De discretione inter fortunatas ⁊ infortunia. Caplm .5.

Uoniam inter stellas quasdā fortunatas: altera infortunia esse demonstratum est: nūc inter ipsas que fortuna sint discernendum est. Omnis rerū compositio ex elementorum consensu quodam procedit quem consensum temporum temperies amministrat preuios quarundam stellarum motus consequens. Quecunqꝫ ergo stella ad huiusmodi temperiem atqꝫ generationes rerum ⁊ vitaꝫ proprio motu ducit huic mūdo vt est fortunata nūcupatur. Que vero ad nature discessum generationis impedimentum ⁊ corruptioneꝫ declinat merito infortunium appellatur. Hac itaqꝫ ratione vetusta imago in stellaruꝫ numero fortunatas infortunia calidas frigidas siccas humidas masculinas femineas diurnas nocturnas ceteraqꝫ id generis tandem discernit. Hec enim in se aliquid huiusmodi sunt qbus mundi sunt: sed effectus eaꝝ huiusmodi apud

nos constans est. Singularius quidem vt ♄ quotiens ducatus anni principatum sortitur sine ♂ aliarumue respectu per vniuersas boree vicinias hyemale frigus exasperat vsque adeo quo ad eorum regimen aialium pluraque interimat et germinum plurima sicco frigore impediat: magisque in circulo ex centri ascendens. Australibus ante loci estu ☉ feruidas intantum infrigidat auras quoad huiusmodi temperies eorum et aialium vite: saluti viribus et germinum vbertati non nihil adijciat. Similiter ♂ anni dominij principatum obtinens sine ♄ aliorum respectu borealibus hyemem mitigat: australibus estatem exasperat. Interim vsquequo nec illi frigoris temperie parum proficiat in hoc estu intemperato plurimum afficiat. Ut autem supradictum est solares quidem per circulum itus atque reditus per anni tempora sequuntur. Unde stellarum cum ☉ participatio causa est vt ♄ in quibusdam signis boreales status excitans hyemale frigus auget estiuum calorem minuit. ♂ contra in quibusdam signis amicis austrum indulget vt vterque nec sue parti parum obsit et contrarie aliquantulum prosit. ♃ autem per anni tempora ☉ permixtus nec alijs impeditus elementa mundi ex calido et humido in omnem equam generationem rerum aliter anni ducatus principale consilium gerens. ♀ etiam ☉ permixta nec alijs impedita suis anni temporibus maximeque in hyeme aut vere annum equa humectatione temporum vt et estatis et autumni siccitates releuat nec alter in anni dominio prepotens. ☿ quoque ☉ permixtus nec alijs interim respectus totum id tempus varijs qualitatibus veterisque diuersis exagit: nec alter annum regens. ☽ vero primo lunationis quadrante calida et humida: secundo calida et sicca: tertio frigida et sicca: quarto frigida et humida. Singulis etenim lunationibus totum circulum perambulans solaris anni diuisiones imitatur que cum anni dominio preficitur: aut per anni tempora ☉ miscetur: nec alijs impedita anni quadrantes: quadripartitis lunationis qualitatibus ordinat. Nonnullis autem visum ☽ a coniunctione vsque ad oppositionem calidam et humidam: deinde frigidam et humidam: qui et annum lunaris dominij eodem modo per medium findunt. Quoniam ergo ♄ et ♂ in calore et frigore intemperate exuperant quarum qualitatum superans abundantia rerum corruptionis atque interitus causam non iniuste infortunia iudicati sunt: quorum quia ♄ frigidus siccus vtraque qualitate generatiuis qualitatibus contrarius maius infortunium est. Licet enim quibusdam partibus interdum ex eis temperies veniat: nequaquam id eorum virtutis sed obuiantis accessus ☉ aut recessus. ☉ autem cum motu atque virtutis eius elementorum temperies rerum compositio: generalis vite sustentatio effectu constet. His tribus de causis fortunatus esse commemoratur. ☽ vero cum singulis lunationibus zodiacum perambulans: annuas ☉ virtutes quaternas in nature temperies in rerum effectus et vires ipsius maris mutatione renouet. ipsa quoque nec imerito fortunata est nisi quod ☉ prout fortior est et clarior fortuna maior cognoscitur. ♃ autem virtus quoniam itemperie temporum mediocris necnon congruis geniture accomodis. ♀ vero proprietas item in temporis temperie atque humectatione salubri consumitur: et he due in partem fortune

concesserunt. ☿ quoq; effectus quoniam in leui temporum mutatione est: vt nequaq; a temperie mutet: & ipse in propria natura fortunatis aggregatur. Excepto q multa motuum varietate inter directum & retrogradu tardius: celerius cotinuo distractus adeo varietatis capax reperitur vt leuiter quibusq; alijs permixtus minus proprie nisi potens in earum affectus concedat. Unde accidit vt permixtus cum fortunatis beniuolus est infortunijs noxius: cum masculis masculus: cum feminis femina: cum diurnis diurna: cum nocturnis nocturna inueniat in quocuq; stella fuerit eius natura accedens: que cum oium aliarum respectu carens nec apud se impeditus est fortunatus reperitur: excepto quantum natura signi in quo fuerit inter vtraq; partem vel addit uel minuit. Cum igitur inter has tres fortunas discernere velimus qm ♀ ☿ inferiores inuenimus: ac ♀. 47. gradibus. ☿ vero. 27. a ☉ elongari cernimus: sicq; ☿ magis q ♀ aduri. ♃ autem superiorem a ☉. 180. gradibus relinqui inter eas tres esse fortunas ♃ scilicet q2 ut summus extitit maior attribuitur fortuna medio ♀ minor: infimo ☿ minima. Sic ergo vtroq; genere discreto. ♄ quide maius infortuniu extitit. ♂ minus. In parte uero meliori summa mdi fortuna ☉ est: post hunc ☽: deinde ♃ ♀ ☿. Ad hunc modum stellis inter vtraq; fortunam discretis licet his qdem fortuna illis contrarium attribuatur. Multa tame in vtroq; genere diuersitas iuenitur: vt ♂ & ♄ quanq; calore & frigore exuperant: quibusdam interdum temperiem pariunt: fitq; illis ex infortunio fortuna. Sic igitur ecotrario fortunate plerumq; prout in circulis suis ascendunt: descedunt: stant retrogradantur adustioni casui & exicio incidunt: infortunij vicem ineunt. Qr ergo de stellarum fortuna & infortunio apparet non quidem ex natura earu; est sed proprietate. Si enim ex natura esset ♂ effectus ☉ cosequeretur: semper tamen infortunium in proprio statu infortunium est. Fortunate quoq; in suo quidem habitu beate licet vtrorumq; vt dictum est casualium affectionum multa variatio fiat. Exempli gratia ignis quidem natura calida sicca: proprietas exustio que si nature eius esset omne calidum siccu; vrere necesse fore. Consequenter tame proprietatem eius diuersi alij effectus: vna eadeq; siquidem hora ignis vrit calefacit siccat stringit firmat solum humectat: vel in diuersis vel in eodem etia aliquo corpore vel simul vel continuo que ab exustione diuersa sunt. Sic igitur & forma atq; infortuniu; nonnulla stellarum est sed proprietas quedam & virtus: sicq; virtus generis diuersa alia plerumq; accidunt. Hec itaq; proprietas stellaru; bipartita est: altera siquide veracis atq; imutabilis ducatus nec astrologo necessaria vt effectus fortunate: fortuna infortunij cotrarium. Idq; in diuisione specierum sub generibus indiuiduorum sub speciebus eorum compositionis qualitas. Hec enim lic; concepti spermatis aut sementis aut insitionis variationem habeat: non tamen variatio hec ad spem ipsam transmutandam sufficit vt ex hois spermate in hoie aliud q homo fiat: aut equi in equo aliud q equus: sicq; de ceteris tam animatibus q germinibus vel metallis. Nullum quippe sidereo ducatu spem mutans: sed in ipsis & circa ipsa qualitatem: quantitatem: sta-

tus:habitus:affectionum omniumq; tam intro quam extrinsecus accidentium: omnis variatio sydereos ducatus sequatur. ¶ Altera proprietas astrologici artificij cuis sunt diuerse stelle cuiusq; pro diuerso habitu atq; statu suo ducatus ad diuersa singulorum indiuiduorum accidentia: vt sunt effectus: corruptio corporis: status: quantitas: qualitas: habitudo: forma: color: animi habitus: sensus: commoditas: extrinsecus: accidentium casus: hisq; similia. In his enim nonnunquam accidit: fortunatos ledere: infortunio blandiri: pro modo status sui et affectionum per diuersa circula signorumq; loca rerum accidentibus accomoda vel inepta: verbi gratia ♄ proprietas infortunium: qui tamen die super terram orientalis directus tam in seipso quam in loco suo saluus in vim fortunate concedit. Sic ergo fortunate contra tam suis quam locorum incommodis deprauate. Itaq; stellarum ducatus bipartitus reperitur inter proprium et accidens: vterq; tamen suo tempore in suo genere firmus: quorum quinpartita subdiuisio. ¶ Primo quidem loco boni maliue effectus proprie stelle virtutis in singulis temporibus vt in diuisione specierum indiuiduorum: vnde alterum altero melius atq; dignius gignitur. ¶ Secundo eodem tempore in diuersis rebus effectus diuersi vt ♄ anni dominus simul alijs terrarum partibus intolerabile frigus infert: alijs blandam temperiem. ¶ Tertio diuersorum effectus in diuersis temporibus vt in borealibus mundi partibus per signa borealia: in australibus per australia. ¶ Quarto cum fortunato infortunij vicem suscipit aut infortunium fortunate. ¶ Quinto quantum diuerse stelle motus rerum diuersitati adijciunt. Hec igitur vtriusq; stellarum discretio phica indagine deprehensa: his itaq; discretis nunc vtriusq; stellarum generis habitudinum diuersitas indaganda. ¶ Quamuis enim vt dictum est alie fortunate alie sunt infortunate vtriusq; tamen generis in alterius proprietatem transformandi duplex causa reperitur. Una quantum in ipsa stelle habitu et affectione. Altera quantum loci qualitas adijcit: sic tamen alie infortunio promptiores: alie fortune impensiores. ¶ Est itaq; proprius cuiusq; habitus atq; affectio vt sit calida sicca frigida humida diurna nocturna orientalis occidentalis: inter hec et gradiendi modus ceteraq; eorum que in ipsis sunt. Loci vero qualitas vt domicilium principatus trigonus terminus cetererq; dignitates vel his contraria. Infortunium ergo si quando ex vtroq; genere beatus fortunate vicem suscipit: vtriusq; vero meliori parte desertum vi propria noxium relinquitur magis corruptum: fortunate contra vtroq; genere damnate infortunijs officium gerunt: liberos beniuolentie effectus consequenter magisq; fortes: vt ♄ in naturali oriente trigoni dominus cardinem tenens tam in se saluus quam loco fortis nutriture infantis: atq; vite non incommodus vtroq; lesus vel coram meliori desertus nutrituram negat. Idem questuum atq; possessionum dux prout dictum est aduersus perditionem et damna paratus saluus et fortis commodus ♃ etiam nutriture dux prout expositum saluus et nutriture et vite salubris corruptus contra. Item questuum dux salutis abundantiam aggregat: corruptus detrimenta patitur.

Sic ergo quoniam vtrunque stellarum generis mundi rebus nunc amicum nunc aduersum reperitur: consequens videtur vt habitudinum genus huiusmodi alterati omnes aministrantes exponamus. Dicamus igitur quod natura diei tēperate calida est: noctis vero frigida humida. Stella quoque orientalis quidem calida humida: occidentalis frigida sicca excepta ☽ cuius inter oriens et occidens alie sunt affectiones.

¶ Itaque ♄ quamuis in frigore exuperet in quibusdam tamen locis temperie blanditur: fitque illis quasi fortunata: sicque in signis diurnis orientalis in aliqua dignitate sua quantuncunque ex his comodum legitur tantum fortunate impendit. Idemque nocte in signis nocturnis occidentalis in casu aut exicio suo plenum infortunium est quantūcunque ex his incommodis cessauerit tantum fortunio accedit. Hic itaque licet inter vtrāque partem fortune alternetur infortunio tamen multo promptior. ♂ similiter quia in calore abūdat nocte in signis nocturnis magisque frigidis humidis occidentalis in aliqua dignitate sua fortunato officio rerum saluti accedit. cōtrarijs affectus pro more suo noxius est: et hic infortunio magis actiuis.

¶ ♃ etiam vt cum natura sua temperate calida fortunatum reddens diei naturam adaptat: die in signis diurnis orientalis in dignitatibus suis plena fortuna est quantoque liberior atque beatior tanto comodior. Nocte in signis nocturnis occidentalis loco aduerso infortunij vicem patitur magisque si partem cum his incomodis et circuli loco aduerso teneat quale est octauum sextum duodecimum. Hec tamen stella quia fortune impensiorum est infortunio tardus atque minus assentit.

¶ Cū aūt ois rerum generationis pater existit vniuersalis ☉ et ipse quidem mūdi fortuna est: interdū tamen calore interdū frigore inimico adeo īfortunijs accedit vt et animantiū et germinū per plurima loca interitus atque detrimēti causa existat. Est ergo fortunat⁹ trigono et exagono: īfortuniū vero cōiunctione et oppositiōe tetragono inter vtrūque stellarum. etenim cū ☉ cōiūctio locis quorum talē circulū pmeat simul est. Oppositio vero quibus longissime recedit. Tetragonus locis que in parte anni contingit in

parte longe relinquit. Mediis vero trigonū τ exagonū cum qm̄ die est de signis diurnis atq; in aliq̄ dignitate sua apprime beatus probatur: cōtrario contrarius: τ fortuna maior q̄ infortunium.

¶ Sed τ ♀ q̄q̄ temperatus humor tempera tam reddens nec noctis accomodat: nocte in signis nocturnis atq; in dignitatibus suis fortuna manifesta de quibus quantum defuerit tantum fortuna minuitur vt contrariis affecta etiā infortunij partem recedat: magisq; in aduersis circuli locis cuius ad fortunam voluptates τ prolem q̄ ad infortunia ducatur promptior.

¶ ☿ vero prout diuersitatis capax est facile in vtramq; partem conuertitur. ☽ quoq; vt pro ☉ mutatiōe fortunata nocturnūq; lumen est: nocte in signis nocturnis in aliqua dignitate sua manifeste fortune est; ꝯtrario ꝯtra. Estq; τ hec fortune magis assentanea. De igitur stellarum habitudines: locorumq; accidentia inter vtramq; fortunam: augent: mutant: minuunt in his accedit quantum τ permixtio stellaruȝ adiicit cui⁹ alie magl alie min⁹ capaces. ¶ Nā ♄ vt nature grosse mot⁹ piger est aliquid boni maliue ducit: in natali autem reruȝ primordiis rem i perpetuū firmat: vt licet postea alie misceat paꝝ mutet. ♃ quoq; qm̄ motu piger a primordiali ducatu suo dū nubi fortis fuerit nō facile: de inde ꝑmixtionē aliquā mouet. ♂ vero nō adeo rigidus quāto celerior tanto eiusq; vires facili⁹ adimttat. ☉ aūt vt tēpoꝝ alterationes ducatuȝ gerat q̄bus alterādis stellaꝝ ꝑmixtiones accedūt receptus eaꝝ vires iferiori mūdo trāsfert. ♀ aūt vt celerior est vel magis passiua vel multo facili⁹ permixtis q̄buslibet ꝯcedit. Nam ☿ vt cōem τ quālibet ꝑteȝ flectit. ☽ deniq; vt quottidiani reꝝ vsus vicē gerebat q̄ maxime diuersitatis opus erat: ideoq; vt citi⁹ oium respectus τ ꝯiunctiōes excipit ita oiuȝ affectibus facili⁹ inficit. Itaq; infortunia licet iterdū beniuoloꝝ vicem gerant nō tamē fortunate dicunt. Hoc enim ifortunij fortunam prorsus nec ipsius imunem vel sine multo labore adipisci vel sine multa animi vexatiōe tenere quisq̄ potest vt plerūq; eorum fortuna etiam infortunij fiat occasio. Sic fortunate licet iterduȝ ledant non tamen infortunia dicantur. Hoc enim earum infortunium vel adeo graue est vel melioris specie ad tantum vt ipsuȝ quoq; plerūq; optatus finis excipiat Draconis caput quoniā ab eo ☽ ascendit τ ipsum fortunatis accedit cauda infortuniis a qua descendit: vtrūq; tamē vtrisq; variis de causis permiscet quas vt de ceteris draconib⁹ insequentibus exequemur.

Unc itaq; stellarum naturas earumq; commutationes tractare conuenit. Sciendum enim q stellarum corpora nequaq; in seipsis quidem calida frigida vel humida sunt: sed earum nature prout ipsorum ducatu apparet ascribitur. ¶ Constat itaq; namq; singularum stellarum in geminis elementis: quorum alterum stabile et immotum nisi quantum virtus eius inter augmenta et decrementa pro diuersis accidentibus variatur. Alterum vero diuersis actionibus mobile vt saturnus quidem quantum ex ducatu eius comperitur est intemperate fridus intemperatum vero frigus siccum est. ¶ Sic itaq; dicimus saturni naturam frigidam siccam. In hac ergo natura frigus quidem vt actiuum immobile nisi quantum interdum augetur vel minuitur. Siccitas vero interdum commutatur vt. n. elementum passiuum est leuiter adeo variatur vt plerumq; in aliam qualitatem transferatur.

¶ Quotiens enim saturnus a medio absidis sue circulo ascendit in frigore sicco viget sicq; in signis quadrantibus circuli frigidis siccis que cum omnia conueniunt in vtraq; natura sua firmus est. Nam in calidis siccis frigus quidem minuitur siccitas iuuatur. Descendente autem vt diximus atq; in signis humidis siccitas minuitur: hic si pariter et in quadrante humido atq; in termino humide stelle simulq; a sole in orizonte humido fuerit hic si inquam simul omnia conueniant adeo siccitatem deficere necesse est vt humore succedente natura saturni frigida humida reperiatur. Uiget igitur in frigore humido quamdiu a medio absidis sue descendit. Qui si pariter que dicta sunt conueniunt in humore superat qui est ad oppositum absidis frigus eius debilitatur et humor minuitur: hic si pariter in quadrante calido sicco terminoq; stelle calide sicce fuerit in ipsa hora consumpto humore siccitas recuperatur vt natura eius frigida et sicca relinquatur.

¶ Similiter mars cum pro effectu suo intemperate calidus inueniatur: nec vero calor intemperatus nisi siccus natura eius calida et sicca iudicatur. In qua natura calorum quidem vt elementum agens in motus nisi quantum inter augmentum et detrimentum non variatur. Siccitas vero vt in saturno est interdum commutatur: vt enim calida loca saturni frigus imminuerit. Sic martis calorem frigida. Siccitatem vtriusq; sicca iuuant humida minuunt et com

mutant. ¶ Iouis autem natura ex calido temperato locis cognatis iuuatur contrarijs inter vtrunque comparationis terminum variatur tamen calore immutato. ¶ Sol quoque naturaliter calidus siccus qui dum in circulo suo ascendit calori sicco preualet quandiu descendit calori humido quo vbi loca humida accedunt humori addunt. Sicque in parte contraria: nam de calidis et frigidis alter a calido alter a sicco fauent. ¶ Ueneris etiam naturam calidam humidam que de iouis natura dicta sunt consequentur.

¶ Mercurij vero natura quod diu in circulo suo ascendit mixtum sicca paruum frigida: descendente humida cum modico frigore: sicque omnium quatuor qualitatum capax facile ad quaslibet permixtiones variatur. ¶ Luna autem vt in circuitu suo est. 4. solaris circuitus tempora quadam mutatione renouat quorum in primo lunationis quadrante vernalis nature est: si interim ex centri circulo suo ascendit calor: humori preualet si descendit conuerso. In secundo quadrante cum ascendit estiue nature calorem siccitas effrenat. Cum descendit temperatum reddit. In tertio ascendente siccitas frigori descendente frigus siccitati preualet. In quarto demum ascendens frigus descendens humorem prefert. ¶ His accedit quantum vt de ceteris dictum est locorum qualitates adijciunt. Preterea superiorum trium stellarum natura ex quo orientales fiunt vsque ad primam stationem sicca aqua vsque quo adustionem intrent frigida. Inferiorum duarum ex quo retrogradando orientales fiunt vsque ad directionem natura humida. Indeque vsque ad coniunctionem solis calida. Aqua ex quo semel occidentales fiunt vsque ad retrogradationem sicca. Undeque ad coniunctionem solis frigida. Capitis autem natura calida. Caude natura frigida.

¶ De mutatione stellarum et natura effectuque in temporum motus. Cap. 8.

Consequens est vt inter stellas quarum natura exposita est sexus quoque discretio fiat. Cum enim quicquid in hoc mundo gignitur primo sexuum coitu conceptum deinde in natura conformatum maturo tandem partu in lucem prodeat. Cumque mundi huius generationum stellarum corpora primordiales cause existant: et inter ipsas stellas sexus discretionem fieri conueniebat. Cum autem in sexus proprietate masculus quidem natura calida sicca foret virtus actiua: feminee vero natura frigida humida virtus passiua quorum coitus: idest alterius actio cum alterius compassione genitura temperiem misceret stellas nature calidas virtutis actiue masculas: humidas vero atque virtutis passiue femineas fore iudicium tribuit. Sic igitur sol mars iupiter masculi sunt. Saturnus

cum sit frigidus siccus. Frigus autem elementum actiuum atq siccitas de genere caloris et tempore in masculi partem concessit quicquid caloris expers est ad masculos ducit natura imbecilles modice virilitatis quales sunt mares infrigidati desides ignaui steriles ac veneris impotentes. Mercurium etiam abundans in eo siccitas de genere caloris masculis annumerant quam quoniam tanta siccitas aliena caloris acutum reddit ad masculos ducit ingenij perspicacis alie prudentie neglectos veneris modice strenuitatis. Hec itaq siccitas quoniam elementum passiuum est leuiter ipse inter vtraq sexum alternatur. Unde venus et luna femine relinquuntur. Caput quoq ad masculos cauda ad feminas spectat. Hec itaq discretio licet naturaliter quidem huiusmodi sit contingit tamen diuersis occasionibus vt de natura dictum est inter stellas et sexuum alternatio. Orientales etenim masculi fingerunt occidentales femine leuitatis sunt sicq circuli quadrantes ab ortu vsq ad summum atq ab occasu ad imum masculi reliqui finis vicem sustinent. his accedit quantum et signorum atq domiciliorum circuli inter vtrunq sexum adijcit.

¶ De diurnis et nocturnis. Cap. 9.

Restat sic vt inter diurnas ac nocturnas stellas discernamus quod enim aliarum natura die aliarum noctis nature aptior inuenitur id ipsum huiusmodi discretionem exigebat. Sic ergo saturnus quoniam vt dictum est natura eius die temperatur diurnus est. ¶ Jupiter quoq prout natura eius diurna est. ¶ Mars autem cuius natura nocte mitigatur nocturnus. ¶ Sol quoq vt lumen diurnum diurnus. ¶ Uenus autem prout natura eius nocturna est et ipsa est. Unde est quod quando est occidentalis quoniam ea pars nocturnee atq feminee nature impensior est fortuna reperitur. Nam orientalis atq die super terram et in signis masculis minor. ¶ Mercurius autem quoniam die calidus siccitas cognata caloris improprie ducatu suo. Orientalis diurnus est occidentalis nocturnus: hic fortior quam illic permixtis tamen stellis inter vtrunq genus concedens. ¶ Luna demum vt lumen nocturnum nocturna. ¶ Caput quoq diurnum cauda nocturna sicq draconum stellarum capita et cauda. Itaq stelle diurne orientales quidem fortiores sunt nocturnis contra nocturne qui quamquam diurnus fortior tamen occidentalis: directus enim occidentalis fit retrogradus orientalis.

¶ Quinti libri capitula. 18.

p

mei aliorumq3. ¶ Decimum de terminis indorum. ¶ Undecimum de terminis caldeorum. ¶ Duodecimum decanis eorumq3 dominis iuxta persas babilones & egyptios. ¶ Tertiumdecimum decanis eorumq3 dominis iuxta indos. ¶ Quartumdecimum de nouenis signorum iuxta indos. ¶ Quintumdecimum de duodenarijs signorum singulorumq3 dominis. ¶ Sextumdecimum de gradibus masculis & feminis. ¶ Septimumdecimum de gradibus lucidis & obscuris rectis & obliquis. ¶ Decimumoctauum de puteis stellarum in signis necnon fortune accidentibus.

¶ De stellarum dignitatibus. Cap. 1.

Eptem stelle inter celum & terram medie cum per medium celi orbem continuo discursu mundu3 perpetuo ambientes omnis seculi preuijs motibus vniuersos ducatus gerant ex illo orbe tanq̄ errario celestis potentie superna decreta varia infra circuitū collecta subiecto sibi mūdo inferiorum eousq3 porrectis luminis sui radijs ministrare videntur. Quoniam igitur in trāsactis hucusq3 tribus post primū librū singuloꝝ tam signoꝝ .12. ꝙ stellarū .7. suam, sco. su3 cuiusq3 naturam & virtutem propemodum executi sumus. Consequens videtur vt deinceps earum stellarum cum his signis nature & proprietatis communionem quandam in rerum effectu societatem insequamur. ¶ Stellarum inter signa principales dignitates .5. sunt circulo sex domicilium. principatus: terminus: trigonus: decanus: gaudium: duo vero singulis contraria casus & exitium: tertium omnium oppositum exilium. Post hoc diuersi gradus inter vtrūq3 boni maliue affectum que non sine causa rationali oppinione aliqua. Unde indubitata nec & virtutis cognitione vetusta indago ita distribuit: longo nāq3 tempore continuos stellaru3 per signa reditus summo studio prosecuta cum inter signa stellarum hec natura vigere virtutem augeri idq3 illic contra cum insignis integris cum determinatio graduū non vident collectione inter signa & stellas habita dignitate alias pro simili vtroq3 distantia: alias pro vtrorumq3 natura & virtute cognata: alias ob aliam atq3 aliam consensus aptitudinem distribuit. Idq3 ita nimirum ꝙ cum omnes stelle in omni signo in rerum effectu inter generationes varias cōmixtiones vident inter ipsas cōmixtiones per diuersa loca vario vtrorūq3 affectu multā ineq̄litatem atq3 dissimilitudinem inueniebant.

¶ De stellarum domicilijs. Cap. 2.

Ignitatum itaq3 distributiones a domicilijs exordientes minus aptam quorūdam sententiam in primis confutamus. Nemini quidē ambiguum saturni domicilia capriconum esse & aquariu3: iouis sagittariu3 & pisces: martis arietē & scorpionē: veneris thauru3 & libram: mercurij geminos & virginem: solis, leonem: lune cancrum: sane vero non parua dissonantia. ¶ Sunt. n. qui turpilogo quo-

dam stellarum circulorum qualitate atque nature proprietatibus abutentes asserant singulas stellas singulis diebus nihil medio suo cuiusque cursu plus minusue vnque isse quousque soli et lune alligate in huiusmodi cursu plus minusue vnque isse. Cum sol .15. leonis gradum: luna .15. cancri obtinebat. Tunc singule sua domicilia iuxta ligaminis sui longitudinem occuparunt. Erat enim vt aiunt mercurij ligamen graduum .12. punctorum .30. quod a loco solis per ordinem in .7. virginis gradibus incidebat. A loco lune contra ordinem in 24. geminorum. Ueneris autem graduum .47. punctorum .11. quidem a sole in libram a luna in taurum incidit. martis vero graduum .78. vnde ad arietem et scorpionem peruenit. Jouis graduum .120. vsque ad sagittarium et pisces porrectum. Saturni .136. vsque ad capricornum et aquarium hac itaque de causa domiciliorum huiusmodi partitionem asserit. Quibus ita facile obuiamus. Si enim hi ligaminum gradus stellarum rectitudinis gradus sunt contra est quidem superiorum stellarum rectitudinis gradus pauci sunt: ligaminum vero quam plures. Item si ligaminum gradus hi sunt quibus a sole transactus ipsas retrogradi et dirigi necesse est illud quod esse posset. Est autem contra quidem ea curuus quod multo tamen tot gradus retrograditur. Mars vero multo plus sicuti autem hi gradus sunt quantum stelle a sole recedunt erit superiorum omnium .180. Si vero earum rectitudinis non plus quam hec est eas a sole recedere necesse est. Nec igitur hec domiciliorum partitionem causam esse. Sunt autem et alij alias atque alias eque ineptas causas representes quos longius prosequi ociosum esset.

¶ De stellarum domicilijs iuxta ptholomeum. Cap. 3.

His repudiatis quod huic partitioni carmen ptholomeus tribuat exponendum est. Septem vt ait stellarum per signa .12. discurrentium ducatus omnes huiusmodi generationes et corruptiones consequitur Inter quas ceteris vniuersalior lumen per vniuersum orbem virtus et effectus constat ex quibus luna terre vicina cursu citissima plurima alterationis maxime vero stellarum ducatus apparet cum nobis proxime fuerit signorum quoque proxima cancer et gemini. Sed gemini signum masculum in quo sol veris finem terminat: que duo id signum a natura lune separauerunt. Cancer autem signum femineum estatis initium humidum sicque luna stella feminea humida ad initia rerum ducens. Quatuor itaque de causis quoniam vt inter stellas luna citima sic cancer inter signa amboque humida ambo feminea pariter ad inicia rerum ducentia luna cancrum obtinuit. ¶ Sol autem quomodo ortu suo mundum calefacit anni vero tempus calidius estas est cum per cancrum et virginem sequens plurimum in leone vigeat: signo masculo calido sicco. Sol quoque stella mascula calida sicca cumque leo medium estatis vt sol stellarum medius: his decanis et sol leonem occupauit. Amplius quoniam sol quidem lumen diurnum: luna vero nocturne mensura coniunctione et oppositione rerum generationes mouent vitant sustentant: coniunctionis autem et oppositio-

nis eorum in his duobus signis effectus manifestior cancer lune leo soli cõ
cessit. Cum igitur hec duo signa estatem luminibus pro ducatu eorum ad
generationes rerum ⁊ vite sustentationē concessit merito opposita eis hye
malia saturno contrarij affectus attributa sunt. sic itaqȝ post lumina ad vlti
mam stellaȝ ex vltimis signis numero sumpto vel penultimo proximo io
ui penultima. Sagittari⁹ ⁊ pisces ordinata sunt apta que in amica lumina
rium domiciliorū figura post hec marti nec id inepte in aduersa videlicet fi
gura ad luminum domicilia: deinde veneris in exagono reliquo reliqua ⁊
quoniam ceteris bona contigerant luminibus vero singula vt partes mun
di totum circulum per medium partiuntur: habet enim sol a principio leo
nis vsqȝ ad finem capricorni: luna a principio aquarij vsqȝ ad cancri finem
in singulis medietatis sue signis dñis suis cõmunicans.

¶ Juxta hermetem post abidemon. Caplm. 4.

Einde hermetis sententie locus qui in libro suo ipsū abidemō indum antiquissimū fore astrologie scriptorem inducens cum inquit signorum. 12. inter stellas. 7. partitionem idoneam exigat rem adhibito studio. 5. stellaȝ binas cuiusqȝ figuras diuersas iuenim⁹ vt qdē nūc oriē tales nunc occidentales fiunt nunc retrograde nunc directe: luminū vero singulas. Nec enim vnq̄ sol orientalis fit nec occidentalis. vnde quinqȝ stellarum bina cuiusqȝ domicilia fore binis ad apta intelleximus luminum vero vt figure simplicis erāt singula. Idqȝ ideo ꝙ in seipsis quedam ceteris stellis fortiora essent vt omne ꝙ simplici forma effectu est eadē natura subsistens diuerse nec compage firmum est preter ꝙ apud veteres luna solis stella nūcupata est ex eo scilicet ꝙ cum ceterarum nulla alieno lumine egeat hic quantum lucet a sole mutuatur omni fere virtute eius ex eodē fonte deriuata. Nec enim exinde quicq̄ effingitur si non forma nec forma comparet sine materia: estqȝ materia forme necessitas. Forma vero materie ornatus. Sic ergo cum luna quidem tanq̄ materia solis sit. Sol vero tanq̄ forma lune causa erat vt iure luna solis stella vocaretur cum virtute sua viȝ solis consequens: hac itaqȝ de causa tam domicilium lune contiguum eē ꝙ principatus eius statim post solarem ⁊ dies eius dicit illius cōtinuo sequi debuit: his ita premissis partitionem domiciliorum inter stellas ad nature aptitudinem distribuimus. Quicquid enim est cognata natura iuuatur: cōtraria leditur vt ignem aqua non creat sed destruit. aliter autem rebus nature sue congruis. Uniuersis itaqȝ totius mundi calor quoniam solis est. Hic autem calor in. 15. leonis gradu per vniuersum orbem virtute plena atqȝ integra vi sentiatur a leone ⁊ sole incipientes prout in natura sua singulariter ⁊ integra conueniebant: leonem soli dedimus. huic vero ꝙ lune domiciliū contiguum erat sumpto inicio a. 15. leonis gradu atqȝ in vtrāqȝ partem singulis partibus. i. trigenis gradibus ad singulorum scilicet signorum quantitatem deductis hinc ad. 15. cancri illinc ad. 15. virginis gradum peruentum est. Alterutrum itaqȝ lune obtinuit: his itaqȝ distributis stellam cuius circu

lus lunari ꝓximus erat amplectens. A lune domicilijs gemine hic inde partes vt ante deducto quoniam virginem ⁊ geminos designabant: ea mercurij domicilia dedicauimus. Postquam cum veneris circulus ꝓximus esset a domicilijs mercurij gemine partes. Item vt ante producta libram ⁊ taurum veneri assignauerunt. Inde per circulorum ordinem producte partes arietem ⁊ scorpionem marti reliqua reliquis vt sese sequitur. Cuius partitionis firmamentum ꝙ domicilia saturni qui maximuꝫ mundi infortuniū ad rerum corruptionem ducit opposita sunt domicilijs luminum que summa mundi fortuna ad rerum generationes ducunt. Martis autē vt aliquātulum leuioris tetragona que figura oppositionis infortunio aliquantuluꝫ leuior esset. Iouis autem vt fortunati trigona que sūme amicitie figura erat. Ueneris exagona minoris amicitie: vt ⁊ illa a fortuna iouis descēdat. Quoniam vero mercurij corda fere. 19. graduū est ipse minor fortuna venere eiꝰ domicilia luminis domicilijs contigua sunt ad quantitatem partis fere. 12.

¶ Nonnulli vero contrarietate quadam stellarum domicilia distribuunt: vt quoniam lumina lucida sunt. Saturnus obscurus eorum domicilia opposita esse conueniat sic iouialia mercurialibus: quorum alter ad corporis opes: alter ad animi diuitias ducunt: que quidem opposita esse non ignoramus sic martia veneris: quorum ille ad bella iram ⁊ horrorem: hec ad voluptates iocos ⁊ mansuetudinē spectat: sic quoqꝫ q̄ꝙ diuersi diuersas reddunt causam ad idem tamen omnes demum concurrunt. Illud accumulantes domiliorum opposita stellarum exitia atqꝫ ꝙ solis quideꝫ in omnibus signis masculis: lune vero in omnibus femineis virtus viget per que forma simplici domicilia singula: ceteris vero bina pro figuris binis. Alterum in hoc ꝙ orientales ⁊ directe sunt: alterum in eo ꝙ occidentales ⁊ retrograde accōmodum. Saturnus capricorno retrogradandi: atqꝫ occidētales partis figere adeptus intemperatum frigus eius nature eius signi augente. In aquario directi motus atqꝫ orientalis temporis figure accommodi naturaꝫ eius signi natura temperante: sic iupiter meliori figure in sagittario deterior in piscibus: ita mars in scorpione aptior q̄ꝙ ariete. Uenus autem directi motus ⁊ occidentalis partis figure in tauro adapta: sicqꝫ mercurius in virgine alterius in ceteris. Unde stellarum domiciliorum due procedunt partes a luminibus eorumqꝫ domicilijs sumpte que illa cum his vt stelle sunt cum luminibus archano quodam nexu ligant: Id autem est vt a gradu solis vsqꝫ ad. 15. leonis graduum equalium in numero collecto: quantum luna de signo suo transiuit adijciatur totumqꝫ a signo lune per gradus equales deducatur. Eadem hora a lune gradu vsqꝫ ad. 15. cancri gradum numero collecto quantū sol de signo suo transiuit adijciatur totūqꝫ a signo solis per gradus equales deducatur: harum vtiqꝫ partium vtralibet in alterutrum cuiuscunqꝫ stelle domicilium incidunt: altera in alterum incidere necesse est ꝙ in alterutrum eorum que lumina occuparunt altera in alteꝝ incidet.

¶ De stellarum principatu iuxta ceteros astrologos. Cap. 5.

Einceps eam stellarum dignitatē quā nos principatū vocamus siue regnū alij siue ptātē seu quo alio noie appellēt psequi ordo postulat. Nulli qppe queadmodū de domicilijs diximus ambiguū. s. qȝ pncipatus solis sit in. 19. arietis gradu: lune in tertio tauri: iouis in. 15. cancri mercurij in. 15. vginis: saturni in. 21. libre martis in. 28. capricorni: veneris in. 27. pisciū: capitis in. 3. geminorum: caude in. 3. sagittarij. Casus aūt cuiusqȝ in opposito gradu oppositi signi. Cause vo apud diuersos dissone qȝ vel hec signa vł hos de signis gradus ceteris ptulerit. Naȝ Ptholomeus de signis conatus ⁊ gradus pterit: nec de signis idoneā reddit cāȝ. Hermes aūt vterqȝ post abidemō ad purū examinat. Nos igit vtriusqȝ doctrinā in mediū adducemus falsa quorundā opinionū inter initia ꝯfutata. Sunt enim pluriqȝ hoīum adeo impudētis amētie: vt anteqȝ rerū disciplinam habeāt earū doctrinā tradere incipiāt: qui dum vaniloqs audiētiaȝ tenet: necessario errore coacti in quaslibet opiniōes iustitiam ꝯsolantes: ⁊ ipsi deducūtur: ⁊ stultum auditorē secum inducūt. Ex hoc hoīum genere qdaȝ astrologiam profitētes in subtilissimis rerum causis frustra fatigati omisso tāto labore ad primordialē cām simplex imperitie solatiū, tandem ꝯfugerūt. Aiunt itaqȝ stellis principatuū eos eē gradus in quibus in prima celi ac syderum creatiōe stellas. ⁊. ꝯditor oīum deus primū locauerit. Cum enim ea corpora aliqua primū occupare loca necesse foret. Elegit auctor que natura cognatione proxima erāt. Unde motu suo progressas multis postea seculis nō plus vel minus qȝ mediū earum luminum inest quousqȝ luminibus alligate pro ligaminum quātitate domicilia sortirētur. Quaȝ opinionē quia partius alibi depssimus hic expeditius trāsire poterimus. ¶ Ait ergo si factor oīum deus: cui seculorum oīum infinitas momētuȝ est. Primo septeȝ stellas in pncipatibus suis locatas: oēs eodem mō atqȝ motu sese hēre voluit: deinde trāsactis aliquot seculis tanqȝ penitens iam volūtatis pme eas relicto munere pmo pariter alterari maluit q ꝯsequitur: an eius qȝ deinde facturus eēt impotēs erat: aut qd nature aptius primū nesciebat. Cur aūt si luminib⁹ cetere vt asseris alligate in retrogradu iter agent nō silr vt lumina ipsis alligata retrogradātur. Si enim ideo luminibus alligate sunt: qȝ motu variātur: qd ergo est quare lumina nō eodem semp motu ferunt. Quid ergo primū in pncipatibus suis locatas asserit: ꝯtra omnes idos persas caldeos ⁊ grecos astrologos est: q oēs aliū oīum stellarum motus a capite ♈ inchoātes cum omni cuiusqȝ diuersitate a primordio hucusqȝ circūducent.

¶ De stellarum principatu iuxta Ptholomeum. Cap. 6.

d Einde Ptholomeum sententia leuiter transacta ad sequentia transibimus: quoniam inuenimus ingt ☉ ab ♈ descendere atqȝ diem augere: cōtra vero in ♎ principatum eius in altero casum intelleximus. ♄ vero natura cum ☉ natura ꝯtraria existat: contra ☉ in ♎ principatum eius in opposito casum esse pcepimus

☽ vero principatus in ♉ quoniam causa ☉ in ♈ existente recedit primum in ♉ lucem incipit casus in opposito. ♃ autem in ♋ cuius sunt venti temperati quos in ♋ plurimum agit. ♂ in ♑ signo australi quodq; in opposito ♃ esset. ♀ in ♓ a quo humor vernalis: & ☿ in ♍ a quo siccitatis initium. Utq; ipse in natura sua temperate siccus erat: in oppositis vero singulorum casus.

¶ Juxta hermetem post abidemon. Cap. 7.

Nunc hermetem vt consueuimus inducemus nullū verbum sermonis eius mutantes. Res inquit omnes quibus aliquod initium est in primordio quidē accedūt ꝙ & crescunt medio statu vigent in fine decrescunt & recedunt: in omni tam animātium specie constans est. Sic omnis stella in principio signi accedit & cōfortat in medio viget in fine diminuta recedit: sic cum primum orietalis fuerit: primūq; directe sic medio atq; fine. Sūt ergo general'r stellarū vires in medijs signis. Est aūt alibi descriptum ꝙ ♈ ♋ ♎ ♑ prout circuli quadrantem anniq; temporum principia sunt precipue primatum inter signa sortiuntur: vnde superiorum stellaꝝ principatus ab eis incepimus: quoniam ♈ & ♋ in parte accessus & augmēti atq; altitudinis ☉ extiterunt. ♎ vero & ♑ in parte recessus & decrementi atq; recessus ☉ in ♈ & ♋ fortunatarum principatus intelleximus: in ♎ & ♑ infortuniorum: nec enim duarum in vno signo principatus: vt nec vnum signum duarum domicilium. ¶ Quoniā vero ☉ ab ♈ incipiens atq; ascēdens incremētum diei prefert in ipso principatum ☉ dedicauimus vim validissimam in medio notātes id est gradu. 15. Sed qm̄ omnis ☽ virtus solari cōtinua est: ☽ principatum in ♉ ꝙ ♈ sequebat̄ ordinauimus. Cū aūt luci tenebras cōtrarias ☉ q; lucem ♄ tenebras viderem⁹: a solaris principatu opposito vt priore duorū ♄ inchoauimus vi maxima in medio notata. Relinquitur ♑ ♂ secūdo infortunio: ♋ ♃ qui prius lumina proxima fortuna erat plena virtute in medijs. ¶ Deinde sunt inferiorꝝ pncipatus: quoniam enim ♀. 47. gradibus a ☉ recedit. Eratq; ♓ signum humori impensus vt ♀ humidiori ipm genus preelegit potius in trigono q̄ ♄ vi maxima in. 15. eius gradu: vt ☿ in ♍. 15. vtus solidissima tanq̄ de ♉ trigono. Cum eni a ☉. 27. gradibus recedat. ♉ aūt ☽ preoccuparit. ☿ ♍ autumnalis nature sibi cognate obtinuit. Queadmodum enim ipse nimiū a ☉ recedit: sic ♍ ♈ magisq̄ ♉ cognatur: causa ex hoc ꝙ dies eoꝝ q̄ ortus per circulum rectum equales deinde ꝙ vbi ♄ contra ☉ pro ducatu contrarie positus est. Sic ☿ contra ♀ locari debuit: quorum hoc ad seria intendit illa ad ludibria. ¶ Ad hunc modum inuentis principatuum signis: deinceps gradus ipsos determinare conuenit. Conuertimur igit̄ quo cōsueuimus vnde omnium celi partitionum series aptissime orditur. Id autem a ☉ est a medio die a medio celi a linea equabili ab ♈ principio. ☉ enim mūdi lux & calor dies est in cuius medio ☉ vis itegra huius ab ♈ capite ☉ ascēdens icremētum prefert. Signoꝝ aūt ortus cum toti mundo varietur in medio celi per

totum mundum idem est qui equabilis lumine. Sic ergo cum τ' stellarum
principatuum gradus vniuerso mundo idem sunt apte in his ordinandis
a recto circulo atq; celi medio inchoamus. Scimus enim q͞ in recto circulo
ex quo primum ♈ punctum meridianã lineam attigerit: primum ♋ pun-
ctum ab orizonte emergit. Unde memor antiquitas nascentis mundi oriẽs
♋ extitisse tradit: de quo nullus aptior geniture primordio: q͞ is ipse gra-
dus in quo plena τ integra ♃ virtute viget. Quoniam ergo quãdocunq;
in circulo recto is gradus id est. 15. ♋ primo ab orizonte emergit. 18. ♈ p
mediam transit in. 19. ♈ graduz ☉ principatum firmauimus cuius in me-
dio celi medio die vis integra. Scimus autez in celo nihil sine iudicio τ cõ
silio decretum. Hoc itaq; iudicium τ consiliuz cum ♃ in medio mũdi oriẽ
te locarit in ♈ per diametrum opponit quorum nature in inuicem vsq; ho
die repugnant. Est enim stellaris principatus officium melioris ducatus ei᷒
signum certissimum. Cum ergo distantie inter eos necessarie gradus certos
determinare vellemus distantie stellarum a ☉ gradus sumpsimus que di-
stantia a stellis diuersarum affectionum causa est. Hanc autem. 12. graduuz
inuenimus infra quos omnis stella debilior eosq; gradus distantiam vo-
camus. Hos itaq; gradus cum ♂ loco adiceremus perductus est numerus
ad. 27. ♑. ♂ igitur in eo gradu principatum designauimus. Nam adiun-
gere maluimus q͞ detrahere. Detractus enim is numerus in. 4. eius signi
gradu locaret in loco videlicet remoto τ debili: essetq; ita ad oppositionem
♃ applicans applicationem corrumpens. Quapropter τ a ♃ separatuz τ
in cardine sibi apto locari potius erat. Cum autem ♀ principatus domici
lium mercurialium oppositum esset τ inter ipsos ne aduersa figura conta-
minarentur distantie gradus adiecimus perductus est numerus ad. 28. ♓
Quoniam vero cum infortunium in paucioribus q͞ fortunata est gradib᷒
accedens ledit ♀ circa ♂: ♃ propinquiorem locantes vt ipsum potius be
arent q͞ ab ipso lederent principatum eius in. 27. ♓ gradu constituimus in
loco fortune eius apto. Si enim distantie gradus detracti essent in locuz ♂
nature sue contrarium incideret. ☿ autem incidit signum τ domiciliũ prin
cipatus eius existeret iure. 15. eius graduz q͞ fortissimus erat obtinuit apte
quidem amica figura ♃ ligatus proutq; fortunatus erat. Siquidem enim
aditum esset ad oppositionem ♀ appropinquaret. Si detractum in perfe-
cto medij virtute nec ♃ necteretur. At vero cum ♄ principatus signum io-
uiali tetragonum existere. Tetragonus autem dimidia oppositio dimidiũ
distantie id est. 6. gradus adiecimus: vnde principatuz eius in. 21. gradu ♒
terminauimus apto loco in cardine terre: q numerus si detractus esset ipm
a cardine deiecisset: essetq; ♃ damnans non ♃ ipsum beans ☽ vero prin-
cipatus cum in ♋ incidisset graduq; ipsum determinare vellemus in pri-
mis nouilunij visione diuersa: quoniam id interdum infra. 12. gradus ap-
ret nonnunq͞ in. 13. sub equabili linea per ortum recti circuli ea visio depre-
henditur attamen principatum eius: a solari elongantes in ♉. 3. gradu su-
dauimus que visio eiusdem quantitatis reperitur cum dimidia latitudine

sua australi. Si enim cum latitudine australi nouilunij visionem mutaremur principatus eius in fine ♈ consisteret. Prohibitum autem erat ne due stelle in vno signo principarentur: eratque primum ♉ lune ducatus. Est autem a capite draconis ascensus lune vt in geminis altitudo ☉. Quapropter in geminos prout nature cognatio exigebat: capitis principatus incidit: cuius ipsum gradum captantes id perspeximus: quod omnis stella in media latitudine sua: quantum ad illud iter attinet in optimo statu est. Unde quoniam ☽ in media latitudine sua a capite per vnius signi quantitatem distat capitis principatum in tertio ♊ gradu stabiliuimus: caude in opposito vbi per omnia capiti opposita est. Hec est itaque stellarum principatum ordinatio cuius firmamentum quod superiorum stellarum principatus cardines obtinent inferiores quoque loca sibi apta quodque fortunate aut infortunia sunt prout rerum generatio est: primum a fortunatis mota: deinde corruptio infortunij effectus consequitur. Sunt alij qui vt nos distantia stellarum a ☉ vtimur nouilunij visionem adhibent. Similiter. 12. gradus numerantes quod illic ☽ rerum generationes innouet. ♀ autem ideo minus vno quam ♂ gradu locant: quia et antequam ♂ apparet et corpus eius corpore ♂ vno quam ♂.

¶ De stellarum terminorum modis et diuersitate. Cap. 8.

His habitis terminorum diuersitas distinguenda est quam quinque partitam inuenimus. Alij namque sunt egyptiorum termini. alij caldeorum. alij ptholomei. alij aristotue. alij indorum: quorum si certa ratio haberetur nec ipsi quid incerti essent: preter quod longeui experimenta studij distribuerunt. Inter ea vero que experimentum quod sepissime rectum inuenitur id iure obtinet. Qua de causa inter omnes diuersarum fere nationum astrologos frequentioris vsus egyptorum termini reperiuntur: qui hi soli maiores stellarum annos integre numerent: signorumque fine infortunia excipiant principio maxime fortunatas: primum itaque differentia prenotata singulos deinde ordinabimus. Aristotua quidem signorum terminos inter septem stellas partitur rationem adhibens nullam inter signa stellis dignitatem esse debere cum lumina prorsus imunia fore conueniat. Ceteri vero omnes eos terminos inter quinque tantum stellas distribuunt: eo quod stellis omnibus per domicilia sua communicent lumina excipientes. Alij siquidem asserunt vtrunque lumen in sua circuli medietate in singulis signis dominis suis communicare. Alij ☉ in omnibus signis masculis. ☽ in omnibus signis femineis cum dominis suis partem habere: vtrunque ratum. Quapropter his contenta luminibus terminis supersederunt: que ratio egyptijs sufficiens visa est. Nam alij quidam alias et alias accumulantes aiunt: vel ideo luminis proprijs carere terminis. Quod cum inter quinque stellas omnis nature diuersitas expensa fuerit. De ipsis enim est calida sicca: frigida sicca: vt ♂ et ♄. de eisdem calida et humida vt ♃. frigida ♀. promiscuus ☿. Quoniam itaque ☉ marcie nature. ☽ venerie terminis eorum vt suis contenta remanserunt equa virtute per eos terminos ipsorum eorum dominis. Quanquam

ergo diuerse sint rationes in re tamen omnium preter aristotuam cōsensus lumina terminis probibuit. Tam et si alia quedam in ea re generaliter cōuenientium specialis sit discordia quod nulli eorum aliis nec in stellarum ordine nec terminorum quantitate concordant preter quod plures eorum signorū fines infortuniis tribuunt a fortunatis maxime inchoantes quod harum quidem initium illarum vero finem rerum intelligant. Inter que signorum nihilominus principia et fines discurrunt: quos quoniam vt dictum est egyptii per terminos suos maioris stellarum aliquarum numeri obseruatione precedūt iure inter ceteros obtinuerunt. Quāquam ptholomeus inter egyptiorum et caldeorum terminos conferens qui sibi rectissimi visi fuerint se inuenisse refert in vetustissimo volumine quodam magno temporis impendio partim distracto et interrupto: partim de asso V ex eo plurimū annosa caligine obcecato: cuius auctoris nomen cū diu lateque scitatus rescire ne quiret: ne vage auctoritatis incomodum incurrent illos obmittens imitatiōe suos edidit: nec tn̄ vel hi vel alii neque vel ante vel post ptholomeū egyptiorum terminis aut frequētioris vsus: aut grauioris auctoritate inueniunt. Quos propter hoc primū ordinabimus: deinde ceteros nō quod necessarios habeamus: sed ne illorum nescii hos preferre videamur: si prius caldeorum terminos excusauerimus indorum principiis tantum designatis.

¶ De terminis egyptiorum. Caplm. 9.

Uemadmodum ptolomeus et preter eum quamplures veteris auctoritatis viri antiquis seculi hystorias memoriter retractantes narrant ab vniuersali diluuio quod vniuersam terram operiēs oī fere prioris seculi memoria deleta paucas admodū animas superstites reliquit ex oibus mūdi nationibus in caldea primū syderei motus atque virtutis cōcepto studio sapiētia nata: deinde successu tēporis adolescēs paulatim in orbē deriuata est. Narrāt quippe trāsacto diluuio quā primum vndis ad priores alueos reuersis arida patuit Noe cum filiis superstite cum ex armenia temperatiores auras sequeret vsque qua postea babilonia surrexit puenisse: deinde renascēte mūdo nepotes eius ad hoc medio vndique versum: penes tygrim vsque kastarum ab eufrate vsque kufan tpis successu diffusos. Inter quos primū vt aiunt vnus ex filiis suis Sem a vita memoria instructus: seu diuino proprii ingenii dono illustratus sydereos cursus sequens effectus mirari cepit. A quo sequentis etatis studium intantū vsque accreuit quoad ex omni celo tam signifero circulo partium quam stellarū infra discurrentium: primo sua cuiusque virtute formata: deinde cōmunione quadam permiscentes vt ceteras stellarum dignitates ita terminos a generationis inicio sumpta per annorum reuolutiones stellarū effectus continuo metientes deprehenderunt: a quibus crescēte humano genere cetere postea mundi nationes eam sapiam mutuate adhibito studio pro ingenii facultate nōnihil emendarunt et plurimū adauxerūt. Inter quas egyptiis nec aure subtilitas nō parum accomodauit. Erant ergo caldeorum termini ea rōne

ordinati vt per singulos trigonos singulis modis deducerent. Quos cum Ptholomeus in tetrastin suo quem arabes a tarba vocant eis modis ordinauerit subiungit: non tamen ex autentico precessorum aliquo sumptos. Quãobrem ꝛ nos supersedendum eis duximus.

¶ De terminis indorum. Cap. 10.

Indi vero primi seculi partes siue ita primum habuerint: siue caldeorum inuentione postea recuperantur prout rectius eis visum est: stellarum terminos aliter ordinantes omnia masculina signa vno mõ: omnia femia, vno alio partiuntur: a masculis a ♂: in femineis a ♀ inchoantes: mascula in ♀: feminea in ♂ finientes. Sunt itaqꝫ de ♈ ♂ gradus. 5. ♄. 4. ♃. 8. ☿. 5. ♀. 7. de ♉ duo ♀ gradus. 5. ☿. 5. ♃. 8. ♄. 5. ♂. 5. Ut igitur ♈ diuisus est sic omnia mascula: vt ♉ sic omnia feminea eodemqꝫ ordine diuiduntur.

¶ De terminis caldeorum. Cap. xi.

Deinde trigonorum dominos ordinauimus. Cũ enim 12. signa quatuor naturas representent per tria interualla deductas terna eiusdem nature necesse erat. Uel sicut signifer tres limites terminabat circuli videlicet ♈ ♋ ꝛ ♑ sic inter eos ꝛ infra trigonum diuiduntur. Cuius ꝛ alie rationes in secundo libro exposite sunt. Ex hac itaqꝫ nature cognatione stellarum dignitati aliquid accrescere consequens erat. Dicimus ergo trigonis masculis diurnis stelle mascule femineis ꝛ nocturnis feminee ꝛ nocturne que maioris in ea cognatione testimonij atqꝫ aptioris: haizen bauhaliet in primis locis: ergo ignei trigoni dominorum die primus ☉: secundus ♃: nocte conuerso particeps nocte dieqꝫ ♄. Terrei trigoni die primus ♀: secundus ☽: nocte conuerso vtrunqꝫ particeps ♂: ☿ quoqꝫ tantũ in ♍. Aerei trigoni die primus ♄: deinde ☿: nocte econuerso pticeps vtrũqꝫ ♃. Aquatici trigoni dominorum die primus ♀: secundus ♂. nocte ♂: ♀ precedit: ☽ vtrũqꝫ participe.

¶ De decanis eorumqꝫ dñs iuxta persas babilones ꝛ egyptios. Cap. 12.

Sequuntur decani quos arabes in lingua sua facies vocant: quos eorumqꝫ dominos primum prout perse caldei ꝛ egyptij vtuntur ordinabimꝰ: deinde quid indica sententia diuersitatis asserat exponemꝰ. Sunt enim omnia signa trinis affectionibus diuisa: singule partes denorum graduum. Ut ergo stelle ipsa signa equis quantitatibus discreta per circulorum ordinez partiũtur: ita ꝛ equas signorum partes eodem ordine prosequi debuerunt: igitur ab ♈ incipientibus primum decanum signi dñs. ♂ occupat sequẽtem sequentis circuli stella ☉ tertium tertij ♀: secundi signi primum ☿: quarti scilicet circuli proximum sequentis. Secundum ☽: tertium ♄: atqꝫ ad hunc modum per ordinez.

¶ De decanis eorumqꝫ dn̄is iuxta indos. Cap. 13.

IAm indis aliter visum est qui licet eandez partitionem faciant non tamē eundem ordinez in distributione sequuntur: tripartito siquidem omni signo secundam .5. domino: tertiam .9. per ordinem signorū trigoni. Ut ♈ primam ♂: secundam ☉: tertiam ♃ atqꝫ in hunc modum. Idqꝫ ita recte facere putant vt trinorum per trigonos signorum domini trinis signorum partitionibus per ordinem imperent prior tamen distributio plurium vsuum celebrata obtinuit.

¶ De nouenariis signorum. Cap. 14.

HIs ad hunc modum ordinatis: deinde secundarie quedam stellarū per circulū opes exponende: vel quibus prime sunt nouene quas in recipientes noubhariat vocarunt. Qui post trimembrem signorū diuisionem quaz in trigoni dominos distribuunt singula statiz signa nouies secantes singulas partes trinis gradibus ꝛ triente: ex punctis .20. metiuntur. Quas sectiones ideo recte facere videntur: quoniam ab omni signo in nono eadem natura reperitur: distribuentes eas inter stellas signorū ordine. Ut de ♈ prima ♂: secunda ♀: tertia ☿ sicqꝫ per ordinem quo ad nonam noni dominus ♃ obtineat. ♉ vero primam ♄: secundam ♃: tertiam ♂: quartam ☉ atqꝫ deinceps in hunc modum: cuius dominii prompta huiusmodi inuentio est. Ex omni siquidem trigono tropici signi per singula eius trigoni primas nouenas sortitur: secundas sequentis dominus sic deinceps per ordinem. Ut ignei trigoni ♂: terrei ♄: aerei ♀: aquatici ☽. Nōnulli vero nouenas has per ordines circulorum distribuunt singula signa ab eorum dominis inchoantes. Ut de ♈ primā ♂: secundam ☉. de ♉ primam ♀: secundam ☿: tertiam ☽: quartam ♄: atqꝫ in hunc modum prior tamen obtinuit.

¶ De duodenariis signorum. Cap. 15.

POst hoc ꝛ duodenarie signorū tractande: dominiqꝫ singulorum graduum inueniendi. Ut enim circulus ipse per .12. spacia diuisus erat: sic ipsa spacia singula totidez equis partibus subdiuidi conueniebat Intellecto singula signa omnium habere cognationez. Metiunt itaqꝫ singulas partes gradus bini ꝛ dimidius id est puncta .150. singularum primas ipsorum nec sequentes sequenti non per ordinem: cuius artificii huiusmodi prompta est inuentio. Collectio enim quantum interest a principio signorum vsqꝫ ad ipsum gradum: cuius duodenariuz querimus duodecies sumetur. Tota ergo summa ab ipsius signi principio per singula signa trigenis gradibus deducta vbi steterit in eo signo illius gradus duodenaria reperitur. ¶ Hermes autem eiusqꝫ sequaces primi singulorum graduuz naturas ita distribuebant vt primus cuiusqꝫ gradus ipsius signi naturam traheret: secundus secundi: tertius tertii sicqꝫ per ordinem. Ut duodeci-

mo in .12. terminato. 13. itē ab ipso incipiat deinceps. Quo artificio Hermes in libris suis de diuersis tam nati ꝗ questionū negocijs: plurima tradit negocia singulis gradibus cognatorum signorum dominos prestituens. Nec vero putandum ꝗ que signorum eedem sint stellarū duodenarie. Nam stella quelibet in quocunqꝫ signo fuerit eius gradibus duodecies acceptis tota summa a signi principio deducta stellarum duodenariam designat.

¶ De gradibus masculinis ꝛ femininis. Cap. 16.

Que cum ita siat ꝛ iter ipsos gradus masculos ꝛ feminas esse consequens est preponemus itaqꝫ diuersorum sententias: deinde eos qui frequentioris vsus sunt ordinabimus: firmus tamen vt omnia conuenerint. Nam discretionis huiusmodi ea nimirum vtilitas est ꝙ cū vel in natali masculorum vel questiōe de masculis proposita. Si stelle mascule in signis ꝛ gradibus masculis conuenerint ducatū firmant sicqꝫ in parte altera. Ceterum igitur alij quidam de signis masculis primos .12. dimidium masculos ponunt: deinde totidē in reliquos feminas. De signis vō femineis ꝯtra ꝑmos .12. ꝛ dimidiū feminas totidez sequētes masculos. Alij vero per duodenarios sexū discernunt primos de signis masculis masculos iudicantes: primos de feminis feminas. alternatim deinde per ordinem vsqꝫ in finem. Nunc eos qui restant ordinabimus si prius ꝛ aliam graduum discretionem exposuerimus vt ꝛ illos post illos post hos continuati ordinemus.

¶ De gradibus lucidis ꝛ obscuris. Cap. 17.

Iam eadem causa iter eosdē circuli ḡdus: alij quoqꝫ lucidi iudicant: alij obscuri: alij vero medij quadam conditione vmbrosi: alij vacui. quorum ea quidē vtilitas ꝙ lucidi quippe dignitati rerum accedunt obscuri contra medij inter vtrūqꝫ.

¶ De puteis stellarum. Cap. 18.

Postremo sunt varij per diuersa signa gradus inter adminicula stellarū ꝛ obstacula versantes quorum qui obstant arabica lingua putei stellarum vocātur quos nos precipitia dicere solemus. Qui vero fauēt addentes fortune ex re nomen traxerunt. Precipitia quidē eiusmodi officij sunt vt quamlibet stellam tulerint vim eiꝰ imminuant. Itaqꝫ fortunatis quidez semper periculosa sunt. infortunijs nūꝗ salubria dum scꝫ noxiam eorum vim imminuāt. Quorum veritas cū apud plerosqꝫ incerta sit nos omissis diuersorꝫ opinionibꝰ que perse ꝛ egyptij tradunt ordinabimus dum scꝫ fortune addentium rōne exposita vtrosqꝫ continuo disponamus. Graduū nāqꝫ fortune addentium eam vetustas rōnez experta est vt cum stelle pro locorūz cōmoditate ad fortunā duxerūt. si vel ☽ vel pars fortune hos gradus possiderit aut eorꝫ vllus orientis gradus extiterit nati fortune addunt. E quibus sunt quidam vt si stelle duces etiam

ad nati casuz inclinarint. Hi gradus hoc modo adhibiti postmodū in sublīuionē recuperant. Sunt ergo de ♉ tres. 15. 28. 30. de ♌ duo. 3. 5. de ♏. 4. 7. de ♒. 4. 11. preter quos ⁊ alij per singula singa discreti in quibus nihilominus antiqua experientia conuenit: quotiens vel ipsi orientiū gradus existant aut die ☉: nocte ☽ gerūt in loco circuli accomodo. Nato sublimis dignitatum gradus vt regna vel regnis proximos principatus promittūt hec sunt stellarꝫ per oēs circulū dignitates icōmoda adminicula obstacula preter q singulis ex permixtione quoqꝫ non nihil inter vtrūqꝫ genus accedit que suis in locis vt particulatim incidit exequemur. Nec tamē ignorare nos quisq existimet preter hec indos alijs atqꝫ alijs circuli partitionibꝰ stellarumqꝫ dignitatibus vti suo quidez artificio aptis quas quoniam nostro indicandi modo nec apte sunt necessarie si longius sequeremur dispēdij initium castigatum opus intimaret.

Incipit liber sextus.

Rimum de nā stellarum. ¶ Secundum quecque forme in singulis decanis oriuntur vt eodem de ortu signorum per circulum rectū. ¶ Tertium de respectu graduū circuli. ¶ Quartum de signis amicis. ¶ Quintum de signis natura congruis atqꝫ distātia virtute ⁊ via. ¶ Sextum de signis appositione ⁊ exagono conuenientibus tetragono. ¶ Septimum de signorum annis mensibus diebus ⁊ horis. ¶ De significatoruz ducatu sup diuersas terras. ¶ De signis ad motum ⁊ quietem ducentibus. ¶ De signis rationalibus. ¶ De signorum dominis in partitione temporis. ¶ De signis ad forme dignitatem ad largitatem ducentibus ad coniunctionis complementum ad accipiendum ⁊ tenendum. ¶ De signis ad morbos eorumqꝫ occasiones ducentibus. ¶ De signis ad honestatem mulierum ducentibus. ¶ De signis ad honestatē ducentibus. ¶ De signis multe prolis pauce ⁊ sterilibꝰ. ¶ De signis morborum sectorum acutis ⁊ iracundis. De signis ad votum qualitates ducentibus. ¶ De signis ad dolum fraudem perfidiam ducentibus sollicitis etiam ⁊ obscuris. ¶ De signis inter volatilia quadrupedia reptilia ⁊ aquatica discernentibus. ¶ De signorum plagis. ¶ De cardinibus circulis de quadrātibus de domicilijs. 12. omniumqꝫ eorum ducatu ⁊ causa. ¶ De quadrantibus circuli corporalibus ⁊ spiritualibus. ¶ De commixtione nature cardinum. ¶ De quadrantibus ⁊ domiciliorum coloribus. ¶ De quadrantibus ascendentibus ⁊ descendentibus longis ⁊ breuibus. ¶ De partitione quaterne rerꝫ. ¶ De quadrātibus diei ⁊ horis. ¶ De dn̄is dierꝫ ⁊ horarꝫ.

Rimordio tractatus partim singulares nunc stellarum nunc signorum naturas partim cõmunes vtrorũq affectus secuti sumus. Deinceps vniuersalis in hoc quidem signo in sequenti stellarum ducatus insequimur ac primum occurrit vt formarum que per singulos signorum ducatus oriuntur rationẽ exponamus. Vix enim in intellectu concepte ab omni sensu aliene sunt tam graui ammiratione homines in tantas opiniones agunt: vt vel maxima astrologorum pars cum de ortu harum formarum legerent nec vsq ad ducatus earum peruenirent in eam opinionem ducti vt rem existimarent aut prorsus inefficacẽ aut forsan effectus ab homine intellectu alieni q̃ q̃ persarum astrologi hermes et ascalius. Indorum quoq sũmates in electoribus libris suis proprijs harum formarum qualitates atq vires solerti indagine exquisitas relinquerunt ducatu quidem earum partim figere descriptione partim proprietatem partim etiam qualitatum expositione legentis ingenio atq intellectu cõmẽdato partem autem vt altius remota erat vt nec quando scirent sic nec sciẽdũ tradiderint non quodam artificio celeste potentia experiente. Quorum ducatus quoniam huius negocij non sunt alia differimus. Nec tamen existimãdum eorum qui huiusmodi rerum scientiam adepti posteris reliquerunt eam intentionem fuisse q aliquam eiusmodi in celo esse intelligerent aut sic corporeum quid aut ita figuratũ aut his qualitatibus iſectum quo ad eiusmodi forme in ea essentia per singulos signorum gradus decanos super terre faciẽ orirentur. Verum vt singula circuli loca signorũq singulos decanos varios rerum euentus consequi vtq adeo quidem vt nonnulli signis et gradibus circuli rerum omnem ducatum negantes formas tum desuper ferri asserentur que cognatos rerum inferioris mundi figuras trahendo in varios casus agitent. Cum hec inquam viderent eiusmodi affectibus formas consentaneas per signorum dixerunt vt affiniore aliquo sermone distentis intellectum dirigerent celiq secreta ab vmbrato sermone et minus occultarent et sapienti ingenio pleno intellectu designarent sicq iter eos et nominibus et descriptionibus varijs discernerunt partim quidem generi nostro affinibus partim inauditis atq imaginatiõe nostra alienis quod genus idcirco adhibuerunt vt inter inferioris et superioris mundi formas longe discernendum iudicarent. Inuenimus igitur inter omnes huius artificij scriptores trinam celestium formarum diuersitatem de quibus partim dictum est partim dicendum restat preter q nonnulli alias celo attribuũt et res et formas. Que quoniam huius negocij non sunt suis tractatibus relinquimus. De eis vero que assumimus primum exponemus eas formas earumq loca in quibus perse caldei et egyptij conueniunt deinde indicam inuentionem adhibemus. Postremo. 48. imaginum quas Alatus et Ptholomeus describunt ortus ordinabimus. Que quoniam singule ex suis stellis componuntur quas motu suo circuli loca temporis impendio mutare necesse est a ptholo

mayca collatione progressu facta. Nos vt Albumasar nr̄i temporis ortus eorum metimur: terminūq; subiūgēs alexādri videlicet Anno 1160. ⁊ nobis progrediēdi modū reliqt. Alij vero quas indi quasq; ꝑ se tribuūt ab eisdem locis imote in eisdē semꝑ decanis oriunt. Nec eniȝ he stelle sunt vt isti: sȝ superioris circuli quedā intersignia indice vero forme in singulis decanis oriūtur cetere partim in singulis ꝑtim in pluribus hoc apud nos priuilegiū est: vt sicut Albumasar nihil de his formis a ꝓma inuētione variat sic trāslatio nr̄a: nec vnū de verbis eius cōmutet: nec punctū vnū addēs vel minuens.

¶ De naturis signorum. Cap. 2.

St igitur aries nā igneus gustu amar⁹ stature porrecte bicolor biformis augmentās diem vltra horas. 12. ortu minor. 30. gradibus: Orit in primo eius decano: vt perse ferūt femina cui nomē splēdoris filia postq̄ cauda piscis marini ac ꝓncipiū eridonij caputq; ceruothauri. i. forme ex ceruo ⁊ thauro ꝯgeste. Post hec cunocefalus manu sinistra candelā dextra clauā gerēs. Juxta indos vir niger oculis rubeis grādi corꝑe fortis animosus ferox erectus iugib⁹ memor albo lintheo vestitus de. 48. imaginib⁹. Post grecos ⁊ Ptholomeū dorsum celphei: q̄ arabes dn̄m solis vocāt clunisq; eiusdē ⁊ genua atq; sinistra manus mediumq; dorsuȝ andromade clunisq; ⁊ coxa finisq; ferni piscis scōs quoq; filū lini. i. itestinū ceti. Jn 2° arietis decano iuxta ꝑsas mediū marini mediū eridonij mediū ceruothauri nauis equus manu celū gerēs femina caput suū pectēs cū brachijs ferreis caput meduse curuusq; harpes ꝑsei q̄ arabes nēbus ꝑse idos femīa syndone ac pānis rubeis iduta vna pede eq: ipa forme eqne cogitās ire quesitū pānos monilia ꝓlez. Post grecos d. 48. stelliferis coxa cephei dn̄ȝ solis tibie cū pedib⁹ caput ꝑsei finisq̄ man⁹ dexter pedes andromade eridani⁹ caput ariet ⁊ cornua reliquūq; lini cū pectore ceti.

¶ Jn 3° arietis decano iuxta ꝑsas iuuenis cui nomē falsus solio residēs cuȝ quo equ⁹ duplex ac posteriora solij geniti deficiēdo deos acclamātis: pectus quoq; piscis ⁊ caput postremū eridōi cauda ceruothauri: scōaq; medietas frōtis. Juxta idos vir flaui coloris crine rubeo: ferox manu torqns ligneū virgāq; gregis rubeis idutus aptus atificio ferri gestiēs id apte facē: q: decanus iouis est vt idis placet nec ꝓualet q: domiciliū martis. Post grecos destellatis pect⁹ ꝑsei cū manu sinistra qua meduse caput defert stellaq; oblōga i capite arietis: vēter quoq; arietis ⁊ caput ceti.

¶ Thaurus nāe terreus gustu acidus augmentans diē nā diminutus. Orit in ꝓmo ei⁹ decano vt ꝑse docēt gladio succintus orion sinistra manu gladiū dextra hastā tenēs supra manum ei⁹ duo cādelabra ipm alloquētia ⁊ noie orioneȝ appel

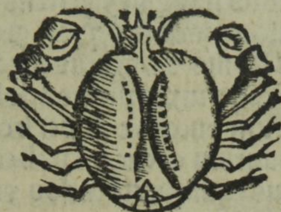
lantia. Post hoc nauis eximia supra quã vir nudus residens subtus vo di/
midiũ corpus femine mortue ocide vir humero tenẽs diminut⁹ capite cani
no ꝙ genus psarꝝ lingua sax greca cynocephali latina antipites appellant.
Juxta indos femina circuita crispa honesta demonio filiis plẽ hñs indutã
pãnis ptim adusta vñ solicite queritet pãnos ⁊ ornamẽta filo. Post grecos
mediuꝫ psei ⁊ clunis caputqꝫ ꝙ manu sinistra gerit femora atqꝫ ilia arietis
locusqꝫ ĩfectiõe arietis sinus atqꝫ spuma eridanĩ seu nili. ¶ In secõdo thau
ri decano iuxta psas nauis supra quã vir nudus in ptem nauis tẽdẽs eleua
ta manu clauẽ gestãs scdaqꝫ medietas femine mortue dimidiũqꝫ corp⁹ sin/
cipitis manu dextra hastam ⁊ spiculã ferẽs sinistra clauẽ vtraqꝫ manu assi/
gnãs. Juxta idos vir corpore ac vultu filii vxorẽ hñs thauro filẽꝫ digitans
caput vngulãs imitãs robusto corpore ardẽti stomacho edax atqꝫ ĩpatiẽs
famis lintheo veteri idutus sollicitus domos ac terras incolere boues ara/
tro iugare. Post hec forma defecti corpis dextra manu virgã tenẽs sinistra
in sublime leuata. Post grecos genua psei cũ tibia ⁊ pede posteriorꝫ dorsuꝫ
thauri ⁊ vẽter armus cũ dextro pede fluui⁹ a pncipio vsqꝫ ppe fineꝫ. ¶ In
tertio thauri decano iuxta psas finis ancipitis deinde vir erectus angues te
nẽs at duo plaustra sup quã vir iuuenis residens duos equos plaustra tra
hentes agrũ hũc p crura trahẽs manu sinistra. Juxta idos vir valde albis
dẽtib⁹ euersis labijs lõgis pedib⁹ ruffi coloris eniue rubeo corpe ex elephã/
te ⁊ leone ꝯgesto turbati sensus maliuolus scamno ĩsedẽs tapeto ĩuolut⁹ ni
ger horribilis cũ quo equ⁹ borealis thaurusqꝫ ꝓstrat⁹. Post grecos dexter
psei pes ⁊ humerus habenas trahẽs manusqꝫ sinistra cũ fine freni pesqꝫ sini
ster caput thauri ⁊ genua cũ radice cornuum finis etiam sub orionis manu
finisqꝫ fluuij cum suo sinu.

¶ Gemini signũ nãe aereũ gustu dulce coloris celi
ci⁹ directe stature: orit in p° el⁹ decano vt psis placet
cauda cincipitis, postꝙ vgaꝫ manu tenẽs cũ quo
ex pte austri duo currus post geminos equos iu/
gales supra quos vir agitans residet post hoc ca/
put cerastis: iuxta idos mulier formosa beniuola
erecta sollicita ꝓleꝫ ⁊ ornamẽta quereꝫ suendi ac
pulchra artificij docta orit cũ ea speculũ plucidũꝫ:

post grecos caput aurige ⁊ a genu dextro vsqꝫ ad pedẽ australi thauri cor/
nu orionis humerus sinister caput leporis ⁊ manus. i. ps anterior. ¶ In se
cũdo geminorꝫ decano iuxta psas aureo vir canẽs calamo. Persica lingua
Ternuelles greca Hercules dict⁹ idẽqꝫ nixus genu pariter ⁊ coluber arborẽ
ascẽdẽs fugiẽdo tñ velloni mediũ cerastis cũ quo lupus manu signata. Ju
xta nidos vir ethiopi filiis colore grisis caput plũbaꝫ vitta ligatus armis li
gatus: ferrea, tectus galea desup vt sunt currit⁹ manu arcum tenẽs ⁊ sagittas
iocos ⁊ saltus parãs cãtans timpanũ pcutiẽs poma ex orto rapiẽs qui si/
mul orit cũ eo multũ odoriferi ligni: post grecos dextra aurige manus atqꝫ
altũ posteriorꝫ thauri pedũ simulqꝫ orionis caput humerus manus pect⁹

baltheus genu cū pede leporisqꝫ pectus ꝛ clunis. ¶ In tertio decano iuxta psas aslon qꝫ arabes musicū timpanistrā iterpretantur sup verticē eius pcera mirtus cū eo corde ꝛ calami aurei deide, canis latrās cum delphina ꝛ lince post hec ornamēta sutoris primaqꝫ medietas minoris vrse cū cauda cerastis ariste radicē amplexa. Juxta indos vir arma induēda querēs arcuz ꝛ pharetrā gestās vna manu sagittā operosas telas ꝛ naufragia musice modulamina iocos ꝛ gaudia multifaria celebrare cogitās: post grecos pollutis humeris man⁹ clunis ꝛ pes de cricastoris coxa ꝛ pes leporis cauda canis erecta ꝛ pes dexter primusqꝫ agricole nauis remus cum fine secundi.

¶ Cancer aquee nāe gustu salsus orit in pmo decano vt psis visum est medietas minoris vrse cuz qua forma perfecta romana lingua satirus ruptis pāniculis iuolutus ppinqu⁹ aslon musici timpanū pcutiēs simul lamina ferri cui⁹ caput eneum cū de trib⁹ puellis pma virginib⁹ postqꝫ caput scarabonis ꝛ cauda aspidis emēbrata est. Juxta idos vir adolescens clare forme pānis ornatis vetustis facie ac digitis aliquātulū tortis corpore ex equo ꝛ elephante cōposito pedibus fructuū generibus arborūqꝫ frondibus circumpensus cuius mansio in agro quo scādalum nascit. Post grecos facies calixto cum vtroqꝫ geminorū capite ꝛ manu deide canis minor reliquum maioris atqꝫ puppis argos cūm remorum dnis. ¶ In secundo cancri decano iuxta persas puella facunda tribus virginib⁹ quoddāqꝫ nubi simili post hec anterior medietas canis cum dimidio auriū asini septentrionalis mediū scarabonis mediūqꝫ çembrarū. Juxta indos puella placidi visus capite coronam ex cedro atqꝫ mirto rubeo manu virgam ligneaz gestans altis vocibus de amore suo putādi ꝛ canēdi laudisqꝫ deorꝫ in tēplo clamitās. Post grecos caput calixto cum posteriori cācri forcipe atqꝫ fine puppis argos. ¶ In tertio decano cācri iuxta persas puella tertia de tribus virginibus secum deferēs nunc accedens non recedēs: canisqꝫ posterior medietas cū secūda medietate auriū asini pariter ꝛ secundus asinus australis deinde finis strabonis atqꝫ caput çeambrarum. Juxta indos vir pedem habens tartuce pedem similem corrigiole seu qꝫ arabes tiniam lini dicunt colore tinctum supra cuius corpus anguis extentus ipse aurifrigijs ornatus cogitans nauigio pontum peruolare auri negocio ꝛ argenti. Unde muliebria sumat ornamenta. Post grecos occiput vrse maioris cū manu dextra ꝛ pede tū caput afine quē colubrē dicim⁹ velū nauis ꝛ deinceps.

¶ Leo nā igne⁹ colericus orit in pmo eius decano vt pse scribūt cauda canis arcu iacentis forma leonis dimidia nauis cū remo ꝛ nauiclo caput idree caput equi caput asini. Juxta indos arbores expanse radicis ramis canem furionem ꝛ aucamina ferens par iter ꝛ vir obscenis pānis idut⁹ parē-

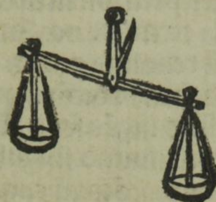
tes lugere parans cum quo dominus equi in partem boree respicientes vr-
se simul cuz quo sicce ⁊ sagitte caput canis resqꝫ simul cani. Post grecos col-
lum vrse cum manu sinistra rictus leonis cum manu collum asina mediūqꝫ
nauis. ¶ In secundo leonis decano iuxta persas ydolom eleuata manu al-
ta voce clamitās cum quo timpana saltoria decu primo pariter ⁊ cantilene
multimode tamē plenus bacho senex cum cratere ⁊ vitrea simulqꝫ detibie
decornibus campoli: deinde anathais ⁊ harabien ac cauda porrigētis ma-
num. Secundaqꝫ medietatis nauis cernis ydre' mediuz equi mediuz asini.
¶ Juxta indos uir acuto naso capite coronam ex albo mirto arcum latro-
nibus imitantez gestans calidus atrox feritate leoni similis: sindone leonū
caloris indutus. Post grecos humeri maioris arctos cum manu dextra cū
vi leonis ⁊ harmus medium colubri cum argos prora. ¶ In tertio leonis
decano iuxta persas adolescens cui nomen seclos nimiū flagello agēs plau-
strum ducens desuper hominem sedentez sequitur paruulus manu sinistra
thaurum ⁊ vacam trahens tum coruus mediuz ydre posterius asini poste-
rius equi. Juxta indos vir forma ethiopi simul turpis obscenus multe pene
grauis anxie ore carnem ⁊ pomum manu vrceum tenens. Post grecos pe-
ctus maioris vrse medium leonis parsqꝫ colubri.

¶ Uirgo signum fertile bipartitum triforme. Ori-
tur in pmo eiꝰ decano vt pse caldei ⁊ egyptij om-
niūqꝫ duoꝝ Hermes ⁊ Ascaliꝰ. A primeua etate
docēt puella cui psicū nomen secdēidos de darça-
maarabice iterpretatū ad re. nedefa. i. vgo mūda
puella dico virgo imaculata: copore decora: vul-
tu venusta habitu modesta: crine plixo manu ge-
minas aristas tenēs supra soliū auleatū residens:
pueꝝ nutriēs ac iure pascēs in loco cui nomē hebrea puerū dico a quibus-
daz nationibꝰ noiatū ihesum significātibꝰ eiça quē nos grece xpm dicimus
oritur cum ea virgine vt eidem solio insidens nec attingens pariter ⁊ stella
ariste que finis est serpentis secundi deide caput cerui caputqꝫ leonis. Juxta
indos puella virgo sindone ac pannis antiquis iduta in manu eius facies
vtjro manuqꝫ deprehensa stans in medio formose mirte volēs ad domos
parentum ⁊ amicorum ire vestimenta quesitum ⁊ monilia: post grecos cu-
spis caude draconis cauda vrse compede clunis leonis pedes ⁊ cauda cuz
cratere ad caput colubri parsqꝫ colubri. ¶ In. 2. v. d. iuxta persas musicus
timpanū percutiens pariter ⁊ calamo canens postq̄ homo comete dn̄s cū
dimidio forme persica lingua albeçe romana phetō dicte est aut homo cui
caput thauri in manu eius dimidius homo nudus post hoc dimidiū fosso-
riū ligneū cuius caput ferreū ⁊ cauda ydre dimidiuz corui dimidiū leonis.
¶ Juxta indos vir niger hirsutus triplici panno indutus corio serico lin-
theo rubeo incaustuz manu ferens sumptus ⁊ questus cōputare intendens
post grecos pars caude draconis clunis vrse maioris finis oblōge quā ad-
de vba dicunt caput virginis ⁊ humerus sinister caput corui cum rostro ⁊

aliū caudaq́ȝ centhauri. ℂ In .3. v. d. iuxta persas secunda medietas minothauri albeçe: secundaq́ȝ medietas hominis nudi. Secūdaq́ȝ medietas fossorū cauda corui cauda leonis simul ⁊ arista atq́ȝ duo thauri cum dimidia clune pastoris. Juxta indos mulier muta casta candida magnanimis lintheo tincta loco nōdum exsiccato vestita sollicita orandi cā templa visitare maioris reliquūq́ȝ ad beba. Cū virginis humerus dextra cum parte pectoris corui spina clunis centhauri cum coxa.

ℂ ♎ signū tpatum ortu adductū: bicolor forme: stature directe. Orit in pmo eius decano vt pse ferūt. vir iracūdus in sinistra eius manu stateram: in dextra agnus cū quo libri iscripti: ac tertia pars scie ei⁹ quorꝫ noia carathimeme. Jn semita eorum musicus equū sedēs timpanū pcutiēs calamo canēs: post hoc draconis caput primūq́ȝ ei⁹ quā pse maiorē vrsam vocāt cū nauis cāna. Juxta indos vir manu modiū ⁊ librā gestans ad forꝫ in tētoria sedens docte intendens mēti appēdere ⁊ mercari. Post grecos mediū caude maioris vrse: mediūq́ȝ alui vgīnis cū manu sinistra qua aristā gerit cauda corui parsq́ȝ caude colubri australis ⁊ asine dextrā: humerus centhauri parsq́ȝ pegasi. ℂ Jn scdo libre decano. Juxta psas vir agitari⁹ cui psicū nomē bredemis cum quo plaustrū i quo vir manu flagellū tenēs ⁊ canistrū rubeū: alteri⁹ viri secū cū ostramātice exumene colorate: tū ꝙ ples farmarū atq́ȝ ꝯfectinariorum: post hoc vir lectice isidēs circa ipm socū: deide pusillus mediūq́ȝ nauis pars anterior cēthauri medie nauis mediūq́ȝ draconis cū medio maioris vrse simul cum aq̄ fōte. Juxta idos vir forme vulturis aukamie sitibūd⁹ manu dbilis per aerea volitare volēs cupiēdo vxorē ⁊ plē. Post grecos ps caude dracōis: finis caude vrse maioris cū crure sinistro sedis vgineo atq́ȝ equ⁹ cēthauri: cū humero ⁊ pectore. ℂ Jn tertio libre decano. Juxta psas posteri⁹ dracōis cū gppe nauis ac fine cēthauri vrseq́ȝ maioris: deide cerebrū capitis: herme semotū a capite: deide vir nudus arbedi noie cubito suffult⁹ manū sinistrā supra caput hn̄s dextra ꝓcedēs tū cornua arbedi supra capita duorꝫ hoīum qrū capita geminis cornib⁹ onerata pplexis iuicē quorꝫ nomē estuari⁹: post has res q̄dā noie celū. Juxta idos vir eqni vult⁹ māticis honorat manu arcū gestās ⁊ sagittas vna iā sagitta iposita iter virgulta stās itētione venādi solus rex euēt⁹ ꝯsiderās. Post grecos ps caude draconis manus archadis cū brachio genu dextro: finisq́ȝ habenarꝫ vginisq́ȝ cōpede cēthauri quoq́ȝ man⁹ sinistra cū pede lupi.

ℂ ♏ natura flegmaticus. Orit in primo eius decano vt perse afferūt finis equi masculi qui ⁊ ipse bridemis appellat quē ipsi cēthaurꝫ dicūt. Cū quo finis thauri: simulq́ȝ nigellus iactor in manu ei⁹ hastile: resq́ȝ cimbalū dicta. Juxta idos mulier adapte stature oino idonea cibos gestiens fame: flabellas

terrasqꝫ pambulare. Post grecos manus archadis parsqꝫ capitis asine cau da caput gorgonis quā aloe dicūt cū brachio dextro tuꝫ libre pectus ⁊ humeri finisqꝫ alfeca .i. corona adriagnes finis lupi cū cauda: caudaqꝫ centauri.
¶ In scdo ♏ decano. Juxta psas vir nudus cui nomē affali⁹ mediūqꝫ masculi cū medio thauri. Juxta indos puella exul vultu placido nuda sine veste ⁊ pecūia pede cōpedi astricto: pelago fluctuās ⁊ tāq̄ littora captās. Post grecos lacertus vrse minoris cū pte caude dracōis: atqꝫ hastile gorgonis cuꝫ corna septētrionali cū crura libre ⁊ pede cū thela scorpionis dorsumqꝫ lupi.
¶ In tertio ♏ dec. Juxta psas ps anterior ingētis equi masculi cauda sup tergū reuoluta parsqꝫ anterior thauri cū pte canis testi adoperti: qm̄ trahentem habenas dicūt in manu eius gemini angues. Juxta idos canis furiosus siluestris ingēs setis albicātibus generaqꝫ venationū sandaletū habitantia respectu mutuo singula abinuicē diffugētia. Post grecos pect⁹ minoris arcos sinusqꝫ dracōis: tū euganescos hūer⁹ ⁊ brachiū dextrū cū septenarij brachio dextro vēter scorpiōis: laterūqꝫ nodus: postremo caput thuribuli igniferi.
¶ ♐ bicorpor medio iterceptus. Oriẗ in pmo decano vt psis visum est. Forma viri ornati nudi capite diminuti acclamātis nauē supra cuius caput coruus rostro ppe nauis ptiguo: deinde corp⁹ canis testa adopti defecti est caput ad caudaꝫ. Juxta indos cētaurus a femore sursum hō nudus: deinceps equus in manu ei⁹ arcu ⁊ spicula iam arcui iposita cū valido clamore tendēs ad locū cū rama spoliandi cā proprijs vsibus. Post grecos ceruis minoris vrse cū parte draconis clunis alcide cū pte dorsi caput etiā ac pars corpis agnos genētis humerus dextra clunis cū clune ⁊ pede sinistro: tum aculeus scorpij corpusqꝫ thuribuli. In scdo ♐ decano. Juxta psas cerarasius psens sinistra manu catus fauces obtundēs dextra capricorni cornua pmens pede dextro: fero cani resistēs in canis capite lepor: caputqꝫ leōis pariter ⁊ dimidiū corpus naute dimidiūqꝫ nauis cū dimidio delphine medioqꝫ astrocome. Juxta indos mulier camelū sedēs pilosa pānis induta cū karcan idest veste pilea iter manus eius cistella redimicula cōtinens. Post grecos pectus vrse minoris cuꝫ parte draconis ⁊ genu alcide: tum vultures duo: tum angui tenentis caput cum humero ⁊ manu sinistra parsqꝫ anguis finisqꝫ nonarci cū parte qua manus sagittam tenet atqꝫ ferro sagitte: ac pars seri australis. ¶ In tertio ♐ decano. Juxta persas canis in cuius ore manus pia casij finisqꝫ feri canis cū lepore atqꝫ cetero leonis corpore nauteqꝫ reliquo: scda medietas nauis ⁊ delphini cum cauda astroconis tum dimidiuꝫ arctos ale ⁊ vrse maioris plaustrum nauis: tum draco ⁊ serpens inuicem perplexi. Juxta indos vir aurei coloris pilea tunica atqꝫ arboris cortice amictus: in manu ei⁹ duo torques lignei ipse punicee lectice insidens. Post grecos corpus minoris vrse cū parte draconis. pars etiam oloris qui ⁊ vultur cadens: parsqꝫ caude serpentis caput sagittarij humerus cum pede anteriorum ac parte serti australis.

¶ ♑ forma rotundus imꝑfectus nature duplicis.
Oritur in ꝑmo eius decano vt ꝑsarū opinio. Se-
cūda medietas vrse maioris piter ⁊ mulier aqua-
tica quā bedas dicunt cum capite piscis ingentis:
primūq; fontis aque nociue: primūq; fere dolore
corpore suine capite canis quam perse sax vocant.
Juxta indos vir niger hirsutus atrox corpore sus
silvestris dentibus ad trabis mēsuram longis vt

spina acutis cum eo ligamina boum ⁊ iumento℞ rethibus piscari parans.
Post grecos dimidium vrse minoris parsq; draconis cum ceruice finisq; ci-
gni q ⁊ açelfage.i.tarcuta cum fine galline: ⁊ alarum parte: pars quoq; ad-
dita mēti arctophilacis pastoris atq; eius equi. ¶ In scd̄o decano ♑. Jux-
ta persas mulier quam ipsi albrahe romani ieulie dicūt lectica residens cum
qua arbor vitis medium piscis ingentis cuz medio fonte nociuo medioq;
feta dolosa: postremo dimidiū plaustrum. Juxta indos mulier nigris pan-
nis ac sindone amicta habēs de pecunia igne excocta: ferro laborata cum ea
muscule ⁊ simie. Post grecos postremum vrse minoris pars caude draco-
nis medio ꝯtigua cum parte corporis qua pectus sequctur. Tum ala galli-
ne cū collo ⁊ rostro tum telum tum corpus aquile tuz capricorni cornua cū
fine sagittarij. ¶ In tertio ♑ decano. Juxta ꝑsas cauda piscis cui postremo
fontis noxij postremoq; fere dolose ac scd̄a medietate plaustri: tuz dimidiū
rei mōstruose subhani qua mastar dicūt eq̄bilis statere sine capite qd̄ manu
defert. Juxta indos mulier visu placida oculis nigris manꝰ tenues habens
opere laborās multiplici cōficere sibi colores ornatos ex ferro. Post grecos
clunis vrse minoris cū finu draconis: tū pes galline dexter cum ala sinistra.
Delphinus etiam ⁊ brachia aquarij mediumq; capricorni cū cauda piscis.
¶ ♒ aereus aquosus. Oritur in primo eius deca-
no vt ꝑsaruz tradit doctrina abudius arabice an-
namerum id est pantha caputq; trahentis equum
cui nomē domus delos caputq; cētauri quem as-
meat dicūt: sinistra manu supra caput suum eleua-
ta. Tum iam ales capite nigro pisces ex aquis ra-
piens. Juxta indos vir forme ethiopis: essentie
aukanne: tapeto circundatus cum eo: vasa enea ad

extrahendum aurum vinum ⁊ aquam. Post grecos cauda minoris vrse
cum qua pes ⁊ manus dextera cephei. pes galline sinister finisq; ale sinistre:
caput equi primi caput aquarij cum humero dextro clunis capricorni cau-
da postremum piscis australis. In secundo ♒ decano. Juxta Persas
medium corpus trahentis equum: sinistra arcum apprehendens: dextra
suem siluestrem: quem ⁊ pede impellit: in cuius ore colubri: medium cen-
tauri cum ala mergi capite nigri simul ⁊ draco. Juxta Indos vir vultus ac
forme ethiopis. equo simul manu arcum ⁊ spiculam gestans pariter ⁊
pixides margaritis plenas gēmasq; preciosas: iacincto smaragdo atq; id

gentis. Post grecos medium vrne minoris cum coxa et cluna cephei humeroque dextro: deinde arcus secundus atque ansa vrne in manu aquarij cum clune medio que corpore piscis australis. ¶ In tertio ♒ decano. Juxta persas alitis eximia que gallina est postremumque trahentis equum cum postremo centauri ac fine auis quam alaien dicunt. Juxta indos vir niger atrox dolosus aure pilosa capite sertum ex frondibus pomis et resina gerens in pondere pecunie laborans vt loco transmutet. Post grecos coxa et humerus sinister cephei atque caput cum manu archite mentis parsque vrne cum manu dextra ac pede sinistro aquarij atque capite piscis australis.

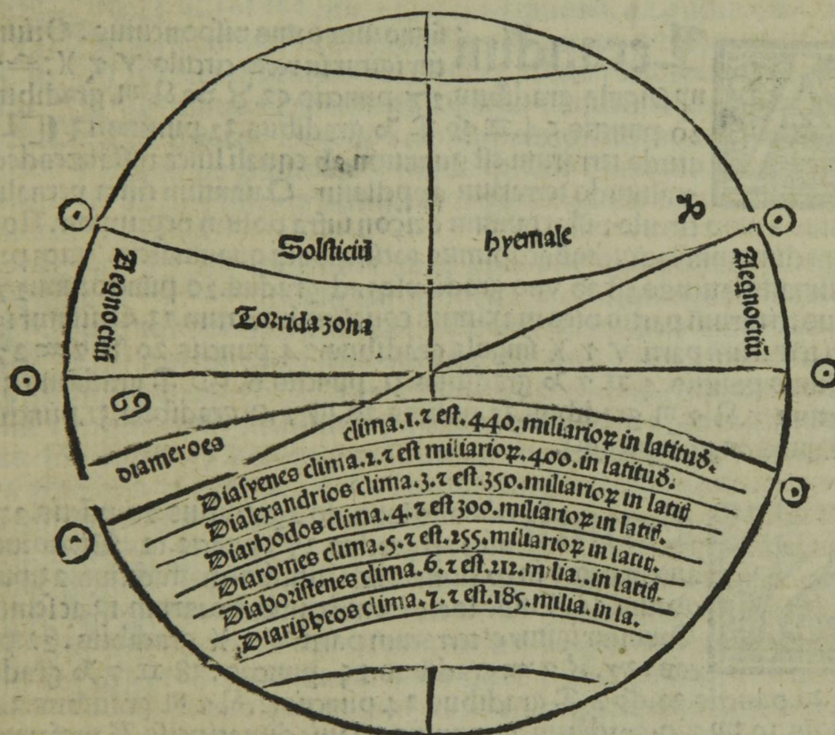
¶ ♓ signum duplex aqueum. Oritur in primo eius decano vt persarum habet auctoritas dimidiumque equum alatus: cui romanum nomen pegesus: idemque equus sedos: deinde caput ceruithauri quam persij attramur dicunt: in manibus eius gemini colubri: quod Ptholomeo visum est caput scorpionis cum geminis in ore colubris. Tum principium fondionis arabice atabaz: id est cocodrilli: quem alij amnem alij viam perustam dicunt. Juxta indos vir ornate vestitus domum tendens ignem tenaci ferrea componens manu tres pisces ante se ponendo. Post grecos postremum vrne minoris cum brachio sinistro cephei: ac venter equi secundi cum principio piscis primi et parte vrne. ¶ In secundo ♓ dec. Juxta persas medium ceruothauri in cuius manibus angues. Nam piscesi egyptio quem Ptholomeus audit medium scorpionis angui ferri: visum deinde medium cocodrilli siue amnis aut vie peruste. Juxta indos mulier vultu venusta corpore candida mari nauigans pectori puppi astricto: cum ea cognati eius et noti ipsa portum desiderans. Post grecos crus cephei cum pede: pesque ipsius solij: manus andromade: caput casiapie postremum equi secundi cum postremo piscis primi ac cauda ceti. ¶ In tertio ♓ decano. Juxta persas postremum thaurocerui agni tenentis: prout sicheus estimat scorpionis colubri feri. Tum finis cocodrilli: tum amnis aut via perusta: tum vniuersus sorbidulus: tum posteriora ante oculos eius inter manus suas residans. Juxta indos vir porrectis pedibus cum quo masculum pregnans in vtero ethiopem habens in rupe stantem vociferantem primecui pro donum et ignis. Post grecos posterius solij pectus andromade elecilem tereballem pars fili linei cum fine ceti.

Habent diuersarum nationum inuentiones celestium formarum per omnem circulum supra terre faciem orientium: quarum quedam sunt comenta que per vniuersum mundum virtus intimo nature intellectu cum longeua speculatione. Plurimum vero diuinis celestium virtutum: siue humano generi familiarium siue humane necessitati deditorum quasi fati cinijs quibusdam innotuit quod gens persica atque indica figmenta primum edidit quod indies quo ad interiorem syderum efficaciam penetrent visu facile est. Nam quas Ptholomeus et greci describunt spere considerationi vt primum ordinauit ita nunc per di-

uersos codices facile corrigit. Huiusmodi namque formas cum perse primum in orbe significationes animaduerti sunt sapientie fonte in vtramque partem deriuato: illinc indi superno ingenio arrepti altius conscendunt: hinc greci post egyptios infra in syderea regione subsistentes discreta stellarum interualla fabulis suis adaptauerunt. Quapropter harum quidem ad sydereos motus metiendos illarum ad sydereas vires accipiendas cognitio necessaria.

Frigida zona.

Frigida zona.

Quoniam deformis que per signorum decanos oriuntur expeditum est. Nunc ipsorum etiam signorum ortus per diuersas terrarum partes metiri psequēs est: quāuis enim omnia signa equalis dimensionis sint non tantum equos omni per terre connexa circuli obliquitas ortus patitur. Huius ortus igit octo sunt principales inequa-

litates videlicet recti sub linea equinoctiali ad climata septem. Zone habitabilis duo sunt circuli qui signiferum orbem inter secantes signorum ortus in equali quantitate metiuntur. Quorum alter oriçon a quo signa in superius emisperium emergũt: atq; inferius occumbunt. Alter vero meridianus qui celi terreq; cardines equali distantia signato. Signorum itaq;. 12. in recto circulo per vtrũq; transitus id quaternis eandem ortus quantitatem seruantibus. Nam per climata bina quidem eadem quantitate oriuntur. Transitus enim per meridianum oĩm idem qui recti circuli. Intersunt igitur inter hos signorum ortus per singula climata dimidie hore: quorum cum diuersi extiterint auctores nos ceteris omissis quoniam recti non sunt.

Lexandini signorum ortus disponemus. Oriuntur igitur in recto circulo ♈ ♓ ♎ ♍ singula gradibus. 27. punctis. 53. ♉ ♒ ♌ ♏ gradibus 29. punctis. 54. ♊ ♋ ♐ ♑ gradibus. 32. punctis. 13. ¶ Latitudo terrarum est quantum ab equali linea distant: eadẽq; altitudo terrarum appellatur. Quantum enim vernalis circulus a recto circulo distat tantum oriçon infra polum deprimitur. Nos autem climatum latitudinẽ accipimus totius spatij quantitatem. Itaq; primi climatis latitudo est ab vno gradu vsq; ad gradus. 20. punctorum. 27. Cuius terrarum partis dies maximus equalium horarum. 13. Oriuntur igitur ei terrarum parti ♈ ♓ singula gradibus. 24. punctis. 20. ♉ ♒. 27. gradibus punctis. 4. ♊ ♑ gradibus. 31. punctis. 6. ♋ ♐ gradibus. 33. punctis. 17. ♌ ♏ gradibus. 32. punctis. 20. ♍ ♎ gradibus. 31. punctis 20. Huic climati ♄ presidet.

Ecundi climatis latitudo a gradibus. 20. pũctis. 27. vsq; ad gradus. 27. puncta. 12. Signorum autem ortus in eo climate ad latitudinem graduum. 23. punctorum. 56. Cuius loci dies maximus horarum. 13. ac semis. Oriuntur igitur ei terrarum parti ♈ ♓ gradibus. 22. pũctis. 37. ♉ ♒ gradibus. 25. punctis. 38. ♊ ♑ gradibus. 30. punctis. 30. ♋ ♐ gradibus. 34. punctis. 2. ♌ ♏ gradibus. 34. punctis. 10. ♍ ♎ gradibus. 22. punctis. 3. Huic climati perse ♃ preferunt: romani ☉.

Ertii climatis alexandrias latitudo a gradibus. 27. pũctis. 12. vsq; ad gradus. 33. puncta. 49. Ortus signorum ad latitudinem graduum. 30. punctorum. 22. Cuius loci maximus dies horarum. 14. Oriuntur ei loco ♈ ♓ gradibus. 20. punctis. 54. ♉ ♒ gradibus. 24. punctis 12. ♊ ♑ gradibus. 29. punctis. 55. ♋ ♐ gradibus. 34. puc. 37. ♌ ♏ gradibus. 35. punctis. 36. ♍ ♎ gradibus. 34. punctis 47. Hoc clima perse ♂ assignarunt romani ☿.

Uarti climatis latitudo a gradibus.33.pūctis.49.vsq; ad gradus.38.punctis.46.Ortus signorum ad latitudinem graduum.36.punctis.6.Cuius dies maximus horarum.14.ac semis.Oriuntur illic aries ꝛ pisces gradib⁹ 19.pūctis.12.Taurus ꝛ aquarius gradibus.22.pūctis.46. Gemini ꝛ capricornus gradibus.29.punctis.17.Cancer ꝛ sagittarius gradibus.35.punctis.54.Leo ꝛ scorpio gradibus.37.punctis 3.Uirgo ꝛ libra gradibus.36.punctis.27.Hoc clima iuxta persas solis est. iuxta romanos iouis.

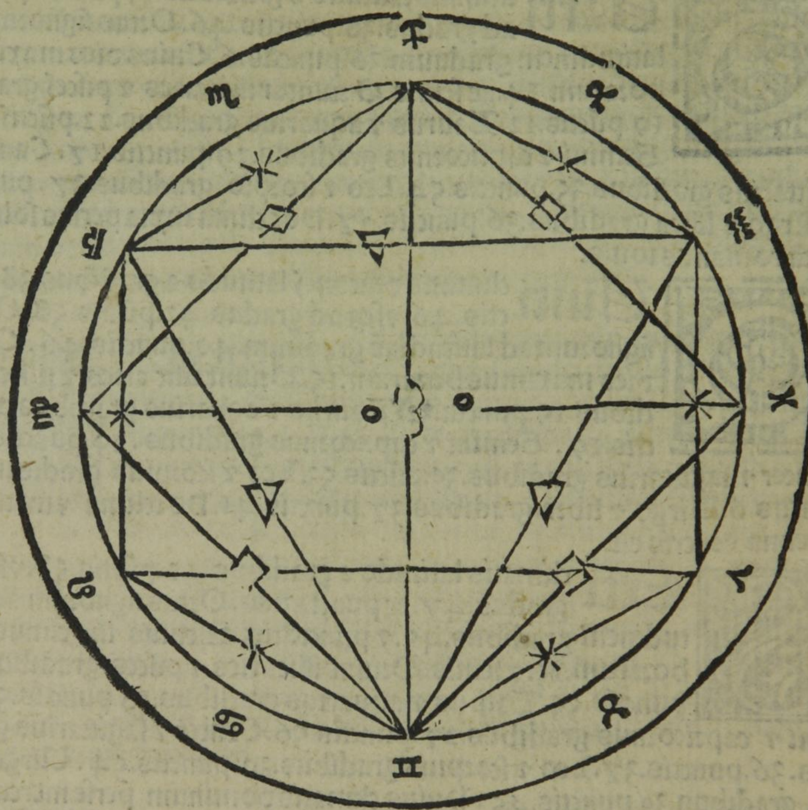
Uinti climatis draconeſ latitudo a gradibus.38.punctis.46.vsq; ad gradus.42.pūctis.58.Ortus signorum ad latitudinē graduum.40.punctis.46.Cuius dies maximus horarum.15.Oriunt̄ illic aries ꝛ pisces gradibus.15.puncta.32.Taurus ꝛ aquarius gradibus.21.pūctis.19.Gemini ꝛ capricornus gradibus.29.punctis.37. Cancer ꝛ sagittarius gradibus.35.pūctis.53.Leo ꝛ scorpius gradibus.38. punctis.6.Uirgo ꝛ libra.gradibus.37.punctis.41.Ho cclima vtrorumq; sententia veneris est.

Exti climatis latitudo a gradibus.42.pūctis.58.vsq; ad gradus.47.ac puncta duo.Ortus signorum ad latitudinem gradibus.45.ꝛ punctorum.21.cuius maximus dies horarum.15.ꝛ semis.Oriunt̄ illic aries ꝛ pisces gradibus.15. punctis.55.Taurus ꝛ aquarius gradibus.19.punctis.53.Gemini ꝛ capricornus gradibus.27.punctis.56.Cancer ꝛ sagittarius gradibus.36.punctis.37.Leo ꝛ scorpius gradibus.39.punctis.54.Uirgo ꝛ libra gradibus.39.punctis.45.Huius climatis dominum perse mercurium putant: romani vero lunam estimant.

Eptimi climatis latitudo a gradibus.47.punctis duobus vsq; ad gradus.63.Ortus autem signorum in eodem climate ad latitudinem graduum.48. punctorum.32.Cuius terrarum partis maximus horaruz dies.16.Oriuntur igitur ei terrarum parti aries ꝛ pisces gradibus.14.punctis.33.Taurus ꝛ aquarius gradib⁹.18.pūctis.41.Gemini ꝛ capricornus.gradus.27.punctis.18.Cancer ꝛ sagittari⁹ gradibus.37.punctis.15.Leo ꝛ scorpius gradibus.41.punctis.6.Uirgo ꝛ libra gradibus.41.punctis.6.Climatis huius dominum perse lunam memorant: Romani martem.

Is habitis nunc per omnem signorum circulum respectus metire conuenit. Signoruz quippe respectus vel geometrica sectione vel numerali graduum proportione adinuicem respondent. Secant autem geometrica sectione circulum corde: vel equales quidā proportionales qualis est numerorum proportio multiplex et super particularis armonicis nexibus cōgrua huiusmodi ergo consona proportionabilitate astrologi graduum respectus metiuntur. Idq; triplici moderamine. Primo quidem vt graduum numerus circuli summam innuerēt. Secundo vt graduum numerus signorum conficiat numerum totum circulum metientem. Tertio vt graduum numerus cordam arcus metiatur totū circulum metientis supra quam figura quelibet circulo contenta laterum et angulorum sit equalium ipsi circulo proportionalis. Septez sunt igitur huiusmodi signorum respectus oppositio trigoni duo. Tetragoni duo: exagoni duo. Oppositio est per diametrum circuli. Trigonus trientem circulum

refecat. Tetragonus quadrantem: exagonus sexantem. In quibus omni/
bus triplex illud moderamen inuenitur. Nam oppositionis gradus. 180.
circulum bis numerat. Item signorum numerum cõplent qui bis sumptus
12. efficit. Idemqꝫ ꝛ circulum per medium secãt vt vtrinqꝫ supra diametron
figure semicirculis contente equalium adinuicem sint ꝛ laterum ꝛ angulorũ.
Trigonalis corde arcus graduum. 120. circulo subtriptus est. Idem ꝛ si/
gnorum quatuor que ter accepta. 12. complent supra corda trigonus equi//
laterus ꝛ equi angulus circulo contentus. Tetragonici lateris portioni gra/
duum. 90. circulo quadruplus est. Eadem signorum trium quaternumera/
tum: qui in se ductum tetragonum reddit circulo cõtentum. Exagonice cor/
de arcus graduum. 60. sexies acceptus circulum metitur. Idem signorum
duum bis sexies. 12. faciunt supra cordã. Exagonus circulo contentus equi
angulus ꝛ equilaterus. Omnis igitur circulus ipse multiplex est: ipsi enim
arcus ꝛ corde inter sese partim multiplicium partim super particularium
proportionabilitatem obseruant vt. 180. se equaliter. 120. duplus. 90. tri//
plus 60. atqꝫ ad hunc modum angulis suis supra centrum: siue supra circũ/
ferentium est duplum trigonalis obtusum exagonalis acutum basium sua/
rum: que eiusdem circuli corde sunt proportionabilitatem seruantes. Mu/
sici vero dimidium ꝛ trientem maiores numeros appellant: eo ꝙ duplam
ꝛ sexquialteram proportionem reddant moderatissimas dyapason ꝛ dya/
pente consonantias. Hac igitur de causa circulus primo per medium seca//
ri debuit ꝙ nihil alteri medietati conuenit ꝙ alteri non conueniat: cuius me/
dietas tetragonum reddit. Triens exagonum qui duplicatus trigonũ cir/
culum videlicet trientem conficit ad medietatis proportionem preter hos.
Alij huiusmodi sectionum circuli rationes ex ipsa stellarum habitudine
mutuantur asserentes: ideo per diametrum sectum quoniam in oppositio/
ne solis stellarum lumen est: adeo quidem vt luna eosqꝫ ad oppositionem
lumine crescat hec plena deinde decrescat. Tetragonum autem ex eo comen
tati sunt: ꝙ stella queqꝫ quotiens a sede sua nonagenis gradibus distat mo/
tu variatur. Trigonum autem ex duabus stellis superioribus que quotiẽs
a sole circa. 120. gradus distant motu inter directum atqꝫ retrogradum mu/
tantur. Exagonum autem latus dimidium dyametros erat quantum ve/
neris domicilia a luminum domicilijs distant: his igitur de causis huius//
modi sectionibus circulum partimur: vt quocunqꝫ gradu oriente quicunqꝫ
alius in qualibet eius linea fuerit in eius sic respectu ipsi proportionabilis
vt oriente primo arietis gradu in exagone eius est primus geminorum: in
tetragono primus cancri: in trigono primus leonis: primus libre opposi//
tus: sicqꝫ in parte altera in horum oppositione. Sicqꝫ ergo hec signa mutuo
feruntur. Nam cetera aduersa dicuntur. Quoniam ergo in oppositione qui/
dem contrarietas est. Tetragonus vero dimidia oppositio hec duo in par/
tem inimicam recesserunt. Trigonus autem quia semper in eiusdem nature
signum incidit. Exagonus vero dimidij trigoni: hec duo partim amice cõ/

cesserunt. His obuiantes quidam obiciunt. Si circulus in eos numeros secatur qui ipsis numerantur cū ⁊ quincuns ⁊ occūs atq3 decuns ⁊ deinceps de eodem circulo nō secant. Quibus ita facile respondemus: quoniam nulli preter ea que diximus triplex moderamen conuenit. Quapropter ceteris repudiatis hec obtinuerunt.

¶ Capitulum quartum de signis amicis.

Ad hunc modum sectionibus circuli perductis inter eas signorum suorum habitudines quasdā perpendimus: vt sunt alia quidē amicabilia vero inimica. Tum alia directe orientia alia indirecte. Quod genus nihilominus aliquid consequi solet. Ac pluraq3 huiusmodi amica sunt que sese inuicē trigono aut exagono respiciunt. Quorum ea discretio ꝙ exagonus quidem affectione quadam fauet. Trigonus vero cū summo studio succedit. Inimica sunt que sese oppositione aut tetragono respiciunt. Atq3 hoꝛ ea differentia ꝙ tetragonus tanꝙ inuidia quada3 detrahit. Oppositio vero odio grauissimo ledit. ¶ Directe orientia dicuntur que in rectum extenta oriuntur: suntq3 a principio cancri vsq3 ad finē sagittarij. Oblique orientia dicuntur que torte recurua oriunt suntq3 recurua capricorni vsq3 ad finē geminoꝛ: vñ illa qdē plus 30. gradibꝰ ⁊ plus horis duabꝰ hec minus oriunt. His accidit ꝙ ea q̄ obliq̄ oriuntur obediunt quodāmodo proportionalibus sibi directe orientibus dūtaxat amico respectu fruantur: vt gemini libre ⁊ leoni thaurus cancro ⁊ virgini ac deinceps in hunc modum.

De signis natura congruis atq3 distantia virtute ⁊ via.

Deinde suntq3 alie que signorum cognatiōes trinario distincte. ¶ Prima quidē est equa signorum vtriūq3 a medio celi circulo quem circulū signorum dicunt distantia. Pariterq3 ortus equalitas vt alter vtriusq3 finis alterius principio mediūq3 medio equaliter oriatur qualis est arietis cognatio cum piscibus thauri cū aquario sicq3 per ordinem a punctis equoctialibus. ¶ Secunda est pars binorum virtus que per se almukaurat. Ea vero sunt quorū inter alterutrius finis alterius principio mediūq3 medio equales. Qualis est cognatio geminorum cum cancro thauri cum leone sicq3 per ordinē a punctis solstitialibus. Tertia est signorum cum eodem dño societas qualis est arietis ⁊ scorpionis tauri ⁊ libre cancri ⁊ leonis atq3 in hunc modū.

¶ De signis oppositione ⁊ exagono conuenientibus tetragono.

Ex his accidit: vt licet interdũ ortus occasione quadam opponantur quedã in exagonum incidãt que nequaq̃ sese respiciunt nec tñ hec oppositio noceat ⁊ hic exagonus prosit. Circa huiusmodi oppositionez sunt ex prima cognatione gemini capricornus cancer ⁊ sagittarius. Ex secunda aries ⁊ virgo libra ⁊ pisces. Ex tertia aries ⁊ scorpi⁹ thaurus ⁊ libra. Circa huiusmodi exagonũ sunt ex prima cognatiõe aries ⁊ pisces virgo ⁊ libra. Ex secũda gemini ⁊ cancer capricornus ⁊ sagittari⁹. Ex tertia capricornus ⁊ ♒ ♋ ⁊ ♌. ¶ Hũc ⁊ illud abiiciendum q̄ tetragonus qui in huiusmodi cognatione incidit minus noxius reperitur. In quo tetragono sunt ex prima cognatiõe thaurus ⁊ aquarius leo ⁊ scorpius. Ex secunda ♈ ⁊ ♋ ♎ ⁊ ♑. Ex tertia gemini ⁊ virgo ♐ ⁊ piscium.

De signorum annis mensibus diebus ⁊ horis.

Deinceps signorum annos menses dies horasq̃ ordinabimus. Quorũ numerus duob⁹ modis reperitur. Primo quidem vt per singulos per orientia climatum singuli anni computentur per quina puncta singuli menses atq̃ in hunc modum dies ⁊ hore. Secundo vt vnicuiq̃ signorum minores anni ⁊ menses eius dñi annumerentur. Dies aũt ⁊ hore duobus modis reperiunt. Primo quidem vt minores anni eius dñi per. 12. multiplicentur suntq̃ menses quibus duplicatis adiicietur numerus eorũdem annoruz. Tota ergo summa per. 10. diuisa quot colliguntur dies sunt si quid minus. 10. superstes fuerit parsq̃ est diei. Hi sunt ergo dies ⁊ hore eius signi. Secũdo modo vt minoribus eius stelle annis in menses solutis in primis dimidiuz auferatur. Deinde reliquo numerus eorũdem annorum detrahatur. Residuũ ergo per. 24. diuisum dies reddit. Siquidẽ minus superfuerit hore sunt his itaq̃ modis signorum anni menses dies ⁊ hore inuenti per singula signa computantur.

Aries	15	37	12	103	100	20
Taurus	8	20	100	1	16	100
Gemini	20	1	100	4	100	15
Can	25	62	12	5	5	100
Leo	19	67	12	3	24	100
Uirgo	20	50	100	103	100	15
Libra	8	20	100	101	16	100
Scorpius	15	37	12	3	100	20
Sagittarius	12	30	100	2	12	100
Capricornus	30	65	12	5	15	100
Aquarius	30	75	100	106	6	100
Pisces	12	30	100	102	12	100

De signorum ductu super diuersas terras.

Rbem terrarum geographi nostri bipartito discriminat asiam equidem ab ortu solis inter vtrūqꝫ oceanum occidentem versus vsqꝫ ad mediterraneum mare deducunt: hic europam ⁊ affricam ordientes: europam equidem inter mare mediterraneum ⁊ oceanum borealem sub occasu gaditanis insulis terminant australem sub occasu achlantis monte includunt. ¶ Asie partes generali diuisione. 15. numerantur: India: parthia: mesopothania: syri: post hec penthapolis maior: egyptus: sores: bactera: sithia minor: hircania: albania: armenia: vtraqꝫ capadotia: hibernia: postremo minor asia. Quarum speciales diuisiones: indie quidem pars orientalis ethiopia: parthie. 5. tigrie: aratusia: assiria: media: persea: mesopotamie. 3. babylonia: chaldea: arabicha. Cuius partes due nabathea ⁊ saban. Syrie tres comagena fenicea. Cuius partes due tiria ⁊ sindonia deinde palestina. Cuius partes. 4. iudea: samarea: galilea: philistina. ¶ Minoris asie. 10. bithinia vel migdonia: galacia: frigia: liccionia: karialidia vel meonia. panfilia: bisanria: cilicia: licia. ¶ Europe partes generalis diuisionis. x. scithia maior. Germania cum misia: tracia: grecia: pannnonia: histria: italia. gallia: hispania: harum subdiuisiones sithie quidem. iiij. alania: dacia: gothia: germanie due almania ⁊ theutonica: tracie. 2. norica ⁊ rethica: grecie. 4. dalmacia: epirus: illiria vel dardania anica: cuius partes due boethia ⁊ polopensis: deinde thessalia: cuiꝰ due partes pieria ⁊ archadia: deinde macedonia: achaia: lacedemonia: histrie tres partes maritinia ⁊ montona: in medio patria nostra carinthia. Italie. 4. tuscia: eruria: apulia: campania. Gallia. 3. belgica: rethia: aquitania. ¶ Affrice partes. 7. minor libia: pitacuum vel zengis: carthago: numidia: getulia: mauritania occidentalis ethiopia. Minoris libie tres partes: sirenensis: pentapolis ⁊ tripolis. Mauritanie due sinsensis ⁊ tingertina. Inter has omnes circiter diuerse alie nationes sparsim per orbem mansitat: vt sunt ieciofagi: pangisi: barbari: trogodice: schlaui: vvandali: scoti: britones: alieqꝫ id genus diuisa per medium loca vt insulas montana: palustria harenas: hisqꝫ similia habitantes: harum igitur omnium innumere alie sub diuisiones sunt suisqꝫ nationibus determinare: ac lingue sue vocabulis discrete. Omnibus enim his per diuersas linguas diuersa sunt vocabula. Quapropter ex arabicis nominibus eas latinis appellationibus aptare impossibile est nisi determinatione primum cognitas. Maxime cum nec ordine aliquo sed sparsis quibusdam comentis hic demonstrat. Nec enim vt Albumasar aut nullus alius nisi sparsim ⁊ nominatim tantum eas inter signorum dominia distribuit. Quapropter nos hic premisimus: vt ex nominibus ⁊ situs atqꝫ loca cognoscantur: ac si minus adaptare possimus studiosus quislibet ⁊ hec amplectens perdiscendi viam habeat.

¶ De signis ad motum ⁊ quietem ducentibus.

St igitur arietis de regionibus quidem persea media philistia de culturis vero prata pascua fabrice furtu pristine iquilines terme edifici quoq; lignis tecta.

¶ Thauri mauritania atq; hemedat.

Deinde montane summarum spelunce. Post hec campi paru̅ humecti atq; ager pascuus colles hortalicia nemora atq; loca boum ⁊ elephantum.

¶ Geminoruz armenia maior comedia cuz hiberia: ⁊ albania capadocia atq; ningen cum menchitia provincia ac civitatis barcha. deinde montes ⁊ deserta saltus quoq; venationum ⁊ amphiteatra.

¶ Cancri minor armedia atq; numedia comicat autem in aracusia ⁊ sithia sicq; i media atq; Albumasar ait beledenebalac: deinde lucus stagna paludes littora ripe virgulta.

Leonis parthi parsq; mesopotamie deide valles cum ripis amnibus metallorumq; loca. Tuz regia palatia atq; opida invicta coclee quoq; ⁊ saxum cum celsis ⁊ speluncis.

¶ Virginis iudea ⁊ gallilea, cum confinio eufratis atq; insula quadam persie. Deinde omnia sacra geneçea texternes cantorum numinoruz ⁊ musicorum mansiones.

¶ Libre roma cum grecia istria ⁊ italia. Indeq; usq; ad affricam ⁊ mesim: inde ⁊ barckan keremen atq; balach deinde pedes montium culti locaq; pomifera foriscena locaq; venationum asturcorum ⁊ insidiarum.

¶ Scorpionis assiria nobothea tingis deide vineta moreta hisque similia: post hec loca fetida carceres domus planctus et luctuum cum cauernis scorpionum.

¶ Sagittarij hispien omnesque agri allumus: post hec loca cliebaelhci beida et ramrania atque loca preteriti temporis plene petre bouesque loca et curruum.

¶ Capricorni ethiopia orientalis tingria cum media eius maris: mariaque duo ad indiam et ethiopiam cum orientalibus italie et grecie partibus: deinde castra cum portis atque vbi rigat portis aquam rigentibus: et lacunis aquam recipientibus cum aqua naues applicant. Tum loca canum vulpium et ferarum et serpentum: tum hospitalia peregrinorum pauperum et seruorum: postremo lares et ignitabula.

¶ Aquarij nigellorum turcorumque regio versus montes et alkufam: egyptus cum ethiopia occidentali. Deinde loca influa cum fluuijs et canalibus puteis et pelago atque salo loca altilium vinee cum cupis metretis cistis et tabernis.

¶ Piscium India et mare rubrum insule italie et grecie versus syriam cum alexandria deinde maritima lacus et stagna cum suis littoribus atque piscibus: tum angulorum habitacula cum templis pulpitis et cenobijs.

Deinde signa que inter motum et quietem distinguenda: ad motum quippe ducunt quotiens dominos suos hospitantur ♈ ♉ ♊: ad quietem vero ♋ ♌ ♍ quotiens dominis occupantur: sic ♎ ♏ ♐ ad motum reliqua ad quietem.

¶ De signis rationalibus.

Post hec ⁊ ea que ad hominum speciem ducunt. Sunt autem ♊ ♍ ♎ ♒ primaque medietas ♐. Quorum eiusmodi ordo q ♊ summatibus ♍ ⁊ ♎ cum medio ♐ mediocribus: ♒ vulgo. Est autem ⁊ aliter hominum genus inter signa discretum. primo namque gradui preest igneus trigonus: secundo aerius ⁊ deinceps per ordinem.

¶ De signorum dominijs in partitione corporis.

Nunc ipsum hominis corpus inter signorum dominia distinguendum habet de corpore hominis. ¶ ♈ caput cum facie atque oculorum acie pariter ⁊ eorum accidentia cum accidentibus aurium ⁊ oculorum. ¶ ♉ collum ⁊ guttur cum suis accidentibus: cuius sunt glandule ⁊ fistule: dorsi gibbus oculorum dolor atque polipus cum oris fetore. ¶ ♊ sunt scapuli humeri cum brachijs ⁊ lacertis ⁊ manibus eorumque occasiones. ¶ ♋ pectus pulmo ysophagus splen cum collis oculorum macule ⁊ obtalmie: ac quicquid pectora intrinsecus ledit. ¶ ♌ os stomaci superius quod nostri dicunt cor epar nerui lacerti ossa dorsum eorumque accidentia ¶ ♍ venter cum intestinis ⁊ lien vsque ad podicem eorumque incommoditates. ¶ ♎ femora ⁊ ab vmblico deinceps vsque ad clunem cum lumbis ⁊ renibus ⁊ renunculis eorumque accidentibus. ¶ ♏ clunis inguē medulla spina cum podice ⁊ vesica simul ⁊ accidentia eorum vt secessus difficultas: qualis est yleos tenasmus stranguiria tum emorroydes: calculus apostema cancer ⁊ argenia. ¶ ♐ coxe: deinde macule membrorumque superfluitas tum ⁊ ossium lesio: sectio casus in preceps ferarum ⁊ serpentum morsus aut lesio quelibet. ¶ ♑ genua cum suis neruis tum oculorum lippitudo. ¶ ♒ crura vsque ad talos: deinde venarum impedimenta ictericia quoque ad melancolie incommoditas. ¶ ♓ pedes cum suis neruis tum neruorum impedimenta podogra ⁊ tumor.

¶ De signis ad forme dignitatem ad largitatem ducentibus ad coniunctionis complementum.

Deinceps ⁊ ea distinguenda que tam animi q corporis q ⁊ extrinsecus accidentia commoda atque incommoda quedam designāt. Sunt enim que ad forme dignitatem ⁊ decorem ducunt. Quotiens autem ipsa nascentibus oriuntur: aut orientis dominum hospitantur siue ☽ vel almutem aleatale qui est dux principalis. Sunt autem ♊ ♍ ♎ ♏ ♐ ⁊ ♓ eadem quoque ad beniuolentiam mansuetudinem et amplitudinem animi ducunt. Ea vero que conferant ⁊ complent ♈ trigonus. Itaque signa consumptiua quotiens nascentibus in circulo aduerse locata pariter ⁊ infortunijs impediuntur prodigos ⁊ profusos pa-

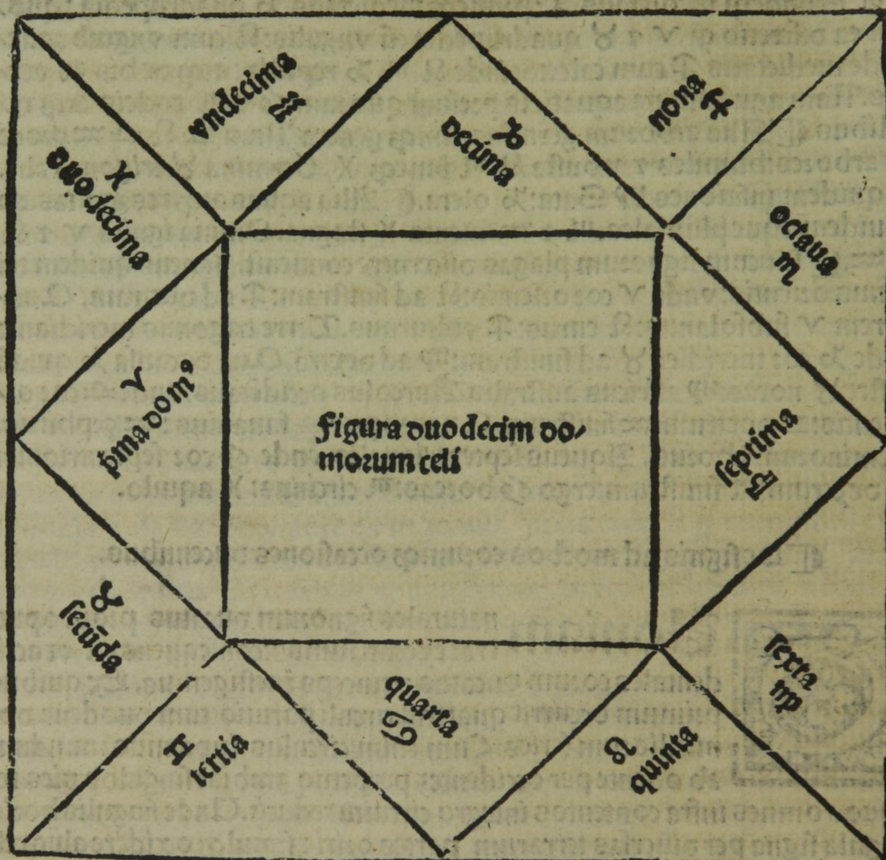
riunt: ac forsan omni fortuna et questu prohibent. Que si familiariter con
stiterint fortunatis ad vite questus impediunt: et immoderatos sumptos ca
stigant. Ea vero que abundantia ministrant que et loci commoditate et for
tunatis beantur opum abundantiam ferunt: infortunijs cum loco adverso
corrupta opes noxe causas portendunt. Nam ea que tollunt fortunam ac
cumulant corrupta. Sunt alia que gule et luxus vicia minuantur: ut ♈ ♉
♌ et ♑ et ♓. Nam ♎ et ♐ modice preter hec sunt et gradus per signa stellarum
permixtionem invenientes: que in genesia discernitur. ¶ Alia mulierum for
mam et habitum discriminant: ad forme quippe dignitatem habitumque ho
nestum ♉ ♌ ♏ et ♒. Contra ♍ ♈ ♋ ♎ ♑ bipartita medium obtinent.
¶ Alia multe prolis ut ♋ ♏ ♓ ♐ quod medietas. ♑ vero ♈ et ♎ plerunque
gemellos gerunt nonnunquam biformes sive bicolores sive bicipites aut andro
genas. Pauce vero prolis ♈ ♉ ♎ ♐ ♒ Prorsus sterilia ♊ ♌ ♍ primum
que ♉. ¶ Alia membris sectis multeque et acuminis. Sectis quidem membris
♈ ♉ ♌ ♓. Multe vero ire et acuminis ♈ ♌ ♏. ¶ Alia que vocum mo
deramina descriminant. Sunt enim alte vocis ♊ ♍ ♎. Mediocris ♈ ♉
♌ ♐. Basse ♑ ♒. Sine voce ♋ trigonus. In eis enim si ☿ corruptus exti
terit nati vocem et auditum debilitat ac mutum et surdum relinquit. ¶ Alia
ac corporis incommoditates ducunt apostemata: maculas: scabiem: et squalo
rem: simul et vocem atque auditum negantia. Sunt autem omnino quinque
♈ ♋ ♏ ♑ ♓ quotiens nascentibus aut ☽ gerunt aut partem fortune sive
partem algaib. i. omnium intrinseci. ¶ Sunt quedam per signa determina
ta loca que oculorum vitia parant. Primus inter pliades in ♉: secundus nu
becule locus in ♋: duo iter stellas ♏: quintus sagitte locus in ♑: sextus ad
spinam ♑: septimus apud ansam in sagino preter hec nonnunquam et ♌ cum
♎ visui nocivus. ¶ Locus in ♉ gradibus. 13. punctis. 36. usque ad gradus
14. puncta. 30. latitudine septentrionalia a. 3. gradibus usque ad. 15. ¶ Locus
in ♋ in gradu. 21. puncto. 8. latitudine septentrionali punctorum. 42. ¶ In
♏ alter in. 20. gradu alter in. 21. puncto. 10. latitudine septentrionali graduum
6. ¶ Locus in ♐ in gradu. 15. puncto. 20. latitudine australi graduum. 6.
punctorum. 20. ¶ Locus in ♑ in gradu. 22. latitudine septentrionali gra
duum. 39. punctorum. 15. Circa ansam in ♒ stelle quatuor gradibus. 20. pun
ctis. 10. usque ad gradus. 24. puncta. 20. Sciendum igitur hos quidem gra
dus et puncta horum locorum extitisse in diebus Albumaçar ut ipse asse
rit: idest alexandrini anno. M. 100. Hoc vero nostro tempore idest anno in
carnationis domini. 1140. trinis gradibus minus senis punctis lege itineris
sui promotos preter hec sunt et alia per signa et gradus oculorum corrupti
va que locis suis exponemus. ¶ Alia ad animi vitia trahunt: quales sunt
dolus: sunt dolianxia: nequitia: atrocitas: violentia ad ferocitatem dolos ne
quitiam ypocrisim ♌ ♐ ♑ ♓ ad anxiam ♏ ♑: intus est ♍ et ♎ medio
cria: ¶ Alia volatilium quadrupedum et reptilium genera discriminant.
Nam ♍ ♎ ♐ ♓ sunt volatilia secundi ac tertij decani de ♑. Illic enim est
aquila cum cauda galline: quorum ea discretio quod ♑ volucres: ♓ altilia: ♈

♉ ♌ secundeq; medietatis ♐: primeq; medietatis ♑ quadrupedia: quorum ea discretio quod ♈ et ♉ quadrupedia cū vngulis: ♌ cum vnguibus: secunde medietatis ♐ cum calce: deinde ♌ ♏ ♑ reptilia: atq; de his ♏ vermes. Nam aquea signa aquaticis presunt quorum ♋ et ♏ cocleis atq; reptilibus. ¶ Alia arborum germinarumq; genera. Nam ♊ ♌ ♎ ♒ proceres arbores: humiles et arbusta ♌ ♏ pumeq; ♓. Germina ♉ trigonus alit. ♉ quidem insitiones: ♍ Sata: ♑ olera. ¶ Alia aquas atq; res ignitas. ♋ siquidem aque pluuiales. ♏ et ♒ fluenta ♓ stagna. Omnia ignita ♈ et ♌ ♏ ♒. ¶ Ducum signorum plagas discernere conuenit. Igneus quidem trigonus orientis: vnde ♈ cor orientis: ♌ ad sinistram: ♐ ad dextram. Quaobrem ♈ subsolanus: ♌ eurus: ♐ vulturnus. Terre trigonus meridianus: vnde ♑ cor meridiei: ♉ ad sinistram: ♍ ad dextrā. Qua decausa ♑ quidē austri ♉ notus: ♍ affricus australis. Aureolus occidētalis: vnde ♎ cor occidentis: ♊ dextrum: ♒ sinistrum. Quapropter ♎ fauanius: ♒ zephirus. Geminorum chorus. Aqueus septentrionalis: vnde ♋ cor septentrionis: ♓ dextrum: ♏ sinistrum: ergo ♋ boreas: ♏ circinus: ♓ aquilo.

¶ De signis ad morbos eorumq; occasiones ducentibus.

Uoniam naturales signorum ducatus prout opus erat executi sumus: consequens est vt accidentales eorum ducatus deinceps iuestigemus. Ex quibus primum occurrit quaterni circuli partitio: tum duodena domiciliorum series. Cum enim circulus supremus mundum ab oriente per occidentez perpetuo ambiat singulos dies reliquos omnes infra contentos integro circuitu reducit. Unde singulis horis singula signa per diuersas terrarum partes oriri: simulq; occidere aliis celi aliis terre cardinem figere necesse est. Inter que circuli quadrantes designantur singuli trinis interstitiis domicilia nuncupatis subdiuisi: vt annus quadripartitus ipsaq; signa .12. erant. Sunt itaq; duo a cardine terre quadrantes vsq; ad .10. masculi accedentes orientales: dextri duo reliqui femīne recedentes sinistri occidentales: nonnullis visum superterraneum emisperiū dextrum esse: subterraneum sinistrum: sicq; eosdem quadrātes per quatuor mūdi partes ordinant. De his quadrantibus prime partes dicuntur cardines: secunde succedentes: tertie remote: propterea quod prime rem firmant: secunde promittunt: tertie negant. Quorum nomina numeralia per ordinem sumpta. Primum est oriens: quod sequitur secundum: deinde tertium: sicq; per ordinez vsq; ad .12. Singula secundo loco a propriis effectibus cognominata.

Reest igitur oriens vite corpi animo omniūq; rerū origini ꝛ motui. Secūdum est domiciliū substantie ad questus lucra possessiones mutua dādi ꝛ accipiēdi officia ducēs. ¶ Tertiū ad fratres ꝛ sorores: ppinquos ꝛ cognatos spectat ɔsilij legum iudicij ɔtrouersiarum ꝛ disputationum. vie quoq; mādatoꝝ ꝛ nunciorum somnioꝝ ꝛ motuum particeps. ¶ Quarti sunt ptes parentes genus radix aquositas capi ager ciuitates castra edificia: res quoq; occulte ꝛ abscondite loca subterranea thesauri reꝝ finis. i. mortis mortuiq; reliqaruꝫ ac serpētum: ꝛ eorum que ingestione dicunt: triplicisq; aministrationis pticeps: vt sunt effossio cōbustio expoliatio: ceteraq; id genus. ¶ Quintuꝫ domiciliū prolis cui⁹ sunt preterea pcliene dona voluptates ꝛ delitie atq; fructus honores amicitie ꝛ spei particeps. ¶ Sexti sunt egritudines corūq; occasiōes status ꝛ habitudines serui ancille neqtia iniustitia ipmq; motus localis pticeps. ¶ Septimi sunt mulieres spōsalitia paranimphi atq; ɔtrouersie pticipatiōes oppo

sitiones respectus atq₃ omne quod queritur vt fures fugitiui resq₃ perdite
locus ⁊ ꝑsona quo iter istruitur. ⸿ Octauū mortis mortem venena morti-
fera metus omneq₃ ꝑditu₃ ⁊ irrecuperabile hereditates quoq₃ ocia pigritiā
desidiam fraudulētiam inertiam vecordiā desperationē atq₃ iracūdia₃ desi
gnans. ⸿ None sunt lōge vie exilia deinde honestas iustitia veritas tempe
rantia prudētia obseruātia religio leges tēpla ceremonie ꝓphilosophia theo
logia ceterq₃ sciētie diuinationes scripture inuicia visiōes atq₃ res necesse.
⸿ Decimi sunt dignitates regna ꝓncipatus dn̄ia ptātes iudices eloquentia
voces artificia opa matres ꝯuentus cu₃ regibus. ⸿ Undecimi fortune spes
amicitia gratia facultates ⁊ aminicula regūq₃ clientela ⁊ reditus. ⸿ Duo-
decimi sunt inimici labor meror angustia pene iuidia detractio fraus dolus
ypocrisis carceres captiui casus degradatio ignominia ꝑditio: postremo iu
menta ⁊ bestie. Hec igit̄ noia hasq₃ ꝓprietates domiciliorꝫ artis scriptores
ex stellarum circulorꝫ ordine natura ⁊ ꝓprietatibus recte mutuari vidētur.
⸿ Recte siqdem orienti rerum origo ⁊ vita comendat̄: ꝓpterea ꝙ e tenebris
in lucem prodiens. ⸿ Primum oium ♄ assimilat̄ ꝙ sūmus oium similiter
tanq̄ in lucem incipiēs vite nostre desup audientis primos cōceptus incipis
totius vite spacium expectās. Ut enim ea que gignūtur de abscōdito erum-
punt: sic oriens de inferiorꝫ in supius emisperiu₃ emergit. ⸿ ♃ in ordine se-
cundus cuius vt gemine fortune qm̄ sunt opes viteq₃ sustētatio: quorꝫ neces
sitas genituram ꝓximo seqtur loco: secūdum post oriens substātie domici-
lium ꝯstitutu₃ est. ⸿ ♂ aūt tertius prout ♄ cognatione fratrū ⁊ cognatorꝫ
ducatus obtinuerat iuxta ordinē ⁊ tertium vt eisdem pfectum erat fratrum
domiciliū extitit. ⸿ ☉ vero cum mēstruo coitu in ☽ more masculi in femi-
nam agens actum generationū causa existat patris vicē gerit. Qm̄ ergo ab
oriente quartū ordinis lege eosdē ducatus exigebat domus parētu₃ dcā est.
⸿ ♀ autem in parte fortune post ♃ proxima cūq₃ post vite necessaria que
♃ sunt proxima in mundo hominis fortuna sit voluptas coitus proles ⁊
gaudia huiuscemodi ducatus rerum obtinuerit: igit̄ ⁊ quātum eiusde₃ du-
catus esse ordo exigebat: ex qbus qm̄ proles excellētius est seu ꝙ ceterorum
cōuentu editur domiciliū appellatum est. ⸿ Sextus ☿ qm̄ vt angustioris
circuli ac ☉ ꝓpinquior sepius retrogradat̄ crebrius aduritur egritudinum
imbecillitatis: idq₃ genus incōmoditatum ducatus sortit̄: vt crebro itu ⁊ re
ditu laboris etiam ⁊ seruitutis officium gerat. Eodem igit̄ vt ordo cogebat
⁊ sextum spectās egritudinis quod grauius erat nomē obtinuit. ⸿ Septi-
ma est ☽ cum in coniunctione ex ☉ more femine cōcipiens: in oppositione
tanq̄ maturos partus edat vxor ⁊ oppositionis: idq₃ genus ducatum ex-
cepit que cū ⁊ septimo series iniungeret vxoris nomine appellatur. ⸿ Item
iterato ordine ad ♄ reditu facto quoniam natura eius mortifera quā mors
dolor angustie sequunt̄. Octauum autem in occasum tendens in idem offi-
ciū. Ordo cogebat iure mortis nomē vēdicauit. ⸿ Ad cū gemine sint oino
fortune altera sc₃ presentis altera consequentis multaq₃ satior illa ♃ etiam
q̄ ♀ fortuna maior. ♀ quidem huius seculi illius ♃ beatitudine₃ designa

re debuit: que quoniam longinque vite est nec nisi lege prudētia iustitia fortitudine temperantia ac celestium speculatione consequenda vt ♃ horum omnium. sic ⁊ nonum ducatus obtinuit vnde iure vocabulū duxit. ❡ Decimum regnis dicatum est ad ♂ redeundo cuius sunt vires militie potētia seueritas bella cum nece. ❡ Undecimum fortune ad summam mūdi fortunam rediens. ❡ Duodecimum inimicorum quoniam ab oriente remotuz quidem oriens firmat inficiatur ꝙ que ♀ fortunam animi passiones conse qui solent ☿ rediens ad oriēs q quoniaz vt orientis est genitura vita ⁊ metus: sic ☿ ⁊ anima rationalis est a prima varij discursus. ☿ in oriente gaudet nihil sui extra se querens. ☽ in tertio quoꝝ tertia via ☽ viatores. ♀ in quinto vt vtrūqꝫ ♀ gaudet delicijs. ♂ in sexto vt ambo passiones malūt. ☉ in nono vt virtus que est veritas ⁊ diuinitatis cōtemplatio. ♃ in vndecimo vt ambo fortunam gerunt. ♄ in duodecimo quorum extremi laboresqꝫ pene.

Quaterna est alia circuli quadrantium designatione quadaz diuina. Orientalis eque quadrās vt e tenebris in lucem prodit animatus incorporeus est. Secundus cuius itinera sunt ⁊ mors inanimatus icorporeus. Tertius vt e luce in tenebras discedit corporeus inanimat⁹. Quartus secundo oppositus animatus corporeus.

Et ⁊ alie signorum nature quedam permixtio. Signorum enim series quatuor elementorum naturas partiatur aqueū igneum aereum terreumue: solum oriens naturam nati singulariter videt sed cōmunio pluriuz conficiat. Et cū ♈ igneum nati fuerit oriens ♎ aereum oppositum. ♑ terreum ♋ aquaticum quatuor cardines obtinentia: nature complexiones conficiunt.

Et ⁊ color per circuli quadrantis discretio. Nam inter oriēs ac terre cardinem color rubeus: hinc ad septimum niger: ide ad decimum viridis: quartus est albus. ❡ Preterea ⁊ inter ipsa domicilia colorum quedam est varietas. Est eniz oriēs ipsuz coloris subalbidi quem griseuz dicunt. Semina extrinsecus viridis: tertium ⁊ vndecimum glauci: cardines rubei: quintum ⁊ nonum albi: sextum ⁊ octauum nigri: septimum obscuri.

Et ⁊ quantitatum per circuli quadrantis dimensio. Naz ab oriente vsqꝫ ad oppositū breuitatis a septem vsqꝫ ad oriens longitudinis mensura sumitur. Preterea duo quadrātes ab imo per oriens vsqꝫ ad summum ascendentes ⁊ augmentantes duo reliqui contra.

Nunc exponendum videtur vt quaternarij numero ꝙ plurimuz rerum partitiones nature seriem sequunt. Quatuor sunt modi plage ventorum acies: anni tempora signorum circuliqꝫ partes omnes complexiōes etates dici noctisqꝫ quadrātes.

E quibus prima oriens ſubſolanus cuꝫ vtroqꝫ ſocio. Uer ab oriente ad ♋ ab oriente ad ſummum ſignis adoleſcentia primus diei noctiſqꝫ quadrãs. Secunda meridies auſter cum geminis complicibus. Eſtas a ♋ ad ♎ a ſummo ad occidens colera iuuentus: ſecundus vtriuſqꝫ quadrans. Tertia occidens fauonius cum ſocijs. Autumnus a ♎ ad ♑ a ſeptimo ad quartum melancolia vtrunqꝫ ſtatus: tertius vtriuſqꝫ quadrans. Quarta ſeptentrio boreas cuꝫ fratribus hyems a ♑ ad ♈. A quarto ad oriens regina ſenium: quartus die noctiſqꝫ quadrans.

¶ De quadrantibus diei ꝛ horarum.

Emum celeſtis conuerſationis quadrantium ꝛ horarum exponenda. Due ſunt enim mundane lucis conuerſiones nocturna atqꝫ diurna quarum altera ps alterius. Eſt autem ꝛ totius accidẽtia partibus accidere. Ut ergo quadripartitus eſt annus ſic ꝛ diem ſic ꝛ nocteꝫ totius mutatione quaterna mundi natura diſcriminant. Singulas autem anni partitiones trina interualla ſubdiſtinguunt principium mediũ finis: que quater ſumpta duodecim anni menſes conficiunt. Sic igitur diei noctiſqꝫ quadrantium terna ſpacia duodecim horas diei totidemqꝫ noctis horas complent: fiuntqꝫ ſimul omnes vigintiquatuor: itaqꝫ tam diei q̃ noctis: vt ver aereus nature ſanguinee: ſecundus eſtiue nature: tertius autumnalis: quartus frigidus ꝛ humidus.

Eſtat vt dierum atqꝫ horarum dominos ordinem⁹. Ut enim anni tempora quadrantium circuli temporũqꝫ duodene ſubdiuiſiones duodecim circuli partium erant: ſic dies eorũqꝫ ſubdiuiſe partes quas horas dominis ſtellarum dominũ eſſe conueniebant. Unde vt ſeptẽ erant ſtelle circulum percurrentes. ſic anni dierum numerus per earum ordinem reuertens per ſeptimanas diuiſus eſt. In gemino ergo ſtellarum atqꝫ dierum ordine vt inter dies ab eo rectiſſime exordium ſumitur: quem primum naſcentis ſeculi diem indorum ꝛ perſarum memor antiquitas docet: ſic inter ſtellas ab ea cuius auctoritati diei minus iniunctum erat rectiſſime exordium ſumptum videtur. Sic ergo ſeptem diebus ebdomade inter ſeptem ſtellas diſtributis quęqꝫ ſui diei prime hore ſingulariter dominatur ceteris perſequentium numerum imparticipant aſſumẽtes partes quotiens ad prime dominum reditur ordine: vt prima feria quam vulgus dominicum vocant diem: primaqꝫ eius hora ſingulariter ☉ eſt: ſecunda ꝯmunior ♀: tertia ☿: q̃rta ☽: q̃nta ♄. ſexta ♃: ſeptima ♂: octaua ☉ ſicqꝫ deinceps vt tranſnumeratis. 12. horis ſequentem diem ☽: tertiũ ♂ accipiat: atqꝫ in hac prima diei hora ad ortum ☉ incepta noctis ad occaſum. Quod romani intelligentes ſingulos dies a dominis cognominauerunt: que nomina latina lingua perpaucis cõmutatis hodie vſqꝫ ſeruat.

¶ Incipit liber septimus

Eptimi libri capitula nouē. ¶ Primum de proprietatibus stellarum et habitu substantiali. ¶ Secundū de affectione earum a ☉. ¶ Tertium demonstratus earum per quadrantes circuli ac domicilia pariter et quantitate corporū stellarium. ¶ Quartum de constellationibus ac cōstructionibus qualitatum stellariū simul quod quam fortior quod debilior. ¶ Quintum de respectuū stellarum applicatione et separatione ceterisque id genus habitudinibus. ¶ Sextum de fortuna stellarum fortitudine et debilitate atque infortunio cum et corruptionibus ☽. ¶ Septimū in extrahendis stellarū radijs iuxta ptholomeum. ¶ Octauū de annis firdariech stellarum simul et damnis earum maioribus medijs et minoribus. ¶ Nonū de naturis stellarum septem et proprietatibus ducatuū per vniuersa rerum genera.

¶ De proprietatibus stellarum et habitu substantiali.

Uemadmodum inter initia sexti libri dispositum est cū ea particio vniuersales signorum ducatus cōtineat: huius voluminis series vniuersos stellarum ducatus ordine prosequetur. Cum enim in predictis nature stellarum ac substantialium quantitatum differentie exposite sint: cōsequens erat diuersas earū habitudines ad diuersos rerum habitus et accidentia ducētes inuestigari. Suntque itaque diuerse sue cuiusque proprie ac substātiales habitudines ad ascensus in circulis suis vel descensus vel medium inter vtrūque cum motus ac luminis augmentum siue detrimentū aut medium inter vtrūque: tum septētrionalis tum australis ascensus siue descensus. Deinde incrementū numero incrementum cōputo siue detrimentū aut mediū inter vtrūque. Tum latitudinis quātitas tum nulla postremo quālibet vicissitudo inter diē et noctem sibaizen aut extra. ¶ Ascensus stellarum in circulo centri est inter stellā et absidem eius circuli minus .90. gradibus idque et cursus et decrementū altissima atque tardissima in puncto absidis cōtra vero in oppositis nam mediū in medio. Quare circa gradus nonagenos inter eadē ad eundem modū et luminis quantitatem inter augmentū et decrementū intuentis visum metitur singulas inter circulorum sublimationes et depressiones perpendens his accedit quantū et retrogradationis circuli per quadrātes suos inter huiusmodi motus adiciunt excepto quod non omnibus idem est motus. Nā superiorum stellarum lumen admodum lune quantum a sole recedūt augmentant quantū accedunt diminuunt. Incrementum siue decrementū numero viget. Inter duos ordines numerus ad rectitudines stellarum perpendit quorum primus a .10. vsque ad gradus .180. crescit. Secū

dus a gradibus 180. vsq ad. 360. decrescit. Incremento cōputo q̄ diu recti tudo medio stelle addit̄ decrementū q̄ diu detrahitur Ideq in operis fine medio vero q̄ diu nec addit quicq̄ nec detrahit q̄ cum supioribus stellis ac aduersū pariter in viā solis fiunt. Erunt quidē aut in eodē puncto cum sole aut in opposito. Inferioribus autē quotiens recto solis loco de medio vir usq dempto aut. 100. aut. 180. gradus relinqui ꝯtingit siue rectitudine pari ter in eodē cum sole puncto reperiunt. Motus aūt augmentū inferioribus qdem stellis q̄ diu plus medijs suis incedunt decrementū q̄ diu minus me dium est equaliter. Inferioribus aūt q̄ diu plus sole currant augmētum est q̄ diu minus decrementū: medium inter tum equaliter. ¶ Sciendū vero quotiēs stella. s biegzigit pesarum aut indorꝫ collocati in primo aut quar to sui circuli quadrante reperiuntur tarde dicunt. In tertio aūt ꝛ secundo ce leres quorum plus si alcdaget mecea scōm si alcdaget albana tractatur que in translatione zigil alchuarchim sufficienter exposuimus. Septētrionales sunt stelle a sui quecq draconis capite vsq ad caudam a cauda vsq ad ca put australes. Quarum maxima latitudo medio inter caput ꝛ caudā. Ad ipsum vero caput ꝛ caudam nulla ha m stellarum. i. vicissitudo Aubailet est vt stelle mascule die superius nocte inferius hemisperiū obtinentes pari ter ꝛ signa mascula possideant. Femine cōtra preter martem quem nox tem perat. Est enim ꝛ hoc quoddā virtutis earum adminiculum.

De affectione eorum a sole.

Einde sunt q̄dā affectiōes stellarꝫ ex sole accidētes singulis iuxta q accedūt ad solē ꝛ recedunt. Vn̄ est q supiores stelle a cōiūctiōe solis vsq ad oppositio nē dextre dicunt. Inde adiunctionē sinistre. Inferiores vero a cōiunctione solis retrograde vsq ad primā stationem hinc ad coniunctionem directe dextre tamen ad alterā sinistre. Lu na vero a coniunctione vsq ad oppositionē dextra inde ad coniunctionem sinistra. Sunt itaq superiorꝫ stellarū affectiones huiusmodi. 16. Prima est coniunctio cum sole quam zami dicunt in eodem puncto atq altrinsecus in fra puncta. 16. quoniā quantitates circuli solaris punctorū quidem ad mi nus 32. ad maius. 33. quez infra terminum: qꝛ stella in corde solis dicitur ea coniunctio fortunata est hunc terminum excedens ad secundam affectionē migrat que est adustio. In saturno q ioue vsq ad decimum perueniens his gradibus a sole elongatus tertia passio suscipit que est sub radijs tantum: vnde iam liberari incipiunt ꝛ vigorem recuperare: hic enim iam maiorum eis annorum potentia redit ꝛ maioris duxturie q in genezie tractatu expla nauimus peruenit autem hec in Saturno quidem ꝛ Ioue vsq ad. 15. a sole gradus. In marte vsq ad. 18. a quibus terminis in quartā transeuntes de inceps orientales sunt ꝛ fortes. Que quamdiu infra tres primas affectio-

nes morantur: persica lingua kenezduria nuncupantur. Ab his itaq; termi-
nis quãquã he stelle orientales sunt: non tamen videmus eas statim appa-
rere. Nonnunq̃ enim vel ante per quedam climata plerũq; vero longe post
diuersas terrarum partes apparent. Sed hinc dicimus eas oriẽtales esse vt
exutis iam solaris corporis viribus sole precedente relictas: ab his igitur vt
prediximus terminis in quarta iam affectione cor ꝛ anima orientis dicũtur
apparentes libere ꝛ fortes: idq; vsq; ad.60.a sole gradus quotta est exago-
ni quantitas. Ab hinc vero in quintam migrantes orientales debiles dicũ-
tur vsq; ad.90.a sole gradus: quotta est tetragoni quantitas his peragratis
non iam orientales dicuntur. Deinceps etenim exquo sol oritur he in qua-
drantem occidentalem decedunt que sexta affectio est post orientalitatem di-
cta vsq; ad primam stationem pueniẽs que quota fuerit tota est.7.affectio.
Unde ad oppositionem.8. Nona est oppositio persica lingua keuercum ka-
bala: aqua ad secundam stationem.10.que.11.est.12.est directio. Secundus
tetragonus.13.que ad occidentem declinans dicitur. Exquo namq; sol occi-
dit he a medio celi occidentem versus decedunt. Secundus exagonus.14.
inde.15.qua primum saturnus quidẽ ꝛ iupiter a sole gradibus.22.accedũt
Mars vero.18.sub radijs tantum meliori tantum a.7.que in gradibus oc-
cidentis dicitur vsq; ad.15.a sole gradus perueniens: vnde.16. sub radijs
tantum meliori iam fortuna destituta: iam enim vix minores annos tribuit
ꝛ duxturiam. In saturno quidem ꝛ ioue vsq; ad.6.a sole gradus. In mar-
te vero ad.10. Postrema est adustio vsq; ad coniunctionem que due persi-
ca lingua keriurci tagib nuncupantur. ¶ Inferioribus.16. Prima est ʒami-
ni quantitatis predicte: deinde vsq; ad.7.a sole gradus. Secunda orientem
versus a sole retrogradando: que adustio est nisi latitudo intercedat. Vene-
ri siquidem nonnunq̃ preter alias accidit: vt ex eodem cum sole gradu vi-
deatur: latitudine faciente: que tota quidem graduum.8.punctorum.56.iu-
xta q̃ Ptholomeo visum est. Sic itaq; nequaquam adusta dici potest ve-
nus immo apparẽs: dum a sole plus.7.gradibus distet licet longitudine q̃
in eodem sunt gradu. Tertia vero est sub radijs tantuʒ a.7.gradibus vsq;
ad.12.a sole qua iam vigorem recuperantes: ꝛ maiorum annorum sunt ꝛ
maioris duxturie: hinc orientales in quarta vsq; ad secundam stationẽ: que
quinta est. Sexta est discretio vsque ad.21.a sole gradus octaua est adustio
vsq; coniunctionem que nona est. Decima est adustio occidentalis vsq; ad
gradus.7. Undecima sub radijs tantum vsq; ad gradus a sole.15. Duode-
cima est directio. Decimatertia prima statio. Decimaquarta retrogradatio
vsq; ad.15.a sole gradus. Decimaquinta sub radijs tantuʒ vt ante. Decima
sexta adustio vsq; ad primam. ¶ Has itaq; stellas a cõiunctione solis oriẽ-
talis retrogradat. Post retrogradationem vere vsq; ad.12. a sole gradus.
Inde vsq; vltra solem.15.gradibus. Inde ad coniunctionem. ¶ Luna quo-
q;.16.a sole mutuatur affectiones. Prima est ʒamini altrinsecus infra.16.
puncta cum sole. Secunda adustio vsq; ad gradus.6.infra quem terminuʒ
nullatenus videri potest. Transacto vero statim nonnunq̃ in recto circulo.

Tertia sub radijs tātum vsq; ad gradus.12. In quarta vsq; ad robedan q̄ est ad gradus a sole.45. In quinta vsq; ad primum tetragonum. In sexta vsq; amphiarton q̄ est ad gradus a sole centumtrigintaquinq;. Hinc vsq; prope ad oppositionem.12.gradibus.7. Unde.8. vsq; ad oppositionem. Nona est oppositio. Decima ab oppositione vsq; ad gradus.12. hinc.11. vsq; ad secundū luminis quadrātē: vnde duodecima vsq; ad secundum tetragonum: a quo.13. vsq; ad secundum luminis quadrantem vsq; inde ad 12.a sole gradus.14. vnde.15.sub radijs tantum vsq; ad.6.gradus postrema est adustio vsq; ad primam. Harum igitur affectionum diuersi sunt ducatus quos in locis suis exequemur.

¶ Demonstratus eorum ex quadrantibus circuli ac domicilia pariter ꝛ quantitate.

Nunc etiam quid ex quadrantibus circuli stellis accidat exponi conuenit. Quod quadripartituȝ reperitur locus in cardine locus in ascendente locus in remoto locus in aduerso. Omnis aūt stella in quocunq; fuerit circuli loco certa altrinsecus quātitate corporis sui virtutem pretendit. Est itaq; solaris corporis virtus inter vtrāq; partem ante ꝛ retro quindenorum graduum: lunaris duodenoruȝ: saturni ꝛ iouialis nouenorum. Martis corpus inter vtranq; partem octenis gradibus veneris ꝛ mercurij altrinsecus.7.ꝛ cetera.

¶ De constellationibus ac constructionibus qualitatum stellarum.

Conuentus stellarum quas constellationes dicunt pluribus ac diuersis modis fiunt. Cōueniunt enim planete tum bini tū plures nunc corpore nunc radijs atcum in eisdem signis tum in eisdem signorum partibus. Eorūdem nunc singuli plures fixarū etiam quibusq; iunguntur: iungunt etiam capitibus ꝛ caudis draconum tā suorum q̄ alienorum iunguntur etiam partibus per circulum. Coniunctionis quidem terminus infra gradus.15.firmioris ducatus infra virtutē stellarum corporum graduū numeros vtralibet parte. Cum enim conuenientium altera infra virtutē alterius corporis extiterit nec illa in huius minus firmum vt saturnus cum luna in vno signo infra gradus.12. nec dum infra 9. Cū igitur vtraq; intra alterius corporis virtutem si pariter in eodē nunc termino fuerint ducatus oratio firmius quanto conueniunt firmior quāto separantur debilior quousq; de eodem signo exeant. Nam si in diuersis signis vltra eosdē terminos consistant: nō tantum coniuncte dicunt propter signorum diuersitatē: sed altera infra alterius virtutē tenue coniunctim ducatus signa. Fixis aūt signis nulla per se corporum est virtus nisi quāta planetarum est eis conuenientiū alteram alterius naturaȝ ac propriam cuiusq; virtutem inficere ꝛ corrūpere: vt coniunctis tertius quidam affectus extraneus perducat. Idq; copiosa similitudine approbant queadmodum limpha vino permixta: vt ipsum infrigidet naturā eius inficiens corrūpit sicq; con

uerso multaq3 his similia. Nos aūt q licet id q ita sit: vt vtrūq3 alterius at-
temperet: non tamen suam cuiusq3 naturam prorsus interire vini calorem:
aqueue humorem: licet nō integrum nec adeo calidum sicq3 in ceteris confe
ctionibus. ¶ Est ⁊ aliud q hec inferiora corpa liquida permixtione quidē
vbi alterū alteri inseritur sese nimirum inuicem inficiunt ⁊ corrumpunt. Ce
lestia vero corpora cum iungunt: q2 longe abinficem distant nequaq̄ se ita
corrumpunt: sed in natura sua ac virtute propria virtutes suas vicino coici-
unt se inuicem miscent. vnde motu cōmuni ac permixtione tertium quēdā
affectum vtriusq3 nature cognatum gigni necesse est. signi natura lociq3 cir-
cularis affectione pariter ⁊ stellarum affectu cooperante quos effectus anti
quitas per diuersos tractatus exequitur. ¶ Sunt itaq3 stellis coeūtibus ge
mine habitudines prima qualitatū permixtio: secunda alterius supra alte-
ram potentiā. Qualitates sunt calor frigor humor siccitas. Qualitatū per
mixtio quinq3 partita. Prima in proprietate nature. Secunda in ascensu: ⁊
descensu per circulū ex centro. Tertia in natura loci. Quarta in affectione ex
sole. Quinta in accidenti ex quadrātibus circuli que in quarto libro expo-
suimus. ¶ Alterius aūt super alteram potentia triplex que nāq3 absidi sue
propior qui septentrionalis ascendēs. Cuiq3 septentrionalis latitudo maior
ipsa obtinet atq3 hic in coniunctione stellarū tm̄ speculari conuenit. Cetera
nāq3 q̄ absidū q̄ digressionū circulis carēt. Uisum ergo est eis q ratiōabili
speculatione celestiū effectus indagantur. Saturni quidem ⁊ martis cōuen
tus qualitates eorum contrarie cocuntes temperiem conficiunt vtriq3 siqui
dem gemine qualitates quarum altera imobilis altera facile mutabilis: vt
Saturnus frigidus siccus interdū tamen frigidus humidus: mars calidus
sicus interdum calidus humidus: vt in quarto libro expositum est. Si ergo
conuentus eorū in signo igneo fuerit calor martis exuperat interreo frigus
Saturni vtrunq3 siccitas valida. In aqueis ⁊ aereis siccitatem humor exu
perat alteraq3 martis calor alteraq3 saturni frigus moderatur. ¶ Ad eun-
dem modum affectiones eorum a sole ordinantur. Nāq3 exquo a sole sepa
rantur vsq3 ad primā stationem aeream nullam contrahunt vim vsq3 ad
oppositionem solis igneam: vnde vsq3 ad stationem terream. Aqua vsq3
ad solem aqueam hunc ordinem ⁊ quadrantes circuli quantum in ipsis est
mutantur. Quotiens igitur ita iunguntur vbi vtraq3 qualitas temperetur
cōiunctionis ducatus ad finem beatū spectat. Cum vero vt altera tantum
minus. ¶ Triplex est igit vtriusq3 qualitatis permixtio. Pimo vt fit mars
calidus humidus Saturnus frigidus siccus. Secundo vt mars calidus sic
cus Saturnus frigidus humidus. Tertio vt mars calidus humidus Sa-
turnus frigidus humidus. Cuiuslibet igitur harum trium speciei cōmixtio
fortunata: licet enim ⁊ ambo fuerint humidi humor tamen martis calor est
q̄ Saturni frigus temperat: simplex autē alterius tantum vt mars calidus
siccus: saturnus frigidus siccus q cum accidit intemperata siccitas alterius
calorem alterius frigus imoderate exasperat vt par temperata coniunctio
minus etiam fortunata fit. Omnem inde huius coniunctionis fortunā siue

in exordijs negociorum seu genezia aut annalibus noxia eorum natura cō-
taminat: vt nec sine labore ꝛ pena multaqꝫ corporis difficultate crebris: ꝛ
grauibus animi passionibus seruare queat ꝛ de cetero plerūqꝫ grauior pe-
na cōsequat. Oportet aūt ꝛ in hoc ꝛ in omni cōuentu vt ducatus certior fi-
at prepotentem qua ratione dictum est dinoscere inter omnes vere hos qui
apud solem fit conuentus singulari quodā priuilegio exceptus est. Om-
nem etenim stellam sibi coniunctā preter zami adurens ꝛ corrumpit ꝛ debi-
litat. Ac stelle quas plurimum adustio ledit sunt luna venus. vt enim ex fri-
gido humore teneram ꝯtraxere naturam sicco solis feruore nature sue pror-
sus inimico citius vel grauius leduntur: leuius autez saturnus ꝛ iupiter: le-
uissime vero mars ꝛ mercurius dū directus sit qui fere solaris nature sunt:
vnde in eo conuentu alias quidem fortiores leuius: alias minus fortes gra-
uius corrumpi constans est. Sic ergo cum mars aut saturnus soli iungun-
tur vterqꝫ alteri grauis excepto ꝙ illis adustio grauior quā illi corruptio.
Magis autem saturno: post enim cū saturno vtraqꝫ qualitate misceri cum
marte vero alteri tantum. Cū igitur vtraqꝫ qualitate sol saturno miscetur: ꝛ
sol saturnum leuiter adurit ꝛ saturnus solem leuiter corrumpit: altera tantū
grauius excepto ꝙ sol semper fortior est hoc si saturno ꝛ loci natura semper
incōmoda fuerit qualis est casus locusue circuli versus etiaz multo grauius
corrumpitur: mars autem soli grauior. Miscetur nāqꝫ sol marti vel altera
tantum qualitate vel nulla. Inter omnes autem mercurio vt consueto ac fa-
miliari solis adustio minus grauis minime dum directus sit qui dum sub
radijs est ꝛ infortunatus sic paxillum solem ledit ꝛ fortunatus parum be-
at. Utranqꝫ siquidem fortunam aliunde assumens ad solem transfert. Cum
autem iupiter aut venus siue luna soli iungitur solem quidem beant ipsos
tamen adustio ledit magis minus fortes preter zami lunam quoqꝫ Satur-
nus ꝛ mars coniunctione corrumpunt ea tamen discretione ꝙ mars in pri-
ma lunationis medietate. Saturnus in secunda grauius leuius. Item dum
ipsa grauius dum illi. Cum autem Saturnus ꝛ Jupiter cōueniunt qui for-
tior fuerit obtinet. Sicqꝫ inter Martem ꝛ Venerem ꝛ ceterarum conuen-
tus. Nam quotiens ꝛ plures conueniunt fortissima obtinebit. Sunt tamē
qui asserunt quotiens Saturnus vtriqꝫ in natura sua fortis conueniunt cō-
uentum aduersum. Ad quod multā similitudinem adducentes aiunt quo-
tiens due res: etiam due res iunguntur nō medium aliquod temperari: sed
eandem naturam augeri: vt flamma flamme limphe iuncta multaqꝫ his si-
milia. Sic igitur aiunt he due stelle cum vtraqꝫ infortunata sit coniuncte:
potius infortunium adaugent. Dicimus igitur ꝙ corporum que apud re-
periuntur alia sunt solida alia liquida vtrorumqꝫ habitudines: prima est
compositio: secunda confectio: tertia coniunctio: quarta commixtio.

¶ Solidorum igitur vt alia spaciose quantitatis sunt alia diminute. Ex
spaciosis compositio tertiam edidit figuram: vt ex lignis edi ex diminu-
tis vero confectio aliam quandam naturam vtriusqꝫ cognatam gnignit: vt
ex diuersis seminum generibus medium quoddam: liquidorum autem est

alia natura permixtio alia insatiabilis affectus. In his quidem coniunctio: vt ex aqua & adipe in illis cōmixtio vt ex aqua & vino medium quoddam gignitur. Quotiens igitur diuersis generibus coadunatis ꝙ inuicem interserta alterum alterius naturam inficit & interficit ea commixtio siue confectio: tertium quoddam producens ex eisdem enim generibus neqꝫ cōmixtio neqꝫ confectio medium aliquod gignens. Uerum adiunctio siue aggregatio augmentans: vt aqua aquis flamma flammis coeuntes: vt semina seminibus: radices radicibus sui generis hisqꝫ similia. Quorum quoniaꝫ nihil in supernis accidit neqꝫ enim sese contingunt nec inuicem interserantur: vt ad aliquid agerent verum ex legitimo coitu cum cōtrarie qualitates misceantur ex alterius frigore alterius calore sicqꝫ ꝯuerso temperari necesse est.

¶ De applicatione respectuum stellarum & separatione ceterisqꝫ id genus habitudinibus.

Tellarum habitudines aliJ specialiter ordinantes numero variant sic enim Albumasar cū alibi. 25. scribat hic. 17. nos autem tulliJ nostri memores nō posito genere in eadem partitiōe speciem numerare cōsueuimus eas. 18. generali complexione enumerauimus specialiter: vt mos est ordine subdiuidētes respectus applicatio separatio: parilitas: solitudo: alienatio: translatio: collatio: prohibitio: collectio: reditio: cōtradictio: impeditio: euasio: interceptio: compassio: remuneratio: receptio. ¶ Respectus stellarum est inter domicilia suprapositis figuris discriminata bipartitus. Sinister quidem ad tertium quartū quintum. Dexter ad. 10. 9. 8. Sextus per diametrum opponit respectus quidem est de signo ad signum validissimus tamē de gradu ad gradum per gradus equales figurales proportionaliū artium cōtinentes. ¶ Applicatio est leuis ad grauem dum grauis plurium sit graduuꝫ. Est autem primo loco bipartita corpore videlicet respectu: corpore quidem in codē signo quam coniunctionem vel conuentū dicimus cuius virtus seorsum tractari debuit. Applicationis respectiue quedā sunt species quas: vt de ipsa generaliter tractatū fuerit loco suo exeq̄mur. Quotiens. n. ex domiciliJs sese respiciētibus leuis ad grauē accedit non eque est cōiunctio: sed nature quedam cōmixtio coniunctione debilior. In vtrolibet igitur genere ꝙ diu leuis ad graueꝫ a terminis constitutis applicatio est ex quo transierit separatio. vis equidē applicationis cōiunctiue a. 15. gradibus respectiue a. 12. debilis tamen quousqꝫ applicans in eundem terminū perueniat aut infra dimidiū vtriusqꝫ corporis virtutem. ¶ Quod genus ligon dicit a qua dum separatur in eius virtute est ꝙ diu non applicatur aliJ in eodem signo magisqꝫ infra dimidiaꝫ eius corporis virtutem: licet enim vel ad plures vna quelibet accedat cui propior est ei accedat dicitur. Nā ligon si in fine signi fuerit dimidiū eius virtutis sequētis signi est. Nec aliter in principio signi excepto ꝙ ea virtus nonadeo valida propter signorum diuersitatem. Quotiens vero duobus in eodem pun

cto consistentibus tertius vndelibet applicat ei primum ligari dicitur in cu-
ius pluribus extiterit dignitatibus deinde secundū. Sic etiam quotiēs due
ex eodem puncto vni applicant ea primū ligatur que plurimum testimoni
um affert. ¶ Cum secundus in hoc genere dn̄s termini precedit contingit non
nunq̄ vt solitarie alicuius in fine signi corporis virtus in sequenti signo ra-
dijs alterius excipiatur fitq̧ mixtio debilis nō tamen applicatio quousq̧
in respectu transitus fiat. Omnia que dicta sunt in coniunctione quidem fir-
miora sunt: magis autem dum naturalis fiat commixtio in vtroq̧ genere.
¶ Utriusq̧ ergo generis gemine sunt species in longum ⁊ latū. In lōgum
quidem nunc: directe nunc retrograde in modum quo exposuimus. Latitu
dinis triplex est subdiuisio prima quidem: vt fit coniunctio in eodem gra-
du eadem latitudine eadē parte ꝙ genus alterius ecclypsim parat necesse est.
Secunda est oppositio vt altera ad septētrionem ascendente altera ad septen
trionem descendente aut ecōuerso eadem vtrunq̧ latitudine sitq̧ in austro.
Tertia est sexquipartita inter binos exagonos tetragonos trigonos altera
ad septentrionem ascendente altera ad austruꝫ descendente aut ecōuerso. Ea
discretione adhibita ne extrema applicantis latitudo minor sit presente alte
rius latitudine. Ad quam cū peruenerit ligatio est ex quo transierit separa-
tio. Excepto ꝙ non statim virtutē illius exiuit q̄ diu scilicet in eadem parte
fuerit quousq̧ altera ascendente altera descendente incipiat vel conuerso.
¶ Est ⁊ aliud generis artificium vt respicientiū videlicet stellarum septen-
trionali latitudine loco suo adiecta latitudine vero australi loco suo detra-
cta inter reperta loca duo longitudo colligatur. Que si fuerit graduum aut
60. aut. 90. aut. 120. exordio numeri a leuiori sumpto ligatio est. Si minus
applicatio si magis separatio: pōt etiam vna quelibet pariter alteri lōgo al
teri lato applicari. Unde diximus de fugitiuo si luna inquit Joui longitu-
dine: marti latitudine ligata reperit ꝙ marti consequendū iudicat: q̄r Joui
non ledendū: firmius vero vni vtraq̧ applicatione ligari: magis ex aliqua
recipientis dignitate: vnde applicationis respectui quatuor sunt species do-
num: nature donum: virtutis donum: gemine nature donum: consilij donū:
nature est applicatio ex aliqua recipientis dignitate. Donuꝫ virtutis est ap
plicatio ex aliqua applicantis dignitate. Donum gemine nature est applica
tio pariter ex vtriusq̧ dignitate. Donum consilij quelibet alia firmior ami-
ce figure natureq̧ cōmixtione firmissima cū receptione. ¶ Parilitas ligatio
nis vim imitatur naturali quadā adequatione non respectu qua doctissimi
astrologi in secretis rerum vsi reperiuntur. Uulgares vero nihil huiusmo-
di intelligentes nec aduertisse videntur. Est autem bipartita intra gradus si
gnorum equaliter orientium signorūq̧ equalium dierum qua ratione com
pos ⁊ consors inuenit stella in primo ♈ gradu stelle in vltimo ♓ quaruꝫ
altera ei que in fine ♍ altera eius in principio ♎: sic ea que in. 20. ♈ ei que
in. 20. ♓: sicq̧ ei in. 20. ♍: similiter ea q̄ in fine ♈ ei que in principio ♓: sicq̧
ei que in principio ♍: sicq̧ deinceps ad hūc modum. ¶ Solitudo est quo

tiens stella post separationez nulli in toto signo applicat. ¶ Alienatio est cum per totum signum omni respectu caret quod sepius ☽ accidit cunque accidat ducenda est stella per terminorum dominos more applicationis tanquam ligata cuique in cuiusque termino fuerit: sicque per ordinem. Quod artificium et in solitudine nonnunquam adhibendum est videlicet non satis commixtis separata longius dimisse vires exuit necdum alij applicans. ¶ Translatio ab vna ad aliam cuius due partes. Altera vt eadem stella inter duas ab altera separata alteri applicet altera: vt dum leuis graui applicat grauis alteri applicet. ¶ Collectionis due sunt species quarum altera collectionem: altera translationem imitatur. Illa siquidem vt sint due auerse abinuicem vnam respicientes vel ei applicantes. Illa vero quelibet circuli locum respiciat cui conferat. Hec autem vt inter oriens negocij quam dominos abinuicem auersos aut separatos quelibet alio ex vno alium respiciens vel applicans conferat. ¶ Prohibitio bipartita altera vt sint tres vel plures in eodem signo per diuersos gradus grauis in pluribus. Hec ergo que media est altera prohibet ne graui applicet quousque eam transeat. Altera vero ex parte respectus vt cum de duabus stellis in eodem signo altera applicet alteri: sic eidez pariter eminus alia respectu applicans que si in paucioribus vel equlibus fuerit gradibus eam corpore accedens prohibet quousque graduum numero superet. ¶ Reditio quoque ex duobus sumitur locis. Altero vt cum stelle sub radijs existenti applicatur. altero cum retrograde vtrunque siquidem applicantis consilium reicit. Est igitur huiusmodi reditio tum salubrum tum aduersa: ac salubris quidem triplici modo perpenditur. Primo quidem vt sit applicationis receptio. Secundo vt vtraque in cardine aut post cardinem applicansque directa. Tertio vt licet recipiens remotus applicans solum in cardine sit: aut post cardinem: hic itaque recipiens quidem quam corruptus est et remotus. Rem quippe quantum in ipso est inficit. sed quia reddit ipsi quod conferebat. Ille vero liber et fortis eripiens rem ad effectum producit. ¶ Aduersa vero duplici modo. Altero vt sit duplicans remotus. Alter autez in cardine aut post cardinem. Hic ergo quandocunque confertur redditur. Ille vero debilis rem quidem alter parat: alter deinde inficit: altero vt sint ambo remoti vel adusti siue retrogradi. quod cum acciderit res omnino negatur. ¶ Contradictio est vt cum stella stelle applicans antequam perueniat retrograda fit. Id enim est firmata negare. ¶ Impeditio est vt inter tres stellas quarum grauior in quolibet gradibus: leuior in pluribus: leuissima in paucioribus: que dum graui applicare paret: anterior illa retrogradatio grauem transeat. Hic ergo applicantem impediri necesse est. ¶ Euasio est cum stella stelle applicat que antequam perueniat illa insequens signum transiens alias vicinor: respectu inficit. Id enim est prius consilium annullari. Interceptio tripartita est primo quidem: vt sit stella parans applicare stelle A qua in secundo signo stella que retrogradando antequam illa perueniat huic iungatur sicque applicans lumine intercipit. Secundo vt sit leuis graui applicans: illa vero grauiori antequam transeat quam

leuis ad ipsam perueniat. Signum ergo est in re quesita aliud puenire. Tertio autem applicet stella stelle equali negocij domino: aut ipsi equalis illi. ¶ Compassio est cum stelle in casu suo: aut pcipitio posite stella amica de aliqua dignitate eius applicat: aut ipsi illi qꝫ sit ꝯsequenter in proximo ad eundem modum conuersio fiat idem qꝫ remunerationē dicimus. ¶ Receptio est cum stella stelle applicat vt vel applicans in recipientis sit dignitatibus: aut recipiens in applicantis: firma quidem de domicilio aut principatu de ceteris debilis: nisi pluribus simul: de quo genere est receptio ex respectu siue applicatione aut ex amica figura aut ex prima ꝛ secunda signorum cognitione quas superius tractauimus: Sic etiam fortunate sese inuicem respiciunt: sic infortunia duo coniunctione tantum aut amica figura. Est itaqꝫ receptio quedam alia fortis: alia debilis: alia mediocris. Fortis quidem inter ☉ ꝛ ☽ omni ex loco preter oppositionem: que cum ex dignitatibus fortissima est: eiusdem generis est receptio apud ♀ ex ♍. Mediocris vero ex singulis dignitatibus de primis duobus generibus: de ceteris vero dbilis nisi pluribus simul vt dictum est: ex horuꝫ oppositionis remunitio sumit.

¶ De fortuna stellaruꝫ fortitudine ꝛ debilitate atqꝫ infortunio.

X his habitudinibꝰ quaterna stellaꝝ affectio pcedit: fortnna: īfortuniū: fortitudo: debilitas. Tū ꝛ ☽ ipedimenta. Fortuna stellaruꝫ est: vt sint fortunatis ꝯiuncte aut amica figura respecte infortunijs auersis aut inter fortunas similiter medie aut ȝami aut in amico ☉ respectu siue ☽ felicis motus atqꝫ lumine crescētis: aut vt sint in dignitatibus suis aut gradibus lucidis recepte: aut saltim sibarȝehe: vt masculę in signis ac gradibus masculinis die super terrā: femine contra aut sint in dignitatibus fortunarum. Nam ꝛ fortunarum fortuna est esse in dignitatibus luminum itaqꝫ fortuna stellaruꝫ tripartita multiplex plenaria diminuta: multiplex quotiens ex huiusmodi comoditatibus plures conueniunt: vt ♀ in ♍ dupla qui si pariter ꝛ in termino suo fuerit tripla: sicque simul in oriente quadrupla. Plenaria in domicilijs melioris figure: vt ♄ in aq̄rio: ♃ in ♐ ♑ in ♏ ♀ in ♉: ☿ in ♍: diminuta in alteris. ¶ Fortitudo stellarum est ascensus ad septentrionem: aut esse in septentrione. Ascensus in circulo ex centro motus augmentum: tum vt sint in statione secunda: tum extra adustionem directe: tum vt cardine aut post cardinem. Superiorum quoqꝫ stellarum: vt sint orientales ꝛ in orientalibus circuli quadrantibus. ☉ ibidem pariter: ꝛ in signis masculinis preter ♎. Inferiorum autem vt sint occidentales: ꝛ in occidentalibus circuli quadrantibus. ¶ Debilitas stellarum est casus exitium exilium magisque cum solitudine applicatio ad retrogradam aut corruptam: prima statio retrogradatio sub radijs: tum vt sint in gradibus obscuris nature recepte: aut in oppositis harȝehe

descendente ad austrū aut esse in austro descendere in circulo excentri motus decrementum remotio ꝛ auersio. Tuz via pusta a.20.♎ vsqꝫ ad.10.♏. Superiorum quoqꝫ trium vt sint occidentales ꝛ in occidentalibus circuli quadrantibus ibidem ☉ preter nonum sed in signis femineis. Inferiorum autem vt orientales ꝛ in quadrantibus circuli orientalibus. ¶ Infortunium stellarum est vt sint infortunijs coniuncte aut oppositione eorum sine tetragono aut trigono vel exagono: aut sint termini infortuniorum seu domicilijs aut supereminenat infortunia vt ex.10.aut.11.a stelle loco eiusqꝫ nec recepte infortunio. Tum vt coniuncte ☉ aut in tetragono eius siue oppositione peiusqꝫ infra.4.gradus. Tum vt capitibus draconum suorum aut caudis iungant aut capiti draconis: aut caude idqꝫ infra.12.gradus. Sunt qui caput de natura augmentatiua iudicent: cōuenientibus itaqꝫ fortunatis fortune addit: infortunijs iunctis infortunio. Caude vero natura diminutiua: minuit itaqꝫ tam de fortuna ꝙ infortunio vtrolibet genere ꝯiuncto. ¶ Postremum est obsessionis infortunium. Est autem bipartita. Primo quidem vt sit stella in quolibet signo vtrūqꝫ vero in eodem signo infortunij aut corpus aut radij aut ab infortunio separata infortunio applicet. Secundo vt sit stella in signo quolibet pariterqꝫ infortuniorum alterum in secundo alterum in.12.quod genus signi potius est. Si enim nec insit stella fueritqꝫ vel oriens vel aliud quodlibet hoc modo affectū obsessa dicitur. Utrolibet igitur in genere si vel ☉ vel fortunate respectus propius.7.gradibus interuenerit eripit magis proprijz domicilium huiusmodi quasi obsessio si infortunata fuerit summe fortunata. ¶ Impedimenta. ☽ seu corruptiones singulares vndecim sunt. Prima est eclypsis validissima in signo radicali seu in trigono eius aut tetragono eius. Secunda sub radij. Tertia inter ipsam ꝛ oppositionem ☉ minus.12.gradibus. Quarta cum est obsessa inter duos malos. Quinta vt sit cursu vacua. Sexta quando est cum cauda draconis. Septima cū est in australibus signis magisqꝫ descendēs. Octaua in via pusta. Nona in fine signorum. Decima cum minus medio suo motu icedit. Undecima in nono ab oriente.

¶ In extraendis stellarum radijs iuxta Ptholomeum.

In extrahendis stellarum radijs multa diuersitas per diuersos tractatus inuenitur ꝙ albi. Nam hic Ptholomeū elegimus cuius ipsa hec verba. Quotiens inquit trahendi fiunt stellarum radij discernendum primuz est locus stelle inter circuli quadrantes qui si inter celi cardinem ꝛ oriens reperitur obseruatus assumetur: locus stelle ex circulo recto pariter ꝛ medium celi ex eodem circulo quo facto diminuetur is medij celi gradus de eo stelle gradu quodqꝫ remanserit diuidetur per partes hore gradus stelle vnde hore stellarumqꝫ puncta colliguntur eaqꝫ est distantia stelle a medio celi. Qꝫ si stella sit inter oriens ꝛ terre cardinem: summum recti circuli detrahetur de stelle gradu eiusdem circuli reliquoqꝫ seruato assumpte partes hore gradus stelle per senarium multipli-

cabuntur: productaq3 summa de reseruato reliquo diminuetur: quodq3 remanserit diuidetur per partes hore oppositi gradus stelle: quotq3 colliguntur hore sunt horarum puncta ea est distantia stelle ab oriente. Si autem inter quartum et septimum assumes terre cardinis circulus diminuetur de loco stelle ex eodem circulo residuumq3 diuidetur per partes hore gradus opposite stelle: eaq3 est distantia stelle a cardine terre. Si enim inter septimu3 celiq3 sit cardinem vnum recti circuli detrahunt de loco stelle eiusde3 circuli reliquo notato partes hore oppositi gradus stelle senarius multiplicabit vnde producta summa de notato residuo dempta reliquũ per partes hore gradus stelle diuidetur: eaq3 est distantia stelle ab occidentis cardine. Ad hunc modum stelle a cardinibus distantia deprehensa cũ extrahendi fuerit radij stelle cuiuslibet figure in sinistram quidem ad exagonu3.60.tetragonũ.90. ad trigonum.120.gradus adijcientur. in dextra vero detrahentur. Cu3 hec itaq3 numero introitu facto in circulum rectum quot gradus equales in signo suo designauerit assumentur deinde loco stelle per ortu3 climatis vt ante sinistram. Item ad exagonum quidem.60.ad tetragonũ.90.ad trigonu3 120.gradus addentur in dexteram vero diminuentur. Cum quo numero in tabula climatis introitu facto quot gradus equales in signo suo demonstrauerit assumentur. Si ergo vtrũq3 assumptus equalium graduu3 numerus in eundem gradum inciderit eum gradũ eius stelle radij fuerunt. Si vero in diuersos collecta inter numeros differentia per senariũ diuidetur: quãtumq3 diuisio dederit multiplicabitur per horas distantie stelle a cardine: productaq3 summa duorum locoru3 loco stelle per gradus equales in sinistra propinquiori. in dextra vero longinquiori adijcitur. Quo ergo numerus peruenerit eousq3 radij stelle pertingunt. Oppositionis deniq3 radij per diametrum oppositum significat.

¶ De annis firdariech stellarum simul et de annis earum maioribus medijs et minoribus.

Anni stellarum quinq3 partitio reperiunt. Alij qde3 sunt firdariech stellarũ. Alij sunt magni stellarum anni. Alij maiores: medij: minores. Alij quidem in iudicia seculi. Alij in vitam humanã. Alij in rerum et tpum numeros tu3 ex virtute corpo4 stellarum: tu3 ex varijs per circulos suos metis tum ex terminis cuiusq3 alijq3 atq3 alijs per circulum proprietatibus certis dimensionibus assumpti quorum ratio plenius alibi tractatur. Nunc autem singuli in hunc ordinem numerantur.

Anni	☉	♀	☿	☽	♄	♃	♂	☊	☋
Firdarie	10	8	13	9	11	12	7	3	2
Maximi	1460	260	480	520	465	428	264		

		al' 115					
Maiores	120	82	76	108	57	79	57
		al' 72					al' 66
Medij	39 ⁊ di.	45	48	66 ⁊ di.	42 ⁊ di.	45 ⁊ di.	40 ⁊ dimidiū
		al' 69 ⁊ dimidiū		al' 39 ⁊ dimidium			
Minores	19	8	20	29	30	12	15

¶ De naturis stellarum septem ⁊ proprietatibus ducatum per vniuersa rerum genera.

Postremo est vniuersi stellarum ducatus per diuersos rerum motus expositio quos in nullo singulari corpore simul omnes reperiri impossibile est: sed partim in hoc partim in illo: sparsim omnes complentur. Consequenter autem singulas tum ex naturali cuiusq; virtute: tum ex varijs locorum affectionibus diuersos eorum motus comitantium.

¶ ♄ quidem natura frigidus siccus nōnunq; accidentaliter humidus obscurus asper grauis fetidus vorax tenax: multe cogitatiōis firmeq; memorie sibi magni: alijs parui: eius est agricultura: habitatio: terrarum ⁊ aquarum rerum dimensio ⁊ pondus: fundi partitio: multaq; interdum possessio: tum ⁊ manu altuz pars artificiorum vt cementarij fossores carpentarij atq; id genus tuz summa ⁊ egestas nauigia longa via ⁊ difficilis longum exilium: etiaz prouisus difficultatum ⁊ periculorum incursus: tum fraudes nequitia doli proditio noxa facinora abhominatio solitudo deliberatio quoq; ⁊ intellectus: sermo certus ⁊ amicitia stabilis: longa prouidentia: tum ⁊ regum consules: omnisq; malitia iniquitas ⁊ violentia captiuitas: cathene compedes carceres damnatio instantia pertinatia perfidia difficilis ira: nec tamen effrenis omnisq; boni odium ⁊ inuidia. Tum metus angustia dolor penitentia passiones dubitatio. Error in volucrum labor pena lesio funera luctusq; funebrij orphani vidui ⁊ orbi: hereditates resq; antique. Tum senex patres aui proaui eiusq; partis parentes. Tum serui mancipia mercenarij eunuchi vulgus atq; hominum genus infame steriles ignauum detractium: corporis partes auris dextra ⁊ splen omneq; melancolie genus. Tum malefici fures fossoresq; monumentorum ⁊ spoliatores: omneq; magice omnisq; maleficij studium postremo

longa cogitatio: rarus sermo: altus secretorum intellectus: occulta profundorum atque inexhausta sapientia.

¶ ♃ natura calidus humidus dulcis temperatus equus est eius vtus naturalis ac nutritiua corpora animantium sobolisque progenies magnates et prelati: corporis partes auris sinistra et epar: forme dignitas: animi nobilitas: sana sapientia et intellectus: visionum interpretatio: certitudo et veritas Tum iura leges templa cerimonie religio honestas fortitudo temperantia iudicia pacificentia: gratia vera fides humilitas et obedientia. Accidenter aliquando post deliberationem inconsultus rerum aggressus: ac difficultatum incursus. Tum patientia deinde vindicta et victoria in omni contentione magnificentia dignitates regna principatus. Tum spes gaudium munditia continentia parcitas beniuolentia amicitia liberalitas: animi ingenuitas. Tum facultates et suffragia: hominum societates: cohabitatio contubernium sermones quoque dignitates promissio stabilis: depositio fidelis hilaris iocundus placidus indulgens veneri officio et sibi et suis vtilis malum fugiens et bonum appetens prouido consilio: graui sermone: et priuatis publicis rebus salubris ac fructuosus.

¶ Mars: natura calidus siccus acutus vehemens atrox: eius est adolescentia vires epar cum ♃ nares cum ♀ corporisque passiones calide: tum igni tabula exustio cunctique repentini prouentus: reges violenti: inimici inhumani: peruersi iudices: iudicia castra regum: clientela iniquitas scelera proditio pugna cedes effrenis audacia: stulta securitas: elatio magna tumiditas iactantia: forme et glorie amor: dissensiones litigia seditiones controuersie predationes oppressiones insidia latrocinia: grauis ira: facilis offensa plage vulnera captiuitas discretio: fugiendi difficultas: timor ac tremor: improuisa festinatio perfidia contradictio turpiloquia: incautus amor: manifesta amicitia: promissus impensus piurus dolosus responsione: et aggressu promptus atque ingeniosus fallax inconstans exlex maledicus maleficus: malignus temporis incompositus omnia contaminans: varie cogitationis in rebus cogitandis: in rerum commutatione consultu reditu: multi murmuris et pene deformis inuerecundus incestus spureus ingratus: pregnanti grauis parturienti inimicus: partui periculosus nonnunquam aborsus: causa eiusdem: et mediocre hominum genus. Tum et pecudum custodia iumentorumque causa et procuratio. Tum et vulnerum et lesionum causa pluriumque cirurgia omneque

ferarum omne cruentum artificiumqꝫ mortiferuz. Nam eiuſdē mortis acer
bum duo reliquum magis ♄ ☿ participe.

¶ Sol natura igneus temperatus: eiuſ eſt omniſ
eorum nitor ⁊ claritas vniuerſalis vita caput ani
mantis cum animali ſpiritu atqꝫ oculo dextro.
Opinio quoqꝫ ⁊ ratio tum medium zone habi-
tabilis: reges ⁊ primates: concilia ⁊ cetus homi-
num: fortitudo: victoria: vindicta: honeſtas: ma-
gnificentia: habitudo bona exiſtimatio: ambitio:
multaqꝫ auri cupiditas, perſpicuitas, mūdicia, gra
ue eloquium, vicinis noxius, remotis cōtra, ſicqꝫ
inter hec nunc cōmodus, eiuſqꝫ hic ſublimatio il-
lic degradatio, habet leges: iudicia: magiſtratus:
intelligentias: tum patres ⁊ fratres: nihil roganti
negans. Poſtrema ſunt valida, malorū vltio, regimen imperiale, ſumme di-
uinitatis contemplatio.

¶ Venus frigida ⁊ humida temperata eius eſt
mulierum genus minoreſqꝫ ſorores. Tum veſti-
menta omniſqꝫ cultus ac redimicula cuz aureiſqꝫ
⁊ argenteis ornamentis: tum frequens balneum
⁊ ablutio, forme quoqꝫ aptitudo gratioſa cū mul
ta facetia, amor muſice, gaudia loci omniſqꝫ inſtru
mentalis melodia cum ipſis ēt inſtrumentis atqꝫ
motibus adaptis. Tum ſponſe cum ſpōſalibus:
ac thalamis cum triplici iure coniugȳ ſimul: etiaz
odora dulcia ac ſuauia queqꝫ, ludi inceſſeris atqꝫ
aleis, ocia preter ſtudia: amor: laſciuia: dulces que-
rele: effeminatio: indignatio: fallacia: frequens
mendacium, ac periuria. Tum vina mella potuſque inebriabilis ipſaque
ebrietas: luxuria, fornicatio, omneqꝫ id genus tum naturalis vſus ꝙ cōtra
naturam in vtrolibet ſexu, tamqꝫ legitimi ꝙ illiciti cuz ipſis omnium aucto
ribus ſimulqꝫ omni prole illegali. Tum dilectio nati mutua hominum cha
ritas pietas facilis crudelitas voluntaria receptio valitudo corporis animi
debilitas multa carnoſitas pinguedo cum adipe omnis voluptas diuitie:
⁊ oblectamenta eorūqꝫ ſtudioſa inquiſitio. Tum ſubtilia mirandaqꝫ artifi-
cia: vt egregie picture atqꝫ future cū ſuis artificibuſ tum fora ⁊ tentoria odo
rumqꝫ mercature. Poſtremo ſcientiarum intētio. Templa deinde, legis ob
ſeruatio, ius equabile.

¶ Mercurius promiscuus ad omnem commixtionis assensum facilis eius pueritia cum maioribus fratribus multoque puerorum amore. Tum diuinitatis fides prophetie sermone discipline doctores cum discipulis ingenium: ratio: eloquentia: precepta eorumque obseruatio: plena sapientia: sana doctrina: salubris exhortatio arguta deceptio: probabiles idutiones necessarij sylogismi: philosophie ac poetrie studium: plurimumque in mathematica: arismetrica: geometrie: et astronomie nec sine metrica et richmica. Tum diuinationum sortilege quoque cum augurijs et auspicijs preterea grata et fructuosa facundia. Tum libri cõmeta scribe eorumque officiũ acuta et propterea officia diligens oium sciarũ vsus et exercitatio cũ eleganti nouitatis iuentione ac secretorum intellectu soli diuinitati patentiũ rarũ gaudiũ rare delicie tenuis voluptas tum prouidũ consiliũ: fama: rumores: ambitio magis glorie cãe deinde qõnes: tributaria aerea: appotetice questus cũ multo sumptu ac falsitate. Mercature partiens negociationes furta: fraudulentia: maliuolentia: ignauia: inimicitie: timor: seruitus: dubij atque inuoluti affectus obediẽtia cũ summa itentiõe ac mitti in alienos dolores cũ passione fratrum amor propulsio legis obseruatio verax causata ingrata vocis modulatio: aptitudo in omne artificiũ cunctorũque pfectio cõfidenti oium pfessiõe. Postremo suendi: radẽdi: pectendi: adapta manus cũ suis instrũs et artificibus. Nam et fontium scaturigines amnium decursus aquarum deriuationes.

¶ Luna frida accñtalriter dũ cala ad lumẽ lucens leuis ad oia faciens negocia: formã: gaudiũ: famã affectãs: ei⁹ sunt negociorum inicia: reges et principatus sba cum victualib⁹ affectũ psecutio itẽtio in scias legem altorũque ptẽplatiõem tum et carminum vires varij mot⁹ animi studiorũque in terrarũ atque aquarum cõputo ac dimẽsiõe debilis tñ sensus tenuis memoria pterea matrone piugia grauide nutritura et nutrices mres auie maioresque sorores nũquam mãdata fugitiui mẽdaciũ delatio assentatio oib⁹ motib⁹ accomoda et accepta nihilominus laus corporum saluti studiosa multum edax parum venerea.

¶ Hij ergo stellarum ducatus vt nunquam omnes simul in vno corpore inueniuntur sic nec ex vllo loco simpliciue stelle habitu per diuersa tempora colliguntur.

¶ Liber octauus. 8. habet capitula. ¶ Primum de causa ptium. ¶ Secundũ de diuisione. ¶ Tertium de partibus stellarum. ¶ Quartũ de partibus signorum. ¶ Quintum de partibus. ¶ Sextum de conuentu ptium ¶ Septimũ de ducibus ptium. ¶ Octauum de eorum iuicem intentione.

Omnes stellarum ac syderee virtutis rationem totius tractatus series continet postreme partitionis est alius quidem celestis potentie ducatus ac secundaria virtus non in ipsis quidem stellarum aut syderum corporibus sed principalibus ducibus consequenti necessitate sumpte. Omnis enim antiquitas in his tribus ducibus conuenit primo stellis: secundo signis: tertio vtrorumque partibus per circulum ordinatis: quorum primi duo animi et corporis vice prima tractant consilia. Tertius more accidentis posterum in assensum succedit quoniam quod nonnulli veterum primis omissis tertii tantum auctoritatem per omnia negocia sequantur. Hermes tamen cunctique sequaces eius persarum babilonie atque grecorum astrologi in omni negocio primo stellam naturaliter ad id ducentem cum loco suo. Secundo domicilium eius negocii eiusque dominum. Tertio partem negocio attinentem cum loco atque domino suo consulunt eque vt de ceteris conuentum eius cum stellis et respectum ductumque ac transitum metientes. Unde manifesta videtur partium causa si quibus stellaris ducatus ratio constans est idque duobus modis. Primo quidem quoniam stellarum distantie quantitatem ducatus earum inequalitas sequitur vt promptius inter stellas eiusdem ducatus patet. Quemadmodum inter solem et saturnum quorum vel ducatus ad status ducatus patrum necessaria visa est ducum distantie dimensio ad perpendendas eorum vires omni tempore in omni negocio que prima partium causa existit. Secundo vero quoniam rerum modus quo sydera ducunt non simplici aliquo ducatu perpenditur verum permixtionem duum aut plurium idem designantium quidem genus frequenter in volucrum atque error consequitur ne facile princeps eligi possit quod pre ceteris sequamur aut cum dominorum alter sit diurnus alter nocturnusque sicque alter masculus alter femina hisque similia nec multo alter altero fortior hic itaque negocii partem educi necessarium est que cum alter virtus testimonia accesserit facile assequendum ducem eligat quoniam ergo hec distantia collecta in quemlibet circuli locum incidat necesse est ex tribus eas principiis oriri constans est quorum duo naturalia firma tertium mutabile ac prima quidem duo sunt inter que sumuntur eorumque primum a quo tertium a quo numerus collectus incipit: verbi gratia ab hac ad illam collectus graduum numerus atque in initio ab orientis gradu aut aliunde sumpto per trigenos gradus eductas vt steterit partis locum fugit. Quantum autem hic numerus ab oriente distat concipitur. Secundo vero quoniam oriens rerum initiis preest iure sepius ab ipso iniciandum videtur. Nam quidem interdum aliunde vel ab alio videlicet domicilio aut loco stelle causa est quod ei negocio affinius attinet quapropter vt dictum est: tertium hoc principium mutabile est. Quoniam vero stellarum omnium circuitus zodiaci axem ambit sicque oriens quidem per zodiaci gradus computatur. dicimus enim vt stellam sic oriens in hoc vel in illo huius vel illius signi gradum deduceretur non vero per orientium gradus sunt enim de circulo vel recto vel ver-

ticali quorum poli a zodiaci polis alterutra ex parte distant vt est recti circulo distantia sicut Ptholomeo placet graduum.23.puncto. 51.

¶ De diuisione. Caplm. 2.

His itaque positis he partes iter principia tractatus & numero & nominibus distinguende videntur. Omnes etenim quas persarum babilonie & egypti auctoritas firmauit in libris eorum.97.inueniuntur trina serie discrete. Ex prima serie sunt partes stellarum. Ex secunda signorum partes. Ex tertia diuerse ab vtrisque necessarie tam in quibusdam genezie atque annalium locis necnon & questionibus plurisque aliquorum que negociorum initiis. ¶ Primi generis partes.7.sunt numero singule singularum stellarum quarum & nominibus appellantur. ¶ Secundi generis partes.80.numerabuntur. Orientis tres prima vite secunda sustentationis tertia sensus & rationis. ¶ Secundi.iij.prima opum secunda mutandi tertia inuenieniendi. ¶ Tertij.iij.prima fratrum: secunda numeri fratrum: tertia mortis fratrum. ¶ Quarti.8.prima patrum: secunda mortis patrum: tertia auorum: quarta generis: quinta fundi iuxta Hermetem.6. iuxta ceteros persas.7.agriculture.8.finis. ¶ Quinti.5.prima prolis: secunda hore & numeri natorum: tertia prolis maxime: quarta femine. Quinta discretionis vtrum ne masculus sit an femina. ¶ Sexti.4.prima egritudinis iuxta Hermetem: secunda iuxta Velitem: tertia seruorum: quarta captiuorum. ¶ Septimi..16.prima coniugiorum virorum iuxta Hermetem: secunda iuxta Velitem: tertia qua viri feminas aliciunt: quarta euentus maris cum femina. quinta adulterij: sexta desponsationis femine iuxta Hermetem septima iuxta Velitem: octaua qua femine viros aliciunt: nona conuentus femine cum viro: decima adulterij femine: vndecima castitatis: duodecima coniugij vtriusque sexus: decimatertia horum desponsationis: decimaquarta pacti & modi nuptiarum: decimaquinta agnatorum: decimasexta contrauersiarum & aduersariorum. ¶ Octaui.5.prima mortis: secunda stelle necessitatis: tertia anni timendi: quarta loci periculosi: quinta doloris & angustie. ¶ Noni.7.prima itineris: secunda nauigij: tertia religionis: quarta ingenij & prouidentie: quinta scientiarum & sapientie sexta memorie placitandi & fabularum: septima rumorum vtrum ne veri sint an falsi. ¶ Decimi 12.prima potestatis nati: secunda patrisque discretionis: tertia consiliarium principum & regum: quarta victorie regis & facultates: quinta subite exaltationis: sexta nobilitatis: septima sequacium regis & militie: octaua regis officij nati: nona opis manualis: decima mercature: vndecima operis debiti: duodecima matrum. ¶ Undecimi.11.prima diuitiarum: secunda amabilitatis. tertia notitie inter homines & precij: quarta deliberationis: quinta deliciarum: sexta spei: septima amicorum: octaua penurie: nona abundantie: decima ingenuitatis animi: vndecima gratie ac bone existimationis. ¶ Duodeci-

mi.3.prima inimicorum iuxta Hermetem:secunda iuxta alios:tertia laboris ⁊ pene. Tertij generis partes.10.sunt numero prima est pars halgiphel.secū da viciosi corporis:tertia strēnuitatis ⁊ audacie.quarta feritatis ⁊ angustie in pugna:quinta fraudis ⁊ doli:sexta loci negocij:septima impedimenti rerum iuxta egyptios:octaua iuxta persas:nona retributiōis:decima veracis effectus. ¶ Fiunt igitur omnes vt prediximus.97.partim stellarum per se: ptem domiciliorum:ptem absolute:ad rerum natiuitatem assumpte.

¶ De partibus stellarum. Caplum. 3.

DEinceps vt proposuimus ordine cūcta ꝓsequemur: atq in primis primū genus assumētes oēs generaliter omnis negocij partes inter geminos eiusdem duces firmi. Cum igitur stelle due equaliter in naturali eiusdem rei ducatu conueniunt fueritq altera vt solet interdum vt a fortioris haiçen a fortiori incipiendum erit vt sol ⁊ saturnus cum equaliter ad patris ducatum ducunt suntq eiusdem haiçen ambo videlicet diurni:quia sol die fortior est die ab ipso fit inicium. Quod si equaliter in ducata conueniant fiuntq alter diurnus alter nocturnus die a diurno nocte a nocturno inchoabimus vtpote sol ⁊ luna cum equaliter ī fortune ducatu conueniant die tamen a sole nocte a luna summitur recte initium vt ille diurna ille nocturna fortuna est. Cum vero die nocturne alteri altero fortioris fuerit ducatus ab ipso inchoabit. Quotiēs vero ducatus signi est eiusq domini sepius a domino fit initium: ¶ Est enim omnis signi ducatus eius domini non vero conuertitur ꝙ tamen si fortius ad rem duxerit interdum ⁊ ab ipso sit initium:deinde in cōmunionem assumitur oriens:aut alia vel circuli vel stellarū loca. Sic enim collectio inter primos duces numero adijciuntur gradus vel stelle aut loci cuiuslibet in signo sitq totius initium a ꝑncipio signi vndiq per gradus equales. Accidit interdum vt dū stella ad domicilium assumetur alterius sit eiusdem rei domicilium alterum computo: verbi gratia. Oriente cancro in quarto climate: leo quiem numero semper opum domicilium est. Cancri vero computo nōnunꝗ ꝙ cum accidit pro eo negocio sumetur: a luna vsq ad sequentem in cancro quo oriens illic simul ⁊ secundo domina est non tamen vsq ad solem dominum leonis. ¶ Prima est pars lune inter solem ⁊ lunam sumenda recte quidem cum sol cūctis celestibus clarior diurnum lumen generali mundi fortuna vniuersali vite atq domine rerum magnitudini ⁊ splendori atq summis dignitatibus gradibus presit:luna vero lumen nocturnum proxima est post solem claritate ⁊ fortuna corporibus eorumq alimentis atq incrementis generaliq rerum nature ac necessitati ducatum prebens. Que cum ita sint conueniente equidē die a sole ad lunam:nocte a luna ad solem sumitur collectoq numero graduum orientium totumq a principio orientis inceptum ac per gradus equales deductum partis locum signi:vt si quando ambo lunam in eodem puncto reperiuntur pars etiam in ipso orientis puncto ꝯsistat que quoniā lune est cuius quottidiana necessitas ⁊ vsus eadē ⁊ pars fortune appellatur. Se-

quitur aut secundaria vice omnino luminum virtutem ac proprietatem ad animam ⁊ corpus multa virtutem: formam: fortunam: dignitates: opes: sapientiā: intellectū: cogitationes negocia: opera: rerumqꝫ initia ducens. Obtinuit ergo pro tanta virtutis elegātia vt ⁊ pars lune sit ⁊ oriens lune nec sine causa. Quotiens enim trāsacto hore diei per partes hore ipsius diei multiplicabūtur. Totaqꝫ summa a loco lune deducatur aut in ipsum partis fortune locum aut certe in proximū necesse est peruenire recta solis imitatione a cuius loco ea summa per locum climatis deducta ad orientis gradū peruenit. Igitur vt luna prima ⁊ vniuersaliter in omni negocio consulitur ita pars eius pre ceteris omnibus omni negocio accipitur. ¶ Pars solis inter solem ⁊ lunam sumitur. Cum enim nulla stellarum inequalitas quantum in ipis est appareat solumqꝫ lune huiusmodi altero manifeste pateat ad hoc nec vlla aliarum in rerum effectu ⁊ generationibus pars lunaris virtuti potentie merito pars solis tanꝙ vniuersalis rerum patris die a cōiuge luna ad solem: nocte a sole ad lunam summi debuit summeqꝫ orientis gradibus additis a principio orientis deductus numerus locum signi: hec est itaqꝫ pars ꝙꝙ solis est cuius animi felicitas ⁊ amalgrab vocāt partem celati ꝙ est intrinseci bonum. Imitatur autem partem fortune per omnia magis tantum intrinsecus spectans quemadmodum ⁊ illa plus extrinsecam amplectitur. Erat enim conueniens: vt quēadmodum pars lune corporis accidentia designaret sic pars solis anime proprietates moderaretur vtraqꝫ in ore parētum vtrūqꝫ cōmunicans ea se ratione habentes: vt die quidem pars fortune ducatus virtute precedat nocte boni ad animam ⁊ corpus ad compaginem vtriusqꝫ ad nature secreta rerum altitudinem vimqꝫ absconditam: longeqꝫ remotam cum summa diuinitatis speculatione ac legum obseruatiōe. Cum ad honores ⁊ gloriam atqꝫ aurarum temperiem ducens has nōnulli cōmutant: ita vt eam que lune est soli attribuant que solis lune: sed ratio que exposita est obtinuit. ¶ Pars saturni pars more sumitur die a gradu saturni ad gradum partis lune: nocte econuerso adiectisqꝫ orientis gradibꝰ a principio incipit ducit igitur mutationem saturni ad alteram rerum prouidentiam ⁊ memoriam ad segnitiam ⁊ desidiam ⁊ tenacitatem ad perditam decessa degradata laborem: inopiam: agriculturā: edificia: nauigia: maleficia: carceres: catenas: metum: senectam: motumqꝫ mortis. ¶ Pars iouis pars mortalitatis sumitur die a parte solis ad locum iouis nocte conuerso adiectisqꝫ orientis gradibus a principio inchoat ducit itaqꝫ more iouis ad morum compositionem gratiam ⁊ honestatem: iustitiam: leges: honorem: dignitates: prudentiā: temperantiam: societatē: amicitiam: liberalitatem rerūqꝫ finem. ¶ Pars martis pars strēnuitatis sumitur die a marte ad partem lune nocte conuerso assumptisqꝫ orientis gradibus a principio instituit ducit ergo lege. Martis ad animositatē: maliciam: acumen: securitatē: violentiam: iniquitatem: flagitia: crudelitatem: controuersias: pugnam: cedem: oēqꝫ genus mortis acerbe. ¶ Pars veneris pars amoris sumitur die a per

te fortune ad partem celate de nocte converso adiectisque orientis gradibus a principio incipit ducit etiaz more veneris ad voluptates: delicias: iocos: cantilenas: amicitiam: gratiam aptitudinem: ad omnem iocū suaue dulce: omneque venerij officij genus. ¶ Pars mercurij pars ingenij et memorie sumitur die aperte boni ad partem fortune nocte converso adiectisque oriētis gradibus a principio incipit ducitque more mercurij ad solertiam: intellectum: eloquentiam: de inceptiones mercaturam varia ingenia: omneque studium et artificium ad hunc moduz. Partes stellarum hermes inueniendas tradidit quarum hi sunt generales ducatus singulares nāque prout incidunt iudiciorum tractatibus reliquimus hic vniuersaliter de omnibus adijciētes: vt sint stellarum ducatus pro locis ac diuersis actionibus omni tempore variantur sic et partium ducatus locorumque mutationes in ducatus discretionem magnopere seruari conuenit.

De partibus signorum. Capitulum quartum.

Equitur vt deinceps ptes ordinemus: dicemus igitur sumendi singulas diuersorumque dissonantiam in sumendo tum quid rectius sit postremo generales signorū ducatus premissis tum paucis que antea necessaria sunt. Sunt enim nōnulli qui cum plures domicilij vnius partes inueniunt imperitie necessitate quadam insumendum discordent. Quapropter id ex animandi causa exponendum erat. Cū ergo plures in hoc artificio minus perspicaces inueniātur nos hermetem et persas plurimum sequamur que singulas ex huius ducibus in eodem naturaliter ducatu consentientibus sumunt qui cū singula domicilia diuersis rebus varijsque modis alios atque alios ducatus prebere vident nullā vnaz partem tante rerum diuersitati designande sufficere posse intellexerūt. Quapropter et singulis prout opus erat pluries adinuenerūt partes diuersa domiciliorum parcientes officia. Que cum generaliter quidem in ipsius domicilium designatione cōmunicent: habent tamen speciales suas et proprietates: verbi gratia. Mors quidem genus: species vero naturalis acerba in natura expectata repentina hisque similia: vnde mortis domicilio quandoque erant necessaria genere quidem cōmunicantes: specierum vero distantia distantes: nec tamen singulis omniū domiciliorum officijs sue cuique tribuuntur partes vt quantum cum specialis sit numerum: et iniciorum nulla tamē seorsum mrm pars nulla iniciorum tradita reperitur seu quod hic huiusmodi inter ea determinarunt coma vellent seu quia speciali certitudine non inuenta generali officio relinquere mallent. Cū igitur has partes indagemus: singulariter quidem dare rationem longum esset: verum partim data partim studiosi ingenij relinquimus.

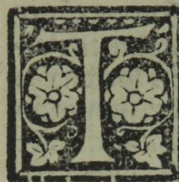

Rientis partium prima pars vite sumitur inter ♃ ⁊ ♄: ♄ enim ⁊ ♃ supremi stellarũ ac grauissimi vt rerum statum firmant ⁊ producunt: humane quidem vite spacio magis accõmodi reperiunt: assumpto oriẽte participe q̄ vite preest: die quidem a ♃ ad ♄ nocte cõuerso. Ducit igitur ad vitam corporisq; statum ⁊ anime: ac salua quidem ad vite impendium corporis salutem anime gaudia spectat: corrupta contra. ❡ Secunda pars sustentationis atq; firmamenti: quomodo omne firmamentum ac stabilitas meliori fortioriq; fortuna perficitur: nulla vero pars ☉ ⁊ ☽ fortuna eque in anima corporisq; natura potens quorũ amica atq; firma cõpages vite firmamentum est stabilitas: die quidẽ a parte ☽ ad partem ☉ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit ♀ parti cognata. Ducit autem ad nati formam ⁊ similitudinem partusq; modum: salua q̄dem forme decorem corporis integritatem ⁊ valitudinem statuz decentem habitudinem gratiosaz: ceteraq; id genus comoda pficit itineribus quoq; salubris ⁊ vtilis: corrupta contra: que si duci paterna adiuis reperitur formam nati ad patris eiusue generis similitudinẽ effingit: si materne ad matris eiusue cognationis exemplar. Quotiens itaq; discernendum fuerit firmumue maneat quodlibet an mutabile accepto primum oriẽte aut nati aut anni siue questionis eam partẽ amplectemur: que si fuerit in respectu domini sui aut cum orientis domino aliorumue cardinũ pariter ⁊ accedens rez imperpetuum firmat remota contra. Sin autem vt accedens pariter infortunata: firmat quidem sed detrimento ⁊ noxe: si fortunata fortune ⁊ gaudio. Sin autem vt remota simul ⁊ fortunata: mutabile quidem sed deinde fortunam consecutam infortunium si infortunata. ❡ Tertia sensus ⁊ rationis quoniam ☿ sunt ingenium memoria discretio eloquentia sapientia. ♂ vero acumen vigilantia leuitas: die quidem a ☿ ad ♂: nocte econuerso sumpta ab oriente incipit. Ducit igitur vterq; mutatione ad sensum discretionẽ eloquentiam ⁊ sapientiam sicq; vel ipsa vel dominus eius cum orientis domino fuerit pariter cum aliquo loci testimonio. ☿ forti respecta copiose rationis sumiq; ingenij promissum est: si ♂ multi acuminis ⁊ perspicacitatis.

Ecundi partium prima opum ex opum ducibus sumitur: die noctuq; a dño scđi ad gra. secundi incipitq; ab oriente. Ducit autẽ ad questus necessaria ⁊ victualia: salua quidem fructuosa: corrupta cõtra. Non enim vsq; ad diuitiarum copias aspirat que primo℞ ducum sunt. ❡ Secũda pars cambiendi die noctuq; a ♄ ad ☿ sumpta ab oriente incipit: hec itaq; si ⁊ ipsa ⁊ dñs eius ad opum ducatum accesserint simul corrupti plurima cambiendo disperdunt: salui contra. ❡ Tertia inueniẽdi die a ☿ ad ♀: nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat: ducit ad casuales inuentiones eorum que decidunt siue obmiscuntur qui quam in via aliquoue id genus suum loco. Si ergo potens fuerit simul cum solem vel lunam aut in eorum

amico respectu pariter in cardine querenti rem casu vel obliuione perditã inueniendam tribuit. Nam id quoq; hoc modo statuta multarum inuẽtionum promissum.

Ertii partium pars prima fratrum: quoniã ♄ ⁊ ♃ primi stellarum: ⁊ continui atq; ♄ virtus retentiua. ♃ generatiua que duo primordia sunt omnis geniture. In omni vero generatione primi ⁊ cõtinui sunt fratres. Hermeti quidem eiusq; sequacibus die nocteq; a ♄ ad ♃ sumenda visa: sicq; ab oriente incipere: alijs nãq; potius a ☿ ad ♃ sed hermetis sententia grauior. Recte quidem cum eorũ vsq; adeo concepta sit fraterna societas: vt apud veteres licet interdum ♃ ♄ filius: nõnunq̃ tamen ⁊ fratres memorentur ambo celi parte geniti. Ducum igitur cuз domicilij sui domino ad status fraterni societates ⁊ amicitias negocia ⁊ amicitia que sunt dño suo signa multe prolis occuparit: multos ꝓmittit fratres: pauce pauca. Sic itaq; fratrum numero deprehendendo sumetur quantũ interest a parte vsq; ad domicilij dñm vel ꝯuerso per singula signa singulos numerando bipartito si interfuerit duplicato: quotq; interfluunt stelle per singula singulis anumeratis ¶ Secunda numerũ fratrum die noctuq; a ♀ ad ♄ ab oriente incipit hec itaq; cum premissa dñis suis inter signa multe pauceue prolis fratrum numerum discernunt. Numerus aũt per signa ⁊ stellas vel vsq; ad annos stellarum applicans: minores vel medios vel etiã maiores quibus etiam respicientes iuxta annorum suorum numeros adijciunt. ¶ Tertia mortis fratrũ ⁊ sororũ die a ☉ ad gradũ .10. nocte conuerso sumpta ab oriente. Hec igitur vt mortem fratrum innuit: cum vel signorũ circuitum vel per gradum dictum quorum prima ad vara ſm tecit vocant vsq; fratris ducẽ vel sororis peruenit vel cõuerso hoc ad illum periculosum est.

Uarti partium prima pars partis: qm̃ ♄ antiquitas: ac masculina natura vnde patris ducatũ sortit: similiter qm̃ omnis nati vite cã pater est. ☉ autẽ vniuersalis animantiũ vite auctor: vnde ipse in patris ducatũ concessit. Die a ☉ ad ♄ nocte cõuerso sumpta ab oriente incipit. Et si ♄ sub radijs extiterit vice eius succedit ♃. Sunt qui cuз id accidit eam inter ♂ ⁊ ♃ colligũt: sed hermetis auctoritas grauior: quoniam nec ☉ id ducatũ prohibet ⁊ ♃ patris grauitati ♂ cognatior. Hec itaq; cum hospicij sui dño ad patris statũ fortunam ⁊ comoda spectat. Nã cum dño suo salua ac ꝓspera patris honorem ⁊ fortunas accumulãt in cõtra sicq; fortunati vitã producunt correpti decurtant. Hec etiã cum dño suo ipsi nato quoq; regni ⁊ potẽtie dux est. ¶ Secũda die mortis a ♄ ad ♃ nocte ꝯuerso sumpta ab oriente incipit: ducit ad causas ⁊ occasiões mortis patrũ Timenda qdem quotiens vel ipsam vel dñm eius anni patris cõsequẽtur aut eius ducem alteruter. ¶ Tertia auorũ die a dño ☉ ad ♄ nocte cõuerso

ab oriente inchoat. Qꝫ si ☉ interim ♌ graditur sumitur a primo ♌ ad ♄: si alterutrum ♄ domiciliorum a ☉ ad ♄ nec interest vtrũlibet. ♄ interim sub radiis fuerit aut extra. Hec ergo cum domino suo quotiens infortunia cõsequitur auorum noxam minatur cũ fortunatis salubris ⁊ vtilis. ¶ Quarta pars genealogie sumitur die a ♄ ad ♂ nocte econuerso: adiectisqꝫ ☿ de signo suo gradibus a principio inchoat. Hec itaqꝫ si cardinem tenet domino suo respecta aut ☉ saltim mediiue celi domino ceterumue cardinum domi nis amica figura natum celsa nobilitate clarisqꝫ natalibus p̄dicat: quantũqꝫ infra substiterit tantũ degeneret. ¶ Quinta hereditatum hermetis die noctuqꝫ a ♄ ad ☽ sumpta ab oriente incipit. Hec cum domino suo salua ⁊ prospera amplitudine agri frugumqꝫ abundantiam promittit: aduersa contra. ¶ Sexta hereditatum persarum die a ☿ ad ♃ nocte conuerso ab oriente inchoans eiusdem iudicii. ¶ Septima agriculture die noctuqꝫ a ♀ ad ♄ sumpta ab oriente inchoat. prospera itaqꝫ ⁊ ipsa ⁊ dñis eius sementi atque insitionibus fructus multiplicat aduersa contra. ¶ Octaua pars finis rerũ sumitur die noctuqꝫ a ♄ ad dominum coniunctionis vel oppositionis initiumqꝫ ab oriente sumit que si cum domino suo in signo directi ortus incidit vitam actusqꝫ nati ad beatũ finem producit aduersi atqꝫ in signis obliquis cõtra. Si autem variãtur vt hoc in hoc signorum genere ille in illo ad eundem ducatum ⁊ modũ variant: vt tñ locus partis postremũ obtineat.

Vinti partiũ prima ps prolis sumit vt Hermeti placet die a ♃ ad ♄ nocte ꝯuerso: sicqꝫ ab oriente deducta: quã hechil qdẽ die noctuqꝫ a ♃ ad ♄ sumit. Obtinuit hermes ꝙ die parti vite: nocte pti fratrũ cognata aptior sit. Hec itaqꝫ distinctim vtrũ ne habiturus prolem sit quispiaꝫ sterilis futurus. Si enim pariter cuꝫ domino suo in signa fecunda inciderit prolẽ promittit: in sterilibus negat. Sic ⁊ numerum filiorũ disterminat inter signa multe pauceue prolis hac discretione habita salua qdem datam prolem saluat: corrupta negat: ducit etiam ad statũ prolis ꝙ̃ꝙ̃ apud parentes obtinet gratiam. Sumpto deinde quantum interest a parte vsqꝫ ad eius dñm aut conuerso ꝙ intefuerunt signa tot partus narrabimus bipartitis tñ duplicatis singulisqꝫ per singulas stellas si que interfuerũt annumeratis. ¶ Secunda pars hore nati numerumqꝫ natorum: vt sexus discretionis: quoniã ♃ humor temperatus. ♂ vero calor voluptarius: omnisqꝫ generationis causa voluptas calorẽ humori temperans: die noctuqꝫ a ♂ ad ♃ sumpta ab oriente deducitur. Nec itaqꝫ post premissa discretionem numerum natorum metitur. Quotiens enim deinde ♃ liber ⁊ fortis hanc partem vel corpore vel radiis consequitur: partem restaurat que si in signum masculinum inciderit plures masculos edit: in femineo plures feminas. Si ergo ad fecundam prolem ducit: ⁊ ipsam ⁊ dñm eius consulemus: proqꝫ loci comoditate narrabimus: deinde partis annos minores vel medios vel etiam minores pariter ⁊ cum respicientium additamẽtis. ¶ Ter-

tia pars prolis mascule que quoniam ☽ infantia ♃ proles masculasumi-tur:die noctuqꝫ ad ☽ ad ♃:incipitqꝫ ab oriente: hanc heckil a ☽ ad ♄ sumit. Obtinuit hermes prout ♃ geniture ꝙ ♄ promptius est que cum domino suo prospera nato honores ⁊ diuitias parat aduersa cōtra. ¶ Quarta pars prolis feminee die noctuqꝫ a ☽ ad ♀ cum proles femina ab oriente inchoans:hanc herchil nocte conuertit: obtinuit hermes prout vtraqꝫ nocturna ☽ qꝫ'die noctuqꝫ in ducatu fortior:que prospera natura adornās honesta cōnubia ditat:aduersa cōtra: he due partes pro habitudine sua in fratrem ⁊ sororem vt alteri preferatur discernūt. ¶ Quinta pars sexum discernit aut nati aut nasciturí aut cuiuslibet quesiti. Sumpta namqꝫ die a domino ☽ ad ☽ nocte e conuerso in signo masculino masculum:in femineo feminam iudicat.

Exti partium prima incōmoditatis corpore atqꝫ passionum:hermetis:quoniam omnis dolor superabundantium qualitatuꝫ est merito ab infortunijs inquiritur die a ♄ ad ♂:nocte conuerso ab oriente incipiens. Corrupta ergo ⁊ dominus eius multe passionis grauiumqꝫ morborūꝫ causa est:salua salutis. ¶ Secunda pars egritudinis aliorū die noctuqꝫ a ☿ ad ♂ ad eadem:omnia ducens preter cronicas. ¶ Tertia pars seruorum:quoniam omnis cursus ac seruitia ⁊ subiectiones infirmarum stellarum sunt hermeti placet:vt die noctuqꝫ a ☿ ad ☽ sumatur sicqꝫ ab oriente incipiat:ita vt cum dn̄o suo prospera seruitijs copiosus questus consequendos promittit:aduerso laborē inutilem ⁊ penam parte prospera dn̄s aduersus questus quidem:sed deinde penam:conuerso cōtra:hoc in signo multe prolis multam subiectionem ⁊ seruitutem intendit in sterili rarā hanc herchil nocte conuertit ⁊ zedamfroch die a ☿: ad partem fortune nocte cōuerso:legem hermes obtinuit. ¶ Quarta captiuitatis die a domio ☉ ad ☉ nocte a domino ☽ ad lunam sumpta ab oriēte inchoat:hec libera fortunatis iuncta:familiariter consistens captiuitatē omnemqꝫ huiusmodi angustiam vitat: corrupta penis ⁊ cruciatibus inuoluit.

Eptimi partium prima desponsationis viri:quoniā ♄ primatia ac natura mascula: ♀ feminea. Masculus vero prior femina. hermes die ⁊ nocte iuqꝫ a ♄ ad ♀ sumens ab oriente deducens. hec itaqꝫ cum dn̄o suo viri coniugia tractat. Salua quidem honestis ⁊ egregijs thalamis ditans:corrupta contra: quoniaꝫ ♃ fortis aut radios consequitur desponsationem constituit. ¶ Secunda v velitis die noctuqꝫ a ☉ ad ♀ sumpta ab oriēte incipit. harum duarum prima pars qua viri feminas alliciunt. ¶ Tertia pars coitus viri similis. ¶ huic similis est quarta pars adulterij atqꝫ fornicationis viri. Omnium igitur simplex hec via.

Libere siquidē ꝛ prospere suis queqꝫ officijs vtiles ac salubres: aduerse cō-
tra quinta ꝛ sexta que in cōnubio femine sumitur. Hermes primam que vi
ri cōnubio data est conuertens recte eiusdem etiam iudicia in huius sexum
transfert. ❡ Septima eiusdē rei vvelitis die noctuqꝫ a ☽ ad ♂ sumens ab
oriente instituit quam ceteri per se nocte ꝯuertunt. ❡ Octaua ꝛ nona vve-
lis harum duarum prima pars qua femine viros alliciunt. Secunda pars
coitus femine similis eiusdem. ❡ Decima est pars adulterij atqꝫ fornicatio-
nis femine: similiter ꝛ harum omniū simplex consilium. Nam salue quidē
suis queqꝫ officijs comode: aduerse contra. ❡ Undecima pars castitatis fe-
mine die noctuqꝫ a ☽ ad ♀ sumpta ab oriente inchoat que signo firmo re
peritur domino suo respecta: aut saltim fortunatis castam ac modestam pa
rit bipartito fortunata respecta ♀ quidem indulget incestam inde cohibet.
In tropico fortunatis visa effreni ardore damnat: nisi quantū fortunate ca-
stigant. Nam si pariter infortunijs eiusdem alienis incōtinentem edit ac for
san inuerecundam stortum. ❡ Duodecima pars cōiugij vtriusqꝫ sexus su-
mitur die noctuqꝫ a ♀ ad gradum cardinis occidentis: incipitqꝫ ab oriente
que si infortunijs iuncta reperitur ꝛ respecta infausti federis omnium cuius
dn̄o aduerse locato si pariter ♀ ♄ corrupta: aut sub radijs nunq̄ iungunt.
❡ Tertiadecima pars hore coniungendi die noctuqꝫ a ☉ ad ☽ sumpta ab
oriente inchoat: quā cum ♃ fortis corpore aut sub radijs consequitur cōiu-
gij dies instituitur eis dico quibus natale fundamentum cōsistit. ❡ Quar
tadecima pars ingenij atqꝫ studij componendi cōiugium: die noctuqꝫ a ☉
ad ☽ sumpta a ♀ deducit que prospera id studium ad optatum finem per
ducit: aduersa contra. ❡ Quintadecima pars natorum die noctuqꝫ a ♄ ad
♀ sumpta ab oriente incipit que cum dn̄o suo fortunata honestis clarisqꝫ
natis adornat: infelix cōtra. ❡ Sextadecima pars controuersie die a ♂ ad
♃ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Que si in oriente aut cū domi-
no eius reperitur: aut in aliquo cardine natum litigiosum portendum: sicqꝫ
pariter corrupta litigijs damna ꝛ supplicia minatur. Si vero cum domino
in oriente oratorio officio dignitates consecuturum.

Ctaui partium primam partem mortis: quoniā ☽ cor
porum cōditionem ducit: octaua mortem: ♄ ve
ro interitus: dolor angustia ꝛ luctus Hermes ex his tribus
eliciens die noctuqꝫ a ☽ ad gradū octaui sumptā adiectisqꝫ
♄ gradibus a principijs eius signi instituit. Hecitaqꝫ si ꝛ ip
sa ꝛ dn̄s eius corrupti sunt beniuolarū respectu mortē acer
bam minant: liberi vo mitē: hāc alij inter ♂ ꝛ ♄ legūt Hermes obtinuit.
❡ Scd̄a pars stelle necātis: qm̄ oriētis dn̄s animā ducit: ☽ corpus quo cō
pages vita est solutio interitus. die a dn̄o orientis ad ☽ nocte ꝯuerso ab ori
ente inchoat: huius dn̄m si ☽ sola respiciens signum sectorum mēbrorū oc-

cupat pariter corrupta necat:libera de memoriis truncat. ¶ Tertia pars anni metuendi die noctuqꝫ a ♄ ad dominum coniunctionis aut oppositiōis sumpta ab oriente inchoat. Hec itaqꝫ atqꝫ dominus eius cum domino orientis corrupti natos frequentes morbos corporis lesiones opum damna minantur quā cum annus nati consequitur aut illa ad oriens eiusue dominum vel signorum circuitum vel per gradum ductum peruenit minaꝝ effectum instaurat. ¶ Quarta pars loci metuendi die a ♄ ad ♂ nocte conuerso sumpta a ☿ signo incipit. Hec cū orientis domino infelix in eo signo ducatus sui officium tractat. Itaqꝫ cum vel annus nati ab oriente ad eam partem applicat:aut conuerso pars ad oriens eiusue dominū vtrolibet applicationis genere peruenit crebris difficultatibus: hominē grauibusqꝫ impedimentis inuoluit:huc si infortuna accedunt decrementi passionē: atqꝫ supplicij mina ei presertim loco cum eius signi ducatus preest. ¶ Quinta pars angustie die a ♄ ad ☿ nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Hec cum dño suo infelix: quotiens anno nati deprehenditur aut ipsa illum grauiter aduersat:nisi fortunate intercedant que si fortes fuerint deinde liberant. Hec si in natali cum oriētis domino reperitur omnem vitaꝫ infaustam deducit.

NOni partiuꝫ prima pars itineris die noctuqꝫ a domino noni ad gradum noni sumpta ab oriente inchoās nati itinera metitur itinerumqꝫ negocia. ¶ Secūda pars negocij die a ♄ ad. 15. gradum ♋: nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Hec cum insignis aqueis nauigijs fecūdos parat questus:corrupta metu ⁊ periculis damnat in eo gradu cum ♄ reperitur ipse est orientis gradu vicem suscipit. ¶ Tertia pars religionis die a ☽ ad ☿ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Hec cū domino suo orientis domino iuncta dumtaxat libero vitam nati religionem ⁊ honestatem ornat:corrupta ꝯtra. ¶ Quarta pars prouidētie die a ♄ ad ☽ nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Ducit autem assensum memoriam discretionem prouidentiam proprie ♄ orientali super terram sua recepta aut ☽ potenti amice respecta ¶ Quinta pars scientiarum:quoniam ♄ firmamentum ⁊ memoria ♃ prudentia ⁊ intellectus. Mercurij ingenium scripture ⁊ eloquentie recte ex his tribus sumitur die a saturno ad iouē nocte cōuerso:atqꝫ a mercurij signo deducta ad alteram sapiētiam artificia variasqꝫ scientias ducit magisque salua ducibus : his fortibus amice recepta. ¶ Sexta fame ⁊ hystoriarum die a sole ad iouem nocte conuersa sumpta ab. o. inchoat que in cardine mercurio aut veneri aut oriētis domino respecta:hystoriarum atqꝫ rumorum capacitatē acuit memoriam firmat pronūciationem expedit. ¶ Septima rumorum inter verum ⁊ falsum discretionis die noctuque a mercurio ad lunam ab. o. inchoans que cum in cardine aut signo firmo seu directi ortus reperitur veruꝫ indicat minus aliter.

Ecimi partiũ prima principatus ⁊ potẽtias nati quoniã sol lumen diurnuz nati vite honori atq; potentie preest: luna vero nocturnum: secunda virtute solem sequens. Ex his atq; principatibus eorum sumitur die quidem a sole ad principatum nocte a luna ad eius principatũ sicq; ad orientem deducitur: hec ergo si in summo aut cũ stellis fortibus familiariter consistentibus reperitur nato principatuz graueq; potentiam promittit. Q; si die sol nocte luna principatus sui gradum occupauerit cum gradu oriente ducatum obtineret simul itaq; si familiariter cõstiterint suiq; officij participes honoris ⁊ potentie promissum. ¶ Secunda regis die a marte ad lunam nocte conuerso sumpta ab.o.inchoat hec cũ domino salus orientis atq; decimi domini permixta aut regem magnum parat aut virum reginee auctoritatis ⁊ reuerentie. ¶ Tertia consilium regis atq; primatum curie: quoniam mercurius in dando ⁊ accipiẽdo scripturis eloquentie ⁊ consilijs preest. Martis autez vis mine iniurie terror atq; tormenta die a mercurio ad martem nocte conuerso sumpta ab.o.inchoat prospera igitur ⁊ dominus eius ⁊ ipsa cum orientis domino nato eiusmodi officia atq; dignitates offerunt. ¶ Quarta regis ⁊ facultatuz atq; victorie eius die a sole ad saturnum nocte conuerso sumpta ab.o.inchoat. Q; scilicet sub radijs fit iupiter vicez suscipit hec quoq; nato regi honor ⁊ dux est magisq; duci domino permixta atq; orientis in eius signo si pariter oriẽtis domino testimonium fuerit cuncta optata demuz consequenda promittit. ¶ Quinta subite exaltationis die a saturno ad partem fortune nocte conuerso ab.o. inchoat que si taz orienti q̃ fortunatis accõmoda extiterit natum subito eleuat. ¶ Sexta auctoritatis magniq; nominis die noctuq; a mercurio ad solem ab.o.inchoans graui auctoritate ⁊ amplitudine natum predicat. Q; si cum stella.10.participe reperitur diuitias amplamq; potentiam machinat. ¶ Septima curie regis ⁊ militie die a marte ad saturnum nocte ꝯuerso sumpta ab.o.incipit si cum domino suo orientis domino miscetur natum curie regis inserit. ¶ Octaua regis atq; operis nati quoniam saturni labor lune officia die noctuq; a saturno ad lunam sumpta ab.o.incipit que ꝓspera cuz domino suo regnum ⁊ potentiaz parat sicq; pariter in geminis aut virgine egregia opera celsaq; artificia. ¶ Nona mercature aut manualis operis die a mercurio ad venerem nocte conuerso ab.o.inchoat ducit igitur cum domino suo ad artificium officia pulchrior natiq; operis vt sunt artificia ⁊ id genus cum lanifica pretiosa vestiumq; ⁊ ornamentorum apparatus his similia. Tum etiam gemmarum ⁊ specierum diuersorumq; genera mercatura. Q; cum domino suo orientis dño permixta subtili manuũ aptitudini questus ⁊ honores promittit. ¶ Decima mercature iuxta alios persas aperte solis ad partem lune nocte conuerso ab.o.inchoat hec cuz premissa in respectu mercurij cum receptione natum mercature officio additum sicq; pariter prospere mercaturis copiosos questus aduerse cõtra. ¶ Undecimi ineuitabilis operis die a sole ad Iouẽ nocte ab.o.inchoat que orientis domino per

mixta nato necessitati operando imponit atq3 in patientem ocij animi. Sic igitur prospera questus aduersa damna parat.

Vadecimi partium. ¶ Prima pars iudiciarum potestatis ꝛ quoniam partes luminum originis sue ratiōi ceteris omnibus virtute preeminent recte die a parte fortune ad partez boni nocte conuerso sumpta ab.o. inchoat: hec cum fortunatis in loco suo recepta magisq3 in 10.aut.11.infortunijs auersis nato perpetue fortune diuiciarum ꝛ honoris fundamentuz. ¶ Secunda gratie atq3 honoris recte vt prima atq3 ex eisdem luminum partibus sumpta si cum fortunatis aut in earū domicilijs seu principatu siue trigeno reperitur natum amabilem ꝛ dilectuz multa replet gratum infortunijs vero eisdem ex partibus odiosuz. ¶ Tertia reuerentie ꝛ auctoritatis die aperte fortune ad solem nocte conuerso sumpta ab.o.inchoat que si soli atq3 ioui recepta aut ceteris fortunatis pariter ꝛ domino orientis amice respicientius natum summa reuerentia ꝛ auctoritate tam coram principibus q̄ pro populo predicit de quibus quantuz defuerit tantum infra subsistet. ¶ Quarta deliberationis die a parte fortune ad iouem nocte conuerso sumpta ab.o.inchoat que cum orientis domino aut in eius respectu salua natum rationabili deliberatione in rerum dispositione ad summam auctoritatem ꝛ honorem effert potiusq3 fortunatis respecta: infortunijs vero sine orientis domino contra. ¶ Quinta voluptatum ꝛ delitiarum die a parte fortune ad partem futurorum nec ꝯuerso ab oriente incipit quam si locus saluus tenet consecuturum desideria ꝛ separaturum sed aduersos subcubiturum tradit. ¶ Sexta spei die a saturno ad venerem nocte cōuerso sumpta ab oriente inchoat hec cum domino suo felix in loco suo prospero.omnem spem producit aduersa contra. ¶ Septima amicitie quoniam omne frequens officiū presertim lune ꝛ mercurij q̄ inter amicos plurimum variatur die noctuq3 a luna ad mercuriuz sumpta ab.o.inchoat hec cum domino suo ꝛ re ꝛ loco salua pariter in signis tropicis q̄ plurimos sociat amicos. Sicq3 pariter ꝛ ipsa ꝛ dominus eius felices his amicitijs non solum honestatem verum amplissimas etiam vtilitates pollicetur sicq3 deinde simul ꝛ recepti eas amicitias ꝛ societates internis perpetuis beniuolentie vinculis. ¶ Octaua necessitatis die noctuq3 a parte celati ad mercuriuz ab.o.inchoans ducit ad mutuam amicorum ac sociorum beniuolentiam ac charitatem huius atq3 orientis domini alter in alterius exitio aut casu siue in signis inimicis nato grauem penuriam ac difficilem egestatem minuat. ¶ Nona habitudinis die noctuq3 a luna ad mercuriuz ab.o.inchoans hec cum domino suo partim fortune orientisq3 domino permixta natum opuz abundantia ac deliciarum affluentia beat. ¶ Decima ingenuitas animi ꝛ libertatis die a mercurio ad solem nocte conuerso ab.o.inchoans que si fortunatis iuncta aut respecta maximeq3 ioui aut soli amice ligata reperitur ꝛ ipsa ꝛ dominus eius insignis ingenuis egregium natuz ingenio nobili ani

mo celsa amplaqꝫ ingenuitate ꝓdit:infortunijs impedita cōtra. ¶ Undecima gratie ⁊ familiaritatis die a ioue ad venerem nocte conuerso ab. o. inchoans hec cum domino suo fortunatis maximeqꝫ ioui cuncta vel respecta natū amabilem ⁊ in omni officio gratiosuꝫ reddit:infortunijs retenta ꝯtra.

Duodecimi partium. Prima pars inimicorum iuxta quosdam die noctuqꝫ a saturno ad martem sumpta ab. o. inchoat. Secunda pars inimicorum ſm Hermetem die noctuqꝫ a domino domus inimicorum in gradum domus inimicorum ab oriente inchoans he due in tetragono aut oppositione dominorum suorum aut domini orientis nato plurimos irritant inimicos. Tertia laboris ⁊ pene die noctuqꝫ a parte celati ad partem fortune natum grauibus ⁊ inutilibus damnat laboribus.

Nunc ea que extra stellarum atqꝫ domiciliorum ordinem seorsum necessitate quadam adhibite tractantur exequi ordo postulat. E quibus prima pars halbileg cuius inuentioni primum discriminari conuenit vtrum coniunctionem an oppositionem natus consequatur. Quo facto vtralibet precesserit ab eius gradu atqꝫ puncto vsqꝫ ad gradum ⁊ punctum lune sumpta adiectis orientis gradibus a principio inchoabit hec igitur ⁊ ipsa halbaileg per gradum ductum ⁊ per signorum circuitum producetur. Sicqꝫ vt ad vtramlibet stellaruꝫ applicant ex natura ⁊ effectu afficitur aput infortunia quideꝫ difficultatibus atqꝫ icommodis vnde nōnullis ex eis que artificio operam dabant cum hac ignorata diuersoꝝ inuita per diuersos terminos casuum ideo plerūqꝫ constaret:nec tamen ceteris circumspectis singulorum causam reprehenderent:hanc tandem aduerterunt sicqꝫ per ordinem perducentes vsitatis ceterarū experimentis huic proximā post halbileg per motus ac spei loca ⁊ tempora auctoritatem intellexerunt. ¶ Secunda corrupti ac morbidi corporis die a parte fortune ad martem nocte conuerso sumpta ab o. incipit hec cum orientis domino si albibe tu aut in signo humido natum grosse habitudinis ac morbidum edit. Si vero preter orientis dominum cum marte aut mercurio tenere habitudinis: nec minus corrumpitur. ¶ Tertia militie die a saturno ad lunam nocte cōuerso sumpta ab. o. inchoat quod parti regis partiqꝫ operis nati ac sensus ⁊ prouidentie conueniens esset hec in exagono martis aut iouis aut infortuniorum domicilijs fortibus recepta natum feritate graui belli causam indicat. ¶ Quarta audacie in die a domino ascendentis in ☽ nocte conuerso ab oriente inchoat:hec si in aspectu ♂ vel ♃ fuerit animositatem audaciāqꝫ tribuet. ¶ Quinta fraudis doli astutie omniumqꝫ id genus mercurialium virtutum que quoniam anime sunt parsqꝫ celati pre ceteris ad animam faciens sumitur die a mercurio ad partem celati nocte cōuerso sicqꝫ ab. o. inchoat hec orientis domino permixta natuꝫ eiusmodi virtutibus instituit. Itaqꝫ

prospera quidem cōmoda, aduersa contra. ¶ Sexta loci negocij quoniam in omni negotio plurimum infortunata metiuntur. Mercurio autez in dominij negotio participatio ex his tribus sumitur die noctuqꝫ a saturno ad martem sicqꝫ a mercurio inchoat. Que si die marte nocte saturno libera reperitur negocij prouentum indicat ⁊ effectum contra corrupta. Adhibetur principaliter atqꝫ singulariter eis negocijs quorum genus indiscretum nomenqꝫ ignotum vt fit in tacitis questionibus: nam incertis suis eiusqꝫ ducibus participat. ¶ Septima necessitatis ⁊ obstaculi iuxta egyptios die noctuqꝫ a marte ad gradum partis fratrum ab. o. inchoans. ¶ Octaua iuxta persas die noctuqꝫ a parte amoris ad mercuriuz he due cū infortunijs proprie cum saturno pariterqꝫ vel ipso vel domino eius orientis domino permixto natuz in negotijs suis inuoluerit atqꝫ impediunt grauibusqꝫ passionibus vacuo labore damnosisqꝫ decrementis afficiunt. ¶ Nona remunerationis die a marte ad solez nocte conuerso ab. o. incipiens hec in cardine aut accedenti cum orientis domino natum dapsilem multeqꝫ remunerationis predicat aliter in gratum. ¶ Decima veracis operis die a mercurio ad martem nocte conuerso sumpta ab. o. inchoalis hec accedens ⁊ prospera natuz in omni actu suo fidelem rectum veracem ipsiqꝫ omnia recte prouentura iudicat accedens autem ⁊ aduersa recte prouentura sed damnose. remota vō vel in signo mobili nec etiam explicaturum aliquid omni igitur sua eiusqꝫ officia ⁊ ducatus per diuersos tractatus in geneçia annalibus questiōibus operum atqꝫ negotiorum institutionibus prout incidunt diuersi auctores exequentur: nec enim vniuersos ducatus omnium vnum aliquid volumen continet. Quapropter ⁊ nos generales tantum hic. Nam singulas locoruz ⁊ constellationuz varietas indicat nec intantuz vsqꝫ a ratiōe theorice digredi fas erat excepto quantum restat quod vt locus exigit expeditum. Non longe ab hinc tractatus finem concludet. Hic Albumasar vt pluriqꝫ faciunt seu multitudinis causa seu vt minus diligentibus satis faciat omnium partium numerum a primordio reiterans omnium inuentionez ternamqꝫ originem denuo instaurat. Quod ne nimia beniuolentia nimiam pararet prolixitatem. Nos tā̄ꝙ nil faciens transeundum duximus: cum nil quippe alius nec aliter ꝙ̄ dictum est oporter. Nam si minus iudicatur exemplari in singula sua lecto industrie concessuꝝ oppinor. Quapp̄ ad sequentia trāscam⁹.

¶ De conuentu partium.

His itaqꝫ dispositis de conuentu partium exponendū aliquod videtur duobus enim modis accidit plerasqꝫ in eisdem conuenire locis: aut ex eo ꝙ eodē modo atqꝫ ex eisdez principijs summūtur: aut ꝙ licet diuersa habeant principia eiusdem tamen numeri atqꝫ termini in eadem incidunt loca atqꝫ he quidem locis cōmunicent proprios tamen non relinquunt ducatus. Uerbi grā: pars veneris parsqꝫ vitę

in idem punctum incidunt: huic si venus testatur in parte vite ad membrorum perfectionem corporis salutez ꝛ fortunā in propriaue parte ad amorez delicias ꝛ voluptatem spectat atq; in hunc modum.

¶ De ducibus partium.

Unc duces partiū generales sequemur. Naz speciales pro quarumcūq; dignitatū quib9 incidunt officio in eis libris quibus artificium instituitur altius indagamur. Primum itaq; signo partis circuliq; loco notato consequenter pspiciendū est singulariue ducatu fruat an plurali habere nāq; potest duces post vnū duos vel tres nō plures vnū qdem vt pars itineris cū domicilio itineris incidit ipsumtamen eius signi dñm sicq; per cetera duos cum alibi alterꝫ .s. itineris dominū alterꝫ signi cui incidit: habet aūt ꝛ alter duos cuz inter duos sumpta in alterutrius domicilium incidit quorꝫ prior dñs eius. Nam extra utriusq; domicilia vsq; ad tres peruenit duos scilicet inter quos sumitur tertiumq; dñm eius partis igitur virtus integra est cū eamus vnum sequitur ducē ipsius respectu iuuat. Ea vero que duos aut vtriusq; aut eius saltem cuius domicilium possidet. Nam ea que tres aut omniū aut saltem plurimū ꝛ fortiorū. Non tamen eque virtutis vt vterq; vel omnibus respecta sed pximi. Quibus quantuz defuerit tante debilior q̄ȯ vt respiciūt si aut in casu suo fuerint aut retrogradi: hisq; similibus impediti partis ducatū debilitant infecūq; relinquunt. Respectus itaq; si amicus est optata libere spondet. Inimicus vero rei dono passiones miscet accedunt ꝛ stelle naturaliter ad partium ducatuz spectantes: vt parti operum, si dñi sui respectus defuerit accedet iupiter parti desposationis venus: seruitij mercurius: sicq; per cetera. Qui si respiciunt dūtaxat fortunati ꝛ recepti atq; in cardine partis effectum parant licet nec dum integre neq; id si nō alienū amminiculo homis quidem nondū in aliqua sua dignitate sint: ignoti vero si extra. Si vero aut infelices aut incorrupti sint aut nō recepti aut remoti rez quidem similant nec tamē perficiunt. Igit impediens si saturnus est ideoq; retrogradus inimicos impedimēto ptendit: mars controuersias: mercurius infelix mercaturā aut scripta: luna aliquos rumores: venus mulierum genus: sol iura principiū: iupiter iudiciuz vel legem: caput vō de magnatibus aliq̄ȯ: cauda de vulgo.

¶ De eorum inuicem inuentione.

Ostremo inter hos oēs hos duces aliorūz ex alijs loca deprehendēda. Est .n. oino quaterna oium ptium substātiū post est dux a quo numeri sumit initiū: secundus ad quem: tertius est locus a quo: quartus est in quē incidit: Sunt igit oēs hij ea adinuicē cōstituti viribus determinatis duoq; ducibus. Si forte oriētis gradu signoratur sumet quātum autem est a tertio ad quartū a secundo duce contrario

deducetur. Unde ad primi locum puenire necesse est. Cuz aūt ex tribus aliis scōm insequmur sumet item quātum interest a tertio duce ad quartum deductumqꝫ a primo p ordinē ad secūdi gradū puenit. Exēpli causa: sole primo duce. 18. gradus arietis tenēte luna. Scōo. 20. leonis. Tertio geminis orientis gradu. 15. Quarto ptis fortune loco in. 18. libre gradu. Itaqꝫ si ex reliqs orientis gradū inuestigamus sumimus a sole ad lunaz fiuntqꝫ. 123. gradus. Totum igit a gradu ptis ɔtra signoꝝ ordinē deducimus: vnde in. 15. geminoꝝ puenire necesse sit. Si vo ex reliqs solē legim⁹ ab orietis gradu ad ptis locum fiuntqꝫ. 123. gradus q̄s a gradu lune ɔtra ordinez deducti ad. 17. arietis gradum pueniunt. Nam si lunā ex reliqs indagamur sumimus item ab orientis gradu ad partis locū fiuntqꝫ. 123. gradus. Totuz igit a gradu solis per ordinem deductum ad. 20. leonis gradum peruenit.

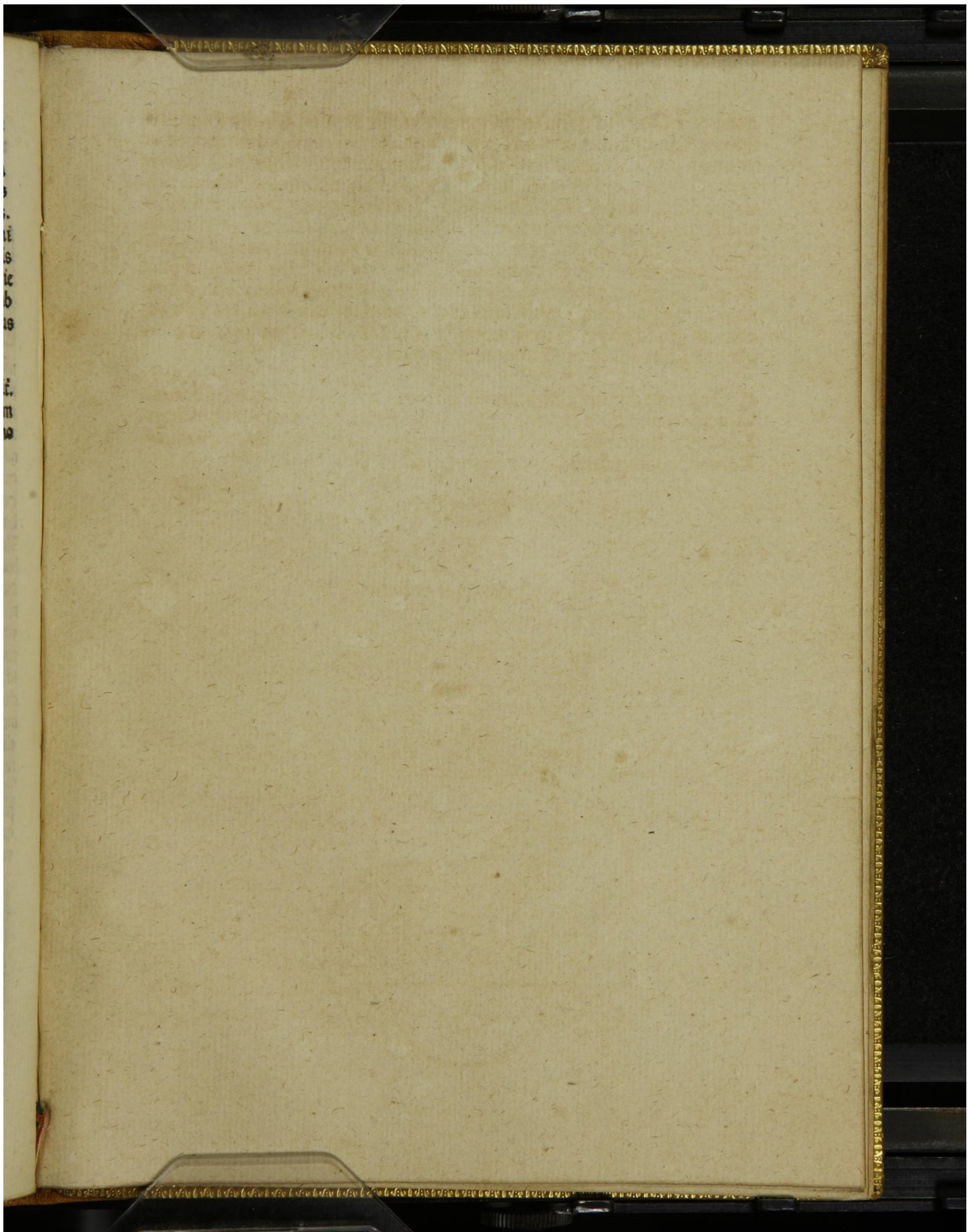
¶ Opus itroductoriȳ i astronomiā Albumasaris abalachi explicit felicit. Venetijs: mandato & expensis Melchionis Sessa: Per Jacobum pentium Leucensez. Anno dñi. 1506. Die. 5. Septembris. Regnante inclyto domino Leonardo Lauredano Venetiarum Principe.

¶ Registrum.

a b c d e f g h.

Omnes sunt quaterni.

1) - cc. 20

GKW. 837

